

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

**Sprawozdanie
Prezesa
Urzędu Zamówień Publicznych
o funkcjonowaniu systemu
zamówień publicznych w 2018 r.**

Warszawa, czerwiec 2019 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	9
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	11
I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych	11
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy – Prawo zamówień publicznych	13
I.3. Inne regulacje	15
I.4. Przygotowanie nowej ustawy – Prawo zamówień publicznych.....	19
I.5. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej.....	20
I.5.1. Akty prawne	20
I.5.2. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE.....	21
I.6. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych.....	27
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	28
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	28
II.1.1. Wielkość rynku	28
II.1.2. Zamawiający	30
II.1.3. Struktura rynku.....	30
II.1.4. Zamówienia sektorowe.....	31
II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	32
II.1.6. Koncesje na roboty budowlane i usługi	33
II.1.7. Zamówienia in-house	34
II.2. Funkcjonowanie rynku	36
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych.....	36
II.2.2. Czas trwania postępowania.....	38
II.2.3. Kryteria oceny ofert	40
II.2.4. Konkurencyjność postępowań.....	41
II.2.5. Uzyskiwane ceny	43
II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim.....	44
II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	45
II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej.....	46
II.2.9. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2018 r.....	50
II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych.....	67
II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.....	67
II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie	67
II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.....	68
II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty	68
II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny.....	70
II.3.6. Postępowania wszczęte w sposób elektroniczny w wymaganym przez dyrektywę UE zakresie	71

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE.....	71
III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	71
III.1.1. Decyzje administracyjne.....	72
III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	73
III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.....	75
III.1.4. Wydawanie opinii	80
III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.....	81
III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych	83
III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych	90
III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	91
III.1.9. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd, wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych	94
III.1.10. Realizacja działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych.....	102
III.1.11. Współpraca międzynarodowa	108
III.1.12. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020	111
III.2. Krajowa Izba Odwoławcza	113
III.2.1. Rozpatrywanie odwołań	113
III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	114
III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli	114
III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych	115
III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych	115
III.4.1. Informacje statystyczne	115
III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych	116
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	117
IV.1. Wnioski	117
IV.2. Rekomendacje.....	120
V. ZAŁĄCZNIKI	123

WSTĘP

Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r. obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Zostało opracowane w oparciu o dane zawarte w dokumentach, publikacjach urzędowych, raportach i analizach z zakresu zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

W szczególności analizie poddane zostały:

- roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w roku 2018, do których przekazywania zobowiązuje zamawiających przepis art. 98 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215 oraz z 2019 r. poz. 53 i 730),
- ogłoszenia opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- ogłoszenia opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- dokumentacja dotycząca wydanych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych decyzji administracyjnych,
- zawiadomienia skierowane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki i negocjacji bez ogłoszenia,
- dokumentacja przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli udzielania zamówień,
- prowadzone rejestry i zbiory danych dotyczące spraw odwoławczych i sądowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Na system zamówień publicznych pod względem przedmiotowym składają się zamówienia publiczne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. O obowiązku ich stosowania przesądza m.in. wartość zamówienia. W roku 2018 obowiązywały progi unijne określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479), wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Wartość progów unijnych ustalono na wskazanym poniżej poziomie:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, a także udzielanych przez zamawiających będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem zamówień, o których mowa w § 1 pkt 3-5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 144 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających sektorowych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 443 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:

- 443 000 euro – dla dostaw lub usług,
- 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla pozostałych zamawiających jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 221 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych.

W przypadku konkursów progi te odnosiły się do wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, a także udzielanych przez zamawiających będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej:
 - 144 000 euro;
- dla zamawiających sektorowych:
 - 443 000 euro;
- dla pozostałych zamawiających:
 - 221 000 euro.

Jednocześnie na mocy art. 138g ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych dla zamawiających udzielających zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi obowiązywały progi unijne o wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

Stosowany w 2018 roku średni kurs złotego w stosunku do euro dla przeliczania wyżej wskazanych kwot progowych na kwoty wyrażone w złotych, ustalony w oparciu o rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477) wynosił 4,3117.

Podstawowy próg stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych w 2018 roku odpowiadał wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. W stosunku do zamówień sektorowych oraz w stosunku do zamówień na usługi i dostawy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa ustawa miała zastosowanie do zamówień i konkursów o wartościach co najmniej równych wskazanym wyżej progom unijnym.

W zależności od wartości zamówienia ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie procedur udzielania zamówienia publicznego o różnym poziomie rygorystyki. Procedury poniżej progów unijnych analogicznie do lat wcześniejszych były uproszczone w stosunku do obowiązujących dla zamówień o wartościach odpowiadających progom unijnym i wyższych, co skutkowało odmiennymi obowiązkami publikacyjnymi, szerszym katalogiem dostępnych trybów, znacznym skróceniem terminów składania ofert, fakultatywną możliwością żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz korzystaniem ze środków ochrony prawnej. Również w przypadku zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych zasady ich udzielania nie uległy zmianie. Obowiązywały procedury w pełni odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów dyrektyw. W odniesieniu do zamówień

na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartościach co najmniej równych progom unijnym wyznaczonym dla tego rodzaju usług, zamawiający zobowiązany był do udzielenia zamówienia zgodnie z przepisami działu III rozdziału 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. W przypadku zamówień na usługi społeczne o wartościach nieprzekraczających wskazanych progów unijnych, zamawiający mógł udzielić zamówienia zgodnie z procedurą uproszczoną, określoną w art. 138o ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

STRESZCZENIE

1. Dane zawarte w sprawozdaniach przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych wskazują, iż w roku 2018 **udzielono 143 881 zamówień** (więcej niż w 2017 r. – 139 133).
2. Wartość udzielonych zamówień publicznych w roku 2018 wyniosła **202,1 mld zł** (więcej niż w 2017 r. – 163,2 mld zł), co stanowi ok. 9,55% produktu krajowego brutto (PKB) w roku 2018 (szacunek PKB GUS: 2 116,4 mld zł).
3. W **88%** (86% w 2017 r.) zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 9,45% postępowań (w 2017 r. – 9,67%).
4. Roboty budowlane stanowiły **46%** (w 2017 r. – 44%), dostawy **30%** (w 2017 r. – 31%) a usługi – **24%** (w 2017 r. – 25%) wartości udzielonych zamówień.
5. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano 130 586 (w 2017 r. – 124 856) ogłoszeń o zamówieniach i konkursach oraz 123 793 (w 2017 r. – 113 333) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
6. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali 24 717 ogłoszeń o przetargach i konkursach (22 476 w 2017 r.), co stanowiło 11% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 42% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie. Opublikowano także 27 552 (w 2017 r. – 22 696) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz wynikach konkursu.
7. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wynika, że **97%** (w 2017 r. także 97%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym¹**, a 87 kontraktów (w 2017 r. – 69) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskim wykonawcom.
8. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **40 dni** (w 2017 r. – 38 dni) natomiast powyżej progów unijnych – **96 dni** (w 2017 r. – 93 dni).
9. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych, **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,19** (mniej niż w 2017 r. – 2,38). W przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych średnia ta wyniosła **2,09** (w 2017 r. – 2,23).
10. W **85,32%** (w 2017 r. – 83,16%) udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej spośród wszystkich złożonych ofert.
11. W **25%** (w 2017 r. – 22%) wszczętych postępowań o wartościach powyżej progów UE i **11%** (w 2017 r. – 10%) postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty**.
12. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **75 aukcji** (w 2017 r. – 84), osiągając w sumie **ponad 23 mln zł oszczędności** (w 2017 r. – 11 mln zł) w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
13. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził **286 kontroli** postępowań o zamówienie publiczne (w 2017 r. – 291), z tego: 218 (w 2017 r. także 218) kontroli uprzednich obligatoryjnych (przed zawarciem umowy) oraz 68 kontroli doraźnych (w 2017 r. – 73), w tym 17 kontroli doraźnych z zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (w 2017 r. – 13).
W **59%** (w 2017 r. – 46%) kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych ze środków UE nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy.
W roku 2018 rozpatrzono także **607 wniosków o kontrolę** (w 2017 r. – 514).
14. Liczba odwołań wniesionych w roku 2018 była na poziomie **2 714** (mniej niż w 2017 r. – 2 749).
Średni czas rozpatrywania odwołania to **16 dni**.

¹ Dane ustalone w oparciu o siedziby przedsiębiorstw, nie badano struktury właścicielskiej i kapitału przedsiębiorców.

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych

Normatywną podstawę funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce stanowi ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215 oraz z 2019 r. poz. 53 i 730), zwana dalej „ustawą – Prawo zamówień publicznych”, „ustawą Pzp” lub „Pzp” wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 1-6a ustawy Pzp).
2. Zasady udzielania zamówień publicznych, komunikację zamawiającego z wykonawcami oraz ogłoszenia (art. 7-13a ustawy Pzp).
3. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w tym tryby udzielania zamówień (art. 14-98 ustawy Pzp).
4. Procedury szczególne stanowiące o: umowach ramowych, dynamicznym systemie zakupów, konkursie, zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zamówieniach sektorowych, zamówieniach na usługi społeczne i inne szczególne usługi (art. 99-138s ustawy Pzp).
5. Umowy w sprawach zamówień publicznych (art. 139-151a ustawy Pzp).
6. Organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, dalej również „Prezes UZP” lub „Prezes Urzędu” (art. 152-155 ustawy Pzp),
 - b) Rada Zamówień Publicznych (art. 157-160 ustawy Pzp),
 - c) Krajowa Izba Odwoławcza, dalej również „Izba” lub „KIO” (art. 172-176a ustawy Pzp).
7. Kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 161-171a ustawy Pzp).
8. Środki ochrony prawnej (art. 179-198g ustawy Pzp).
9. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 199-203 ustawy Pzp).

W 2018 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były nowelizowane poprzez następujące ustawy uchwalone w 2018 r.:

- 1) **ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669)**, która weszła w życie z dniem 1 października 2018 r.

Na podstawie art. 81 ww. ustawy dokonano zmiany ustawy Pzp mającej na celu wyłączenie stosowania tej ustawy (w art. 4 po pkt 13 dodano pkt 13a) do umów, o których mowa w art. 149 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, czyli w zakresie powierzenia spółce celowej, w drodze umowy:

- 1) zarządzania prawami do wyników działalności naukowej lub do know-how związanego z tymi wynikami w zakresie komercjalizacji bezpośredniej;
- 2) zarządzania infrastrukturą badawczą.

- 2) **ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1693)**, zwana dalej „ustawą o zmianie PPP”, która weszła w życie z dniem 19 września 2018 r.

Na podstawie art. 12 ww. ustawy dokonano zmiany w art. 93 ustawy Pzp, polegającej na zmianie brzmienia wprowadzenia do wyliczenia w ust. 1a oraz na uchyleniu ust. 1b.

Wprowadzenie do wyliczenia w art. 93 ust. 1a otrzymało następujące brzmienie: „Zamawiający może unieważnić postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli środki, które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia, nie zostały mu przyznane, a możliwość unieważnienia postępowania na tej podstawie została przewidziana w:”.

Wprowadzone w art. 93 ust. 1a ustawy Pzp rozwiązanie daje zamawiającym możliwość unieważnienia postępowania we wszystkich przypadkach nieuzyskania środków na sfinansowanie zamówienia, niezależnie od źródła ich pochodzenia, a więc nie tylko w przypadku finansowania zamówienia lub jego części ze środków unijnych, środków EFTA albo w przypadku finansowania ze środków na badania naukowe lub prace rozwojowe (vide: art. 93 ust. 1a i 1b ustawy Pzp).

Powyższa zmiana wymusiła uchylene ust. 1b w art. 93, który przyznawał zamawiającym możliwość unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli środki służące sfinansowaniu zamówień na badania naukowe lub prace rozwojowe, które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia, nie zostały mu przyznane.

Tak jak dotychczas zamawiający jest zobowiązany uprzedzić o możliwości unieważnienia postępowania w przypadku nieprzyznania środków: w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do negocjacji w postępowaniu prowadzonym w trybie zamówienia z wolnej ręki albo negocjacji bez ogłoszenia albo w zaproszeniu do składania ofert w postępowaniu prowadzonym w trybie zapytania o cenę.

Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, wszczętych przed dniem 19 września 2018 r. mają zastosowanie regulacje zawarte w art. 93 ust. 1a i 1b ustawy Pzp, w ich dotychczasowym brzmieniu (art. 21 ustawy o zmianie PPP).

3) ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. poz. 1560), która weszła w życie z dniem 28 sierpnia 2018 r.

Na podstawie art. 80 ww. ustawy dokonano zmiany w art. 89 ust. 1 pkt 7d ustawy Pzp mającej na celu doprecyzowanie jednej z przesłanek do odrzucenia oferty.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 89 ust. 1 pkt 7d, zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej przyjęcie naruszałoby bezpieczeństwo publiczne lub istotny interes bezpieczeństwa państwa, w tym bezpieczeństwo podmiotów objętych jednolitym wykazem obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o której mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1401), a tego bezpieczeństwa lub interesu nie można zagwarantować w inny sposób.

4) ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. zmieniająca ustawę – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1603), która weszła w życie z dniem 17 października 2018 r., z wyjątkiem art. 1 dotyczącego zmian w ustawie Pzp, który wszedł w życie z dniem 18 października 2018 r.

Celem wprowadzanych zmian w ustawie Pzp, było dostosowanie oraz doprecyzowanie przepisów regulujących kwestie związane z elektronizacją zamówień publicznych, stanowiących wdrożenie przepisów dyrektyw unijnych z zakresu zamówień publicznych, mianowicie:

- w art. 2 pkt 17 wykreślono z definicji „środków komunikacji elektronicznej” słowo „faks”, przez co definicja ta jest tożsama z definicją zawartą w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2019 r. poz. 123 i 730);
- w art. 10a ust. 5 doprecyzowano, że nie wszystkie oświadczenia składane w postępowaniu o udzielenie zamówienia muszą być opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, ale jedynie te oświadczenia, o których mowa w art. 25a ustawy Pzp, w tym jednolity europejski dokument;

- w art. 10c ust. 2 doprecyzowano regulację w przypadku, gdy wyjątkowo zamawiający odstępuje od wymogu użycia środków komunikacji elektronicznej przy składaniu oferty albo części oferty;
- w art. 131bc ust. 1 wprowadzono możliwości użycia faksu jako jednego z rodzajów środków komunikacji między zamawiającym a wykonawcami w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w związku ze zmianą definicji „środków komunikacji elektronicznej” w art. 2 pkt 17 ustawy Pzp.

Termin wejścia w życie zmian w ustawie Pzp został skorelowany z obowiązkiem elektronizacji zamówień w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych przez innych zamawiających niż centralny zamawiający, których wartość zamówienia jest równa lub przekracza progi unijne.

Głównym celem projektowanych zmian w ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, 1579 i 1920), było natomiast przesunięcie w czasie obowiązku elektronizacji zamówień w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych przez innych zamawiających niż centralny zamawiający, w których wartość zamówienia jest szacowana poniżej progów unijnych, z dnia 18 października 2018 r. na dzień 1 stycznia 2020 r., tj. w celu lepszego przygotowania się interesariuszy rynku zamówień publicznych do pełnej elektronizacji.

Zmiany w ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw weszły w życie z dniem 17 października 2018 r.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy – Prawo zamówień publicznych

W 2018 r. weszły w życie następujące akty wykonawcze do ustawy Pzp:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 2123), które weszło w życie z dniem 24 listopada 2018 r.**

Ww. rozporządzeniem dokonano zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089 oraz z 2017 r. poz. 1996) polegającej na nadaniu nowego brzmienia lit. c w § 2 w pkt 22 zawierającym katalog dokumentów publicznych, w związku ze zmianą Biura Ochrony Rządu na Służbę Ochrony Państwa. Zgodnie ze zmianą, dokumentami publicznymi są tym samym legitymacje służbowe funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa.

- 2) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1991), które weszło w życie z dniem 18 października 2018 r.**

Konieczność zmiany przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320) była związana z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. zmieniającej ustawę – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. miała na celu dostosowanie jego treści do zmienianych przepisów ustawy Pzp związanych w szczególności z wykreśleniem z definicji „środków komunikacji elektronicznej” sformułowania „lub faks”, jak również doprecyzowanie sposób sporządzania i przekazywania oświadczeń.

Ponadto konieczna stała się również zmiana przepisów przejściowych rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. uwzględniająca fakt, że w wyniku zmiany ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, obowiązek pełnej elektronicznej zamawiania o wartości poniżej progów unijnych został przesunięty z dnia 18 października 2018 r. na dzień 1 stycznia 2020 r.

- 3) rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479),** które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Rozporządzenie określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach. W stosunku do dotychczasowego stanu prawnego kwoty wartości zamówień oraz konkursów uległy podwyższeniu.

- 4) rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 16 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1993),** które weszło w życie z dniem 18 października 2018 r.

Konieczność zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126) była związana z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. zmieniającej ustawę – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. miała na celu doprecyzowanie przepisów tego rozporządzenia w kontekście obowiązku pełnej elektronicznej zamawiania o wartości równej lub powyżej progów unijnych.

Ponadto, konieczna była zmiana przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. uwzględniająca fakt, że w wyniku zmiany ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, obowiązek pełnej elektronicznej zamawiania o wartości poniżej progów unijnych został przesunięty z dnia 18 października 2018 r. na dzień 1 stycznia 2020 r.

- 5) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477),** które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Rozporządzenie określa kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej. Kurs złotego wobec euro wynikający z przeliczenia określonej w komunikacie równowartości progów dyrektyw w złotych wynosi 4,3117. Oznacza to, że w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, w którym średni kurs złotego w stosunku do euro wynosił 4,1749, kurs ten uległ podwyższeniu.

- 6) rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania**

informacji o tych kosztach (Dz. U. poz. 1357), które weszło w życie z dniem 14 lipca 2018 r.

Ww. rozporządzenie stanowi wykonanie art. 91 ust. 7c ustawy Pzp, wprowadzonego przez art. 1 pkt 94 lit. g ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Rozporządzenie określa metodę kalkulacji kosztów cyklu życia budynku oraz sposób przedstawiania informacji o tych kosztach, kierując się potrzebą zapewnienia ujednolicenia i wiarygodności tych kalkulacji.

- 7) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 779)**, które weszło w życie z dniem 1 maja 2018 r.

Ww. rozporządzenie określa wielokrotność kwoty bazowej, która stanowić będzie podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa Izby, na poziomie 6,2, dla wiceprezesa Izby – 5,8, a dla pozostałych członków Izby – 5,6.

- 8) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. poz. 1992)**, które weszło w życie z dniem 18 października 2018 r.

Konieczność zmiany przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2018 r. poz. 1092) była związana z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. zmieniającej ustawę – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja przepisów aktualnie obowiązującego rozporządzenia miała na celu wprowadzenie koniecznych zmian polegających na doprecyzowaniu przepisów tego rozporządzenia w kontekście obowiązku pełnej elektronizacji zamówień o wartości równej lub powyżej progów unijnych. Przepisy rozporządzenia regulujące postępowanie przy rozpatrywaniu odwołań powinny uwzględniać fakt, że w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego o wartości równej lub powyżej progów unijnych dokumentację postępowania stanowią co do zasady dokumenty sporządzane w postaci elektronicznej i przekazywane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

- 9) zarządzenie nr 43 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wskazania centralnego zamawiającego dla jednostek administracji rządowej oraz wskazania jednostek administracji rządowej zobowiązanych do nabywania zamówień od centralnego zamawiającego (M.P. poz. 395)**, które weszło w życie z dniem 13 kwietnia 2018 r.

Ww. zarządzenie określa wykaz jednostek administracji rządowej, dla których centrum obsługi administracji rządowej jest centralnym zamawiającym.

Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w roku 2018 zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

I.3. Inne regulacje

- 1. Ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi wraz z aktami wykonawczymi**

Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920, z późn. zm), zwana dalej „ustawą o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi” lub „ustawą o umowie koncesji”, wraz z aktami wykonawczymi do tej

ustawy stanowiła obok ustawy – Prawo zamówień publicznych podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2018 r.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

- 1) zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 1-11 ustawy);
- 2) zasady zawierania umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 12-51 ustawy);
- 3) organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 52 ustawy),
 - b) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 53 ustawy);
- 4) środki ochrony prawnej (art. 54-56 ustawy).

W roku 2018 do ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi zostały wprowadzone następujące zmiany:

1) **ustawą o zmianie PPP**, od dnia 19 września 2018 r.

Zmiany w ustawie o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi miały na celu pełniejszą implementację dyrektywy 2014/23/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 114 z 05.05.2015, str. 24, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą koncesyjną”, oraz dostosowanie terminologii z ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi do terminologii stosowanej w ustawie Pzp (art. 20 ustawy o zmianie PPP).

Zmiany dotyczą:

- modyfikacji w zakresie definicji „zamawiającego” prowadzącej do ujednolicenia z definicją zawartą w art. 3 ust. 2 ustawy Pzp (art. 2 pkt 11 ustawy o umowie koncesji);
- odesłania w art. 8 ust. 3 ustawy o umowie koncesji do progu określonego w art. 4 tej ustawy (równowartości kwoty 30 000 euro), a nie jak dotychczas do tzw. progu unijnego, przy ustalaniu obowiązku stosowania przepisów ustawy do zawarcia umowy koncesji w przypadku, gdy łączna wartość odrębnych części przedmiotu umowy koncesji jest równa lub przekracza tę kwotę;
- dostosowania brzmienia art. 10 ust. 2 pkt 1 ustawy o umowie koncesji do art. 5d ust. 2 ustawy Pzp w zakresie tzw. koncesji mieszanych, który normuje jakie przepisy będą miały zastosowanie do zawarcia umowy koncesji w przypadku, gdy do poszczególnych części przedmiotu koncesji mają zastosowanie przepisy odnoszące się do różnych rodzajów koncesji;
- dostosowania brzmienia art. 10 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 lit. a oraz nowododanego pkt 3 w ustawy o umowie koncesji do art. 5e ustawy Pzp w zakresie tzw. koncesji mieszanych i przesądza jakie przepisy należy stosować w przypadku, gdy przedmiot koncesji obejmuje różne rodzaje działalności;
- dostosowania brzmienia art. 18 ust. 4 do art. 11 ust. 7a ustawy Pzp, oraz także do art. 11 ust. 7 ustawy Pzp, poprzez uzupełnienie, że przekazanie ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej następuje, „jeżeli szacunkowa wartość umowy koncesji jest równa lub przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie ust. 2”.

Do postępowań o zawarcie umowy koncesji, wszczętych przed dniem 19 września 2018 r. miały zastosowanie ww. regulacje w ich dotychczasowym brzmieniu (art. 21 ustawy o zmianie PPP).

2) **ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**, od dnia 1 października 2018 r.

Zmiany dotyczyły art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. e ustawy i polegały na zmianie przesłanki wyłączenia stosowania tej ustawy do umów koncesji w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Zmieniony przepis otrzymał brzmienie: „e) w ramach programu współpracy między Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jednym państwem członkowskim Unii Europejskiej, opartego na badaniach i rozwoju, rozumianych jako

każda działalność dotycząca badań naukowych i prac rozwojowych, w szczególności obejmujących tworzenie technologicznych egzemplarzy próbnego sprzętu pokazującego zastosowanie nowego zamysłu lub nowej technologii w odpowiednich lub reprezentatywnych warunkach, które są prowadzone wspólnie nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, na późniejszych etapach całości lub części cyklu życia tego produktu” (art. 155 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Zmiana brzmienia ww. przepisu wynikała z potrzeby dostosowania do pojęcia „badania naukowe” wprowadzonego ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, do którego do tej pory na gruncie ustawy o umowie koncesji było odniesienie poprzez określenia: „podstawowe badania” i „badania stosowane”.

W roku 2018 stosowano również następujące akty wykonawcze do ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi:

- **rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017)**, które weszło w życie z dniem 9 czerwca 2017 r.

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Określa wzory ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji. Oprócz wzoru formularza ogłoszenia o koncesji rozporządzenie wprowadza wzory nowych formularzy, dotychczas nieobowiązujących w odniesieniu do koncesji na roboty budowlane lub usługi (wstępnego ogłoszenia informacyjnego, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy koncesji, ogłoszenia o zawarciu umowy koncesji, ogłoszenia o zmianie umowy koncesji);

- **rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2478)**, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Rozporządzenie wprowadza kwotę wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, tj. kwotę w wysokości 23 921 312 zł. W stosunku do stanu prawnego obowiązującego w roku 2017 r. kwota wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi uległa podwyższeniu. Wydanie w roku 2017 nowego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów wynika z realizacji art. 9 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, na którego podstawie wartość kwoty progowej podlega co dwa lata aktualizacji przez Komisję Europejską, w związku z koniecznością dostosowania wartości kwoty progowej, od której uzależniony jest obowiązek stosowania dyrektywy, do kwoty wskazanej w ramach Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (GPA), w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

2. Ustawa o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym

W roku 2018 procedowana była ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. poz. 2191), która weszła w życie 18 kwietnia 2019 r., z wyjątkiem art. 9 ust. 3 i art. 13, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Podstawowym celem ustawy jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia

2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014, str. 1).

Ustawa reguluje:

- 1) zasady przesyłania drogą elektroniczną ustrukturyzowanych faktur elektronicznych oraz innych ustrukturyzowanych dokumentów elektronicznych związanych z realizacją zamówień publicznych, koncesji na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwa publiczno-prywatnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
- 2) zadania ministra właściwego do spraw gospodarki związane z funkcjonowaniem tego systemu i warunki powierzania tych zadań innym podmiotom.

Ustawa wprowadza obowiązek dla zamawiających przyjmowania faktur elektronicznych w stosunku do wszystkich zamówień publicznych oraz umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, również tych w stosunku, do których nie ma zastosowania ustawa Pzp oraz ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Przepisów ustawy o elektronicznym fakturowaniu nie stosuje się wyłącznie do zamówień publicznych wyłączonych ze stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 5 i 5b (zamówień zawierających informacje chronione) oraz art. 4b ust. 1 pkt 1–3, 5 i 6 (zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) oraz do umów koncesji, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi wraz z aktami wykonawczymi (umów zawierających informacje chronione) wyłączonych ze stosowania przepisów tej ustawy.

Ustawa uregulowała szerzej zakres przedmiotowy jej stosowania w stosunku do postanowień dyrektywy, która w art. 1 odsyła do zamówień publicznych, do których stosuje się dyrektywy: Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.), Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.) oraz dyrektywę koncesyjną.

W świetle zakresu stosowania przedmiotowej ustawy korzystanie przez zamawiającego z platformy elektronicznego fakturowania będzie dotyczyło wyłącznie odbierania faktury czyli etapu po realizacji zamówienia publicznego, umowy koncesji lub umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Wykonawca ma możliwość (nie obowiązek) przesyłania ustrukturyzowanej faktury elektronicznej.

Przewidziano możliwość wyłączenia obowiązku elektronicznego fakturowania w stosunku do zamówień publicznych oraz umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, do których nie ma zastosowania ustawa Pzp oraz ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, pod warunkiem poinformowania o tym fakcie wykonawcy w dokumentach wszczynających postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego lub o zawarciu umowy koncesji (art. 4 ust. 3).

W ustawie o elektronicznym fakturowaniu przewiduje się również możliwość wysyłania i odbierania innych ustrukturyzowanych dokumentów elektronicznych związanych z realizacją zamówień publicznych lub umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, jeżeli obie strony wyrażą zgodę na taki sposób przekazania dokumentów (art. 4 ust. 4).

Lista innych ustrukturyzowanych dokumentów elektronicznych, które mogą być przesyłane za pośrednictwem platformy, stosowanych przez zamawiających i wykonawców w związku z realizacją zamówień publicznych zostanie określona rozporządzeniem przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Do przykładowego katalogu takich dokumentów nierozdzielnie związanych z fakturą, mogą należeć: zamówienie towaru lub usługi, zawiadomienie o zbliżającej się dostawie (awizo dostawy), potwierdzenie odbioru towaru lub usługi, faktura korygująca, dowód księgowy.

W ustawie przewidziano przepisy o charakterze przejściowym i dostosowującym, zgodnie z którymi:

- 1) ustawę stosuje się od dnia 1 sierpnia 2019 r. w przypadku zamówień publicznych, umów koncesji oraz umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, których szacunkowa wartość nie przekracza progów stosowania tych ustaw (30 tys. euro);
- 2) przepisów ustawy nie stosuje się do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, postępowań o zawarcie umowy koncesji oraz postępowań w sprawie wyboru partnera prywatnego, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, i umów zawartych w wyniku takich postępowań.

I.4. Przygotowanie nowej ustawy – Prawo zamówień publicznych

W roku 2018 kontynuowano prace nad nowym Prawem zamówień publicznych, które zostały zapoczątkowane w 2017 roku przez Ministerstwo Rozwoju oraz Urząd Zamówień Publicznych w ramach Zespołu utworzonego na podstawie zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania projektu ustawy regulującej zamówienia publiczne (Dz. Urz. MRiF poz. 148).

Efektom prac Zespołu było opracowanie pn. Koncepcja nowego Prawa Zamówień Publicznych z dnia 6 czerwca 2018 r., zwana dalej „Koncepcją Prawa Zamówień Publicznych”, w której zdiagnozowano główne obszary identyfikujące potrzebę wprowadzenia nowych rozwiązań optymalizujących proces udzielania zamówień. Koncepcja Prawa Zamówień Publicznych została przygotowana wspólnie przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii oraz Urząd Zamówień Publicznych i upubliczniona na stronach internetowych Ministerstwa i Urzędu. Koncepcja Prawa Zamówień Publicznych stanowiła instrument szerokich konsultacji, które poprzedziły przygotowanie projektu ustawy.

Dnia 2 lipca 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych zamieścił na stronie internetowej ankietę, która umożliwiała przedstawienie stanowiska w zakresie rozwiązań zaproponowanych w Koncepcji nowego Prawa Zamówień Publicznych. Ze względu na duże zainteresowanie tym dokumentem, ankietę była dostępna do wypełniania do dnia 31 lipca 2018 r.

Konsultowany dokument spotkał się z szerokim zainteresowaniem, co zostało poparte licznymi uwagami i postulatami. Do Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęło 19 pism od podmiotów reprezentujących rynek zamówień publicznych zawierających postulaty zmian w ustawie – Prawo zamówień publicznych. Rozwiązania zaproponowane w Koncepcji nowego Prawa Zamówień Publicznych zostały podsumowane w „Analizie wyników ankiety dotyczącej rozwiązań proponowanych Koncepcji nowego prawa zamówień publicznych”.

W ankiecie wzięło udział 408 podmiotów, w tym:

- 1) 31 wykonawców, co stanowiło 7,60% wszystkich respondentów, w tym:
 - 8 mikroprzedsiębiorców (mniej niż 10 pracowników), co stanowiło 25,81% wykonawców;
 - 8 małych przedsiębiorców (10-49 pracowników), co stanowiło 25,81% wykonawców;
 - 9 średnich przedsiębiorców (50-249 pracowników), co stanowiło 29,03% wykonawców;
 - 6 dużych przedsiębiorców (250 i więcej pracowników), co stanowiło 19,35% wykonawców;

- 2) 344 zamawiających, co stanowiło 84,31% wszystkich respondentów, w tym:
- 19 centralnych jednostek administracji publicznej, co stanowiło 5,52% zamawiających;
 - 21 zamawiających sektorowych, co stanowiło 6,10% zamawiających;
 - 165 zamawiających będących jednostką samorządu terytorialnego, co stanowiło 47,97% zamawiających;
 - 139 innych zamawiających, co stanowiło 40,41% zamawiających;
- 3) 33 innych podmiotów, co stanowiło 8,09% wszystkich respondentów.

W wyniku prac Zespołu oraz konsultacji Koncepcji nowego Prawa Zamówień Publicznych zidentyfikowano następujące kluczowe problemy w dziedzinie zamówień publicznych wymagające nowych rozwiązań, które zostały zaprojektowane w nowej ustawie – Prawo zamówień publicznych:

- 1) brak powiązania wydatków z realizacją polityki oraz celów strategicznych państwa;
- 2) dużą liczbę wyłączeń spod reżimu systemu zamówień publicznych, które negatywnie wpływają na transparentność i dostępność zamówień publicznych;
- 3) wybieranie rozwiązań najtańszych zamiast najbardziej efektywnych w dłuższym okresie;
- 4) nieproporcjonalny do potencjału udział przedsiębiorców z sektora MŚP w rynku zamówień publicznych;
- 5) nieefektywne zarządzanie procesem zakupowym od planowania udzielenia zamówienia, przygotowania postępowania po podsumowanie jego realizacji;
- 6) koncentracja zamawiających na spełnieniu wymogów formalnych zamiast na uzyskaniu najlepszego jakościowo produktu lub usługi;
- 7) niski odsetek zamówień udzielonych w innych trybach niż przetarg nieograniczony i wolna ręka (negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne i licytacja elektroniczna stanowią zaledwie 1,27% postępowań);
- 8) zmniejszające się zainteresowanie wykonawców rynkiem zamówień publicznych (w 2017 r. w ok. 43% postępowań złożona została tylko jedna oferta);
- 9) ograniczona dostępność do środków odwoławczych do Krajowej Izby Odwoławczej (KIO) oraz skarg na wyroki KIO do sądów powszechnych;
- 10) niejednorodność orzecznictwa KIO i sądów powszechnych w przedmiocie zamówień publicznych;
- 11) brak wyodrębnionej i uproszczonej procedury udzielania zamówień poniżej progów unijnych;
- 12) rozproszony i nieefektywny system kontroli;
- 13) brak przejrzystości ustawy wywołany licznymi nowelizacjami.

Prace nad opracowywaniem projektu nowej ustawy regulującej kwestię zamówień publicznych, podczas których zostały wykorzystane wyniki szerokich konsultacji Koncepcji nowego Prawa Zamówień Publicznych były prowadzone do końca roku 2018 r.

Projekt został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych pod numerem UD472.

I.5. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej

I.5.1. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na poziomie unijnym są dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje.

Wykaz unijnych aktów prawnych obowiązujących w tym obszarze w roku 2018 zawiera załącznik nr 2 do niniejszego Sprawozdania.

W 2018 r. nie zaszły istotne zmiany w prawodawstwie unijnym z zakresu zamówień publicznych z wyjątkiem zmian w regulacjach odnoszących się do progów, od których zastosowanie znajdują procedury zamówień publicznych określone w unijnych dyrektywach. Dnia 1 stycznia 2018 r. weszły bowiem w życie następujące rozporządzenia zmieniające wspomniane kwoty progowe:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2364 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2365 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2366 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 21),
- rozporządzenie Komisji (UE) 2017/2367 z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 22).

I.5.2. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2018 r. wydał w trybie prejudycjalnym, w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, siedemnaście orzeczeń w sprawach z zakresu zamówień publicznych.

1. Orzeczenie z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie C-144/17 Lloyd's of London

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytanie prejudycjalne zadane przez regionalny sąd administracyjny dla Kalabrii we Włoszech (*Tribunale Amministrativo Regionale per la Calabria*) – wskazał, że art. 49 i 56 TFUE oraz art. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi nie sprzeciwiają się uregulowaniom państwa członkowskiego, które nie pozwalają na wykluczenie dwóch „syndykatów” jednego podmiotu (w tym przypadku zbiorowej osoby prawnej o wielowarstwowej strukturze – *Lloyd's of London*) z uczestnictwa w tym samym przetargu publicznym z tego tylko powodu, że każda z ofert została podpisana przez ogólnego przedstawiciela *Lloyd's of London* lecz jednocześnie umożliwiają ich wykluczenie, jeżeli okaże się na podstawie jednoznacznych dowodów, że ich oferty nie zostały sformułowane w sposób niezależny.

2. Orzeczenie z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawach połączonych C-523/16 i C-536/16 MA.T.I. SUD i in.

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytania prejudycjalne włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Lacjum (*Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio*) – wskazał, że prawo unijne (w szczególności art. 51 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi) nie sprzeciwia się

przepisom krajowym ustanawiającym mechanizm pomocy w sporządzeniu dokumentacji, na którego podstawie w ramach postępowania w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego instytucja zamawiająca może wezwać każdego oferenta, którego oferta zawiera istotne nieprawidłowości w rozumieniu tych przepisów, do uzupełnienia oferty, z zastrzeżeniem zapłaty kary pieniężnej, o ile kwota tej sankcji pozostaje zgodna z zasadą proporcjonalności.

Jednocześnie Trybunał wskazał, że te same przepisy i zasady należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym ustanawiającym mechanizm pomocy w sporządzeniu dokumentacji, na podstawie którego instytucja zamawiająca może wymagać od oferenta, przy jednoczesnej zapłacie przez niego kary pieniężnej, aby uzupełnił on brak dokumentu, który według wyraźnych przepisów dokumentacji przetargowej powinien prowadzić do wykluczenia oferenta, lub aby usunął on nieprawidłowości mające wpływ na jego ofertę w ten sposób, że dokonane poprawki lub zmiany byłyby zbliżone do przedstawienia nowej oferty.

3. Orzeczenie z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie C-9/17 Tirkkonen

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytanie prejudycjalne naczelnego sądu administracyjnego w Finlandii (*Korkein hallinto-oikeus*) wskazał, że art. 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że system doradztwa rolniczego, do którego instytucja publiczna przyjmuje wszystkich wykonawców, jeżeli spełniają oni wymogi zdolności do realizacji zamówienia stawiane w ogłoszeniu o zamówieniu i zdadzą egzamin, o którym mowa w tym ogłoszeniu, nawet jeżeli w trakcie ograniczonego w czasie obowiązywania tego systemu nie może do niego zostać dopuszczony żaden nowy wykonawca, nie stanowi zamówienia publicznego w rozumieniu tej dyrektywy.

4. Orzeczenie z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie C-152/17 Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytanie prejudycjalne *Consiglio di Stato* (włoskiej Rady Państwa) wskazał, że przepisy dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, zmienionej rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1251/2011 z dnia 30 listopada 2011 r. nie stoją na przeszkodzie obowiązywaniu norm prawa krajowego nieprzewidujących okresowego dostosowania cen po udzieleniu zamówień należących do objętych tą dyrektywą sektorów.

5. Orzeczenie z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie C-102/17 Secretaria Regional de Saúde dos Açores

W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził niedopuszczalność wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym z uwagi na brak charakteru „sądu krajowego” w rozumieniu art. 267 TFUE organu występującego z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym (*Tribunal de Contas* – trybunał obrachunkowy na Azorach, Portugalia).

6. Orzeczenie z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie C-65/17 Oftalma Hospital Srl

W orzeczeniu Trybunał udzielił odpowiedzi na pytanie prejudycjalne zadane przez włoski Corte Suprema di Cassazione (sąd kasacyjny). Trybunał wskazał, że gdy instytucja zamawiająca udziela zamówienia publicznego na usługi, które podlega przepisom art. 9 dyrektywy Rady 92/50/EEG z dnia 18 czerwca 1992 r. dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, zmienionej dyrektywą Parlamentu

Europejskiego i Rady 97/52/WE z dnia 13 października 1997 r., i w związku z tym podlega co do zasady jedynie przepisom art. 14 i 16 tej dyrektywy, jest ona też zobowiązana do przestrzegania podstawowych norm i ogólnych zasad traktatu FUE, w szczególności zaś zasad równego traktowania i niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, a także wynikającego z tego traktatu obowiązku przejrzystości, jeżeli w chwili udzielenia tego zamówienia ma ono niewątpliwe znaczenie transgraniczne.

Jednocześnie, w odniesieniu do art. 27 ust. 3 dyrektywy 92/50 Trybunał uznał, że nie ma on zastosowania do zamówień publicznych na usługi wymienione w załączniku I B do tej dyrektywy.

7. Orzeczenie z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie C-531/16 Specializuotas transportas

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytania prejudycjalne *Lietuvos Aukščiausiosios Teismas* (sądu najwyższego Litwy) – orzekł, że art. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że w braku wyraźnego przepisu prawnego lub szczególnego postanowienia w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji określającej warunki udzielenia zamówienia publicznego powiązani oferenci składający oddzielne oferty w tym samym przetargu nie są obowiązani poinformować z własnej inicjatywy o swoich powiązaniach instytucji zamawiającej, zaś gdy instytucja zamawiająca posiada informacje poddające w wątpliwość samodzielny i niezależny charakter ofert przedstawionych przez określonych oferentów, jest ona zobowiązana do zbadania, żądając w razie potrzeby od oferentów dodatkowych informacji, czy oferty te faktycznie są samodzielne i niezależne. Gdyby okazało się, że te oferty nie są samodzielne i niezależne, art. 2 dyrektywy 2004/18 stoi na przeszkodzie udzieleniu zamówienia oferentom, którzy złożyli takie oferty.

8. Orzeczenie z dnia 12 lipca 2018 r. w sprawie C-14/17 VAR et ATM

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytania prejudycjalne włoskiej rady stanu (*Consiglio di Stato*) – wskazał, że art. 34 ust. 8 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych należy interpretować w ten sposób, że jeżeli specyfikacje techniczne, które znajdują się w dokumentacji zamówienia, odnoszą się do znaku towarowego, danego pochodzenia lub danej produkcji, podmiot zamawiający powinien wymagać, aby oferent przedstawił już w jego ofercie dowód równoważności oferowanych przez niego produktów w stosunku do tych określonych w rzeczonych specyfikacjach technicznych.

9. Orzeczenie z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie C-300/17 Hochtief

W orzeczeniu Trybunał odpowiadając na pytania węgierskiego Sądu Najwyższego (*Curia*) – wskazał, że artykuł 2 ust. 6 dyrektywy Rady 89/665/EEG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r., należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu krajowego uregulowania proceduralnego, które uzależnia możliwość dochodzenia roszczenia cywilnego, opartego na naruszeniu przepisów dotyczących zamówień publicznych i postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, od spełnienia przesłanki, by komisja arbitrażowa w drodze ostatecznej decyzji lub – w ramach kontroli sądowej decyzji owej komisji arbitrażowej – sąd w drodze prawomocnego orzeczenia stwierdziły, że nastąpiło naruszenie tych przepisów, a także że prawo unijne, a w szczególności art. 1 ust. 1 i 3 dyrektywy 89/665, zmienionej dyrektywą 2014/23, w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy

interpretować w ten sposób, że w przypadku powództwa o odszkodowanie prawo to nie stoi na przeszkodzie krajowemu przepisowi proceduralnemu, który ogranicza kontrolę sądową decyzji wydanej przez komisję arbitrażową, zobowiązaną do kontroli w pierwszej instancji decyzji przyjętych przez instytucje zamawiające w ramach postępowań o udzielanie zamówień publicznych, do zbadania jedynie zarzutów podniesionych przed tą komisją.

10. Orzeczenie z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-546/16 Montte

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (hiszpańskiego organu administracyjnego wspólnoty autonomicznej Kraj Basków właściwego ds. odwołań w dziedzinie zamówień publicznych) orzekł, że dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie stosowaniu przepisów prawa krajowego, które pozwalają instytucji zamawiającej na ustanowienie w specyfikacji dotyczącej zamówienia udzielanego w trybie procedury otwartej minimalnych wymagań co do oceny technicznej, co powoduje, że złożone oferty, które nie osiągną ustalonej uprzednio minimalnej liczby punktów po zakończeniu tej oceny, są wykluczane z dalszej oceny opartej zarówno na kryteriach technicznych, jak i na cenie, a także że art. 66 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie stosowaniu przepisów prawa krajowego, które pozwalają instytucji zamawiającej na ustanowienie w specyfikacji dotyczącej zamówienia udzielanego w trybie procedury otwartej minimalnych wymagań co do oceny technicznej, co powoduje, że złożone oferty, które nie osiągną ustalonej uprzednio minimalnej liczby punktów po zakończeniu tej oceny, są wykluczane z kolejnych etapów udzielania zamówienia i to niezależnie od tego, ilu oferentów pozostało.

11. Orzeczenie z dnia 20 września 2018 r. w sprawie C-518/17 Rudigier

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne *Verwaltungsgerichtshof* (austriackiego Trybunału Administracyjnego) – orzekł, że artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 należy interpretować w ten sposób, że przewidziany w nim obowiązek opublikowania wstępnego ogłoszenia informacyjnego ma zastosowanie do zamówień na usługi publicznego transportu autobusowego, które są co do zasady udzielane zgodnie z procedurami przewidzianymi przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE, lub przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE, zaś naruszenie tego obowiązku publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego nie powoduje unieważnienia danego przetargu, o ile są przestrzegane zasady równoważności, skuteczności i równego traktowania.

12. Orzeczenie z dnia 18 października 2018 r. w sprawie C-606/17 IBA Molecular Italy Srl

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne *Consiglio di Stato* (włoskiej rady państwa) orzekł, że artykuł 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „umowy o charakterze odpłatnym” obejmuje decyzję, na mocy której instytucja zamawiająca przyznaje określonemu wykonawcy bezpośrednio, a zatem bez

przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, finansowanie przeznaczone w całości na cel wytwarzania produktów, które mają być przez niego dostarczane bezpłatnie różnym jednostkom administracji, zwolnionym z jakiegokolwiek świadczenia wzajemnego wobec tego dostawcy, z wyjątkiem płatności tytułem kosztów dostawy kwoty ryczałtowej wynoszącej 180 EUR od każdego transportu, a także w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania, które, zrównując szpitale prywatne „klasyfikowane” ze szpitalami publicznymi ze względu na ich włączenie do systemu planowania krajowej publicznej opieki zdrowotnej, uregulowane w umowach ad hoc, które są różne od zwykłych stosunków akredytacji, panujących w przypadku innych prywatnych podmiotów uczestniczących w systemie opieki zdrowotnej, wyłącza te szpitale spod zakresu działania krajowych i unijnych przepisów z dziedziny zamówień publicznych, w tym również w przypadkach, w których szpitalom tym zleca się wytwarzanie i dostarczanie bezpłatnie do publicznych zakładów opieki zdrowotnej specyficznych produktów niezbędnych do świadczenia usług opieki zdrowotnej w zamian za publiczne finansowanie przyznane w celu wytwarzania i dostawy tych produktów.

13. Orzeczenie z dnia 24 października 2018 r. w sprawie C-124/17 Vossloh Laeis

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez *Vergabekammer Südbayern* (izbę ds. zamówień publicznych Południowej Bawarii) – orzekł, że artykuł 80 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE, w związku z art. 57 ust. 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu przepisu prawa krajowego, który wymaga, aby wykonawca, chcąc wykazać swą rzetelność pomimo istnienia odpowiedniej podstawy wykluczenia, w pełni wyjaśnił fakty i okoliczności związane z popełnionym przestępstwem lub wykroczeniem, aktywnie współpracując nie tylko z organem prowadzącym dochodzenie, ale również z instytucją zamawiającą, w zakresie właściwym dla jej roli, by wykazać odzyskanie przez siebie statusu rzetelnego wykonawcy, pod warunkiem że ta współpraca będzie ograniczona do środków ściśle niezbędnych do tej oceny. Jednocześnie Trybunał wskazał, że artykuł 57 ust. 7 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, że gdy wykonawca dopuścił się zachowania objętego podstawą wykluczenia określoną w art. 57 ust. 4 lit. d) tej dyrektywy, za które właściwy organ nałożył sankcję, maksymalny okres wykluczenia oblicza się od daty wydania decyzji tego organu.

14. Orzeczenie z dnia 25 października 2018 r. w sprawie C-260/17 Anodiki Services EPE

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez *Symvoulio tis Epikrateias* (grecką radę stanu) – orzekł, że art. 10 lit. g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, zmienionej rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/2170 z dnia 24 listopada 2015 r., należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „umów o pracę”, o którym mowa w tym przepisie, obejmuje umowy o pracę takie jak te będące przedmiotem postępowania głównego, a mianowicie indywidualne umowy o pracę na czas określony zawierane z wybranymi kandydatami na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak okres pozostawania bez pracy, wcześniejsze doświadczenie oraz liczba niepełnoletnich dzieci. Zgodnie z oceną Trybunału przepisy dyrektywy 2014/24, zmienionej rozporządzeniem delegowanym 2015/2170, art. 49 i 56 TFUE, zasady równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności oraz art. 16 i 52 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej nie znajdują zastosowania do decyzji organu władzy publicznej o zawarciu umów o pracę, w celu wykonania pewnych zadań związanych ze spoczywającym na nim obowiązkiem działania w interesie publicznym. Ponadto Trybunał wskazał, że artykuł 1 ust. 1 dyrektywy Rady

89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, zmienionej dyrektywą 2014/23/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r., należy interpretować w ten sposób, że decyzja instytucji zamawiającej o zawarciu z osobami fizycznymi umów o pracę dotyczących świadczenia pewnych usług bez konieczności stosowania procedury udzielania zamówień publicznych zgodnie z dyrektywą 2014/24, zmienioną rozporządzeniem delegowanym 2015/2170, podjęta z tego względu, że umowy te nie są objęte zakresem zastosowania tej dyrektywy, może być przedmiotem skargi wniesionej na podstawie wspomnianego przepisu przez podmiot gospodarczy, który ma uzasadniony interes w tym, by uczestniczyć w realizacji zamówienia publicznego o takim samym przedmiocie jak wspomniane umowy i według którego wchodzi one w zakres stosowania tej dyrektywy.

15. Orzeczenie z dnia 25 października 2018 r. w sprawie C-413/17 Roche Lietuva

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (sąd najwyższy Litwy) – orzekł, że artykuły 18 i 42 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, należy interpretować w ten sposób, że przepisy te nie nakładają na instytucję zamawiającą obowiązku nadania co do zasady, przy sporządzaniu specyfikacji technicznych w przetargu na zakup wyrobów medycznych, większej wagi albo poszczególnym właściwościom urządzeń medycznych, albo wynikom działania tych urządzeń, lecz wymagają, by specyfikacje techniczne jako całość były zgodne z zasadami równego traktowania i proporcjonalności.

16. Orzeczenie z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie C-328/17 Amt Azienda Trasporti e Mobilità

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez Tribunale Amministrativo Regionale per la Liguria (regionalny sąd administracyjny dla Ligurii, Włochy) – orzekł, że zarówno art. 1 ust. 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, zmienionej dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r., jak i art. 1 ust. 3 dyrektywy Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, zmienionej dyrektywą 2007/66, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu przepisów krajowych, które nie zezwalają na zaskarżenie przez wykonawców decyzji instytucji zamawiającej dotyczących postępowania przetargowego, w którym postanowili oni nie brać udziału, ponieważ przepisy mające zastosowanie do tego postępowania sprawiały, że udzielenie tym wykonawcom zamówienia było bardzo mało prawdopodobne.

17. Orzeczenie z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie C-216/17 Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez Consiglio di Stato (radę stanu, Włochy) – orzekł, że artykuł 1 ust. 5 i art. 32 ust. 2 akapit czwarty dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że instytucja zamawiająca może działać na swoją rzecz i na rzecz innych, wyraźnie wskazanych instytucji zamawiających, które nie

są bezpośrednio stronami umowy ramowej, o ile spełnione są wymogi dotyczące jawności i pewności prawa, a w konsekwencji przejrzystości. Według Trybunału nie jest natomiast dopuszczalne, by instytucje zamawiające niebędące sygnatariuszami tej umowy ramowej nie określiły ilości świadczeń, których wykonania będą mogły żądać przy zawieraniu przez nie umów dotyczących wykonania tejże umowy, lub by określały ilość tych świadczeń poprzez odniesienie do swojego zwyczajnego zapotrzebowania.

I.6. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych

1. Brexit

W 2018 r. zakończone zostały negocjacje między Wielką Brytanią i UE projektu „Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej oraz z Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej” (Umowa Wyjścia). Projekt Umowy Wyjścia zakłada stosowanie dotychczasowych warunków wzajemnego dostępu do rynków zamówień publicznych UE i Wielkiej Brytanii do zakończenia uzgodnionego okresu przejściowego mającego trwać do końca 2020 roku. Tytuł VIII projektu Umowy Wyjścia określa zasady jakie mają mieć zastosowanie do toczących się w dniu wystąpienia z Wielkiej Brytanii z UE postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

W 2018 r. uwaga UE i państw członkowskich poświęcona była również ryzyku bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. W takim scenariuszu wszystkie gwarancje związane z prawodawstwem UE w zakresie zamówień publicznych przestaną mieć zastosowanie do podmiotów gospodarczych zainteresowanych udziałem lub uczestniczącym w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego w Zjednoczonym Królestwie.

W tym celu Komisja opublikowała już w styczniu 2018 r. notę informacyjną „Zawiadomienie dla zainteresowanych stron - Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE a przepisy UE w dziedzinie zamówień publicznych”, w której poinformowała o konsekwencjach bezumownego Brexitu. Z uwagi na datę wydania, nota nie uwzględnia kwestii samodzielnego przystąpienia Wielkiej Brytanii do GPA, gdyż negocjacje w tym zakresie w Komitecie GPA nie były jeszcze w stosownym stopniu zaawansowane.

Ponadto Komisja wydała Komunikat „Plan działania awaryjnego” COM (2018) 880, w którym w obszarze zamówień informowała o:

- a) poparciu KE dla samodzielnego przystąpienia UK do GPA,
- b) przewidywanym wniosku Komisji dotyczącym decyzji Rady określającej stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Komitetu ds. Zamówień Rządowych w sprawie przystąpienia Zjednoczonego Królestwa do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych,
- c) planowanych seminariach ws. bezumownego Brexitu, w tym mającym dotyczyć zamówień.

Negocjacje treści szczegółowych przyszłych zobowiązań handlowych Wielkiej Brytanii i UE, w tym zasad wzajemnego dostępu do rynków zamówień publicznych odbędą się dopiero po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. W lipcu 2018 r. Wielka Brytania przedstawiła jednak swoją wizję (Biała Księga) zawarcia z UE szerokiego (co do objętych dziedzin) i głębokiego (co do stopnia zgodności przepisów) porozumienia handlowego, obejmującego m.in. dostęp do zamówień publicznych, który ze względu na dotychczasowy charakter więzi Wielkiej Brytanii z UE, nie ma odpowiednika w istniejących formach współpracy międzynarodowej UE w obszarze gospodarczym. W listopadzie 2018 r. uzgodniony został ponadto projekt Deklaracji Politycznej określającej ramy dla przyszłych relacji między UE a Wielką Brytanią, w części I, pkt VIII, ppkt 48-49, określającej intencje

stron wobec sposobu uregulowania przyszłych wzajemnych zobowiązań w kwestii dostępu do rynków zamówień publicznych.

Do końca 2018 r. Projekt Umowy Wyjścia nie został przyjęty przez brytyjski Parlament, co wiąże się ze zwiększonym ryzykiem bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej.

2. Porozumienie ws. Zamówień Rządowych (Porozumienie GPA)

Najważniejszym z międzynarodowych porozumień w dziedzinie zamówień publicznych z uwagi na liczbę uczestniczących państw i zakres udostępnionych zamówień jest plurilateralne zrewidowane Porozumienie ws. Zamówień Rządowych (GPA), które weszło w życie 6 kwietnia 2014 r. Obecnie GPA liczy 19 uczestników, obejmujących 47 członków WTO, w tym Unię Europejską z jej 28 państwami. Poza UE stronami GPA są: Armenia, Czarnogóra, Holandia w odniesieniu do Aruby, Hong-Kong, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea, Lichtenstein, Mołdawia, Norwegia, Nowa Zelandia, Singapur, Szwajcaria, Tajwan, Ukraina i USA. Jedynie wobec Szwajcarii obowiązuje na razie wcześniejsze Porozumienie GPA z 1994 r., do czasu zakończenia przez Szwajcarię wewnętrznych procesów ratyfikacyjnych. Informacja o zakresie udostępnionych zamówień znajduje się na serwisie internetowym WTO: <https://e-gpa.wto.org/>.

W 2018 r. 32 państwa miały status obserwatora przy GPA. Spośród nich 9 państw negocjowało warunki przystąpienia do GPA, tj.: Albania, Australia, Chiny, Gruzja, Jordania, Kirgistan, Oman, Federacja Rosyjska i Tadżykistan. W 2018 r. Australia zakończyła negocjacje akcesyjne i otrzymała zaproszenie do złożenia w przeciągu 12 miesięcy dokumentu akcesji do GPA. W 2018 r. status obserwatora przy GPA otrzymała Białoruś.

3. Pozostałe umowy międzynarodowe Unii Europejskiej określające zasady i zakres udostępniania zamówień publicznych

Ponadto, w 2018 r. doszło do następujących zmian w obszarze zobowiązań międzynarodowych Unii Europejskiej:

- 1 czerwca 2018 r. rozpoczęcie tymczasowego stosowania umowy handlowej między UE a Armenią,
- 19 października 2018 r. UE i Singapur podpisały umowę handlową,
- w grudniu 2018 r. Parlament Europejski wyraził zgodę na zawarcie i wejście w życie Umowy o Partnerstwie Gospodarczym między Unią Europejską a Japonią; umowa weszła w życie 1 lutego 2019 r.

Powyższe umowy zawierają dodatkowe zobowiązania Armenii, Singapuru i Japonii w zakresie udostępnienia zamówień publicznych dla wykonawców, towarów i usług z UE, w stosunku do tych określonych w Porozumieniu GPA, którego te państwa również są stroną.

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o zamówieniach udzielonych w roku 2018 przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych przez zamawiających na

podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych wynika, że wartość zamówień udzielanych w 2018 r. w oparciu o przepisy ustawy wyniosła ok. 202,1 mld zł (w 2017 – 163,2 mld zł; w 2016 – 107,4 mld zł; w 2015 – 116,3 mld zł)².

Wartości polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010–2018 przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 3 do niniejszego Sprawozdania.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ok. 9,55% produktu krajowego brutto (PKB) z roku 2018³.

W przypadku postępowań o wartości od najniższego progu ustawowego, tj. 30 000 euro do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota zamówień publicznych wyniosła ok. 55,8 mld zł (w 2017 r. – 45,3 mld zł; w 2016 r. – 31,5 mld zł; 2015 r. – 33,1 mld zł).

W odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 142,5 mld zł (w 2017 – 114,7 mld zł; w 2016 r. – 75,2 mld zł; 2015 r. – 83,2 mld zł).

Natomiast zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi w roku 2018 stanowiły ok. 3,8 mld zł. Dla porównania, w roku 2017 stanowiły ok. 3,2 mld zł natomiast w drugim półroczu roku 2016, w którym zaczęły obowiązywać przepisy dotyczące udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, zamówień takich udzielono na kwotę ok. 0,703 mld zł.

Ze sprawozdań za 2018 r. wynika również, iż na podstawie niektórych wyłączeń obowiązku stosowania Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 ustawy Pzp udzielono zamówień na kwotę ok. 105,1 mld zł (w roku 2017 – 71,4 mld zł; w 2016 r. – 66,9 mld zł, a w 2015 r. – 88,0 mld zł). Z tego 36,6 mld zł (w roku 2017 – 37,1 mld zł; w 2016 r. – 34,2 mld zł, a w 2015 r. – 31,2 mld zł) wydatkowano na zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości tzw. progu bagatelności (30 000 euro).

Liczbę i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 przedstawia załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

Uwzględniając dane będące w posiadaniu Urzędu Zamówień Publicznych w odniesieniu do zamówień udzielanych w procedurach określonych ustawą, jak i na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp, można oszacować, że przybliżona wartość

² Wskazane wartości zamówień publicznych obejmują wartości zamówień:

- klasycznych o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na roboty budowlane o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- klasycznych, sektorowych i w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp.

Natomiast nie obejmują wartości zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń określonych w przepisach ustawy Pzp w art. 4, art. 4b, art. 4d, art. 131b, art. 133 ust. 1, art. 136, art. 137, art. 138 oraz art. 138a ustawy Pzp.

Wartości zamówień publicznych podawane są w kwotach bez podatku od towarów i usług.

³ Według szacunków GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2018 r. kształtował się na poziomie 2 115,7 mld zł (Biuletyn Statystyczny Nr 4/2019).

rynku zamówień publicznych w 2018 roku wyniosła łącznie ok. 307,2 mld zł, podczas gdy w 2017 roku było to ok. 234,6 mld zł.

II.1.2. Zamawiający

Podmiotami zobowiązanymi do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych na podstawie ustawy – Prawo zamówień publicznych są jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Uwzględniając liczbę rocznych sprawozdań o udzielonych w 2018 r. zamówieniach przekazanych Prezesowi UZP zgodnie z art. 98 ustawy Pzp można oszacować, że w ubiegłym roku liczba zamawiających wyniosła 33 049 (w roku 2017 – 33 690; w 2016 – 35 116, a w 2015 – 35 641). Z tego 12 954 zamawiających wskazało, że udzielało zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych (w roku 2017 – 12 537; w 2016 r. – 13 113, a w 2015 r. – 14 152). Pozostała część zamawiających (20 095) udzielała zamówień tylko na podstawie wyłączeń ustawowych bądź korzystając z przepisów dotyczących udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

Podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę zamawiających stanowiły instytucje samorządowe: administracja samorządowa (31,39% zamawiających) oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej (19,53%). Następnie były to instytucje określające się jako inne niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (10,17%). Około 4,49% zamawiających stanowiły podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego), 2,62% – administracja rządowa terenowa, a 1,68% zamawiający udzielający zamówień sektorowych. 0,54% zamawiających to zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp; 0,53% – administracja rządowa centralna, a 0,23% związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp. Pozostałe 28,82% zamawiających określiło się jako podmioty inne.

II.1.3. Struktura rynku

Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach świadczą, że rok 2018 był kolejnym, w którym najwięcej środków wydatkowano na roboty budowlane, tj. 46% ogólnej wartości zamówień. W roku 2017 kwota przeznaczona na ten rodzaj zamówień stanowiła 44% ogólnej wartości zamówień (w 2016 r. – 34%; w 2015 r. – 33%).

Na dostawy w roku 2018 przeznaczono 30% wartości udzielonych zamówień publicznych, natomiast na usługi – 24%. Dla porównania w roku 2017 wydatki na dostawy stanowiły 31% wartości (w 2016 r. – 36%; w 2015 r. – 35%), a na usługi – 25% wartości udzielonych zamówień (w 2016 r. – 30%; w 2015 r. – 32%).

Według parametru: liczba udzielonych zamówień, od kilku lat największy odsetek stanowią zamówienia na dostawy. W roku 2018 dostawy zamówiono w 41% postępowań, roboty budowlane w 30%, a usługi w 29% postępowań.

W latach ubiegłych struktura udzielonych zamówień ze względu na ich liczbę kształtowała się następująco:

- roboty budowlane: w roku 2017 – 29%; w 2016 r. – 27%; w 2015 r. – 26%;
- dostawy: w roku 2017 – 42%; w 2016 r. – 41%; w 2015 r. także 41%;

- usługi: w roku 2017 – 29%; w 2016 r. – 32%; w 2015 r. – 33%.

Strukturę postępowań w podziale na rodzaj zamówienia przedstawiają wykresy stanowiące załącznik nr 5 do niniejszego Sprawozdania.

W 2018 r. najwięcej robót budowlanych udzielały instytucje samorządowe: administracja samorządowa – 48% zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2017 r. – 47%) i jednostki organizacyjne administracji samorządowej – 31% zamówień (w roku 2017 – 28%).

Dostawy najczęściej zamawiały podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp – 74% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2017 r. – 66%) oraz zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego) – 62% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2016 r. – 66%).

Natomiast w przypadku zamówień na usługi od kilku lat najczęstszym ich odbiorcą jest centralna administracja rządowa. W roku 2018 zamówienia na usługi stanowiły 52% ogółu przetargów w tej grupie zamawiających (w roku 2017 – 51%). Zbliżony odsetek przetargów na usługi (50%; w roku 2017 – 46%) wykazali także zamawiający udzielający zamówień sektorowych.

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 6 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Zamówienia sektorowe stanowią szczególną część rynku zamówień publicznych ponieważ są udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych. Tym samym niewielka grupa podmiotów działająca w wyżej wymienionych sektorach ma znaczący udział w ogólnej wartości rynku zamówień publicznych, a średnia wartość przetargów „sektorowych” wyraźnie przewyższa średnią wartość wszystkich przetargów. Wynika to przede wszystkim z uregulowań w zakresie obowiązku stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych do zamówień sektorowych. W roku 2018 obowiązkowi takiemu podlegały zamówienia, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 443 000 euro dla dostaw i usług oraz kwotę 5 548 000 euro dla robót budowlanych.

Jak wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach w roku 2018 zamawiający sektorowi stanowili 1,68% ogółu zamawiających składających roczne sprawozdania (554 sprawozdania).

Zamawiający ci wykazali udzielenie na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych 3 017 zamówień sektorowych (w roku 2017 – 2 462; w 2016 r. – 1 961, a w 2015 r. – 2 431). Ogólna wartość zamówień sektorowych w roku 2018 wyniosła 45,957 mld zł (w roku 2017 – 33,668 mld zł; w 2016 r. – 18,861 mld zł, a w 2015 – 24,534 mld zł).

Wartość zamówień sektorowych w roku 2018 stanowiła ok. 23% wartości wszystkich zamówień udzielanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Zamówienie sektorowe o największej wartości (5,050 mld zł) zostało udzielone przez Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o. i dotyczyło budowy Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW.

Sumarycznie największą kwotę zamówień sektorowych wydatkowano w sektorze usług kolejowych – 15,584 mld zł, w sektorze elektroenergetycznym – 9,331 mld zł. Przedsiębiorstwa działające w sektorze poszukiwania i wydobywania węgla i innych paliw stałych wydatkowały ponad 6,439 mld zł, a w sektorze produkcji, transportu oraz dystrybucji gazu i energii ciepłej – 5,699 mld zł. Kolejnymi pod względem wartości udzielonych zamówień były sektory: miejskiego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego – 3,141 mld zł, sektor wodny – 2,624 mld zł, działalności dotyczącej portów lotniczych – 0,715 mld zł, działalności dotyczącej portów wodnych – 0,635 mld zł, usług pocztowych – 0,533 mld zł oraz wydobywania gazu i ropy naftowej – 0,023 mld zł. Pozostałą kwotę 1,233 mld zł wydatkowały podmioty, które nie określiły rodzaju udzielanych zamówień sektorowych.

Najwięcej zamówień sektorowych udzielono na usługi – 52% ogólnej liczby zamówień sektorowych (w roku 2017 – 47%; w 2016 r. – 50%, a w 2015 r. – 44%). Dostawy stanowiły 35% zamówień (w roku 2017 – 39%; w 2016 r. – 43%, a w 2015 r. – 45%), a roboty budowlane 13% zamówień (w roku 2017 – 14%; w 2016 r. – 7%, a w 2015 r. – 11%).

Analiza struktury zamówień sektorowych w odniesieniu do ich wartości wskazuje, iż w roku 2018 najwięcej środków wydatkowano na dostawy – 38%, a 36% na roboty budowlane. Usługi stanowiły pozostałe 26% środków. Dla porównania w latach ubiegłych poziom wydatków w zamówieniach sektorowych wyglądał następująco: roboty budowlane w 2017 r. – 37% (2016 r. – 13%; 2015 r. – 16%), dostawy w 2017 r. – 32% (2016 r. – 45%; 2015 r. – 42%), usługi w 2017 r. – 31% (2016 r. – 42%; 2015 r. – 42%).

Podobnie jak w przypadku ogółu udzielanych zamówień, w roku 2018 zamówienia sektorowe zlecano przede wszystkim w trybie przetargu nieograniczonego, tj. w 90% zamówień (w roku 2017 – 88%; w 2016 r. – 77%, a w 2015 r. – 76%). Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 8% postępowań (w roku 2017 – 9%; w 2016 r. – 12%, a w 2015 r. – 8%). Z przetargu ograniczonego korzystano w 0,63% postępowań (w roku 2017 – 1%; w 2016 r. – 10%, a w 2015 r. – 14%), podobnie z trybu negocjacji z ogłoszeniem w 0,5% przypadków (w roku 2017 – 1%, a w 2016 r. – 0,76%). Pozostały niecały 1% stanowiły dialog konkurencyjny i negocjacje bez ogłoszenia.

II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa dane zawarte w rocznych sprawozdaniach pokazują, że w roku 2018 udzielono 276 takich zamówień (w roku 2017 – 273; w 2016 r. – 216, a w 2015 r. – 173) na łączną kwotę 5,310 mld zł (w roku 2017 – 6,225 mld zł; w 2016 r. – 3,224 mld zł, a w 2015 r. – 3,026 mld zł)⁴.

Najczęściej zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa dotyczyły usług – 40% liczby i 37% wartości (w roku 2017 odpowiednio – 43% i 26%). Dostawy realizowano w ramach 39% postępowań o wartości na poziomie 59% ogółu zamówień obronnych (w roku 2017 odpowiednio – 41% i 71%). Na roboty budowlane wydatkowano 4% środków, organizując 21% postępowań (w roku 2017 odpowiednio – 3% i 16%).

Zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielano przede wszystkim w trybie przetargu ograniczonego, który obok negocjacji z ogłoszeniem jest podstawowym trybem w tego rodzaju zamówieniach. Zamówienia w przetargu ograniczonym stanowiły 60% postępowań (w roku 2017 – 62%; w 2016 r. – 56%, a w 2015 r. – 53%). Kolejnym najczęściej

⁴ Dane dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmują zamówienia udzielane na podstawie przepisów Działu III Rozdziału 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych; nie obejmują zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń z art. 4 pkt 5b i art. 4b ust. 1a ustawy Pzp.

stosowanym trybem było zamówienie z wolnej ręki – 36% postępowań (w roku 2017 – 34%; w latach 2015-2016 – 42%). Negocjacje z ogłoszeniem wykorzystano w 3% przypadków (w latach 2016-2017 – 2%, a w 2015 r. – 4%), a negocjacje bez ogłoszenia – w 1% przypadków. W roku 2017 tryb negocjacji bez ogłoszenia oraz licytacji elektronicznej łącznie nie przekroczył 2% zamówień, a w 2016 r. nie zastosowano pozostałych trybów udzielenia zamówienia.

Ze względu na wartość zamówień najwięcej środków wydatkowano w trybie zamówienia z wolnej ręki – 49% ogólnej wartości zamówień (w latach 2016-2017 – 64%, a w 2015 r. – 62%) i w trybie przetargu ograniczonego – 42% (w roku 2017 – 26%; w 2016 r. – 32%, a w 2015 r. – 29%). W trybie negocjacji z ogłoszeniem wydatkowano 8% (w roku 2017 – 6%; w 2016 r. – 4%, a w 2015 r. – 8%), a w trybie negocjacji bez ogłoszenia 1% środków (w roku 2017 – 4%).

II.1.6. Koncesje na roboty budowlane i usługi

W Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) oraz w Dzienniku Urzędowym UE w roku 2018 zamawiający opublikowali łącznie 47 ogłoszeń dotyczących koncesji na roboty budowlane i usługi (w roku 2017 – 71). Z tego:

- ogłoszeń o koncesji: 10 w BZP i 7 w Dz. Urz. UE – 17 (w roku 2017 – 18),
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia: 6 w BZP i 3 w Dz. Urz. UE – 9 (w roku 2017 – 45),
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji: 2 w Dz. Urz. UE (w roku 2017 – 2),
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji: 9 w BZP i 5 w Dz. Urz. UE – 14 (w roku 2017 – 4),
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji: 5 w Dz. Urz. UE (w roku 2017 – 2).

Jak wynika z treści ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji zamówienia na koncesje dotyczyły:

1. Świadczenia usług dla ludności na krytej pływalni. Koncesji udzielono na okres 60 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 11 232 078 zł (bez VAT). Przychody Koncesjonariusza stanowią: 1) pobierane pożytki, w tym opłaty pobierane od użytkowników obiektu, opłaty z tytułu najmu lub dzierżawy powierzchni, pomieszczeń (niecki basenowe, tory pływackie, baseny z hydromasażem, zjeżdżalnia, sauny, salka fitness, bawialnia dla dzieci), 2) dopłata Zamawiającego do kosztów związanych ze świadczeniem usług dla ludności na krytej pływalni.
2. Modernizacji infrastruktury przystankowej poprzez wymianę wiat przystankowych oraz budowę zadaszeń w nowych lokalizacjach. Koncesji udzielono na okres 220 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 3 500 000 zł. Wynagrodzenie stanowi wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy, w tym prawo do czerpania pożytków z przedmiotu koncesji.
3. Świadczenia usług operatora płatności, to jest usług polegających na obsłudze realizacji płatności uiszczanych w systemie teleinformatycznym zamawiającego obsługującym płatności. Koncesji udzielono na okres 48 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 800 000 zł (bez VAT). Wynagrodzeniem koncesjonariusza za świadczenie usług jest wyłączne prawo do pobierania pożytków z tytułu wykonywania usług związanych z obsługą użytkowników w zakresie określonym w umowie. Koncesjonariusz pobiera za obsługę płatności realizowanych w systemie E-Płatności prowizję od użytkowników w wysokości brutto: 0,0001% (jedna dziesięciotysięczna procenta) wartości transakcji, lecz nie mniej niż 0,19 zł.
4. Świadczenia usług operatora infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zlokalizowanej przy jeziorze. Koncesji udzielono na okres 36 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 1 625 934,96 zł (bez VAT).
5. Świadczenia usługi polegającej na eksploatacji sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy. Wartość zawartej umowy koncesji 3 037 472,70 zł (bez VAT).

6. Świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy. Koncesji udzielono na okres 10 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 892 535 zł (bez VAT).
7. Świadczenia usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gminy. Koncesji udzielono na okres 48 miesięcy. Zapłatą dla koncesjonariusza za czynności wynikające umowy koncesji jest przychód uzyskany z poboru należności za wodę od wszystkich odbiorców usług wodociągowych, według obowiązującej taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę.
8. Świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego, w powiatowych przewozach pasażerskich w transporcie drogowym na terenie powiatu. Koncesji udzielono na okres 36 miesięcy. Za wykonywanie przedmiotu koncesji będzie przysługiwać wynagrodzenie w postaci prawa do wykonywania usługi użyteczności publicznej na przedmiotowej linii komunikacyjnej, w tym pobierania pożytków za sprzedaż biletów i opłat dodatkowych oraz prawo do rekompensaty z tytułu utraconych przychodów w wyniku stosowania ulg ustawowych w publicznym transporcie zbiorowym.
9. Budowy i eksploatacji drogi gminnej oraz drogi wewnętrznej. Koncesji udzielono na okres 180 miesięcy.
10. Budowy i eksploatacji obiektu budowlanego – koncesji nie udzielono – nie otrzymano ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub wszystkie otrzymane oferty lub wnioski zostały odrzucone.
11. Zaprojektowania, sfinansowania, wybudowania i eksploatacji parkingów wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz odtworzeniem ogólnodostępnej zieleni na powierzchni terenu parkingów a także sporządzenie projektu i wprowadzenie organizacji ruchu związanego z funkcjonowaniem parkingów. Koncesji udzielono na okres 480 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 135 189 107,70 zł (bez VAT).
12. Zaprojektowania i wybudowania oraz eksploatacji hali utrzymaniowo-naprawczej pojazdów kolejowych – koncesji nie udzielono – nie złożono oferty albo wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji.
13. Zagospodarowania zabytkowego budynku dawnej Stacji Filtrów – koncesji nie udzielono – nie otrzymano ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub wszystkie otrzymane oferty lub wnioski zostały odrzucone.
14. Budowy sieci gazowej średniego podwyższonego ciśnienia DE 250. Koncesji udzielono na okres 240 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 152 972 544,91 zł (bez VAT).

II.1.7. Zamówienia in-house

Zgodnie z regulacją obowiązującą od 2017 roku zamawiający mogą udzielać zamówień publicznych typu in-house poprzez wykorzystanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp lub na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp w ramach tzw. współpracy międzyinstytucjonalnej lub też korzystać z wyłączenia określonego w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp.

W art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp uregulowano udzielanie zamówień publicznych z wykorzystaniem formuły in-house przez podmioty z sektora finansów publicznych osobom prawnym, jeżeli podmioty te (zamawiający) sprawują nad osobami prawnymi kontrolę, która odpowiada kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami.

W art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp określono ramy prawne dla współpracy międzyinstytucjonalnej (inaczej współpracy niezinstytucjonalizowanej) pomiędzy równorzędnymi zamawiającymi, podejmowanej bez powoływania nowego podmiotu, w celu realizacji ich wspólnych zadań.

A na podstawie art. 4 pkt 13 ustawy Pzp, w określonych w tym przepisie okolicznościach, można nie stosować ustawy – Prawo zamówień publicznych do zamówień udzielanych instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji (tzw. mały in-house).

Jak wynika z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach w roku 2018 na podstawie przesłanki z art. 4 pkt 13 ustawy Pzp udzielono 2 370 zamówień na kwotę ok. 364,126 mln zł. Dla porównania, w roku 2017 zamówień takich udzielono 2 266 na kwotę ok. 206,644 mln zł.

Natomiast w przypadku zamówień udzielonych na podstawie przesłanek z art. 67 ust. 1 ustawy Pzp, w oparciu o dane zawarte w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w roku 2018 w Biuletynie Zamówień Publicznych można stwierdzić, że zamawiający najczęściej wykorzystywali przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp. Na jej podstawie udzielono 400 zamówień (w roku 2017 – 293); w tym 243 usługi, 153 roboty budowlane oraz 4 dostawy na łączną kwotę ok. 169,910 mln zł (w roku 2017 – ok. 233,650 mln zł). Podobnie jak w roku 2017, na podstawie tej przesłanki (pkt 12) największą kwotę wydatkowano na usługi – ok. 99,433 mln zł (rok 2017 – ok. 165,170 mln zł) następnie na roboty budowlane – ok. 70,032 mln zł (rok 2017 – ok. 68,360 mln zł) oraz na dostawy – ok. 0,445 mln zł (rok 2017 – 0,120 mln zł).

W następnej kolejności przy udzielaniu zamówień korzystano z przesłanki z art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp. Takich zamówień było 17 (w roku 2017 – 8) na kwotę 12,462 mln zł (rok 2017 – 5,340 mln zł). W trzech przypadkach udzielono zamówień na roboty budowlane – na kwotę 0,555 mln zł, a w 14 przypadkach na usługi – na kwotę 11,907 mln zł (w roku 2017 – 5,340 mln zł).

Przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 13 zamawiający wykorzystali w 7 zamówieniach (w roku 2017 – 1) na kwotę 2,148 mln zł (w roku 2017 – 268,93 tys. zł). Z tego 2 dotyczyły robót budowlanych (0,429 mln zł), jedno dostaw (0,143 mln zł), a 4 usług (1,576 mln zł).

Najrzadziej zamawiający korzystali z art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp. W roku 2018 opublikowano dwa ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, w których przywołano tą przesłankę na kwotę 1,722 mln zł (w roku 2017 – 1 ogłoszenie na kwotę 329,50 tys. zł). Oba postępowania dotyczyły usług.

Z przytoczonych danych wynika zatem, iż najwięcej zamówień typu in-house udzielono na usługi – w sumie 263; 62% (w roku 2017 – 213; 70%). W przypadku robót budowlanych było to 158 (37%) zamówień (w roku 2017 – 89; 29%), a w przypadku dostaw – 5 (1%) zamówień (w roku 2017 – 1; 1%).

Zamówienia na usługi udzielane w formule in-house dotyczyły, podobnie jak w roku 2017, przede wszystkim odbioru odpadów komunalnych i usług z tym związanych. Poza tym zamawiano usługi sprzątania miasta (ulic, chodników itp.), usługi utrzymania zieleni i zimowe utrzymanie dróg. W formule tej zlecano również zarządzanie nieruchomościami i utrzymanie infrastruktury.

W przypadku robót budowlanych przedmiotem zamówienia były remonty bieżące dróg, torowisk czy chodników, remonty budynków, przebudowy i budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej a także przebudowy i budowy dróg i ulic.

Natomiast w ramach dostaw zamówiono wyposażenie domu opieki społecznej oraz pojazdy używane.

Podobnie jak w roku 2017, w przeważającej większości zamawiającym wykorzystującym formułę in-house była administracja samorządowa – 95% udzielonych zamówień oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej – 3%. Pozostałe 2% tego typu zamówień udzielili zamawiający określający się jako podmiot prawa publicznego oraz inny.

W przypadku gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, art. 67 ust. 2 ustawy Pzp obliguje zamawiających udzielających zamówienia in-house do powiadomienia Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego. W 2018 r. do Urzędu wpłynęło 130 takich zawiadomień (w roku 2017 – 178), w tym:

- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp – 122 zawiadomienia (w 2017 – 161),

- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 13 ustawy Pzp – 2 zawiadomienia (w 2017 – 8),
- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp – 5 zawiadomień (w 2017 – 4),
- na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp – 1 zawiadomienie (w 2017 – 5).

Analogicznie jak w 2017 r., przeważający odsetek zawiadomień dotyczył zamówień na usługi – 98% (127). Roboty budowlane były przedmiotem 3 zawiadomień, z kolei żadne zawiadomienie nie dotyczyło dostaw.

Ze względu na typ zamawiającego, zdecydowana większość zawiadomień pochodziła od zamawiających należących do administracji samorządowej gminnej – 118 zawiadomień. Drugą co do wielkości kategorię zamawiających stanowiły inne jednostki sektora finansów publicznych, od których pochodziły 3 zawiadomienia. Pozostali zamawiający to: administracja samorządowa wojewódzka (2), zamawiający z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (2), administracja samorządowa powiatowa (1), uczelnie publiczne (1), instytuty badawcze (1), SPZOZ (1), samorządowe jednostki budżetowe (1).

Ze względu na przedmiot zamówienia najwięcej zawiadomień (71) przypisano do kategorii „odbiór / odbiór i zagospodarowanie / zagospodarowanie odpadów, w tym prowadzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych”. Do kategorii „usługi utrzymaniowe oraz związane z zarządzaniem nieruchomościami” zaliczono 30 zawiadomień. Do kategorii „usługi utrzymaniowe wraz z odbiorem / odbiorem i zagospodarowaniem odpadów” – 6 zawiadomień. W kategorii „usługi w zakresie zastępstwa i nadzoru inwestorskiego” znalazły się 3 zawiadomienia, w kategorii „roboty budowlane w zakresie infrastruktury drogowej” – 2 zawiadomienia, w kategorii „działania promocyjne, organizacja imprez” – 2 zawiadomienia, w kategorii „usługi związane z obsługą obiektów użyteczności publicznej” – 2 zawiadomienia. Ponadto 14 zawiadomień dotyczyło przedmiotu zamówienia nieodpowiadającego żadnej z powyższych kategorii.

Podział zawiadomień ze względu na przedmiot zamówienia w zamówieniach in-house przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 7 do niniejszego Sprawozdania.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

Z informacji zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach wynika, że w roku 2018 w trybie przetargu nieograniczonego udzielono 88% zamówień publicznych. Szczegółowa struktura stosowanych trybów w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2015	2016	2017	2018
Przetarg nieograniczony	83,39%	81,80%	86,10%	88,00%
Przetarg ograniczony	0,83%	0,70%	0,40%	0,34%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,07%	0,05%	0,05%	0,04%
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,13%	0,10%	0,14%	0,11%
Zamówienie z wolnej ręki	11,75%	13,42%	9,67%	9,45%
Zapytanie o cenę	3,55%	3,59%	3,29%	1,86%
Partnerstwo innowacyjne	-	0,00%	0,01%	0,01%

Tryb zamówienia	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2015	2016	2017	2018
Licytacja elektroniczna	0,27%	0,33%	0,32%	0,17%

Rok 2018 był kolejnym rokiem, w którym nastąpił wzrost odsetka zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego (o 1,9 pkt %) oraz spadek odsetka zamówień udzielanych w trybach niekonkurencyjnych: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki oraz zapytania o cenę (w sumie o 1,68 pkt %). Oznacza to zwiększenie z 87% we wcześniejszych latach do prawie 89% w roku 2018 liczby postępowań, zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych czyli postępowań, w których wymagano publikacji ogłoszenia o zamówieniu.

Przedstawiona powyżej struktura trybów została zaprezentowana na wykresie w załączniku nr 8 do niniejszego Sprawozdania.

Natomiast ze względu na wartość struktura udzielonych zamówień w poszczególnych latach, w podziale na tryby udzielonych zamówień, przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2015	2016	2017	2018
Przetarg nieograniczony	75,21%	78,71%	77,12%	81,79%
Przetarg ograniczony	13,40%	10,64%	12,23%	6,29%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,93%	0,41%	0,67%	0,64%
Dialog konkurencyjny	0,15%	0,04%	0,16%	2,61%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,32%	0,34%	0,28%	0,11%
Zamówienie z wolnej ręki	9,63%	9,55%	9,30%	8,41%
Zapytanie o cenę	0,29%	0,26%	0,16%	0,11%
Partnerstwo innowacyjne	-	0,00%	0,01%	0,01%
Licytacja elektroniczna	0,07%	0,05%	0,07%	0,03%

Jak wynika z powyższych danych, w przypadku struktury zamówień ze względu na wartość również nastąpił wzrost odsetka zamówień udzielonych w trybach konkurencyjnych (poprzedzonych ogłoszeniem o zamówieniu) – wartość zamówień udzielonych w takich trybach stanowiła ponad 91% ogólnej wartości udzielonych zamówień (w roku 2017 – 90%). Na zmianę tego odsetka miał przede wszystkim wpływ wzrost odsetka wartości zamówień udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego (o 4,67 pkt %) oraz w trybie dialogu konkurencyjnego (o 2,45 pkt %).

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych w roku 2018 tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 87,12% zamówień. Odsetek ten wzrósł w porównaniu do lat 2016-2017, w których stanowił odpowiednio: 80,72% i 85,21%. Nieznacznie zmalał odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 10,09% (w roku 2017 – 10,14%, a w 2016 r. – 14,27%). Obniżył się także odsetek zamówień udzielanych w trybie zapytania o cenę i w roku 2018 wyniósł 2,27% (w roku 2017 – 3,90% a w 2016 r. – 4,14%). Podobnie jak w poprzednich latach trzy wyżej wymienione tryby najczęściej wykorzystywano przy udzielaniu zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych. Pozostałe tryby udzielania zamówień, tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz licytacja elektroniczna, zastosowano w 0,52% postępowań.

Struktura trybów ze względu na wartość udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych kształtowała się podobnie jak w przypadku struktury ilościowej. W trybie przetargu nieograniczonego wydatkowano 94,59% ogólnej wartości zamówień (w roku 2017

– 93,95%) a w trybie zamówienia z wolnej ręki – 4,50% (w roku 2017 – 4,42%). Pozostałe 0,91% ogólnej wartości zamówień wydatkowano z zastosowaniem pozostałych, wyżej wymienionych trybów ustawowych.

W zamówieniach o wartościach powyżej progów unijnych w roku 2018 tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 92,22% zamówień. Również w tych zamówieniach odsetek wzrósł w porównaniu do lat 2016-2017 i stanowił odpowiednio: 89,02% i 91,00%. Natomiast po raz kolejny nieznacznie zmalał odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 6,52% (w roku 2017 – 7,07%, a w 2016 r. – 7,77%). Pozostałe tryby (tzn. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne) stanowiły 1,26% postępowań.

Struktura trybów, według parametru wartość udzielonych zamówień, powyżej progów unijnych, kształtowała w nieco inaczej w stosunku do struktury ilościowej. W trybie przetargu nieograniczonego wydatkowano 76,82% ogólnej wartości zamówień (w roku 2017 – 70,53%), w trybie zamówienia z wolnej ręki – 9,95% (w roku 2017 – 11,22%), w przetargu ograniczonym – 8,64% (w roku 2017 – 16,76%), a w trybie dialogu konkurencyjnego – 3,62% (w roku 2017 – 0,21%). Pozostałe 0,97% ogólnej wartości zamówień wydatkowano z zastosowaniem pozostałych, wyżej wymienionych trybów ustawowych.

II.2.2. Czas trwania postępowania

Zamówienia udzielane w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz licytacji elektronicznej (w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych) umożliwiają określenie czasu trwania postępowania liczonego od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

Na podstawie ogłoszeń opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych ustalono, że średni czas trwania postępowania o zamówienie o wartości nieprzekraczającej progów UE w roku 2018 wyniósł 40 dni (w 2017 r. – 38 dni; w 2016 r. – 36 dni, a w 2015 r. – 35 dni).

W zamówieniach na roboty budowlane średni czas udzielenia zamówienia wynosił 46 dni (w roku 2017 – 43; w 2016 – 41, a w 2015 – 39). Zamówienia na dostawy trwały średnio 38 dni (w roku 2017 – 36; w 2016 – 35, a w 2015 – 34) i podobnie na usługi – 38 dni (w roku 2017 – 36; w 2016 – 35, a w 2015 – 34).

W zależności od trybu udzielanego zamówienia czas trwania postępowania wynosił:

- przetarg nieograniczony – 40 dni (2017 r. – 38; 2016 r. – 36; 2015 r. – 35);
- przetarg ograniczony – 55 dni (2017 r. – 51; 2016 r. – 73; 2015 r. – 71);
- negocjacje z ogłoszeniem – 61 dni (2017 r. – 67; 2016 r. – 105; 2015 r. – 72);
- dialog konkurencyjny – 126 dni (2017 r. – 163; 2016 r. – 237; 2015 r. – 144);
- partnerstwo innowacyjne – nie udzielono zamówień (2017 r. – 105; 2016 r. – nie udzielono zamówień);
- licytacja elektroniczna – 34 dni (2017 r. – 37; 2016 r. – 34; 2015 r. – 32).

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2018 najkrócej trwały zamówienia udzielane w trybach licytacji elektronicznej – średnio 34 dni, oraz przetargu nieograniczonego – średnio 40 dni. Natomiast najdłużej trwała procedura dialogu konkurencyjnego – średnio 126 dni.

W stosunku do roku 2017 skróceniu uległy średnie czasy udzielenia zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem (o 6 dni), dialogu konkurencyjnego (o 37 dni) oraz licytacji elektronicznej (o 3 dni). Wydłużył się natomiast czas trwania przetargu nieograniczonego (o 2 dni) oraz przetargu ograniczonego (o 4 dni).

W 2018 r. w BZP nie opublikowano żadnego ogłoszenia o zamówieniu ani o udzieleniu zamówienia dotyczącego partnerstwa innowacyjnego.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	45	38	38	40
Przetarg ograniczony	67	32	66	55
Negocjacje z ogłoszeniem	75	62	50	61
Dialog konkurencyjny	167	128	109	126
Licytacja elektroniczna	39	31	33	34
Średnio	46	38	38	40

Z danych tych wynika, że w roku 2018 średnio najkrócej trwały zamówienia na dostawy udzielane w trybie licytacji elektronicznej – 31 dni. Najdłużej natomiast zamówienia na roboty budowlane udzielane w trybie dialogu konkurencyjnego – 167 dni.

Podobnie jak w latach ubiegłych, procedury udzielania zamówień o wartościach poniżej progów UE, bez względu na rodzaj zamówienia, licytacje elektroniczne, przetargi nieograniczone i przetargi ograniczone trwały najkrócej.

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

Natomiast, jak wynika z ogłoszeń opublikowanych przez zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE, średni czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE w roku 2018 wyniósł 96 dni (w 2017 r. – 93 dni; 2016 r. – 81 dni, a w 2015 r. – 85 dni).

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 95 dni (2017 r. – 93; 2016 r. – 80; 2015 r. – 85);
- przetarg ograniczony – 134 dni (2017 r. – 117; 2016 r. – 132; 2015 r. – 118);
- negocjacje z ogłoszeniem – 220 dni (2017 r. – 117; 2016 r. – 81; 2015 r. – 119);
- dialog konkurencyjny – 202 dni (2017 r. – 175; 2016 r. – 180; 2015 r. – 100);
- partnerstwo innowacyjne – 194 dni (2017 r. – 249; 2016 r. – nie udzielono zamówień).

Jak wynika z danych w porównaniu do roku 2017 w zamówieniach o wartości powyżej progów UE w roku 2018 nieznacznie (o dwa dni) wydłużył się czas udzielania zamówień w trybie przetargu nieograniczonego.

W przypadku trybu przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem oraz dialogu konkurencyjnego średni czas udzielenia zamówienia także się wydłużył. Skróceniu uległ jedynie czas zamówienia udzielanego w trybie partnerstwa innowacyjnego. Należy jednak zwrócić uwagę, że zamówienia udzielane w tych trybach stanowią znikomy procent ogółu zamówień co powoduje, że statystyka dotycząca czasu udzielenia zamówienia w tych trybach może być zaburzona.

Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowania w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w Dz. Urz. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	99	98	82	95
Przetarg ograniczony	180	120	139	134
Negocjacje z ogłoszeniem	280	183	229	220
Dialog konkurencyjny	239	168	193	202
Partnerstwo innowacyjne	-	194	-	194
Średnio	103	98	85	96

Z powyższych danych wynika, że w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE w roku 2018 średnio najkrócej trwały (podobnie jak w roku 2017) zamówienia na usługi udzielane w trybie przetargu nieograniczonego – 82 dni, a najdłużej – zamówienia na roboty budowlane realizowane w trybie negocjacji z ogłoszeniem – 280 dni.

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości nieprzekraczającej progów UE oraz o wartości powyżej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 9 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.3. Kryteria oceny ofert

W 2018 r. ogłoszenia opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych, tj. o wartościach poniżej progów unijnych zawierały cenę jako jedyne kryterium oceny ofert w 11% zamówień (w 2017 r. w 10%; w 2016 r. w 9%; w 2015 r. w 12%).

W przypadku robót budowlanych, podobnie jak w latach 2016-2017, najrzadziej zastosowano kryterium ceny jako jedyne – w 2% zamówień (w roku 2015 w 4%). W zamówieniach na dostawy sytuacja taka dotyczyła 23% postępowań (w roku 2017 – 21%; w roku 2016 – 17%, a w roku 2015 – 19%), a w usługach – 11% postępowań (w roku 2017 – 10%; w roku 2016 – 8%, a w roku 2015 – 11%).

Natomiast w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych wszczynanych ogłoszeniem w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w roku 2018 kryterium ceny jako jedyne zastosowano w 25% zamówień (w 2017 r. – 22%; w 2016 r. – 14%, a w 2015 r. – 11%).

Podobnie jak w przypadku postępowań ogłaszanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, także w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych wyłącznie kryterium ceny ustalano w zamówieniach na roboty budowlane – 13% zamówień (w 2017 r. – 11%; w 2016 r. – 9%, a w 2015 r. – 15%). W dostawach było to 27% postępowań (w roku 2017 – 26%; w roku 2016 – 16%, a w roku 2015 – 15%), a w usługach – w 25% postępowań (w roku 2017 – 11%, a w latach 2016 i 2015 – 10%).

Dane powyższe świadczą o dokonywaniu przez zamawiających oceny ofert przez zamawiających w oparciu o kryterium ceny oraz dodatkowe kryteria, w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych, w 89% zamówień, a w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych w 75% zamówień. Średnio w zamówieniach tych stosowano 2,41 kryteria (zamówienia poniżej progów UE) oraz 2,68 kryteria (zamówienia powyżej progów UE).

Analogicznie jak w roku 2017, zamawiający najczęściej oceniali oferty wykorzystując dwa kryteria (cenę i jedno kryterium pozacenowe). W przypadku zamówień o wartości poniżej progów UE w 66% postępowań, a w przypadku zamówień o wartościach powyżej

progów UE w 52%. Trzy kryteria zastosowano odpowiednio w 29% oraz w 35% postępowań, a cztery kryteria odpowiednio w 4% oraz w 8% postępowań.

W pozostałym 1% zamówień o wartościach poniżej progów unijnych zastosowano od 5 do 30 kryteriów. Natomiast w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych w pozostałych 5% postępowań zastosowano od 5 do 13 kryteriów oceny ofert.

Najczęściej stosowanym pozacenowym kryterium oceny oferty w przypadku zarówno zamówień o wartościach poniżej progów UE jak i zamówień o wartościach powyżej progów UE było kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi – odpowiednio 61% oraz 41% postępowań.

W dalszej kolejności zamawiający wykorzystywali kryterium związane z terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy) – odpowiednio 31% oraz 40% zamówień.

Oferty oceniano także pod kątem jakości, funkcjonalności czy parametrów technicznych przedmiotu zamówienia. W przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych kryterium to zastosowano w 10% zamówień, a w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych – w 21%.

Wagi pozacenowych kryteriów oceny ofert stosowane przez zamawiających najczęściej mieściły się w przedziale 20%-30%. Natomiast średnia waga kryterium ceny w roku 2018 wynosiła 61% w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych i 62% w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych.

W załączniku nr 10 do niniejszego Sprawozdania zamieszczono wykresy obrazujące dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2018.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych ogłaszanych w Biuletynie Zamówień Publicznych w roku 2018 średnia liczba⁵ składanych ofert wyniosła 2,19.

Oznacza to, że w roku 2018 średnia ta ponownie zmalała. W roku 2017 w postępowaniach o zamówienie publiczne wpływało średnio 2,38 oferty, w roku 2016 – 2,87, a w roku 2015 – 2,90.

Jednakże zależnie od trybu zamówienia średnia liczba składanych ofert była różna. Podobnie jak w latach ubiegłych średnio najwięcej ofert składano w postępowaniach realizowanych w trybie licytacji elektronicznej – ponad 6.

Poniżej zestawienie średniej liczby ofert w poszczególnych trybach udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,23
Przetarg ograniczony	2,19
Negocjacje z ogłoszeniem	1,79
Dialog konkurencyjny	1,94
Negocjacje bez ogłoszenia	1,47

⁵ Dane dotyczące liczby składanych ofert obejmują wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego bez względu na zastosowany tryb udzielenia zamówienia. W przypadku postępowań podzielonych na części liczona jest średnia z poszczególnych części zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Zamówienie z wolnej ręki	1,00
Zapytanie o cenę	2,88
Licytacja elektroniczna	6,52

Uwzględniając rodzaj zamówienia, od wielu lat najwięcej ofert wpływa w postępowaniach na roboty budowlane natomiast najmniej na dostawy.

W roku 2018 w zamówieniach poniżej progów unijnych na roboty budowlane średnio wpływało 2,41 oferty (w roku 2017 – 2,92; w 2016 – 4,32, a w roku 2015 – 4,30), w dostawach średnio składano 2,04 oferty (w roku 2017 – 2,11; w 2016 – 2,34, a w roku 2015 – 2,35), a w usługach – 2,31 oferty (w roku 2017 – 2,44; w 2016 – 2,80, a w roku 2015 – 2,96).

W 2018 r., podobnie jak w latach ubiegłych, największy odsetek stanowiły zamówienia, w których wpłynęła jedna oferta – 46% ogółu postępowań (w roku 2017 – 43%, a w latach 2015-2016 – 39%). Jak wynika z danych sytuacja taka miała miejsce przede wszystkim w przypadku zamówień na dostawy – w 50% tych postępowań wpłynęła tylko jedna oferta. W przypadku usług odsetek ten jest nieco mniejszy – 46%. Natomiast najmniejszy odsetek postępowań, w których wpłynęła jedna oferta wykazują roboty budowlane z wartością 37%.

Poniżej zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia.

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	36,55%	49,68%	45,88%	45,69%
2	27,22%	24,58%	23,63%	24,97%
3	16,82%	13,04%	13,06%	13,93%
4	9,34%	6,30%	7,50%	7,30%
5 i więcej	10,07%	6,40%	9,93%	8,11%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

W zamówieniach o wartościach poniżej progów unijnych, w oparciu o informacje zawartą w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, można również ustalić dane dotyczące liczby ofert odrzucanych.

Z danych dotyczących 2018 r. wynika, że w około 11% postępowań dochodziło do odrzucenia ofert (w roku 2017 w 13%, a w latach 2015-2016 w 19%). W zamówieniach, w których doszło do odrzucenia ofert, średnio odrzucano 1,39 oferty (w roku 2017 – 1,49; w 2016 – 1,73, a w roku 2015 – 1,71). Najwięcej ofert podlegało odrzuceniu w zamówieniach na roboty budowlane – średnio 1,45 oferty (w roku 2017 – 1,65; w 2016 r. – 2,00, a w 2015 r. – 1,93), natomiast najmniej w postępowaniach na dostawy – średnio 1,35 oferty (w roku 2017 – 1,38; w 2016 r. – 1,55, a w 2015 r. – 1,51). W przypadku usług odrzucano średnio 1,35 oferty (w roku 2017 – 1,50; w 2016 r. – 1,70, a w 2015 r. – 1,77).

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

Analiza treści ogłoszeń opublikowanych przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE (dotyczących zamówień o wartościach powyżej progów UE) wskazuje, że w roku 2018 przeciętnie w jednym postępowaniu wpływało do zamawiającego 2,09 oferty (w 2017 r. – 2,23; w 2016 r. – 2,51; w 2015 r. – 2,65).

W zależności od zastosowanego trybu odsetek ten różnił się. Poniżej zestawienie średniej liczby ofert w zależności od zastosowanego trybu udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,09
Przetarg ograniczony	2,58
Negocjacje z ogłoszeniem	2,38
Dialog konkurencyjny	2,22
Negocjacje bez ogłoszenia	1,06
Partnerstwo innowacyjne	2,50

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 2,86 (w 2017 r. – 3,63; 2016 r. – 5,61; 2015 r. – 4,94), następnie na usługi – 2,33 oferty (w 2017 r. – 2,45; 2016 r. – 3,37; 2015 r. – 3,81) oraz na dostawy – 2,01 oferty (w 2017 r. – 2,15; 2016 r. – 2,29; 2015 r. – 2,34).

Tak jak w postępowaniach o wartości poniżej progów unijnych, ogółem największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 52% (w 2017 r. – 49%; 2016 r. – 46%; 2015 r. – 43%). Najniższa konkurencja była w zamówieniach na dostawy i usługi – 1 ofertę złożono odpowiednio w 53% i 48% postępowań, natomiast w przypadku robót budowlanych konkurencja była większa – w 16% postępowań składano 5 i więcej ofert. Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w Dz. Urz. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	26,62%	53,02%	47,53%	51,51%
2	26,62%	21,83%	21,87%	21,92%
3	18,07%	13,15%	12,17%	13,05%
4	12,74%	6,62%	7,17%	6,84%
5 i więcej	15,95%	5,38%	11,26%	6,68%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

II.2.5. Uzyskiwane ceny⁶

Z ogłoszeń opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, tj. o wartości poniżej progów unijnych, w których wpłynęły minimum dwie oferty, wynika, że zamawiający w roku 2018 dokonywali wyboru najtańszej oferty w 85,32% przypadków (w roku 2017 w 83,16%; w 2016 – 83,20%, a w 2015 – 83,00%). Różnicę pomiędzy ceną oferty wybranej a ceną oferty najtańszej do 10% odnotowano w 6,27% przypadków, a w 2,90% postępowań różnica ta mieściła się w granicach pomiędzy 10% a 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało pozostałe 5,51% przypadków⁷.

⁶ Z uwagi na braki w bazie danych ogłoszeń opublikowanych w roku 2018 w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, udostępnianej przez Komisję Europejską, nie jest możliwe przedstawienie porównania cen ofert wybranych do wartości szacunkowej zamówienia w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych.

⁷ Analizie poddano wszystkie postępowania bez względu na liczbę kryteriów oceny ofert.

Od lat utrzymuje się tendencja niskiego zróżnicowania cen ofert składanych w zamówieniach na dostawy. W roku 2018 w 32% postępowań różnica między ceną minimalną a maksymalną nie przekroczyła 10%. Natomiast w przypadku usług, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice w cenach są największe – w roku 2018 w 29% postępowań różnica między ceną minimalną a maksymalną wyniosła ponad 100%.

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 11 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (o wartości równej lub przekraczającej wartości progów unijnych) wynika, że w roku 2018 polskim wykonawcom udzielono na rynku europejskim 87 zamówień publicznych (w roku 2017 – 69; w 2016 – 68, a w 2015 – 72)^{8,9}.

Najwięcej zamówień udzielono polskim wykonawcom w Czechach (22 kontrakty), w Niemczech (16 kontraktów) oraz na Węgrzech (11 kontraktów). Następnie po pięć zamówień w Belgii, na Litwie i w Szwecji, a cztery – na Słowacji. Trzy w Irlandii, po dwa – w Estonii, Holandii, Rumunii i we Włoszech, a po jednym zamówieniu – w Austrii, Bułgarii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Luksemburgu i na Łotwie.

Polscy wykonawcy realizowali przede wszystkim zamówienia na dostawy – 45 kontraktów (w roku 2017 – 37; w 2016 – 33, a w 2015 – 49). Następnie na usługi – 37 kontraktów (w roku 2017 – 28; w 2016 – 27, a w 2015 – 21) oraz na roboty budowlane – 5 kontraktów (w roku 2017 – 4; w 2016 – 6, a w 2015 – 2).

Od kilku lat oferty polskich wykonawców wybierane są w postępowaniach o podobnych przedmiotach zamówienia.

W przypadku dostaw przedmiotem zamówienia były przede wszystkim maszyny przemysłowe i górnicze; autobusy, trolejbusy, pojazdy specjalne i tabor kolejowy; części śmigłowców; chemikalia i produkty lecznicze; odzież robocza; sprzęt laboratoryjny; urządzenia komputerowe i elektryczne; pakiety oprogramowania i systemy informatyczne.

W przypadku usług polscy wykonawcy realizowali głównie usługi inżynierskie i budowlane, usługi z zakresu ochrony, usługi szkoleniowe, rekrutacyjne i badawcze, usługi informatyczne, a także usługi napraw i konserwacji maszyn przemysłowych i pojazdów.

Natomiast roboty budowlane dotyczyły budowy budynków, rurociągów, linii energetycznych oraz prac remontowych.

Z danych zamieszczonych w treści ogłoszeń wynika, że polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę ok. 545,2 mln euro (w roku 2017 – 97,6 mln euro; w 2016 – 324 mln euro, a w roku 2015 – 131 mln euro). Ponieważ w części ogłoszeń zamawiający nie podali wartości udzielonego zamówienia można przyjąć, że rzeczywista kwota zamówień była większa.

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2018 przedstawia załącznik nr 12 do niniejszego Sprawozdania.

⁸ Prezentowane dane dotyczące wykonawców opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

⁹ Nie uwzględniono ewentualnych zamówień o mniejszej wartości, udzielanych na rynku europejskim polskim przedsiębiorcom, o których nie publikuje się ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym UE.

II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

Podobnie, jak w przypadku wykonawców polskich na rynku europejskim, na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej można ustalić liczbę zamówień publicznych udzielonych przez polskich zamawiających podmiotom zagranicznym.

Jak wynika z ogłoszeń w roku 2018 wykonawcom zagranicznym udzielono 784 zamówienia co stanowiło ok. 2,85% postępowań (w roku 2017 – 669, 3%; w 2016 – 903, 5%, a w roku 2015 – 964, 4%)¹⁰. Natomiast ze względu na wartość odsetek zamówień udzielonych wykonawcom zagranicznym w roku 2018 wyniósł 13% (18,7 mld zł); w roku 2017 r. – 7% (8,4 mld zł); w 2016 – 8% (5,8 mld zł), a w roku 2015 – 18% (15,2 mld zł).

Pod względem liczby w zamówieniach udzielanych wykonawcom z zagranicy dominowały dostawy – 639 zamówień (82%), a następnie usługi – 113 (14%) zaś roboty budowlane stanowiły 4% (31 zamówień). Wykonawca zagraniczny został również wybrany w jednym konkursie.

Jeżeli chodzi o strukturę wartościową udzielonych zamówień podmiotom zagranicznym, to największy odsetek stanowiły roboty budowlane – 83% środków (15,5 mld zł), następnie dostawy – 13% (2,5 mld zł), a na miejscu trzecim znalazły się usługi z odsetkiem 4% (0,726 mld zł). Na konkurs wydatkowano 300 tys. zł.

W roku 2018 najwięcej zamówień (podobnie jak w roku 2017) przypadło w udziale wykonawcom z Wielkiej Brytanii (173 kontrakty; 22%). Następnie z Irlandii (130 kontraktów; 17%) oraz z Niemiec (98 kontraktów; 13%). W dalszej kolejności z Czech (9%), Szwajcarii (7%), Francji (6%) i Belgii (5%). Po 3% otrzymali wykonawcy z Holandii i Szwecji a po 2% – z Austrii, Hiszpanii, USA i Włoch. Pozostałe 7% zamówień udzielono wykonawcom z takich krajów, jak: Brazylia, Bułgaria, Chiny, Cypr, Finlandia, Izrael, Kanada, Kazachstan, Lichtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Norwegia, Rosja, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Tajlandia, Turcja i Węgry.

Natomiast nieco inaczej kształtowała się struktura zamówień udzielonych zagranicznym wykonawcom ze względu na wartość. Największa kwota zamówień przypadła przedsiębiorstwom z Francji – 28% (5,2 mld zł), Włoch – 22% (4,1 mld zł), Turcji – 21% (4,0 mld zł) oraz Belgii – 7% (1,4 mld zł). Podobnie jak w roku 2017 wartości te wiązały się z zamówieniami na roboty budowlane w zakresie dużych projektów infrastrukturalnych.

Od dawna struktura przedmiotu zamówień udzielanych wykonawcom zagranicznym nie zmienia się. W przypadku dostaw są to głównie zamówienia na urządzenia optyczne i precyzyjne; na sprzęt laboratoryjny czy na sprzęt górniczy. Zamawiano również dostawy autobusów, tramwajów i pojazdów specjalistycznych i części do nich. Duży odsetek zamówień na dostawy stanowiły zakupy sprzętu medycznego (w tym jednorazowego), leków i odczynników. W tym przypadku firmom zagranicznym udzielano pojedyncze części zamówienia.

Usługi zamawiane u wykonawców zagranicznych to przede wszystkim prawa licencyjne do oprogramowania czy dostęp do baz danych a także nadzór inwestorski, przygotowywanie dokumentacji projektowej, usługi ubezpieczeniowe czy szkolenia specjalistyczne. Dużą część zamówień w tym przypadku stanowiły remonty sprzętu górniczego i wydobywczego.

W przypadku robót budowlanych zamówienia dotyczyły budowy i remontów dróg i autostrad a także linii kolejowych oraz budowy lub przebudowy budynków. Dodatkowo w

¹⁰ Prezentowane dane dotyczące wykonawców opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

przypadku robót budowlanych w dużej części zamówień wybierano oferty konsorcjów, w skład których wchodził także polscy wykonawcy.

II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

1. Dane statystyczne dotyczące odwołań wnoszonych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

W ostatnich latach liczba wnoszonych odwołań przedstawiała się następująco:

- 2015 r. – 2 877 odwołań,
- 2016 r. – 2 496 odwołań,
- 2017 r. – 2 749 odwołań,
- 2018 r. – 2 714 odwołań.

W roku 2018 liczba wniesionych odwołań ukształtowała się na nieco niższym poziomie niż w roku 2017.

Liczbę wniesionych odwołań w latach 2015-2018 w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 13 do niniejszego Sprawozdania.

Odwołania wniesione w formie elektronicznej stanowiły 28% wszystkich odwołań. W latach 2015-2016 liczba odwołań składanych drogą elektroniczną utrzymywała się na stałym poziomie (19%). Od roku 2017 widać natomiast przyrost odwołań składanych tą drogą (w 2017 r. było to 22%).

Spośród 2 714 odwołań wniesionych w 2018 r. 33 stanowiły odwołania dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. W porównaniu do roku 2017 (24 odwołania) ich liczba wzrosła.

Dokumentacja czterech ze spraw prowadzonych przed Krajową Izbą Odwoławczą zawierała informacje o klauzuli „poufne”, w związku z tym tryb ich rozpoznawania był zgodny z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742).

W 2018 r. toczyło się 7 postępowań odwoławczych z udziałem biegłych. Biegli powoływani byli w dziedzinach: informatyka i telekomunikacja, finanse i rachunkowość, mechanika oraz grafologia.

2. Struktura wyników rozpatrzonych odwołań

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 2668 odwołań. Orzeczenia KIO, jakie zapadły w 2018 r., przedstawiają się następująco:

Odwołania 2018	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 668	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	206	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	477	18%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	547	20%
Odrzucone	58	2%
Oddalone	775	29%

Odwołania 2018	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Uwzględnione	605	23%

Dla porównania struktura rozpatrzonych odwołań w 2017 r.:

Odwołania 2017	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 774	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	220	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	461	17%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	579	21%
Odrzucone	137	5%
Oddalone	861	31%
Uwzględnione	516	18%

Rozkład procentowy rozstrzygnięć podejmowanych przez Izbę w roku 2018 kształtował się podobnie jak w roku 2017. Zmiany nastąpiły głównie w liczbie odwołań uwzględnionych oraz odrzuconych.

Uzupełniając, poniżej zestawienie rozstrzygnięć dotyczących odwołań, które wpłynęły w 2018 r., zaś zostały rozpatrzone w 2018 r., jak i na początku 2019 r. (odwołania, które wpłynęły w końcu 2018 r.).

Odwołania 2018	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2 714	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	218	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	499	18%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	563	21%
Odrzucone	60	2%
Oddalone	776	29%
Uwzględnione	592	22%

Spośród wszystkich odwołań, które wpłynęły do Krajowej Izby Odwoławczej w 2018 r., 6 nie zostało rozstrzygniętych (według stanu na 23 marca 2019 r.) w związku z postanowieniem składu orzekającego o powołaniu biegłego w sprawie.

Dla porównania struktura rozpatrzenia odwołań, które wpłynęły w 2017 r.

Odwołania 2017	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2 749	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nieuzupełnienia braków formalnych	211	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	449	16%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	577	21%
Odrzucone	129	5%
Oddalone	857	31%
Uwzględnione	526	19%

3. Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2018 r. średni czas oczekiwania na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania wynosił 16 dni, czyli o jeden dzień dłużej niż w roku poprzednim.

Ogółem w 2018 r. 68% odwołań zostało rozpatrzonych w terminie ustawowym, tj. w ciągu 15 dni od dnia wniesienia odwołania, co oznacza wzrost terminowości rozpatrywania odwołań względem roku 2017 (65%).

4. Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (42%) oraz dostawy (38%), natomiast najmniej odwołań składano w postępowaniach na roboty budowlane (20%).

Dla porównania, w roku 2017 w postępowaniach na usługi zostało złożonych 39% odwołań, na dostawy 38%, a na roboty budowlane – 23%. Zmiany procentowe nastąpiły pomiędzy odwołaniami w postępowaniach na usługi i roboty budowlane.

5. Odwołania a tryb postępowania

W 2 550 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (co stanowi 94% wszystkich odwołań wniesionych w 2018 r.), a 69 odwołań wniesiono w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu ograniczonego (3%).

Ogółem w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe złożono 60 odwołań. Wartości te kształtowały się następująco: dialog konkurencyjny – 26 (0,96%), negocjacje z ogłoszeniem – 15 (0,55%), wolna ręka – 13 (0,48%), negocjacje bez ogłoszenia – 4 (0,15%), zapytanie o cenę – 1 (0,04%), licytacja elektroniczna – 1 (0,04%).

Dla porównania informacja na temat liczby odwołań w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe w 2017 r.: dialog konkurencyjny – 22 (0,8%), negocjacje z ogłoszeniem – 20 (0,72%), wolna ręka – 20 (0,72%), negocjacje bez ogłoszenia – 5 (0,18%), zapytanie o cenę – 1 (0,03%).

Z powyższych danych wynika, iż stosunek odwołań wnoszonych w trybach innych niż tryby podstawowe względem wszystkich złożonych odwołań zmalał.

6. Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

W roku 2018, podobnie jak w roku poprzednim, najwięcej odwołań wniesiono w sektorze informatycznym (16,47%), a następnie w sektorze medycznym – 14,44%.

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
1.	Informatyka	447	16,47%
2.	Sektor medyczny	392	14,44%
3.	Pozostałe (m.in.: obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne)	385	14,19%
4.	Budownictwo, w tym:	297	10,94%
	a) budowa lub remonty dróg i autostrad	125	4,6%
	b) budowa lub remonty obiektów sportowych	28	1,03%
	c) budowa lub remonty budynków	123	4,53%
	d) budowa lub remonty placów, parkingów	21	0,78%
5.	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	196	7,22%
6.	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	127	4,68%
7.	Sektor kolejowy	126	4,64%
8.	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	113	4,16%
9.	Sektor energetyczny	103	3,80%
10.	Gospodarka odpadami	97	3,57%
11.	Transport publiczny	89	3,28%
12.	Wodociągi i kanalizacja	69	2,54%
13.	Sprzątanie	62	2,28%
14.	Opracowanie projektów budowlanych	46	1,69%

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
15.	Sektor górniczy	43	1,58%
16.	Radiokomunikacja i telekomunikacja	32	1,18%
17.	Usługi leśne	32	1,18%
18.	Gospodarka wodna (gosp. rzeczna, gosp. morska, zbiorniki retencyjne, przeciwpowodziowe)	31	1,14%
19.	Ochrona fizyczna	27	0,99%
	Liczba ogółem wniesionych odwołań w 2017 r.	2 714	100%

Na przestrzeni lat 2015-2018 nie odnotowano znaczących zmian dotyczących liczby składanych odwołań w największych branżach zawierających się w powyższym zestawieniu.

7. Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W 2018 r. liczba skarg wnoszonych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej do sądów okręgowych nieznacznie wzrosła. Stosunek procentowy liczby skarg względem rozpatrzonych odwołań pozostał jednak taki sam (w 2018 r. - 6%, w 2017 – 6%). Poniżej liczba skarg składanych w ostatnich latach:

- 2015 r. – 179,
- 2016 r. – 130,
- 2017 r. – 160,
- 2018 r. – 166.

W 2018 r. spośród 166 skarg na orzeczenia KIO 88 (53%) złożonych zostało przez odwołujących, 35 (21%) przez zamawiających, 38 (23%) przez wykonawców przystępujących do postępowania odwoławczego i 5 (3%) przez Prezesa UZP.

Na podstawie przekazanych do Urzędu 106 orzeczeń sądów okręgowych (stan na 22.03.2019 r.), jakie zapadły w wyniku rozpatrzenia skarg, rozstrzygnięcia sądów przedstawiają się następująco:

- oddalenie skargi – 30 (28%)
- odrzucenie skargi – 40 (38%)
- umorzenie postępowania – 17 (16%)
- uchylony wyrok – 2 (2%)
- zmieniony wyrok KIO – 16 (15%)
- uwzględniona skarga - 1 (1%).

Dla porównania w 2017 r. wniesiono 159 skarg, czyli (6%) w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań (2 774), w tym: 82 skargi (52%) wniesione przez odwołujących, 23 (14%) przez zamawiających, 21 (13%) przez przystępujących i 33 (21%) przez Prezesa UZP.

W roku 2018 obciążenie sądów sprawami skargowymi rozkładało się, podobnie jak w latach poprzednich, nierównomiernie. Najwięcej skarg zostało skierowanych do sądu okręgowego w Warszawie – 84 (50,6%), w następnej kolejności do sądu okręgowego:

- w Krakowie – 11 (6,63%),
- w Gdańsku – 9 (5,42 %),
- w Łodzi – 8 (4,82%),
- w Katowicach – 6 (3,61%),
- we Wrocławiu – 6 (3,61%),
- w Rzeszowie – 5 (3,01%),
- w Bydgoszczy – 4 (2,41%),
- w Lublinie – 4 (2,41%),
- w Poznaniu – 4 (2,41%),
- w Olsztynie – 3 (1,81%),

- w Szczecinie – 3 (1,81%),
- w Gliwicach – 2 (1,20%),
- w Koszalinie – 2 (1,20%),
- w Nowym Sączu – 2 (1,20%),
- w Ostrołęce – 2 (1,20%),
- w Toruniu – 2 (1,20%),
- w Zamościu – 2 (1,20%).

Do pozostałych sądów okręgowych trafiały pojedyncze sprawy skargowe, a do 19 sądów nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

II.2.9. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2018 r.

1. Społeczne zamówienia publiczne

1.1. Dane ogólne

W 2018 r. 2 531 zamawiających udzieliło 28 292 zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne o łącznej wartości 66 355 027 009,74 zł (bez podatku od towarów i usług). Dla porównania, w 2017 r. 2 257 zamawiających udzieliło 24 052 społecznych zamówień publicznych, których łączna wartość wyniosła 42 080 960 339,09 zł (bez podatku od towarów i usług). Porównując dane za dwa poprzednie lata, oznacza to wzrost liczby zamawiających uwzględniających aspekty społeczne w postępowaniach przetargowych o 274 podmioty publiczne. Zwiększeniu o 4 240 zamówienia uległa z kolei liczba społecznych zamówień publicznych, co przełożyło się na wzrost wartości takich zamówień o kwotę 24 274 066 670,70 zł. Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł 20%, podczas gdy wartość społecznych zamówień publicznych w odniesieniu do łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych stanowiła 33%.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	2 481
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	28 113
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	66 284 326 674,96 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	7 499
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	72
Liczba zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	179
Wartość zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	70 700 334,78 zł (wartość bez VAT)
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	2 531

DANE OGÓLNE	
Liczba społecznych zamówień publicznych	28 292
Wartość społecznych zamówień publicznych	66 355 027 009,74 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	20%
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	33%

UWAGA: Łączna liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych jest mniejsza niż suma liczby zamawiających, którzy w udzielonych zamówieniach uwzględnili aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp) oraz liczby zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp ze względu na przypadki występowania w obu zestawieniach tych samych jednostek.

1.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Instrumenty prospołeczne przewidziane ustawą Pzp w 2018 r. w większości przypadków najczęściej stosowane były w zamówieniach na roboty budowlane. Dotyczy to wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, uwzględnienia w opisie przedmiotu zamówienia wymogów dotyczących dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (art. 29 ust. 5), odwołania w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania społecznego (art. 30a), odwołania do oznakowania społecznego w kryteriach oceny ofert (art. 30a).

Z kolei w zamówieniach na usługi najczęściej stosowano instrument zamówień zastrzeżonych (art. 22 ust. 2), wymagania społeczne związane z realizacją zamówienia (art. 29 ust. 4) oraz społeczne kryteria oceny ofert.

Najrzadziej instrumenty prospołeczne wykorzystywano w zamówieniach na dostawy.

Poniższe tabele prezentują zestawienie szczegółowych danych dotyczących zarówno ilości jak i wartości zamówień, w których zastosowano poszczególne instrumenty, w podziale na rodzaj zamówienia.

1.2.1. Zamówienia udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	154
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	137 064 168,05 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	16	8 386 491,68 zł
Roboty budowlane	30	54 742 890,07 zł
Usługi	108	73 934 786,30 zł

1.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	25 884
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu	61 693 017 931,56 zł

zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	(wartość bez VAT)
--	-------------------

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	370	501 118 292,29 zł
Roboty budowlane	16 246	42 427 350 209,94 zł
Usługi	9 268	18 764 549 429,33 zł

1.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 057
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	3 403 403 145,84 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	138	433 660 902,50 zł
Roboty budowlane	405	1 852 855 056,48 zł
Usługi	514	1 116 887 186,86 zł

1.2.4. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	3 716
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	18 516 317 151,68 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	420	2 936 024 073,90 zł
Roboty budowlane	2 309	13 617 639 124,76 zł
Usługi	987	1 962 653 953,02 zł

1.2.5. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	124
--	-----

Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	251 449 809,95 zł (wartość bez VAT)
---	--

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	31	12 195 552,24 zł
Roboty budowlane	57	134 778 383,52 zł
Usługi	36	104 475 874,19 zł

1.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	116
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	159 965 185,28 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	10	2 692 061,20 zł
Roboty budowlane	61	80 774 414,71 zł
Usługi	45	76 498 709,37 zł

1.2.7. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	1 459
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	4 697 002 869,95 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	236	2 000 646 893,61 zł
Roboty budowlane	419	920 893 012,34 zł
Usługi	804	1 775 462 964,00 zł

1.2.8. Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	179
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	72
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	70 700 334,78 zł (wartość bez VAT)

* * *

W zdecydowanej większości społecznych zamówień publicznych zamawiający zastosowali instrument prawny z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę odpowiadało również za największą wartość społecznych zamówień publicznych. Drugim pod względem liczby i wartości aspektem społecznym uwzględnianym w zamówieniach publicznych było zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp – tj. wymagania w zakresie dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników. Z kolei społeczne kryteria oceny ofert (w oparciu o art. 91 ust. 2 ustawy Pzp) to trzeci najbardziej popularny instrument społeczny. Pod względem wartości, społeczne zamówienia publiczne z uwzględnieniem takiego aspektu również znalazły się na trzecim miejscu.

Popularność pewnych instrumentów społecznych oraz częstotliwość ich zastosowania w udzielonych zamówieniach może wynikać w dużej mierze z ich obligatoryjnego charakteru. Dotyczy to przede wszystkim instrumentów prawnych z art. 29 ust. 3a oraz art. 29 ust. 5 ustawy Pzp. Na ustanowienie społecznych kryteriów oceny ofert w części udzielonych zamówień publicznych wpływ mogły mieć z kolei przepisy art. 91 ust. 2a ustawy Pzp zobowiązujące zamawiających do stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert oraz przypisania im odpowiednio wysokiej wagi.

Sporą popularnością wśród zamawiających cieszy się również rozwiązanie prawne z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp umożliwiające ustanowienie społecznych wymagań związanych z realizacją zamówienia, w tym wymagań dotyczących zatrudnienia osób z grup defaworyzowanych.

Zastosowanie pozostałych instrumentów społecznych, które przewidują przepisy ustawy Pzp, miało jedynie charakter incydentalny. W 2018 r. udzielono jedynie 154 zamówienia zastrzeżone (na podst. art. 22 ust. 2 ustawy Pzp). Z bezpośredniego odwołania do oznakowania o charakterze społecznym w ramach opisu przedmiotu zamówienia skorzystano w przypadku 124 zamówień publicznych, podczas gdy bezpośrednie odwołanie do etykiety społecznej w ramach kryteriów oceny ofert odnotowano w 116 przypadkach.

W 2018 r. w odniesieniu do prawie wszystkich instrumentów prospołecznych w ustawie Pzp odnotowany został wzrost liczby ich zastosowań i wartości zamówień, które je uwzględniały w stosunku do roku 2017. Jedynie w przypadku zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp, w 2018 r. zmniejszyła się liczba ich zastosowań (z 254 w 2017 r. do 179 w roku 2018), co spowodowało również spadek łącznej wartości zamówień objętych dodatkowym reżimem zastrzeżonym z 75,6 mln zł do 70,7 mln zł.

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne przedstawiono w załączniku nr 14 do niniejszego Sprawozdania.

2. Zielone lub innowacyjne zamówienia publiczne

2.1. Dane ogólne

W 2018 r. 322 zamawiających udzieliło 1 469 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne o łącznej wartości 9 826 823 759,69 zł (bez podatku od towarów i usług). W porównaniu z rokiem 2017 oznacza to wzrost liczby zamówień zielonych lub innowacyjnych o 257 zamówienia przy jednoczesnym wzroście ich łącznej wartości o 6 589 748 353,93 zł (bez podatku od towarów i usług). Spadkowi uległa natomiast liczba zamawiających udzielających takich zamówień (z 344 w 2017 r. do 322 w roku 2018). Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł 1%, podczas gdy ich wartość stanowiła ok. 5% łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych o charakterze środowiskowym lub innowacyjnym	322
Liczba udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	1 469
Wartość udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	9 826 823 759,69 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań (w tym unieważnionych części postępowań)	320
ŁĄCZNIE	
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	1,02%
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	4,86% ¹¹

2.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Instrumenty prośrodowiskowe przewidziane ustawą Pzp w 2018 r. najczęściej stosowane były przez polskich zamawiających w zamówieniach na dostawy. Dotyczyło to odwołania do systemów zarządzania środowiskowego w warunkach realizacji zamówienia (art. 29 ust. 4), odwołania w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania ekologicznego (art. 30a) oraz zastosowania kryterium kosztowego ocenianego w oparciu o rachunek kosztów cyklu życia produktu (art. 91 ust. 3b).

W przypadku zamówień na usługi najczęściej korzystano z odwołania do oznakowania ekologicznego w kryteriach oceny ofert (art. 30a) oraz do odwołania do innych środowiskowych kryteriów oceny ofert.

Z kolei do najczęściej stosowanych instrumentów prośrodowiskowych w zamówieniach na roboty budowlane należały środowiskowe warunki realizacji zamówienia (art. 29 ust. 4).

W niewielkim stopniu wykorzystywane były w 2018 r. proinnowacyjne wymagania związane z realizacją zamówienia oraz kryteria oceny ofert. Zastosowanie tego rodzaju instrumentów odnotowano w pojedynczych przypadkach.

Poniższe tabele prezentują zestawienie szczegółowych danych dotyczących zarówno liczby jak i wartości zamówień, w których zastosowano poszczególne instrumenty, w podziale na rodzaj zamówienia.

2.2.1. Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem systemów i środków zarządzania środowiskowego

Liczba zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	87
Wartość zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	230 008 371,31 zł (wartość bez VAT)

¹¹ Statystyki z zielonych zamówień publicznych **nie obejmują przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia z wyjątkiem przypadków wskazania w ramach tego elementu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określonego eko-oznakowania** (na podstawie art. 30a ustawy Pzp) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp). W świetle art. 30 ustawy Pzp zamawiający są uprawnieni do opisu przedmiotu zamówienia przez określenie wymagań dotyczących wydajności i funkcjonalności, które mogą obejmować aspekty środowiskowe. Pozwala to zamawiającym skutecznie wpłynąć na całe postępowanie przetargowe oraz udzielone w jego następstwie zamówienie publiczne.

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	51	27 978 979,85 zł
Roboty budowlane	1	140 000,00 zł
Usługi	35	201 889 391,46 zł

2.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	712
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	7 696 434 956,39 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	216	2 656 873 652,15 zł
Roboty budowlane	255	3 965 269 750,65 zł
Usługi	241	1 074 291 553,59 zł

2.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 4: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	221
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	210 048 240,69 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	153	86 018 827,34 zł
Roboty budowlane	30	63 966 898,86 zł
Usługi	38	60 062 514,49 zł

2.2.4. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 5: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	77
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	74 868 927,65 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	35	28 522 179,41 zł
Roboty budowlane	5	4 885 030,09 zł
Usługi	37	41 461 718,15 zł

2.2.5. Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Tabela nr 6: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	39
Wartość zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	48 183 454,16 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	34	46 333 623,76 zł
Roboty budowlane	3	1 772 091,00 zł
Usługi	2	77 739,40 zł

2.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia

Tabela nr 7: Zamówienia publiczne z zastosowaniem środowiskowych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	464
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	4 294 361 593,57 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	200	2 682 669 017,19 zł
Roboty budowlane	58	313 940 633,48 zł
Usługi	206	1 297 751 942,90 zł

2.2.7. Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 8: Innowacyjne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	27
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	554 135 065,35 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	7	514 117 942,17 zł
Roboty budowlane	8	26 845 559,77 zł
Usługi	12	13 171 563,41 zł

2.2.8. Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem środowiskowych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	34
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	562 697 957,35 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	16	520 039 637,09 zł
Roboty budowlane	4	446 706,00 zł
Usługi	14	42 211 614,26 zł

* * *

W udzielonych w 2018 r. zielonych zamówieniach publicznych zamawiający najczęściej odwoływali się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp stanowiło przy tym pierwszy pod względem wartości aspekt środowiskowy.

Drugim najczęściej stosowanym instrumentem prawnym o charakterze środowiskowym było zastosowanie środowiskowych kryteriów oceny ofert, w tym odwołanie do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia (zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z zastosowanymi środowiskowymi kryteriami oceny ofert również zajęły drugie miejsce.

Na trzecim miejscu pod względem liczby zastosowań w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego znalazło się odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, związanego z aspektami środowiskowymi (zgodnie z art. 30a ustawy Pzp), które pod względem łącznej wartości zielonych zamówień publicznych z takim aspektem zajęło czwarte miejsce. Trzecim z kolei co do wartości aspektem środowiskowym w zamówieniach publicznych było odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu (czwarte miejsce pod względem liczby zielonych zamówień publicznych).

W odniesieniu do prawie wszystkich aspektów środowiskowych nastąpił wzrost liczby ich zastosowań. Jedynie w przypadku odwołania do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu liczba zastosowań była identyczna jak w roku poprzednim (zastosowano je w 87 przypadkach w roku 2017 i 2018), a z kolei spadek zastosowań odnotowany został w zakresie odwołania do oznakowania środowiskowego w ramach kryteriów oceny ofert (z 86 przypadków w roku 2017, do 77 przypadków w 2018 r.)

Najrzadziej stosowanym aspektem środowiskowym pozostaje kryterium kosztu, które pozwala na wykorzystanie rachunku kosztów cyklu życia. Możemy jednak dostrzec pewną tendencję wzrostową. O ile w 2017 r. kryterium kosztu zastosowano w 17 przypadkach, o tyle jak pokazują statystyki za 2018 r. z tego rozwiązania skorzystano w 39 udzielonych zamówieniach publicznych.

W przypadku rozwiązań innowacyjnych nastąpił nieznaczny wzrost ich zastosowań. Kryteria oceny ofert odwołujące się do aspektów innowacyjnych ustanowiono w 34 zamówieniach publicznych udzielonych w 2018 r., podczas gdy w 2017 r. takich zamówień było 27. Podobnie sytuacja kształtuje się w kontekście ustanowienia innowacyjnych wymagań związanych z realizacją zamówienia. W 2018 r. z tego rozwiązania prawnego skorzystano w 27 przypadkach (podczas gdy w 2017 r. zastosowano je w 20 udzielonych zamówieniach). Na uwagę zasługuje natomiast wzrost wartości zamówień z zastosowanymi aspektami innowacyjnymi. Łączna wartość zamówień dla każdego z tych aspektów przekroczyła kwotę 0,5 mld zł.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych przedstawiono w załączniku nr 15 do niniejszego Sprawozdania.

3. Realizacja przez jednostki administracji rządowej zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych

W świetle przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 29 marca 2017 r. „Zaleceń w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu stosowania przez jednostki administracji rządowej aspektów społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Prowadzona przez Urząd analiza uwzględnia informacje przekazywane przez:

- ministerstwa,
- Kancelarię Prezesa Rady Ministrów,
- organy oraz jednostki podległe lub nadzorowane przez ministrów,
- jednostki podległe lub nadzorowane przez Prezesa Rady Ministrów,
- urzędy wojewódzkie,
- służby, straże i inspekcje zespolonej administracji rządowej,
- jednostki niezespolonej administracji rządowej oraz
- instytucje gospodarki budżetowej w administracji rządowej.

Sprawozdawczość w zakresie stosowania aspektów społecznych w prowadzonych postępowaniach przetargowych realizowana jest przez poszczególne jednostki administracji rządowej w ramach rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach (w tabeli VII i VIII), o którym mowa w art. 98 ustawy Pzp.

3.1. Dane ogólne

Z około 2 140¹² podmiotów objętych obowiązkiem sprawozdawczym, sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za rok 2018 przekazały 1 703 jednostki administracji rządowej¹³, (tj. o 121 jednostek mniej niż w roku poprzednim). Z tej liczby, 542 podmioty uwzględniły aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielonych w roku 2018, co stanowiło ponad 25% wszystkich zamawiających objętych Zaleceniami Rady Ministrów. Jednostki administracji rządowej udzieliły 5 984 zamówień publicznych o charakterze społecznym na łączną kwotę 18 795 441 931,40 zł (wartość bez podatku od towaru i usług). W ujęciu ilościowym stanowiło to 21,15% ogółu społecznych zamówień publicznych udzielonych w 2018 r. W odniesieniu do wartości udzielone przez jednostki administracji rządowej

¹² Liczbę ustalono na podstawie rozporządzeń w sprawie szczegółowego zakresu działania poszczególnych ministerstw oraz obwieszczeń w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez poszczególnych ministrów.

¹³ Termin na przekazanie rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach upływa 1 marca. Z uwagi na dużą liczbę sprawozdań przekazywanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych po tej dacie, w analizach za 2018 r. uwzględnione zostały informacje z rocznych sprawozdań przekazanych przez zamawiających do dnia 19 marca 2019 r. włącznie.

zamówienia z aspektami społecznymi stanowiły 27,88% całkowitej wartości społecznych zamówień publicznych.

Porównując dane za lata 2017 i 2018, odnotowuje się wzrost społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej o 626 zamówienia, co przekłada się również na wzrost ich wartości na łączną kwotę 7 061 564 617,6 zł (wartość bez podatku od towaru i usług).

Tabela nr 1: Dane ogólne

Dane ogólne	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 i 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	534
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 i 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	5 966
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 i 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	18 774 046 425,11 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	1 567
Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	30
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	18
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	21 395 506,29 zł (wartość bez VAT)
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających zobowiązanych do stosowania Zaleceń Rady Ministrów	2 140
Liczba zamawiających z jednostek administracji rządowej, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	542
Odsetek zamawiających objętych Zaleceniami Rady Ministrów, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	25,33%
Liczba społecznych zamówień publicznych	5 984
Wartość społecznych zamówień publicznych	18 795 441 931,40 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych w danym roku	21,15%
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej wartości społecznych zamówień publicznych w danym roku	28,33%

3.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Zamawiający będący jednostkami administracji rządowej w 2018 r. najczęściej stosowali prospołeczne instrumenty przewidziane ustawą Pzp w zamówieniach na usługi. W tego typu zamówieniach najczęściej wykorzystywali zarówno zamówienia zastrzeżone, wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, społeczne warunki realizacji zamówienia jak również społeczne kryteria oceny ofert.

W zamówieniach na roboty budowlane najczęściej stosowanymi instrumentami były wymogi dotyczące dostępności i projektowania z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników oraz odwołanie do oznakowania społecznego w kryteriach oceny ofert.

W przypadku dostaw najczęściej wykorzystywanym instrumentem było odwołanie do oznakowania społecznego w opisie przedmiotu zamówienia.

3.2.1. Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	29
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	50 978 412,16 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	1	7 540 000,00 zł
Roboty budowlane	11	35 304 289,89 zł
Usługi	17	8 134 122,27 zł

3.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	5 230
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	17 936 389 116,49 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	115	348 914 958,54 zł
Roboty budowlane	2 429	9 735 318 836,19 zł
Usługi	2 686	7 852 155 321,76 zł

3.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	493
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 836 853 358,80 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	77	378 981 573,60 zł
Roboty budowlane	161	785 411 155,54 zł
Usługi	255	672 460 629,66 zł

3.2.4. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	523
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	2 985 076 069,11 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	154	90 748 693,97 zł
Roboty budowlane	215	1 988 828 431,67 zł
Usługi	154	905 498 943,47 zł

3.2.5. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	42
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	36 609 008,72 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	17	10 656 629,10 zł
Roboty budowlane	9	6 350 280,75 zł
Usługi	16	19 602 098,87 zł

3.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	54
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	68 484 140,13 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	7	2 138 688,84 zł
Roboty budowlane	24	13 648 044,59 zł
Usługi	23	52 697 406,70 zł

3.2.7. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	610
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	1 445 632 507,63 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	146	166 737 379,64 zł
Roboty budowlane	85	312 074 456,73 zł
Usługi	379	966 820 671,26 zł

3.2.8. Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	30
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	21 395 506,29 zł (wartość bez VAT)

* * *

Zamawiający sektora rządowego zastosowali wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę w przeważającej większości udzielonych przez nich zamówień publicznych o charakterze społecznym. Ten aspekt przełożył się również na największą wartość społecznych zamówień publicznych.

Drugim najczęściej stosowanym instrumentem były społeczne kryteria oceny ofert (na podst. art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z tak uwzględnionym aspektem społecznym znalazły się na czwartym miejscu.

Uwzględniając liczbę zastosowań w udzielonych zamówieniach publicznych, na trzecim miejscu znalazło się odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp). Pod względem wartości, zamówienia publiczne z ustanowionymi wymogami w zakresie dostępności i projektowania uniwersalnego znalazły się na drugim miejscu.

3.3. Analiza porównawcza

Zobowiązanie do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych udzielanych przez wybrane jednostki administracji rządowej, jak i nałożony na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych obowiązek prowadzenia monitoringu w tym zakresie zostały wprowadzone w ramach Zaleceń Rady Ministrów z 2015 r.¹⁴

Z kolei „Zalecenia w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” z 2017 r. rozszerzyły zobowiązanie do uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych na wszystkie aspekty przewidziane w ustawie Pzp i na wszystkie jednostki administracji rządowej.

¹⁴ „Zalecenia w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” przyjęte przez Radę Ministrów 28 lipca 2015 r.

Z tego też względu analizy stosowania przez jednostki administracji rządowej tzw. klauzul społecznych¹⁵ oraz pozostałych instrumentów społecznych są prezentowane odrębnie.

Porównując dane za 4 ostatnie lata, odnotowujemy znaczny wzrost liczby i wartości udzielonych zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne. O ile w 2015 r. jednostki administracji rządowej udzieliły 438 zamówień publicznych z klauzulami społecznymi o łącznej wartości ponad 0,7 mld zł (bez podatku od towarów i usług), o tyle w 2018 r. ich liczba wzrosła do 5 389 zamówień, co odpowiadało wartości ponad 18,4 mld zł.

Tabela nr 10: Stosowanie klauzul społecznych przez jednostki administracji rządowej w poszczególnych latach

	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018
Liczba jednostek administracji rządowej, które zastosowały klauzule społeczne w udzielonych zamówieniach	133	395	514	529
Liczba udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	438	1 855	4 871	5 389
Wartość udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	736 773 691,63 zł*	2 104 553 254,71 zł*	10 968 946 635,50 zł*	18 414 955 384,54 zł*

* na podstawie wartości umów bez podatku od towarów i usług

Najczęściej jednostki administracji rządowej stosowały wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę zgodnie z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. W przypadku zamówień na roboty budowlane i usługi ma on w świetle obowiązujących przepisów charakter obligatoryjny, przy założeniu że czynności wykonywane w zakresie realizacji zamówienia noszą znamiona stosunku pracy.

Zmiana charakteru prawnego tej klauzuli społecznej nastąpiła 28 lipca 2016 r. wraz z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, z późn. zm.). Porównując jednak dane za 2 pełne okresy sprawozdawcze, dostrzegamy w odniesieniu do roku 2018 zarówno wzrost liczby zastosowania tej klauzuli społecznej o 518 przypadków, jak i zwiększenie łącznej wartości zamówień publicznych ją uwzględniających o kwotę 7,5 mld zł.

Mniej więcej na podobnym poziomie jak w 2017 r., zamawiający z administracji rządowej stosowali aspekty społeczne związane z realizacją zamówienia w postępowaniach

¹⁵ Rozumianych jako zastosowanie instrumentów prawnych z art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a (dawny art. 29 ust. pkt 4) oraz art. 29 ust. 4 (dawny art. 29 ust. 4 pkt 1) ustawy – Prawo zamówień publicznych.

przetargowych zakończonych w 2018 r. Zwiększeniu uległa z kolei wartość takich społecznych zamówień publicznych i to o kwotę ponad 0,5 mld zł.

Najrzadziej stosowaną klauzulą społeczną pozostaje uprawnienie zamawiających do ograniczenia możliwości ubiegania się o zamówienie do określonej grupy podmiotów na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy Pzp. Na przestrzeni 3 ostatnich lat dostrzegamy malejące zainteresowanie taką formą organizacji postępowania o udzielenie zamówienia. Jednostki administracji rządowej udzieliły w 2018 r. jedynie 29 zamówień zastrzeżonych, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza spadek o kolejne 12 przypadków.

Tabela nr 11: Łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	305	1 571	4 712	5 230
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	123	358	490	493
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	21	66	41	29
SUMA	449	1 995	5 243	5 752

UWAGA: Liczba zastosowanych klauzul społecznych jest większa niż łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu.

Tabela nr 12: Łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	540 650 002,13 zł*	1 578 412 987,15 zł*	10 404 941 711,63 zł*	17 936 389 116,49 zł
Wymóg określenia	156 999 489,67 zł*	869 304 335,24 zł*	1 290 518 941,72 zł*	1 836 853 358,80 zł

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za rok 2015	Dane za rok 2016	Dane za rok 2017	Dane za rok 2018
aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych				
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	42 451 281,06 zł*	19 578 621,99 zł*	71 007 616,69 zł*	50 978 412,16 zł
SUMA	770 100 772,86 zł*	2 467 295 944,38 zł*	11 766 468 270,04 zł*	19 824 220 887,45 zł*

* na podstawie wartości umów bez podatku od towarów i usług

UWAGA: Wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych klauzul społecznych jest większa niż łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu.

Oprócz wymogu zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę, zamawiający z administracji rządowej najczęściej stosowali społeczne kryteria oceny ofert oraz ustanawiali wymogi w zakresie dostępności lub uniwersalnego projektowania.

Wykorzystywanie przez zamawiających pozacenowych kryteriów oceny ofert o charakterze społecznym uległo przy tym nieznacznemu wzrostowi w porównaniu z rokiem poprzednim (z 602 przypadków w 2017 r. do 610 zamówień w roku 2018). Popularność tego rozwiązania może częściowo wynikać z nałożonych na zamawiających zobowiązań do stosowania innych niż cena kryteriów oceny ofert. W świetle przepisów art. 91 ust. 2a ustawy Pzp jednostki sektora finansów publicznych oraz inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także ich związki, decydując się na zastosowanie kryterium ceny jako jedynego kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, są zobowiązane do określenia w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykazania w załączniku do protokołu, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia.

Również liczba zamówień publicznych, w ramach których zamawiający zastosowali wymogi dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników uległa w 2018 r. zwiększeniu w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano wzrost o 118 przypadków takich społecznych zamówień publicznych.

Wymóg z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp najczęściej stosowany jest przez zamawiających w zamówieniach na roboty budowlane i usługi, co przekłada się również na dużą łączną wartość zamówień z takim aspektem społecznym. W 2018 r. wyniosła ona niespełna 3 mld zł, co stanowiło wzrost wartości w porównaniu z rokiem poprzednim o ponad 0,5 mld zł. Należy przy tym pamiętać, iż zastosowanie wymogu z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp ma w przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych charakter obligatoryjny. Oprócz ogólnej dyspozycji zawartej bezpośrednio w przepisach ustawy Pzp, zastosowanie

wymogu dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania uniwersalnego szczegółowo regulowane jest przez kierunkowe akty prawne, w tym przez ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186) oraz ustawę z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2016, z późn. zm.).

Zastosowanie pozostałych aspektów społecznych dotyczyło jedynie niewielkiej liczby zamówień publicznych. Bezpośrednie wskazanie oznakowania społecznego w ramach kryteriów oceny ofert lub opisu przedmiotu zamówienia odnotowano w 96 przypadkach. Przekłada się to na liczbę 86 zamówień publicznych, gdyż w przypadku 10 zamówień publicznych z uprawnienia z art. 30a ustawy Pzp zamawiający skorzystali zarówno na etapie opisu przedmiotu zamówienia, jak i kryteriów oceny ofert. W 2017 r. odnotowano wprawdzie 103 przypadki zastosowania społecznych oznakowań w oparciu o przepisy art. 30a ustawy Pzp, co ostatecznie przełożyło się na 63 społeczne zamówienia publiczne. Aż w przypadku 40 zamówień publicznych zamawiający wykazali zastosowanie społecznego oznakowania w ramach opisu przedmiotu zamówienia oraz kryteriów oceny ofert.

Znacznie z kolei spadła liczba zamówień publicznych udzielonych z zastosowaniem dodatkowego reżimu zamówień zastrzeżonych. Jednostki administracji rządowej udzieliły w 2018 r. jedynie 30 zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp. Porównując to z danymi za rok 2017, oznacza to spadek o 107 przypadków (tj. spadek o 78 %).

Dane dotyczące zamówień udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne przedstawiono w załączniku nr 16 do niniejszego Sprawozdania.

II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych

II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

W przypadku zamówień udzielanych w trybach najmniej konkurencyjnych, na podstawie przepisów art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamawiający, po wyborze oferty najkorzystniejszej w postępowaniach realizowanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz po wszczęciu postępowania w zamówieniach z wolnej ręki, mają prawo do opublikowania ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.

W ogłoszeniu tym podawane są informacje o wykonawcy, któremu zamawiający zamierza udzielić zamówienia co istotnie zwiększa jawność i możliwość kontroli nad tym etapem postępowania.

W zależności od wartości zamówienia, ogłoszenia publikowane są w Biuletynie Zamówień Publicznych albo w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Jak wynika z danych, w publikatorach tych w roku 2018 opublikowano łącznie 4 911 ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy (o dobrowolnej przejrzystości ex-ante). Dla porównania w roku 2017 ogłoszeń takich zamawiający opublikowali 4 036, w roku 2016 – 4 124 a w roku 2015 – 6 056.

II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

Na podstawie art. 151a oraz dodatkowo art. 131w (w przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) i art. 143a ust. 1 pkt 2 (w przypadku zamówień na

roboty budowlane) ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia, pod warunkiem, że możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁶ wynika, że w roku 2018 liczba postępowań, w których przewidziano zaliczki na poczet wykonania zamówienia wyniosła 804, co stanowiło 0,62% ogółu postępowań ogłoszonych w BZP. Dla porównania w roku 2017 opublikowano 629 (0,52%) ogłoszeń, w których wskazano taką możliwość, w roku 2016 – 482 (0,45%) a w roku 2015 – 593 (0,51%).

Najwięcej postępowań, w których przewidziano udzielanie zaliczek dotyczyło zamówień na roboty budowlane (co może wynikać z nałożonego na zamawiających obowiązku wynikającego z art. 143a ustawy Pzp) – w 548 postępowaniach na roboty budowlane przewidziano zaliczkowanie, co stanowiło 0,95% ogółu ogłoszeń na ten rodzaj zamówienia. W przypadku dostaw możliwość zaliczkowania wskazano w 124 postępowaniach (0,30%) a w przypadku usług – w 132 zamówieniach (0,43%).

II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych

Generalnie o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wykonawcy, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają warunki udziału w postępowaniu. Jednakże, na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.

W 2018 r. zastrzeżenie takie zamawiający umieścili w 364 ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁷, co stanowiło 0,28% ogólnej liczby ogłoszeń. W roku 2017 odnotowano 294 postępowania z zastrzeżeniem (0,24%), w roku 2016 – 223 (0,21%), a z kolei w roku 2015 – 169 (0,15%).

Najczęściej zastrzeżenie, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych dotyczyło zamówień na usługi – 198 ogłoszeń (0,64% ogłoszeń dotyczących zamówień na usługi), a następnie zamówień na dostawy – 87 ogłoszeń (0,21%). W przypadku robót budowlanych zastrzeżenie to wskazano w 79 ogłoszeniach (0,14%).

II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Zasadniczo przepisy dotyczące udzielania zamówień publicznych zakazują dokonywania zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. W pewnych okolicznościach jednak, na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, ustawodawca dopuszcza dokonywanie zmian wskazując okoliczności, w których jest to możliwe.

¹⁶ Z uwagi na brak części informacji w bazie danych ogłoszeń publikowanych w TED, upublicznianej przez Komisję Europejską, nie jest możliwe uwzględnienie danych z ogłoszeń publikowanych w Dz. Urz. UE.

¹⁷ J.w.

Zgodnie ze wskazanym powyżej przepisem zamawiający uprawnieni są do dokonywania zmian postanowień zawartej umowy w sytuacji, gdy:

- zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres;
- zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione wskazane w ustawie warunki;
- zostały spełnione łącznie następujące warunki:
 - konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
 - wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej;
- wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca (w przypadkach wskazanych w ustawie);
- zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne;
- łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie.

1. Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Jak wskazano powyżej, jedną z przesłanek umożliwiających dokonywanie zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, jest przewidzenie tych zmian w ogłoszeniu o zamówieniu.

W roku 2018 zamawiający przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 111 487 ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁸, co stanowiło 85,48% ogółu ogłoszeń. Dla porównania w roku 2017 możliwość zmian postanowień zawartej umowy wskazano w 101 038 przypadkach (82,91%), w roku 2016 – w 82 394 (77,53%), a w roku 2015 – w 86 411 ogłoszeniach (74,53%).

Najwięcej tego rodzaju ogłoszeń dotyczyło postępowań na roboty budowlane – 54 252 ogłoszenia (93,78% ogółu ogłoszeń na roboty budowlane). W przypadku dostaw było to w 32 006 ogłoszeniach (76,44%), a w zamówieniach na usługi – w 25 229 ogłoszeniach (82,15%).

2. Ogłoszenia o zmianie umowy

W przypadku zastosowania niektórych przesłanek umożliwiających dokonywanie zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, zamawiający mają obowiązek publikacji w odpowiednim publikatorze (BZP albo Dz. Urz. UE) ogłoszenia o zmianie umowy.

W roku 2018 opublikowano łącznie (w BZP i Dz. Urz. UE) 4 553 ogłoszenia o zmianie umowy. Nastąpił więc wzrost w stosunku do roku 2017, w którym to opublikowano 3 029 takich ogłoszeń a w roku 2016 (pierwszym roku obowiązywania przepisów dotyczących publikacji ogłoszeń o zmianie umowy) – 292 ogłoszenia. Najczęściej ogłoszenia o zmianie umowy dotyczyły postępowań na roboty budowlane – 3 538 (78% ogłoszeń o zmianie umowy) następnie na usługi – 755 (16%), a w przypadku postępowań na dostawy ogłoszeń takich opublikowano 260 (6%).

¹⁸ J.w.

Na podstawie ogłoszeń o zmianie umowy opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁹ można stwierdzić, że w roku 2018 zamawiający najczęściej powoływali się na zmiany postanowień zawartej umowy na podstawie okoliczności wymienionych w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp – 35,86% ogłoszeń.

Poniżej znajduje się szczegółowa struktura okoliczności dotyczących zmian postanowień umowy wskazywanych przez zamawiających w treści ogłoszeń o zmianie umowy opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 144 ust. 1c ustawy Pzp jedynie w przypadkach, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 2 i 3 istnieje obowiązek publikacji ogłoszenia o zmianie umowy.

Pkt	Okoliczności wymienione w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp	Odsetek
1)	zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian	35,86%
2)	zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego, b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego, c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	31,59%
3)	zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	16,59%
4)	wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca:	
a)	na podstawie postanowień umownych, o których mowa w pkt 1,	0,00%
b)	w wyniku połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji lub nabycia dotychczasowego wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, o ile nowy wykonawca spełnia warunki udziału w postępowaniu, nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian umowy,	0,19%
c)	w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązań wykonawcy względem jego podwykonawców	0,02%
5)	zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne w rozumieniu ust. 1e	4,46%
6)	łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie	11,29%
Ogółem		100%

II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

Zgodnie z regulacjami ustawowymi, zamawiający przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, może poinformować wykonawców o planach i oczekiwaniach dotyczących zamówienia, w szczególności może przeprowadzić dialog techniczny, zwracając się do ekspertów, organów władzy publicznej lub wykonawców o doradztwo lub udzielenie informacji w zakresie niezbędnym do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub określenia warunków umowy.

¹⁹ J.w.

W przypadku zastosowania dialogu technicznego zamawiający zamieszcza taką informację w ogłoszeniu o zamówieniu.

W roku 2018 zamawiający poinformowali o zastosowaniu dialogu technicznego w 231 ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁰, co stanowiło 0,18% ogółu ogłoszeń. Dla porównania w roku 2017 dialog techniczny zastosowano w 429 postępowaniach (0,35%), w roku 2016 – w 193 postępowaniach (0,18%), a w roku 2015 – w 240 postępowaniach (0,21%).

Najwięcej postępowań poprzedzonych dialogiem technicznym dotyczyło dostaw – 90 ogłoszeń (0,21% ogłoszeń o zamówieniu na dostawy); w roku 2017 – 134, w 2016 – 75, a w 2015 – 124. Następnie dialog techniczny przeprowadzono w 72 postępowaniach na usługi (0,23%); w 2017 – 123, w 2016 – 76 a w 2015 – 77, a roboty budowlane były poprzedzone dialogiem technicznym w 69 przypadkach (0,12%); w 2017 – 172, w 2016 – 42, a w 2015 – 39.

II.3.6. Postępowania wszczęte w sposób elektroniczny w wymaganym przez dyrektywę UE zakresie

18 października 2018 roku weszła w życie elektroniczna zamawiania zamówień publicznych w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości równej lub przewyższającej progi unijne (dział I rozdział 2a ustawy – Prawo zamówień publicznych).

Urząd Zamówień publicznych w celu wsparcia zamawiających w wypełnieniu tego obowiązku udostępnił system miniPortal, nieodpłatne narzędzie do elektronicznej komunikacji pomiędzy zamawiającymi a wykonawcami w procesie udzielenia zamówienia publicznego w tym w szczególności umożliwiające składanie ofert i wniosków w postaci elektronicznej.

System miniPortal oparty jest na efektywnym wykorzystaniu narzędzi elektronicznych i publicznych usług funkcjonujących w państwowych zasobach, tj. Biuletynu Zamówień Publicznych i usług e-PUAP.

Zamawiający po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zakłada na miniPortalu postępowanie poprzez wypełnienie dedykowanego formularza, który generuje ID postępowania i parę kluczy potrzebną do zaszyfrowania i odszyfrowania składanych przez wykonawców ofert i wniosków w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Za pośrednictwem systemu miniPortal w 2018 roku założonych zostało 1 522 postępowania. W rozbiciu na poszczególne miesiące statystyka powyższa kształtowała się następująco:

- 18.-31.10.2018 r. – 217,
- 01.-30.11.2018 r. – 557,
- 01.-31.12.2018 r. – 748.

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

²⁰ J.w.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych, a także organem właściwym w sprawach umowy koncesji. Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy – Prawo zamówień publicznych został określony w art. 154 tej ustawy. Wśród kompetencji Prezesa UZP w szczególności należy wymienić:

- opracowywanie projektów aktów normatywnych dotyczących zamówień,
- podejmowanie rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- przygotowanie przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień,
- dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych,
- czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonywanie kontroli procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych,
- prowadzenie działań związanych z informatyzacją systemu zamówień publicznych,
- opracowywanie programów szkoleń, organizowanie oraz inspirowanie szkoleń z zakresu zamówień publicznych,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi,
- przekazywanie co trzy lata Komisji Europejskiej sprawozdania z monitorowania funkcjonowania systemu zamówień oraz sprawozdania statystycznego dotyczącego zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- wydawanie w szczególności – z urzędu lub na wniosek – opinii, w których Prezes UZP przedstawia interpretację przepisów ustawy budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi został określony w art. 52 tej ustawy. Do kompetencji Prezesa UZP określonych ww. ustawą należy:

- opracowywanie, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, oraz opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących umowy koncesji,
- monitorowanie stosowania zasad zawierania umowy koncesji oraz upowszechnianie wyników monitorowania,
- przekazywanie na żądanie Komisji Europejskiej, nie rzadziej niż co 3 lata, sprawozdania z monitorowania.

III.1.1. Decyzje administracyjne

Zgodnie z art. 154 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych Prezes UZP podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych tą ustawą. Prezes UZP rozstrzyga w drodze decyzji administracyjnych sprawy w zakresie:

- nakładania kary pieniężnej (art. 202 ust. 1 ustawy Pzp),
- wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy (art. 154a ust. 2 ustawy Pzp).

W roku 2018 Prezes UZP prowadził łącznie 11 postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2018 r.:

- 6 spraw zostało zakończonych decyzją utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję pierwszoinstancyjną w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy,
- 5 spraw pozostawało w toku (nie została wydana decyzja kończąca postępowanie administracyjne).

Spośród postępowań administracyjnych wszczętych w 2018 r. 2 postępowania były prowadzone na skutek naruszeń stwierdzonych w toku kontroli lub ustaleń dokonanych przez Prezesa UZP, a 5 postępowań – w wyniku zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach złożonych przez inne podmioty.

W sprawach zakończonych w 2018 r. zostały wydane następujące rozstrzygnięcia:

- 1) w 4 postępowaniach administracyjnych, toczących się w wyniku uchylenia decyzji drugoinstancyjnych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, Prezes UZP wydał 4 decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone własne decyzje nakładające kary pieniężne w wysokości po 3 000 zł;
- 2) w 2 postępowaniach administracyjnych została nałożona kara pieniężna w wysokości po 3 000 zł, w wyniku czego kary pieniężne zostały nałożone w łącznej kwocie 6 000 zł. W stosunku do ww. decyzji zostały złożone wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. W wyniku ww. wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy Prezes UZP wydał 2 decyzje utrzymujące w mocy własne decyzje pierwszoinstancyjne.

Postępowania zakończone decyzjami ostatecznymi o nałożeniu kary pieniężnej, dotyczyły zarzutów udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp).

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa UZP w roku 2018 wyniosła 6 000 zł.

Dla porównania w 2017 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 15 decyzji administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej, tj. 8 decyzji w pierwszej instancji i 5 decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, 1 decyzję o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania w pierwszej instancji w całości w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy oraz 1 decyzję w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego. Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa UZP w roku 2017 wyniosła 171 000 zł.

W 2018 r. wpłynęły 3 wnioski dotyczące wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej. W wyniku ich rozpatrzenia wydano 2 decyzje dotyczące wpisu na ww. listę. Postępowanie administracyjne w sprawie jednego wniosku nie zostało zakończone do końca 2018 r.

Nie były wydawane decyzje dotyczące odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy (w 2017 r. również nie wydano żadnej decyzji dotyczącej odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy).

III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

Zadaniem Prezesa Urzędu jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych (art. 154 pkt 11 Pzp). W tym zakresie poza kompetencją do

kontroli udzielania zamówień publicznych Prezes UZP został wyposażony w szczególne uprawnienie polegające na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej do wytaczania powództw o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 144a ust. 1 i art. 146 ust. 6 Pzp). Powyższa kompetencja Prezesa UZP dotyczy umów w sprawach zamówień publicznych zawartych z naruszeniem art. 146 ust. 1 i 6 Pzp, jak też części umów zawartych z naruszeniem art. 140 ust. 3 Pzp oraz zmian umów dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp. Uprawnienie przysługujące Prezesowi UZP ma charakter szczególny z uwagi na fakt, iż prawo do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy przysługuje podmiotowi (Prezesowi Urzędu), który nie jest stroną stosunku materialnoprawnego (umowy w sprawie zamówienia publicznego). Tym samym uprawnienie do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy jest niezależne od istnienia interesu prawnego Prezesa Urzędu w ustaleniu nieważności takiej umowy (tak też Sąd Najwyższy na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 29 stycznia 2010 r. w wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. akt: II CSK 104/09 – LEX nr 527136). Prezes Urzędu, wytaczając powództwo o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, występuje w ochronie interesu publicznego polegającego na zapewnieniu przestrzegania zasad systemu zamówień publicznych określonych w Pzp.

W 2018 roku Prezes UZP wniósł jeden pozew o unieważnienie umowy dzierżawy nieruchomości w związku z naruszeniem prawa poprzez zlecenie wykonania robót budowlanych wykonawcy wybranemu z pominięciem obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych, określonych w art. 10 ustawy, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy. Podstawą prawną ww. powództwa był przepis art. 146 ust. 6 ustawy Pzp.

Ponadto, w roku 2018 r. pozostawało w toku 5 spraw sądowych, w których pozwy zostały wniesione w latach wcześniejszych, tj. w sprawach dotyczących:

- 1) braku stosowania ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na najem i budowę budynków użyteczności publicznej na potrzeby wymiaru sprawiedliwości z niezasadnym powołaniem się na wyłączenie stosowania ustawy Pzp przy nabywaniu własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości. powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 40 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 pkt 12 ustawy Pzp oraz w zw. z art. 2 pkt 13 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy Pzp i art. 2 pkt 8 ustawy Pzp; wniosek o stwierdzenie nieważności umowy najmu nieruchomości oraz o unieważnienie umowy najmu nieruchomości i umowy sprzedaży nieruchomości oparto na art. 146 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r., a także na podstawie art. 144a ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 2 oraz art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 6 ustawy Pzp;
- 2) udzielenia zamówień publicznych wykonawcy, którego oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę nowych, oryginalnych kompletów pistoletów samopowtarzalnych, winna była zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, a postępowanie winno być zostać unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp; wniosek o stwierdzenie nieważności umów oparto na art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r.;
- 3) udzielenia zamówienia na dostawę pistoletów maszynowych, po przeprowadzeniu postępowania w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp; wniosek o unieważnienie umowy oparto na art. 146 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp;
- 4) udzielenia dwóch zamówień na dostawy wraz z montażem wyposażenia podstawowego w budynku uczelni wyższej w sytuacji opisanego przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję; powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 29 ust. 2 ustawy Pzp; wniosek o unieważnienie umów oparto na art. 146 ust. 6 ustawy Pzp;
- 5) udzielenia trzech zamówień na dostawy defibrylatorów przenośnych, w sytuacji opisanego przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję. Powództwo oparto

na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 29 ust. 2 ustawy Pzp. Wniosek o unieważnienie umów oparto na art. 146 ust. 6 ustawy Pzp.

Sąd Okręgowy w Poznaniu nieprawomocnym wyrokiem z dnia 22 listopada 2018 r. (sygn. akt: XII C 2242/17) oddalił powództwo Prezesa UZP o unieważnienie dwóch umów na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ze względu na udzielenie zamówień z pominięciem obowiązkowego trybu przetargowego, zawartych z naruszeniem art. 7 ust. 3 ustawy Pzp.

W 2018 roku prawomocnie zakończyła się sprawa z powództwa o stwierdzenie nieważności umowy na podstawie 146 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r., które zostało wniesione w latach poprzednich. Powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na wykonanie projektów architektury wnętrz trybun stadionu miejskiego w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu wymienionych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 r. (sygn. akt: XII C 797/12) Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo.

III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W roku 2018 Prezes UZP, działając na podstawie przysługujących mu kompetencji, wniósł 4 skargi do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

Skargi Prezesa UZP wniesione w 2018 r. zostały rozpoznane w następujący sposób:

- 1) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 24 stycznia 2018 r. (sygn. akt: KIO 75/18) – sprawa dotyczyła problematyki wykładni pojęcia „oczywistej omyłki pisarskiej” w ofercie. W skardze postawiono zarzuty: (1) naruszenia art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp poprzez uznanie, że rozbieżność w ofercie odwołującego, polegająca na wskazaniu innej kwoty całkowitego wynagrodzenia ryczałtowego brutto za wykonanie przedmiotu zamówienia w zapisie liczbowym i innej kwoty całkowitego wynagrodzenia ryczałtowego brutto za wykonanie przedmiotu zamówienia w zapisie słownym stanowiła oczywistą omyłkę pisarską i podlegała sprostowaniu w trybie ww. przepisu, podczas gdy w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było ku temu podstaw, a to z tego względu, że w pozostałej treści oferty odwołującego brak było informacji, która dałaby możliwość samodzielnego ustalenia przez zamawiającego, które podane przez odwołującego w ofercie wynagrodzenie ryczałtowe brutto było prawidłowe (wskazane cyfrą czy podane słownie), co wykluczało uznanie ww. rozbieżności za oczywistą omyłkę pisarską; (2) naruszenia art. 87 ust. 1 ustawy Pzp poprzez uznanie, że zamawiający był w stanie faktycznym niniejszej sprawy zobowiązany do żądania od odwołującego wyjaśnień dotyczących rozbieżności w treści oferty odwołującego co do pozycji „całkowite wynagrodzenie” i wezwania do wyjaśnienia, które zaoferowane wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu zamówienia (wskazane w zapisie liczbowym czy słownym) jest prawidłowe, podczas gdy wezwanie do wyjaśnień w zakresie zaoferowanego wynagrodzenia w stanie faktycznym niniejszej sprawy było niedopuszczalne, a to z tego względu, że stanowiłoby negocjacje dotyczące złożonej oferty, nadto prowadziłoby do dokonania istotnej zmiany w treści oferty, dotyczącej *essentialia negotii* umowy, tj. zaoferowanego wynagrodzenia ryczałtowego za wykonanie przedmiotu zamówienia; (3) naruszenia art. 192 ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 89 ust. 1 ustawy Pzp poprzez uwzględnienie odwołania wniesionego przez odwołującego w sytuacji, w której odwołanie powinno zostać przez Izbę oddalone, bowiem zamawiający nie naruszył przepisu art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp i prawidłowo odrzucił ofertę odwołującego z powodu jej niezgodności z ustawą Pzp, która to niezgodność polegała na zaoferowaniu w jednej ofercie dwóch różnych cen za wykonanie przedmiotu zamówienia; (4) naruszenia art. 192

- ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp i art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp oraz art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez niezasadne nakazanie zamawiającemu: (a) unieważnienia czynności odrzucenia oferty odwołującego oraz (b) dokonania sprostowania w trybie oczywistej omyłki pisarskiej rozbieżności w ofercie odwołującego w części pozycji „całkowite wynagrodzenie” zgodnie z treścią pisma odwołującego z dnia 29 grudnia 2017 r., podczas gdy w stanie faktycznym niniejszej sprawy odrzucenie przez zamawiającego oferty złożonej przez odwołującego było prawidłowe, nadto brak było podstaw do sprostowania oferty odwołującego w sposób wskazany przez Izbę, nadto gdy ww. błędne wskazania Izby naruszają zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r. (sygn. akt: XII Ga 101/18) Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił skargę Prezesa UZP.
- 2) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 25 kwietnia 2018 r. (sygn. akt: KIO 574/18) – sprawa dotyczyła wykładni przepisu art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp, tj. problematyki poprawienia w ofercie przez zamawiającego innej omyłki polegającej na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodującej istotnych zmian w treści oferty. W skardze postawiono następujące zarzuty: (1) naruszenia art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp poprzez nieprawidłowe uznanie, że oferta wykonawcy w pozycji 27 formularza cenowego szkoleń podlegała poprawieniu na zasadzie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp, podczas, gdy w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było ku temu podstaw; (2) art. 192 ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp poprzez uwzględnienie odwołania wniesionego przez wykonawcę w sytuacji, w której odwołanie powinno zostać przez Izbę oddalone, bowiem zamawiający nie naruszył przepisu art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp i prawidłowo odrzucił ofertę odwołującego z tego powodu, że niewpisanie w pozycji 27 w formularzu cenowym szkoleń ceny jednostkowej szkoleń dodatkowych, jak i łącznej ceny za 400 godzin szkoleń dodatkowych nie podlegało poprawieniu na zasadzie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp, a w konsekwencji - treść oferty odwołującego nie odpowiadała treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia; (3) naruszenie art. 192 ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp i art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp oraz art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez niezasadne nakazanie zamawiającemu: (a) unieważnienia czynności unieważnienia postępowania oraz czynności odrzucenia oferty odwołującego oraz (2) dokonania ponownej oceny oferty wykonawcy z zastosowaniem procedury określonej w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2018 r. (sygn. akt: XXIII Ga 540/18) Sąd Okręgowy w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.
- 3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12 czerwca 2018 r. (sygn. akt: KIO 1055/18) – sprawa dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania i obciążenia odwołującego kosztami postępowania odwoławczego, w sytuacji gdy odwołanie zostało cofnięte przed otwarciem rozprawy. W skardze postawiono zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na jego wynik: (1) art. 189 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 8 ustawy Pzp w zw. z § 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i odrzucenie odwołania, a także obciążenie odwołującego kosztami postępowania odwoławczego w sytuacji gdy odwołanie zostało przez tego wykonawcę skutecznie cofnięte i w związku z tym Izba winna była postępowanie odwoławcze umorzyć; (2) art. 187 ust. 8 ustawy Pzp w zw. z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. a) ww. rozporządzenia poprzez ich niezastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i wydanie nieprawidłowego rozstrzygnięcia sprawy poprzez odrzucenie odwołania, mimo zaistnienia przesłanek do umorzenia postępowania odwoławczego, co skutkowało bezpodstawnym obciążaniem odwołującego kosztami postępowania odwoławczego, podczas gdy prawidłowym rozstrzygnięciem sprawy – wobec

skutecznego cofnięcia odwołania – winno być umorzenie postępowania odwoławczego i stosowne orzeczenie o kosztach tego postępowania. Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2018 r. (sygn. akt: V Ca 521/18) Sąd Okręgowy w Rzeszowie zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że umorzył postępowanie odwoławcze i orzekł o zwrocie odwołującemu 90% kwoty uiszczonej tytułem wpisu.

- 4) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 sierpnia 2018 r. (sygn. akt: KIO 1470/18) – sprawa dotyczyła problematyki wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu. W skardze zarzucono: (1) naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 16 i 17 ustawy Pzp w zw. z art. 24 ust. 7 ustawy Pzp poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wykonawca podlega wykluczeniu z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia na podstawie ww. przepisów, jeżeli wcześniej, w przeszłości, w jakimkolwiek innym postępowaniu, spełniły się wobec niego przesłanki wykluczenia z art. 24 ust. 1 pkt 16 i 17 ustawy Pzp, podczas gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisów prowadzi do wniosku, że należy badać, czy ww. przesłanki wykluczenia z udziału w postępowaniu zachodzą wyłącznie w prowadzonym postępowaniu, a nie w postępowaniach poprzednich. Powyższe naruszenie skutkowało błędnym uznaniem przez Izbę, że odwołujący podlegał wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 16 i 17 ustawy Pzp z udziału w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego; (2) naruszenie art. 192 ust. 1 ustawy Pzp w zw. z art. 24 ust. 1 pkt 16 i 17 ustawy Pzp poprzez oddalenie odwołania wniesionego przez odwołującego w sytuacji, w której odwołanie powinno zostać przez Izbę uwzględnione, bowiem w stanie faktycznym niniejszej sprawy zamawiający naruszył przepis art. 24 ust. 1 pkt 16 i 17 ustawy Pzp i bezpodstawnie, na podstawie ww. przepisów, wykluczył odwołującego z przedmiotowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wyrokiem z dnia 18 października 2018 r. (sygn. akt: XII Ga 772/18) Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił skargę Prezesa UZP.

W 2018 r. zostały rozpoznane następujące skargi złożone w latach poprzednich:

- 1) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1862/16) o odrzuceniu odwołania wniesionego w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 stycznia 2017 r. (sygn. akt: XII Ga 837/16) został zaskarżony przez Prezesa UZP skargą kasacyjną dotyczącą wykładni przesłanki „wyboru najkorzystniejszej oferty” dotyczącej wnoszenia odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty, polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Wyrokiem z dnia 23 maja 2018 r. (sygn. akt: IV CSK 448/17) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 3 października 2018 r. (sygn. akt: XII Ga 526/18) Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że umorzył postępowanie.
- 2) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 stycznia 2017 r. (sygn. akt: KIO 2445/16) o odrzuceniu odwołania wniesionego w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku (sygn. akt: XII Ga 178/17) przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienia prawne: „1. Czy w pojęciu »wybór najkorzystniejszej oferty« z art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, ze zm.) mieści się prawo wniesienia odwołania od wyboru najkorzystniejszej

oferty, którego wadliwość polega na zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, który złożył taką ofertę, lub zaniechaniu odrzucenia oferty przez zamawiającego, która powinna podlegać odrzuceniu? 2. W razie pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1 – czy art. 198f ust. 2 tej ustawy wyłącza możliwość uchylenia zaskarżonego postanowienia przez sąd okręgowy rozpoznający skargę na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania w razie stwierdzenia, że nie zachodziły przesłanki do odrzucenia?”. W dniu 17 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt: III CZP 58/17) podjął uchwałę następującej treści: „1. Zarzuty odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, o którym mowa w art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) mogą obejmować także zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który złożył ofertę wybraną przez zamawiającego lub zaniechanie odrzucenia oferty, która powinna podlegać odrzuceniu. 2. Artykuł 198f ust. 2 zdanie czwarte ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) wyłącza możliwość uchylenia przez sąd okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania”. Wyrokiem z dnia 10 maja 2018 r. (sygn. akt: XII Ga 178/17) Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.

- 3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 lutego 2017 r. (sygn. akt: KIO 246/17) o odrzuceniu odwołania wniesionego w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza. Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku (sygn. akt: XII Ga 175/17) przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu następujące zagadnienia prawne: „1. Czy w pojęciu »wybór najkorzystniejszej oferty« z art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, ze zm.) mieści się prawo wniesienia odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, którego wadliwość polega na zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, który złożył taką ofertę, lub zaniechaniu odrzucenia oferty przez zamawiającego, która powinna podlegać odrzuceniu? 2. W razie pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1 – czy art. 198f ust. 2 tej ustawy wyłącza możliwość uchylenia zaskarżonego postanowienia przez sąd okręgowy rozpoznający skargę na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania w razie stwierdzenia, że nie zachodziły przesłanki do odrzucenia?”. W dniu 17 listopada 2017 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt: III CZP 56/17) podjął uchwałę następującej treści: „1. Zarzuty odwołania od wyboru najkorzystniejszej oferty, o którym mowa w art. 180 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) mogą obejmować także zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który złożył ofertę wybraną przez zamawiającego lub zaniechanie odrzucenia oferty, która powinna podlegać odrzuceniu. 2. Artykuł 198f ust. 2 zdanie czwarte ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.) wyłącza możliwość uchylenia przez sąd okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania”. Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2018 r. (sygn. akt: XII Ga 175/17) Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.
- 4) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12 października 2017 r. (sygn. akt: KIO 2053/17, KIO 2054/17) – sprawa dotyczyła kwestii składania oświadczeń o przynależności albo braku przynależności do grupy kapitałowej w postępowaniu podzielonym przez zamawiającego na części, a także wykładni przesłanek nakazujących zamawiającemu wykluczenie wykonawcy z udziału w postępowaniu. W przedmiotowej skardze zarzucono naruszenie następujących przepisów: (1) art. 24 ust. 1 pkt 23 w zw. z art. 24 ust. 4 w zw. z art. 2 pkt 7a ustawy Pzp poprzez błędną wykładnię polegającą na

przyjęciu, iż oświadczenie o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej złożone przez odwołujących w zakresie części zamówienia, winno obejmować całe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, a nie jego pojedyncze części, a co za tym idzie odwołujący, przynależący do tej samej grupy kapitałowej co wykonawca, który złożył oferty na inne części zamówienia, podlegają wykluczeniu z udziału w postępowaniu, a złożone przez nich oferty należy uznać za odrzucone, podczas gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisów winna prowadzić do wniosku, że przynależność do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 ustawy Pzp, może być rozpatrywana wyłącznie w zakresie poszczególnych części, na które zamówienie zostało podzielone; (2) art. 24 ust. 1 pkt 17 w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i uznanie, że niezłożenie przez odwołujących oświadczenia o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w zakresie całego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego skutkowało wprowadzeniem zamawiającego w błąd, co mogło mieć istotny wpływ na podejmowane przez niego decyzje, a co za tym idzie zaaprobowanie wykluczenia przez zamawiającego odwołujących z udziału w postępowaniu również na podstawie tej przesłanki i uznania złożonych przez nich ofert za odrzucone; (3) art. 24 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i uznanie, że odwołujący, którzy złożyli oświadczenia o przynależności albo braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w zakresie poszczególnych części zamówienia, a nie w zakresie całego postępowania, nie wykazali braku podstaw do wykluczenia, a co za tym idzie usankcjonowanie wykluczenia przez zamawiającego odwołujących z udziału w postępowaniu również na podstawie tej przesłanki i uznania złożonych przez nich oferty za odrzucone. Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2018 r. (sygn. akt: XXIII Ga 1921/17) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił skargę Prezesa UZP.

- 5) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 sierpnia 2017 r. (sygn. akt: KIO 1557/17) dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania. W skardze zarzucono naruszenie art. 180 ust. 5 ustawy Pzp poprzez jego błędną interpretację skutkującą uznaniem, że kopia odwołania musi być opatrzona odręcznym podpisem, podczas gdy wymóg taki nie wynika z ww. przepisu ani nie istnieje podstawa prawna w ustawie Pzp do wymagania odręcznego podpisania kopii odwołania. Postawiono również zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 7 w zw. z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp poprzez bezpodstawne odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy odwołujący prawidłowo i skutecznie przesłał zamawiającemu kopię odwołania przed upływem terminu do wniesienia odwołania. Wyrokiem z dnia 9 listopada 2017 r. (sygn. akt: IV Ca 1720/17) Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie uchylił zaskarżone postanowienie.

Prezes UZP przystąpił w 2018 r. do dwóch postępowań wywołanych wniesieniem skargi, tj.:

- 1) do postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Lublinie (sygn. akt: IX Ga 739/17). Przystąpienie dotyczyło problematyki tzw. zamówień zastrzeżonych w kontekście wykładni przepisu art. 22 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 22 ust. 2a ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2018 r. (sygn. akt: IX Ga 739/17) Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Prezesa UZP wyrażone w przystąpieniu, zmienił zaskarżony wyrok Krajowej Izby Odwoławczej i uwzględnił odwołanie.
- 2) do postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Warszawie (sygn. akt: XXIII Ga 104/18). Przystąpienie dotyczyło wykładni treści art. 46 ust. 5 pkt 1, 2 i 3 ustawy Pzp, określającego przesłanki zatrzymania wadium. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Prezesa UZP wyrażone w przystąpieniu i wyrokiem z dnia 29 czerwca 2018 r. (sygn. akt: XXIII Ga 104/18) uwzględnił wniesioną skargę i orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, nadto stwierdził naruszenie przepisów art. 46 ust. 5, art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 7b i art. 91 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W 2018 r. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26 czerwca 2018 r. (sygn. akt: IV CSK 69/18) przyjął do rozpoznania skargę kasacyjną Prezesa UZP wniesioną w 2017 r. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. (sygn. akt IX Ga 315/17) w przedmiocie wykładni art. 355 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.) w zw. z art. 198a ust. 2 ustawy Pzp w zw. z art. 391 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego co do dopuszczalności umorzenia postępowania skargowego w związku z wykonywaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego. Skarga kasacyjna nie została rozpoznana w 2018 r.

W 2018 r. Sąd Najwyższy rozpoznał następujące skargi kasacyjne Prezesa UZP:

- 1) od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2016 r. (sygn. akt: XII Ga 697/15) w przedmiocie gwarancji wadialnej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. Wyrokiem z dnia 15 lutego 2018 r. (sygn. akt: IV CSK 86/17) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania;
- 2) od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 stycznia 2017 r. (sygn. akt: XII Ga 837/16) w przedmiocie wykładni przesłanki „wyboru najkorzystniejszej oferty” dotyczącej wnoszenia odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty, polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Wyrokiem z dnia 23 maja 2018 r. (sygn. akt: IV CSK 448/17) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

W 2018 r. Prezes UZP wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 9 listopada 2017 r. (sygn. akt: IV Ca 1720/17). Skarga dotyczyła wykładni przepisu prawnego wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 198f ust. 2 zd. 2 i 3 ustawy Pzp, jak również istotnego zagadnienia prawnego związanego z treścią ww. przepisu, sprowadzającego się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy sąd okręgowy, rozpoznający skargę na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej o odrzuceniu odwołania, uznając zasadność tej skargi, tj. uznając, że odwołanie zostało niezasadnie odrzucone przez Izbę powinien rozpoznać merytorycznie to odwołanie. Przedmiotowa skarga nie została rozpoznana w 2018 r.

III.1.4. Wydawanie opinii

W 2018 r. do Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęło 959 zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych do ustawy. Dla porównania, w 2017 r. wpłynęło o 6% mniej zapytań tj. 901. Przedstawione dane uwzględniają również zapytania i odpowiedzi przesyłane drogą elektroniczną. W 2018 roku zakończono 970 spraw (z uwzględnieniem spraw, które wpłynęły w 2017 r.).

Do najczęściej poruszanych oraz najistotniejszych zagadnień poruszanych w zapytaniach i wyjaśnianych w opiniach w roku 2018 można zaliczyć zagadnienia związane z elektroniczną zamówień publicznych, w aspektach:

- sporządzenia i składania w postępowaniu elektronicznych ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, jednolitych europejskich dokumentów zamówienia oraz dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu i braku podstaw do wykluczenia,
- obowiązku stosowania kwalifikowanego podpisu elektronicznego celem opatrywania nim oferty, oświadczeń i dokumentów,

- dopuszczalności stosowania skanów oferty, oświadczeń i dokumentów w postępowaniach objętych obowiązkiem elektroniczacji,
- szyfrowania jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia oraz oferty,
- składania wadium w postaci elektronicznej,
- możliwości i zakresu stosowania elektronicznych środków komunikacji w postępowaniach o wartościach nieprzekraczających tzw. progi unijne.

Ponadto wątpliwości dotyczyły:

- identyfikacji podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy Pzp, ze szczególnym uwzględnieniem przesłanki dotyczącej tzw. „podmiotów prawa publicznego”,
- zagadnień dotyczących zmian umowy o zamówienie publiczne,
- szacowania wartości zamówienia,
- specyfiki zamówień sektorowych,
- przesłanek pozwalających na udzielanie zamówień publicznych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Znaczną część problemów poruszanych we wnioskach o opinie, kierowanych do Prezesa Urzędu, dodatkowo rozstrzygana była poprzez opinie prawne opracowane przez Urząd i zamieszczane na stronie internetowej Urzędu, w zakładce Repozytorium wiedzy / Interpretacja przepisów.

III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień

Zgodnie z treścią art. 154 pkt 10 ustawy Pzp, Prezes UZP przygotowuje i upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.

W roku 2018 kontynuowano realizację zadań wyznaczonych w *Planie sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.* Ponadto – w odpowiedzi na sugestie i oczekiwania uczestników rynku zamówień publicznych – przygotowano również dokumenty i opracowania, które nie były ujęte w ww. Planie.

W związku z realizacją omawianej kompetencji Prezesa UZP w roku 2018 w Urzędzie Zamówień Publicznych przygotowano następujące wzory dokumentów i opracowania, dotyczące przepisów ustawy Pzp:

- Wzór oświadczenia wymaganego od wykonawcy w zakresie wypełnienia obowiązków informacyjnych wynikających z RODO;
- Klauzula dotycząca obowiązku informacyjnego dla zamawiającego wynikającego z art. 13 RODO;
- Przykładowe zapisy umowy – płatności częściowe;
- Zapisy istotnych warunków zamówienia dla miniPortal;
- Pakiet dokumentów dotyczących dialogu technicznego: Regulamin przeprowadzania dialogu technicznego, zgłoszenie do udziału w dialogu technicznym i ogłoszenie o dialogu technicznym;
- Pakiet dokumentów dotyczących postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą: odwołanie, odpowiedź na odwołanie, wniosek dotyczący kosztów postępowania odwoławczego, sprzeciw wobec uwzględnienia przez zamawiającego zarzutów odwołania, pełnomocnictwo w postępowaniu odwoławczym, wniosek o

uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego i opozycja przeciwko przystąpieniu do postępowania odwoławczego;

- Pakiet dokumentów dotyczących postępowania prowadzonego w wyniku skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej: skarga na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, odpowiedź na skargę, pełnomocnictwo procesowe w postępowaniu skargowym, wzór zażalenia na koszty zasądzone w postępowaniu skargowym, wzór cofnięcia skargi, wzór wniosku dowodowego, wzór wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku;
- Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych;
- Oznakowania o charakterze społecznym;
- Oznakowania ekologiczne;

Część ww. wzorcowych dokumentów i opracowań przygotowano w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” realizowanego przez UZP w Programie Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój.

Ponadto w roku 2018 zlecone zostało podmiotowi zewnętrznemu (w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”) przygotowanie opracowania pt.: „Zaliczki w zamówieniach publicznych”.

Wzorcowe dokumenty i opracowania zostały udostępnione na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, w zakładce Repozytorium wiedzy / Wzorcowe dokumenty. Dokumenty przygotowane w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” dodatkowo zamieszczono w zakładce Projekty Administracji Publicznej / Projekt Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji publicznej (POWER). Zamieszczenie nowych dokumentów podkreślano komunikatami w dziale Aktualności.

Przygotowanie i udostępnienie dokumentów zostało pozytywnie odebrane przez uczestników rynku zamówień publicznych. Opracowane wzory dokumentów mają walor nie tylko szkoleniowy, ale także praktyczny, stanowią bowiem pomoc w prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego i – jak wynika z posiadanych przez Urząd Zamówień Publicznych informacji – są często wykorzystywane.

Wskazać także należy, że w roku 2018, Prezes UZP w ramach realizacji kompetencji, o której mowa w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp, podjął szereg działań mających na celu upublicznianie i promowanie dobrych praktyk w zamówieniach publicznych.

Na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych uruchomione zostało *Forum praktyk branżowych*, będące miejscem wymiany wiedzy, doświadczeń i pogłębiania kompetencji w zakresie specjalistycznych zamówień branżowych. W zasobach Forum przewidziano m.in. praktyczne przykłady branżowe, wskazania ich zastosowania, zapisy SIWZ dotyczące specjalistycznych zamówień. Powstało również *Forum dobrych praktyk*, którego celem jest upowszechnianie najlepszych praktyk w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz prezentowanie pozytywnych, sprawdzonych praktyk.

W celu promowania i upowszechniania dobrych praktyk w zamówieniach publicznych, Prezes UZP ogłosił konkurs dla zamawiających na innowacyjne pozacenowe kryteria oceny ofert. Wyróżnione w ww. konkursie kryteria są publikowane we wspomnianym wyżej *Forum dobrych praktyk*.

W ramach promowania dobrych praktyk w zamówieniach publicznych w 2018 r. przygotowano w UZP następujące publikacje i opracowania:

- Dobre praktyki z zakresu społecznych zamówień publicznych – opracowanie zbiorcze;
- Dobre praktyki z zakresu zielonych zamówień publicznych – opracowanie zbiorcze;

- Aktualizacja raportu „Dobre praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych”;
- Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych.

Ponadto w roku 2018 zostało zlecone do przygotowania podmiotowi zewnętrznemu opracowanie pt. „Pozacenowe kryteria oceny ofert. Poradnik z katalogiem dobrych praktyk”.

W roku 2018 przedstawiciele UZP brali udział z głosem doradczym, w spotkaniach z międzyresortowym zespołem GovTech Polska, dotyczących opracowanego przez GovTech Polska dokumentu pn.: *„Dobre praktyki w zakresie pozyskiwania innowacyjnych rozwiązań technologicznych w procedurze konkursowej”*, który opiniowany był przez UZP w zakresie jego zgodności z ustawą Pzp.

III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2018 r. Prezes Urzędu zakończył łącznie 286 kontroli zamówień publicznych, w tym:

- 68 kontroli doraźnych,
- 218 kontroli uprzednich obligatoryjnych.

Ponadto w 2018 r. Prezes Urzędu przeprowadził 3 analizy systemowe, które obejmowały następujące zagadnienia:

- 1) stosowanie przepisu art. 36a ust. 2 ustawy Pzp;
- 2) stosowanie przepisu art. 36aa ust. 3 ustawy Pzp;
- 3) stosowanie przepisu art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp.

Dla porównania w roku 2017 Prezes Urzędu przeprowadził 291 kontroli zamówień publicznych oraz 5 analiz systemowych.

1. Kontrola doraźna

W 2018 r. zakończonych zostało 68 kontroli doraźnych (w 2017 r. 60 kontroli doraźnych). 27 z ww. kontroli doraźnych zostało wszczętych z urzędu, natomiast pozostałe 41 na wniosek głównie wykonawców, jak również: instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych, organów ścigania, radnych, związków pracodawców oraz innych podmiotów.

Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały poddane kontroli doraźnej były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych oraz podmioty prawa publicznego.

18 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE. Dofinansowane były one głównie w ramach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 12 kontroli,
- Regionalnych Programów Operacyjnych – 3 kontroli,
- PO Infrastruktura i Środowisko – 3 kontrole.

Dla porównania w 2017 r. 20 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE.

O wynikach kontroli doraźnych zamówień współfinansowanych ze środków UE informowane były instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę, przy czym zawsze informowana była także właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca, a w przypadku regionalnych programów operacyjnych - właściwa instytucja zarządzająca.

W 10 kontrolach doraźnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych (w 2017 r. nie stwierdzono naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych w 4 kontrolach doraźnych). W 1 kontroli stwierdzono brak obowiązku stosowania ustawy Pzp. Pozostałych 57 kontroli (w 2017 r. 56 kontroli) wykazało naruszenia, w tym w 48 kontrolach (w 2017 r. w 46 kontrolach) stwierdzono naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania. Naruszenia te dotyczyły m.in. przepisów:

- art. 29 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób ograniczający konkurencję,
- art. 91 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez wybór oferty najkorzystniejszej w sposób niezgodny z przyjętym w SIWZ kryterium oceny ofert,
- art. 36 ust. 1 pkt 13 ustawy Pzp, poprzez brak opisanie sposobu przyznawania punktów w ramach jednego z kryteriów oceny ofert, a w konsekwencji dokonanie wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców,
- art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie unieważnienia postępowania obarczonego niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego,
- art. 29 ust. 1 z art. 31 ust. 2 ustawy Pzp oraz § 18 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129), poprzez sporządzenie opisu przedmiotu zamówienia w sposób niejednoznaczny i ograniczający możliwość prawidłowej wyceny ofert przez wykonawców,
- art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez dokonanie zmiany postanowień umowy w stosunku do treści SIWZ oraz treści oferty bez spełnienia ustawowych przesłanek,
- art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunku udziału w postępowaniu,
- art. 67 ustawy Pzp, poprzez zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki bez zaistnienia ustawowych przesłanek zastosowania tego trybu,
- art. 70 ustawy Pzp, poprzez bezpodstawne udzielenie zamówienia w trybie zapytania o cenę, tj. w sytuacji niezastąpienia ustawowych przesłanek określonych w ww. przepisie,
- art. 89 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy, która zawierała nieprawidłową stawkę podatku VAT,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania Wykonawcy do uzupełnienia dokumentów wymaganych do wykazania spełnienia warunków, co w konsekwencji stanowi również naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu,
- art. 89 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy ze względu na zastosowanie w ofercie błędnej stawki podatku VAT, co stanowi błąd w obliczeniu ceny, zobowiązujący do jej odrzucenia,
- art. 17 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, z uwagi na okoliczność, iż osoby który wykonywał czynności w niniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia, nie złożyły na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp oświadczenia o istnieniu okoliczności określonych w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp oraz nie wyłączył się z udziału w postępowaniu, pomimo, iż pozostawały z wykonawcą w takim stosunku prawnym, że mogło to budzić uzasadnione wątpliwości, co do ich bezstronności,
- art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, z uwagi na zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy, której treść jest niezgodna z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- art. 7 ust. 1 i 3, art. 10 ust. 1, art. 40 ust. 1 oraz art. 48 ust. 1 ustawy Pzp poprzez bezpodstawne udzielenie zamówienia z pominięciem przepisów ustawy, w tym z zachowaniem prymatu trybów przetargowych, wszczynanych za pomocą ogłoszenia o zamówieniu.

Naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez skierowanie do wykonawcy wezwania o uzupełnienie dokumentu nie będącego dokumentem objętym dyspozycją tego przepisu,
- art. 38 ust. 4a ustawy Pzp, poprzez zaniechanie zamieszczenia ogłoszenia o zmianie ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- art. 86 ust. 5 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie umieszczenia na stronie internetowej informacji podawanych w trakcie otwarcia ofert,
- art. 96 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez nie prowadzenie protokołu postępowania w sposób rzetelny,
- art. 95 ust. 1 ustawy Pzp, z uwagi na niezamieszczenie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie przedmiotowego zamówienia publicznego,
- art. 95 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez przekazanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej po upływie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego,
- art. 96 ust. 1 pkt 11 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie podania powodów niedokonania podziału zamówienia na części,
- art. 86 ust. 2 w zw. z art. 36 ust. 1 pkt 11 ustawy Pzp, poprzez wyznaczenie terminu otwarcia ofert przypadającego na inny dzień, niż ten, w którym upłynął termin składania ofert.

Zamawiający w 2018 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 39 kontroli doraźnych. Dla porównania należy wskazać, że zamawiający w 2017 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 35 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia od wyniku 3 kontroli doraźnej, a w 3 przypadkach w części uwzględnił zastrzeżenia. W pozostałych przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych nie uwzględnił zgłoszonych zastrzeżeń i przekazał je do rozpatrzenia przez Krajową Izbę Odwoławczą. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 4 zastrzeżenia od wyniku kontroli, 1 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 28 zastrzeżeń, podtrzymując tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Spośród ww. kontroli doraźnych przeprowadzonych w 2018 r. przez Prezesa UZP 17 dotyczyło postępowań prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki. Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi UZP dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy (w tym ramowej) na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. do Prezesa UZP wpłynęło ogółem 2 260 zawiadomień (w 2017 r. 1 703 zawiadomienia). Spośród 2 260 nadesłanych zawiadomień:

- 1 543 dotyczyło usług,
- 543 dotyczyło dostaw,
- 174 dotyczyło robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu zamówienia z wolnej ręki – 1 987,
- trybu negocjacji bez ogłoszenia – 62,
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 211.

Przedmiot zamówień z wolnej ręki poddanych kontroli obejmował:

- w 9 postępowaniach – usługi,
- w 6 postępowaniach – roboty budowlane,
- w 2 postępowaniach – dostawy.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 17 kontroli doraźnych postępowań w trybie zamówienia z wolnej, w 14 stwierdzono naruszenia ustawy w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. W 3 kontrolach nie stwierdzono naruszeń.

Spośród 17 przeprowadzonych przez Prezesa UZP kontroli zamawiający wskazywali jako podstawę prawną:

• art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b	– 3 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. c	– 1 kontrola;
• art. 67 ust. 1 pkt 3	– 4 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 4	– 1 kontrola;
• art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a lub b	– 2 kontrole;
• art. 67 ust. 1 pkt 7	– 1 kontrola;
• art. 67 ust. 1 pkt 12	– 4 kontrole;
• art. 131h ust. 6 pkt 3	– 1 kontrola.

2. Kontrola uprzednia obligatoryjna

W 2018 r. Prezes Urzędu przeprowadził 218 obligatoryjnych kontroli uprzednich (przed zawarciem umowy z wykonawcą) zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych.

Należy podkreślić, że w 2017 r. Prezes Urzędu przeprowadził identyczną ilość kontroli uprzednich obligatoryjnych.

Przedmiotem przeprowadzonych kontroli uprzednich były:

- usługi – 12 kontroli,
- dostawy – 38 kontroli,
- roboty budowlane – 168 kontroli.

Zamówienia objęte kontrolą uprzednią były współfinansowane przede wszystkim w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 130 postępowań,
- Regionalnych Programów Operacyjnych – 54 postępowania,
- Instrumentu CEF „Łącząc Europę” – 23 postępowania,
- PO Polska Wschodnia – 9 postępowań,
- PO Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 – 2 postępowania,
- PO Inteligentny Rozwój – 2 postępowania,
- PO Polska Cyfrowa – 2 postępowania,
- PROW – 1 postępowanie.

W 129 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (w 2017 r. w 101 kontrolach uprzednich obligatoryjnych) nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 17 do niniejszego Sprawozdania.

W 82 kontrolach uprzednich obligatoryjnych stwierdzono naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania. Naruszenia te dotyczyły najczęściej:

- art. 25 ust. 1 ustawy Pzp poprzez żądanie dokumentów, które nie były niezbędne do przeprowadzenia postępowania, tj. nie były dokumentami potwierdzającymi

niepodleganie wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1-2 i 4-7 ustawy Pzp,

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie żądania uzupełnienia dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania,
- art. 89 ust. 1 pkt 7a i 7b ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia ofert wykonawców, którzy nie zgodzili się na przedłużenie okresu związania ofertą lub nie wnieśli wadium,
- art. 11 ust. 7d ustawy Pzp, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego (tj. w inny sposób niż w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej) ogłoszenia o zamówieniu przed jego publikacją w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo przed upływem 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej,
- art. 12a ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie zamieszczenia na stronie internetowej informacji o zmianach treści ogłoszenia o zamówieniu,
- art. 38 ust. 4 i ust. 4a pkt 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie sprostowania lub zmiany ogłoszenia o zamówieniu oraz wprowadzenie sprzecznych ze sobą zapisów w poszczególnych częściach SIWZ bez ich ujednolicenia,
- art. 41 pkt 11 oraz art. 11 ust. 7 ustawy Pzp w związku z przepisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiającego standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE. L 296 z 12.11.2015, str. 1), poprzez brak zamieszczenia w ogłoszeniach o zamówieniu terminu związania ofertą,
- art. 46 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niezwrócenie niezwłocznie wadium po wyborze oferty najkorzystniejszej,
- art. 133 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez niezastosowanie zawartego w nim wyłączenia w zakresie przesłanek wykluczenia,
- art. 8 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. 2019 r. poz. 1010), poprzez uznanie za skuteczne zastrzeżenie jako tajemnica przedsiębiorstwa oferty wykonawcy w zakresie dotyczącym nazwy podmiotu trzeciego, na którego zdolnościach ww. wykonawca polega oraz wszystkich dokumentów zawierających nazwy tego podmiotu trzeciego,
- art. 8 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, poprzez bezzasadne uznanie za skuteczne zastrzeżenie jako tajemnicy przedsiębiorstwa wycenionych przedmiarów robót i zaniechanie odtajnienia tego dokumentu.

Ponadto w 12 kontrolach (w 2017 r. w 21 kontrolach) stwierdzono naruszenia mające wpływ na wynik postępowania, których usunięcie było niezbędne dla zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. W związku z tym w kontrolach tych wydano zalecenia pokontrolne. Do naruszeń tych przykładowo można zaliczyć naruszenia:

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia oświadczenia w formie JEDZ członka konsorcjum wypełnionego we wszystkich wymaganych pozycjach,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia wykazu osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, w celu wykazania sposobu niebudzącego wątpliwości dysponowania osobą na wskazane stanowisko członka zespołu, posiadającą doświadczenie zgodne z wymaganiami opisu warunku potencjału kadrowego,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów wskazanych w § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126 oraz z 2018 r. poz. 1993), w odniesieniu do osób wchodzących w skład rady nadzorczej,

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentu potwierdzającego, że wykonawca posiada środki finansowe lub zdolność kredytową w wymaganej przez zamawiającego wysokości,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp wykazu osób o informacje potwierdzające, wskazana osoba posiada wymagane uprawnienia budowlane do kierowania robotami w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych bez ograniczeń,
- art. 22 ust. 1a ustawy Pzp, poprzez opisanie warunku udziału w postępowaniu w sposób nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia,
- art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia oferty, której treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- art. 89 ust. 1 pkt 7b w zw. z art. 85 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy, którego oferta nie została zabezpieczona wadium jednocześnie z przedłużeniem terminu związania ofertą.

Zamawiający w 2018 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 20 przeprowadzonych obligatoryjnych kontroli uprzednich (w 2017 r. od wyniku 29 kontroli). Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia w odniesieniu do 9 kontroli. W 11 przypadkach natomiast Prezes Urzędu nie uwzględnił zastrzeżeń i przekazał zastrzeżenia do zaopiniowania przez Krajową Izbę Odwoławczą, która w 1 przypadku uwzględniła zastrzeżenia w części i nie uwzględniła 10 zastrzeżeń, dzieląc tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

3. Wnioski o kontrolę oraz postępowania wyjaśniające

W 2018 r. do Prezesa Urzędu wpłynęło 508 (w 2017 r. 665) wniosków o kontrolę. Prezes Urzędu rozpatrzył 607²¹ wniosków o kontrolę. Wnioski te kierowali do Prezesa Urzędu przede wszystkim wykonawcy oraz instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych w Polsce, ale także m.in. organy ścigania oraz podmioty nie uczestniczące w danych postępowaniach o udzielenie zamówień (np. osoby prywatne, radni, organizacje zrzeszające przedstawicieli określonych zawodów).

W wyniku rozpatrzenia ww. wniosków Prezes Urzędu:

- wszczął 42 kontrole doraźne,
- w 259 sprawach odmówił wszczęcia kontroli podając szczegółowe uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do zarzutów wnioskodawców,
- odmowa wszczęcia kontroli w 290 sprawach poprzedzona została przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego,
- zakończył 16 spraw, które nie podlegały merytorycznemu rozpatrzeniu.

W wyniku wszczęcia postępowań wyjaśniających zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych we wnioskach o kontrole lub zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z dokumentacją z prowadzonych postępowań.

4. Zawiadomienia rzeczników dyscypliny finansów publicznych i wyniki tych zawiadomień

W przypadku wykrycia w trakcie realizacji czynności kontrolnych lub w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów

²¹ W 2018 r. Prezes UZP rozpatrzył łącznie 607 wniosków, które wpłynęły w 2018 r., jak również w latach poprzednich.

publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, z późn. zm.), Prezes Urzędu zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia tego typu skierowano w odniesieniu do 39 postępowań objętych w 2018 r. kontrolą oraz 6 postępowań objętych postępowaniem wyjaśniającym (łącznie 45 zawiadomień). Dla porównania w 2017 r. Prezes Urzędu skierował do właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych łącznie 49 zawiadomień o stwierdzonym naruszeniu przepisów ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Najczęściej rzecznika zawiadamiano o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających na niezasadnym stosowaniu trybu z wolnej ręki (14 zawiadomień), nieprawidłowym badaniu spełniania przez wykonawców udziału w postępowaniu (7 zawiadomień), wadliwym badaniu ofert (7 zawiadomień), bezpodstawnym unieważnieniu postępowania (5 zawiadomień), opisanu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (4 zawiadomień).

Ponadto zawiadamiano także o nieprawidłowym określeniu kryteriów oceny ofert, w tym niezasadnym stosowaniu wyłącznie kryterium ceny (2 zawiadomienia), nieprawidłowym opisanu warunków udziału w postępowaniu w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (2 zawiadomienia), bezpodstawnym zastosowaniu trybu zapytania o cenę (1 zawiadomienie).

W wyniku rozpatrzenia 19 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej z powodu bezpodstawnego unieważnienia postępowania (5 spraw), naruszeń dotyczących utrudniającego uczciwą konkurencję opisu przedmiotu zamówienia (1 kontrola), niezasadnego stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (4 kontrole), wadliwego badania ofert (4 kontrole), braku opisanu sposobu przyznania punktów w ramach kryterium oceny ofert (1 kontrola), błędnej oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu (2 kontrole), nieprawidłowego opisanu warunków udziału w postępowaniu w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (1 kontrola), braku stosowania ustawy (1 kontrola).

W 11 sprawach rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W 9 przypadkach brak wszczęcia postępowania wyjaśniającego argumentowano przedawnieniem karalności czynu. W 1 przypadku rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych. W 1 przypadku odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego wskazując, iż środki przeznaczone na realizację zamówienia nie były środkami publicznymi.

W zakresie 15 pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali jeszcze Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia sprawy.

5. Nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli

Jak wskazują wyniki kontroli Prezesa Urzędu częste nieprawidłowości występują na etapie przygotowania postępowania i dotyczą opisu przedmiotu zamówienia formułowanego w sposób ograniczający konkurencję.

Nadal powtarzają się naruszenia związane z formułowaniem przez zamawiających treści ogłoszenia, a także treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym polegające na formułowaniu rozbieżnych treści w obydwu typach tych dokumentów, czy żądaniu od wykonawców zbędnych dokumentów.

W ramach prowadzonej procedury w dalszym ciągu powtarzają się błędy związane z zaniechaniem wezwania o uzupełnienie dokumentów wymaganych na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu. Zamawiającym trudności sprawia także określanie kryteriów oceny ofert. Naruszenia te dotyczą w szczególności formułowania pozacenowych kryteriów oceny ofert nie zapewniających wyboru oferty najkorzystniejszej, jak i błędnego dokonywania samej oceny ofert na podstawie przyjętych kryteriów. Zdążają

się także naruszenia polegające na nieuprawnionym zastosowaniu ceny jako jedynego kryterium.

Poza tym zamawiający dopuszczają się takich naruszeń jak zaniechania wezwania o udzielenie wyjaśnień dotyczących wymaganych oświadczeń lub dokumentów, zaniechanie wykluczenia wykonawców czy odrzucenia ofert.

Stwierdzone były również naruszenia związane z brakiem publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia lub publikacji ww. ogłoszenia z niedochowaniem terminu ustawowego.

Na etapie realizacji umowy pojawiają się naruszenia, które polegają na niedopuszczalnej zmianie umowy.

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

Zgodnie z art. 154 ustawy – Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamieszczane są ogłoszenia przewidziane ustawą.

Obowiązek zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) zachodzi w przypadku zamówień oraz konkursów, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro, a jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Zamawiający samodzielnie zamieszczają ogłoszenia w BZP udostępnionym na portalu internetowym Urzędu Zamówień Publicznych (UZP). Zamieszczenie ogłoszenia jest bezpłatne i możliwe wyłącznie w formie elektronicznej poprzez interaktywne formularze znajdujące się na stronach portalu UZP.

Urząd Zamówień Publicznych umożliwia zamawiającym korzystanie w Biuletynie Zamówień Publicznych z dwóch grup formularzy dostosowanych do stanu prawnego, w oparciu o który prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego. W BZP zamawiający ma możliwość zamieszczenia ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127) oraz ogłoszeń dotyczących koncesji stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017).

W 2018 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono 307 522 ogłoszenia, w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – 130 432
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo – 73
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – 3 975
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – 123 706
- ogłoszeń o konkursie – 81
- ogłoszeń o wyniku konkursu – 87
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – 45 098
- ogłoszeń o zmianie umowy – 4 045
- ogłoszeń o koncesji – 10
- wstępnych ogłoszeń informacyjnych – 0
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia (koncesje) – 6

- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji – 0
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji – 9
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji – 0

W latach ubiegłych w Biuletynie Zamówień Publicznych publikowano:

Rodzaj ogłoszenia	2017	2016	2015
Ogłoszenie o zamówieniu	124 636	92 240	115 907
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	113	89	39
Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy	3 299	1 152	5 074
Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	113 243	88 518	117 990
Ogłoszenie o konkursie	107	80	109
Ogłoszenie o wynikach konkursu	90	69	90
Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia	43 103	31 772	36 172
Ogłoszenie o zmianie umowy	2 720	228	-
Ogłoszenie o koncesji na usługi	0	26	30
Ogłoszenie o koncesji	7	-	-
Wstępne ogłoszenie informacyjne (koncesja)	0	-	-
Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia (koncesja)	45	-	-
Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy koncesji	1	-	-
Ogłoszenie o zawarciu umowy koncesji	1	-	-
Ogłoszenie o zmianie umowy koncesji	0	225	-
Uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objętym dynamicznym system zakupów	-	5	-
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / o zamówieniu na podwykonawstwo	-	1 835	-
Razem	287 365	216 239	275 411

Na koniec 2018 roku w systemie publikacji ogłoszeń BZP zarejestrowanych było ok. 64 000 użytkowników (zamawiających).

III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

1. Narzędzia elektroniczne udostępnianie przez Urząd Zamówień Publicznych

Ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje rozwiązania sprzyjające informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych, umożliwiające wykorzystanie środków elektronicznych do prowadzenia lub wspomagania postępowań. Do usprawnienia i przyspieszenia procedur przyczyniają się bezpłatne narzędzia informatyczne udostępniane i utrzymywane przez Urząd.

Urząd za pośrednictwem sieci internet udostępnia **Portal centralny – serwis informacyjny**. Na Portalu dostępne są m.in. następujące informacje związane z prowadzeniem postępowań o zamówienie publiczne:

- merytoryczne – akty wykonawcze, opinie prawne, wytyczne, rekomendacje, dobre praktyki, informacje z prowadzonych przez Prezesa Urzędu kontroli itp.,
- o współpracy międzynarodowej (w tym w ramach UE),
- o szkoleniach i materiałach edukacyjnych, publikacjach,
- o działaniu Krajowej Izby Odwoławczej (w tym wyszukiwarki orzeczeń KIO, wokandy),

oraz udostępniane są narzędzia wspierające proces udzielania zamówień publicznych:

- Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamawiający zamieszczają ogłoszenia dotyczące zamówień publicznych,

- platforma aukcji i licytacji elektronicznych,
- MiniPortal umożliwiający komunikację elektroniczną pomiędzy stronami prowadzonego postępowania o zamówienie publiczne,
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza Urzędu i KIO udostępniana za pośrednictwem platformy ePuap.

W ramach Portalu dostępny jest **Biuletyn Zamówień Publicznych (BZP)**. Jest to elektroniczny system umożliwiający zamawiającym zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń m.in. o zamówieniu, udzieleniu zamówienia, konkursie, koncesji dotyczących postępowań o wartości z przedziału 30 000 euro do progów UE. Zamieszczanie samodzielne ogłoszeń w BZP przez zamawiających możliwe jest dzięki elektronicznym formularzom ogłoszeniowym zaimplementowanym w systemie.

Baza danych elektronicznego systemu Biuletynu Zamówień Publicznych zawiera kilkaset tysięcy ogłoszeń. System wyposażony jest w wyszukiwarkę umożliwiającą wyszukiwanie, przeglądanie i filtrowanie ogłoszeń według różnych kryteriów użytkownika.

W systemie publikacji ogłoszeń udostępniana jest także usługa **subskrypcji ogłoszeń** zamieszczonych w BZP. Usługa ta jest skierowana do przedsiębiorców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną wyników wyszukiwania interesujących przedsiębiorcę informacji o wszczętych przetargach.

Urząd Zamówień Publicznych na swojej stronie internetowej udostępnia WebService, czyli automatyczny sposób udostępniania i wymiany danych (informacji) pomiędzy systemami informatycznymi w sieci (Internecie). Za pomocą strony internetowej UZP umożliwia bezpieczny dostęp do gromadzonych danych w BZP i możliwość ich automatycznego pobierania przez zewnętrzne systemy. Oferuje kontrolę nad sposobem, zakresem i ilością pobierania danych. Dodatkowo, to pobierający sam może określić, jaki zakres z udostępnianych danych będzie pobierał i z jaką częstotliwością. Daje również innym podmiotom dowolność w sposobie odbierania i implementacji danych w ich systemach.

Poprzez system Biuletynu Zamówień Publicznych istnieje również możliwość elektronicznego przesyłania do Prezesa Urzędu **rocznych sprawozdań** o udzielonych zamówieniach publicznych.

W ramach działań podejmowanych w celu zwiększenia wykorzystania środków elektronicznych, Urząd Zamówień Publicznych bezpłatnie udostępnia zamawiającym **system informatyczny służący do prowadzenia aukcji i licytacji elektronicznych**. System jest dostępny w trybie bezpośredniego połączenia ze stroną internetową pod adresem <https://licytacje.uzp.gov.pl> (moduł licytacji) oraz <https://aukcje.uzp.gov.pl/> (moduł aukcji).

W 2018 r. na udostępnianej przez UZP Platformie aukcji elektronicznych przeprowadzono 75 aukcji, zorganizowanych przez 7 zamawiających (w 2017 r. – 84 aukcje). Dzięki zastosowaniu aukcji przy wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający uzyskali oferty w sumie o 23 368 599,44 zł tańsze od ofert pisemnych składanych podczas postępowania (w 2017 r. – tańsze o 10 774 342,32), przy czym największe oszczędności uzyskane w ww. sposób w jednej z aukcji wynosiły 8 701 350,00 zł.

Na Platformie licytacji elektronicznych w roku 2018 zostało przeprowadzonych / uruchomionych 270 licytacji przez 113 zamawiających (w 2017 r. – 352 przez 102 zamawiających). Suma oszczędności, liczonych od pierwszej oferty złożonej w postępowaniu do ceny oferty najkorzystniejszej, wyniosła 31 691 584,42 zł (w 2017 r. – 34 026 272,70 zł). Największy zysk osiągnięty w licytacji to kwota 6 670 000,00 zł.

W 2018 r. Urząd kontynuował udostępnianie w sieci internetowej Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów – eKatalogi (www.ekatalogi.uzp.gov.pl), świadczącej bezpłatną usługę elektroniczną, umożliwiającą zamawiającym przeprowadzenie procedury zakupu produktów o wartości poniżej progów stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych. System został zrealizowany w ramach projektu „Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów – eKatalogi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka

2007-2013, 7 oś priorytetowa – Społeczeństwo Informacyjne – Budowa Elektronicznej Administracji. Platforma eKatalogi jest obecnie w fazie utrzymania trwałości projektu. W 2018 r. na Platformie eKatalogi uruchomiono 13 naborów które dają możliwość oferowania produktów przez wykonawców w kolejnych branżach, do których mogą również dołączyć przedsiębiorcy oferujący sprzedaż różnych systemów alarmowych, zamków, różnego rodzaju mebli do przechowywania dokumentów oraz różnego rodzaju produktów. Rozszerzono również zakres kategorii, w ramach których można zamieszczać oferty na usługi, np.: świadczone przez biblioteki, archiwa, muzea i inne usługi kulturalne.

W 2018 r. na Platformie eKatalogi zarejestrowali się kolejni użytkownicy, zarówno zamawiający jak i wykonawcy, którzy umieszcili w sumie ok. 2 tys. ofert.

2. Działania Urzędu zmierzające do informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych

W związku z wejściem w życie z dniem 18 października 2018 r. obowiązku stosowania środków elektronicznych w procesie udzielenia zamówień publicznych w dniu 1 października 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych udostępnił miniPortal, który jest rozwiązaniem dla zamawiających zapewniającym elektroniczną komunikację w tym składanie ofert. MiniPortal opiera się na efektywnym wykorzystaniu narzędzi elektronicznych, a także usług publicznych, które funkcjonują w państwowych zasobach takich jak Biuletyn Zamówień Publicznych i ePUAP.

Urząd w 2018 r. wraz z Ministerstwem Cyfryzacji prowadził działania zmierzające do realizacji projektu E-zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne.

Celem projektu było zbudowanie efektywnego, spełniającego potrzeby i oczekiwania interesariuszy (w szczególności: zamawiający, wykonawcy, organy kontroli) systemu zamówień publicznych w Polsce. Projekt obejmował następujące zadania: budowę platformy e-Zamówienia podległej administracji rządowej z centralnym repozytorium danych, udostępniającej bezpłatnie usługę monitorowania i analiz, Biuletyn Zamówień Publicznych, zabezpieczenia składanych ofert i wniosków, aukcji i licytacji elektronicznej oraz wystandaryzowanie usług pozwalających na przeprowadzenie całego procesu udzielenia zamówienia publicznego.

W roku 2018 podjęte zostały następujące działania:

Lp.	Zadanie	Termin
1.	Zawarcie Umowy (Nr 11/EnterpriseServices/MC/PN/17/06042018) na Zaprojektowanie i wdrożenie Platformy e-Zamówienia pomiędzy Skarbem Państwa - Ministrem Cyfryzacji a Enterprise Services Polska Sp. z o.o.	06.04.2018
2.	Podpisanie Aneksu nr 1 do umowy Nr 11/Enterprise Services/MC/PN/17/06042018 z dn. 6 kwietnia 2018 r. – zmiana terminów realizacji Etapów, spowodowana okolicznościami wynikającymi z przedłużenia rozstrzygnięcia postępowania poprzedzającego zawarcie Umowy.	06.04.2018
3.	Odbiór Etapu I	30.05.2018
4.	Upublicznienie I cz. dokumentu Standardy Usług i Danych (SUiD) w zakresie procedury przetargu nieograniczonego oraz procedury zmiany interfejsu platformy e-Zamówienia, którego celem jest dostarczenie dostawcom portali e-Usług opisu API wykorzystywanego w integracji Platformy e-Zamówienia z systemami zewnętrznymi.	06.06.2018
5.	Spotkanie z wykonawcami Portali e-Usług, celem którego było omówienie pierwszej części dokumentu SUiD i zebranie pierwszych uwag.	18.06.2018
6.	Podpisanie Aneksu nr 2 do umowy Nr 11/Enterprise Services/MC/PN/17/06042018 z dn. 6 kwietnia 2018 r. – sprostowanie omyłkowo podanej w Umowie kwoty podatku VAT.	18.06.2018
7.	Upublicznienie II cz. Standardów Usług i Danych dla Platformy e-Zamówienia. Udostępniona druga część obejmuje rozszerzony zakres ogłoszenia w europejskim publikatorze zamówień publicznych TED, tryby	25.06.2018

Lp.	Zadanie	Termin
	jedno i dwuetapowe, autoryzację i uwierzytelnienie.	
8.	Upublicznienie III cz. Standardów Usług i Danych dla Platformy e-Zamówienia obejmującą rozszerzony zakres o pozostałe tryby i procedury zamówienia.	05.07.2018
9.	Odbiór Etapu II	06.08.2018
10.	Podpisanie Aneksu nr 3 do umowy Nr 11/Enterprise Services/MC/PN/17/06042018 z dn. 6 kwietnia 2018 – przesuwający termin kamienia milowego na 31.12.2018 r.	18.09.2018

III.1.9. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd, wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych

Przedsięwzięcia edukacyjne organizowane przez Urząd Zamówień Publicznych w roku 2018 związane były głównie z tematem koncepcji nowego Prawa zamówień publicznych oraz elektronicznej zamówień publicznych. Urząd organizował też inne szkolenia i konferencje dotyczące tematyki zamówień publicznych, w tym kryteriów oceny ofert, udziału małych i średnich przedsiębiorstw w rynku zamówień, innowacyjnych i zrównoważonych zamówień publicznych, a ponadto umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi.

1. Konsultacje dotyczące Koncepcji nowego Pzp

W ramach konsultacji dotyczących koncepcji nowego Prawa zamówień publicznych odbyło się sześć konferencji zorganizowanych przez UZP w największych miastach na terenie całego kraju: 11.06.2018 r. w Warszawie, 20.06.2018 r. w Olsztynie, 21.06.2018 r. w Krakowie, 22.06.2018 r. w Lublinie, 13.07.2018 r. we Wrocławiu oraz konferencja adresowana specjalnie do wykonawców – 11.07.2018 r. w Warszawie.

Łączna liczba uczestników regionalnych konferencji konsultacyjnych wyniosła blisko 650 osób.

Koncepcję nowego Pzp prezentowali przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych oraz przedstawiciele Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Podczas spotkań uczestnicy zgłaszali uwagi do koncepcji i własne sugestie rozwiązań.

Konferencje potwierdziły zasadność podjęcia dyskusji i konsultacji w obszarze projektowanych rozwiązań, a informacja zwrotna uzyskiwana od uczestników spotkań wskazała na dobry kierunek proponowanych zmian.

Urząd udostępnił ponadto na stronie internetowej ankietę, dzięki której wszyscy zainteresowani mieli możliwość zgłaszania uwag do Koncepcji nowego Pzp i propozycji w zakresie nowych uregulowań w systemie zamówień publicznych.

2. Przedsięwzięcia edukacyjne nt. elektronicznej zamówień publicznych

11.09.2018 r. w Warszawie odbyło się seminarium UZP pt. „Elektronizacja zamówień publicznych – praktyka i planowane zmiany”. Seminarium zrealizowane zostało w ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji*. Podczas spotkania wygłoszono prelekcje na temat formalno-prawnych aspektów elektronicznej zamówień publicznych oraz regulacji prawnych, praktycznych przykładów i zmian planowanych w obszarze podpisu elektronicznego. Wartościowymi elementami spotkania były przykłady praktycznego wykorzystania narzędzi elektronicznych w procesie udzielania zamówień publicznych. Podczas seminarium zaprezentowano też działanie miniPortalu – nieodpłatnego i ogólnodostępnego narzędzia wspierającego zamawiających i wykonawców w postępowaniach powyżej progów unijnych, przygotowanego przez Urząd Zamówień Publicznych.

„Elektronizacja – przyszłość zamówień publicznych” to temat konferencji zorganizowanej 05.10.2018 r. w Warszawie przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji*. Uczestnikom zaprezentowano działanie miniPortalu UZP oraz przekazano istotne informacje dotyczące przygotowywanej platformy eZamówień. Podczas obrad przybliżono też zagadnienia dotyczące rozwiązań prawnych i systemowych, w tym elektronicznych zamówień publicznych jako części programu informatyzacji państwa oraz formalno-prawnych aspektów elektronizacji zamówień publicznych, wpływających na uproszczenie i odformalizowanie procedury. Zaprezentowano również wykorzystanie elektronicznej platformy zakupowej w procesie udzielania zamówień publicznych w Telewizji Polskiej S.A. oraz zagadnienia dotyczące e-fakturowania z przykładem platformy elektronicznego fakturowania.

W ślad za konferencją, która miała miejsce 05.10.2018 r. w Warszawie, Urząd Zamówień Publicznych zorganizował w Katowicach 08.10.2018 r. kolejne przedsięwzięcie poświęcone zagadnieniom elektronizacji zamówień publicznych pt. **„Narzędzia elektroniczne wspierające proces udzielania zamówień publicznych”**. Omówiono temat elektronicznych zamówień publicznych jako części programu informatyzacji państwa oraz zagadnienia dotyczące elektronicznego fakturowania w zamówieniach publicznych. Zaprezentowano konkretne funkcjonujące z powodzeniem w praktyce przykłady systemu elektronicznych narzędzi do udzielania zamówień w Polskiej Grupie Górniczej. Nie zabrakło też treści dotyczących miniPortalu UZP, a także przygotowywanego rozwiązania docelowego zapewniającego elektroniczny proces udzielania zamówień publicznych.

W dniach 22 i 23.10.2018 r. podczas konferencji dla Beneficjentów POLiŚ zorganizowanej w Poznaniu w ramach Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POL-ECO SYSTEM 2018 przedstawiciele Urzędu zaprezentowali zagadnienia dotyczące elektronizacji zamówień publicznych. W punkcie konsultacyjnym UZP odpowiadano na pytania uczestników konferencji zainteresowanych tematem elektronizacji zamówień publicznych.

3. Przedsięwzięcia edukacyjne nt. procedur zamówień publicznych

28.03.2018 r. w Warszawie odbyło się seminarium dla zamawiających i instytucji kontroli pt. **„Działania proceduralne wpływające na efektywność procesu udzielania zamówień publicznych”**, zorganizowane w ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji*.

W trakcie seminarium omówiono zagadnienia dialogu technicznego - działania wspierającego przygotowanie postępowania o zamówienie publiczne - oraz temat pozyskiwania personelu do realizacji zamówienia, w tym weryfikacji personelu w postępowaniu o udzielenie o zamówienia publicznego, warunków odnoszących się do zdolności zawodowej personelu oraz kryteriów oceny ofert odnoszących się do personelu. Przybliżono też tematykę konkursu w zamówieniach publicznych. Przedstawiono również uczestnikom zagadnienia powoływania i obowiązków zespołu projektowego oraz kontroli nad realizacją zamówienia.

„Zawarcie umowy o zamówienie publiczne” było tematem kolejnej konferencji UZP zorganizowanej w dniu 25.04.2018 r. w Warszawie w ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji*. Wzięło w niej udział blisko 250 przedstawicieli administracji centralnej i samorządowej oraz instytucji kontroli. Podczas obrad omówiono zasady zawierania umów o zamówienie publiczne, przyczyny i konsekwencje odstąpienia od umowy o zamówienie publiczne oraz praktyczne rozwiązania odnoszące się do zmiany treści umowy w oparciu o przesłanki art. 144 ust. 1 ustawy Pzp. Zaprezentowano temat źródeł konfliktów związanych z realizacją umów zawartych w trybie Pzp ze wskazaniem przykładów przyczyn sporów sądowych. Przeprowadzono też analizę

porównawczą - umowy dotyczące koncesji na roboty budowlane lub usługi oraz zawierane w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego a umowy o zamówienie publiczne.

W dniach 18 i 19.06.2018 r. w Gdańsku odbyła się **XI Ogólnopolska Konferencja Naukowa** z zakresu zamówień publicznych pt. **„Potrzeby i kierunki zmian w prawie zamówień publicznych”**. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane we współpracy Urzędu Zamówień Publicznych i Uniwersytetu Gdańskiego. W konferencji wzięli udział przedstawiciele świata nauki specjalizujący się w zamówieniach publicznych, ale też wybitni eksperci i praktycy w tej dziedzinie, dlatego w ramach każdego z paneli tematycznych możliwa była z jednej strony właściwa naukowemu podejściu pogłębiona analiza tematu, z drugiej zaś – praktyczne spojrzenie na dane zagadnienie.

Tematy paneli dyskusyjnych dotyczyły aktualnych i istotnych zagadnień związanych ze stanem obecnym oraz planowaną reformą systemu zamówień publicznych, w szczególności z *Koncepcją nowego Prawa zamówień publicznych*. Jednocześnie, mając na uwadze optymalne wykorzystanie zamówień publicznych jako narzędzi prowadzenia różnych polityk państwa, zastanawiano się nad najlepszymi rozwiązaniami dla realizacji tego zadania. Podczas konferencji dyskutowano zatem przede wszystkim o celach i zasadach Prawa zamówień publicznych w dobie tworzenia nowych przepisów, a także o efektywności i innowacyjności zamówień publicznych, wsparciu wykonawców z sektora MŚP i polityce zakupowej państwa.

W związku z przeprowadzonym badaniem rynku zamówień publicznych zorganizowana została 23.11.2018 r. w Warszawie konferencja pt. **„Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych – raport z przeprowadzonych badań”**. W konferencji wzięli udział przedstawiciele zamawiających, zainteresowani pogłębianiem wiedzy i świadomości w zakresie procesów zachodzących na rynku zamówień publicznych. Celem konferencji było przedstawienie wyników badań zleconych przez Urząd Zamówień Publicznych, będących jednym z komponentów projektu *„Efektywne zamówienia publiczne - wzmocnienie potencjału administracji”*. Badania dotyczyły funkcjonowania i potencjału rynku zamówień publicznych w Polsce po nowelizacji przepisów zamówień publicznych z 2016 r. oraz obszaru zrównoważonych zamówień publicznych. Efektem przeprowadzonych badań są dwa raporty, które zostały zaprezentowane podczas konferencji.

29.11.2018 r. w Warszawie odbyła się zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach ww. projektu konferencja pt. **„Problematyka antykorupcji i konfliktu interesów w zamówieniach publicznych”**. Prelekcje konferencyjne dotyczyły takich tematów, jak: ryzyka korupcyjne w zamówieniach publicznych, relacje pomiędzy zamawiającym a oferentem w kontekście ryzyka zawiązania lub umożliwienia zmywy przetargowej, analiza postępowań o udzielenie zamówień publicznych z uwzględnieniem oceny efektywności działania aktów prawnych, będących w kompetencji Prezesa UZP, pod kątem obniżania ryzyka wystąpienia korupcji” oraz dopuszczalna prawem uznaniowość zamawiającego a zagrożenie korupcją.

14.12.2018 r. w Warszawie miała miejsce konferencja pt. **„Umowa koncesji na roboty budowlane lub usługi – regulacje i praktyka”**. Zapoznano uczestników konferencji z formalnoprawnymi podstawami zawierania umów koncesyjnych zawartymi w Ustawie o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Omówiono ryzyka związane ze współpracą publiczno-prywatną i możliwości ich minimalizowania w celu uniknięcia negatywnych konsekwencji. Wyjaśniono kwestie dotyczące pytania, kiedy i dlaczego partner prywatny jest wybierany w formule koncesji lub PPP w trybie ustawy o umowie koncesji. Przybliżono temat koncesji na roboty budowlane lub usługi w świetle ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także praktyczne zagadnienia, w tym konkretne przypadki dotyczące stosowania przepisów ustawy o umowie koncesji.

4. Działania edukacyjne w ramach projektu PO WER „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”

W roku 2018 Urząd Zamówień Publicznych realizował przedsięwzięcia edukacyjne w ramach projektu ***Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji***, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne. Projekt został zakończony w grudniu 2018 r.

Celem Projektu było upowszechnianie wśród zamawiających i instytucji kontrolnych informacji dotyczących prawidłowego stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych, przykładów dobrych praktyk, wzorcowych dokumentów, orzecznictwa itd. Efektem jest wzmocnienie kompetencji i podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zamówień publicznych pracowników administracji. Powinno to wpłynąć pozytywnie na prawidłowe wykonywanie przez pracowników instytucji zamawiających i kontrolnych zadań z zakresu organizacji postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz ich kontroli.

4.1. Materiały do repozytorium wiedzy

W roku 2018 w ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji* zostały przygotowane i udostępnione w Repozytorium wiedzy w serwisie informacyjnym Urzędu Zamówień Publicznych (<https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy>) materiały edukacyjne adresowane do osób wykonujących zadania w procesie udzielania i kontroli zamówień publicznych. Jako wzorcowe dokumenty przetargowe i materiały o charakterze edukacyjnym stanowią one konkretną i praktyczną pomoc dla kadr zamawiających i instytucji kontroli.

Opracowane zostały materiały i wzorcowe dokumenty w zakresie:

- 1) zestawienia podstawy wykluczenia wykonawcy z postępowania o zamówienie publiczne o wartości poniżej progów unijnych;
- 2) zestawienia podstawy wykluczenia wykonawcy z postępowania o zamówienie publiczne o wartości powyżej progów unijnych;
- 3) zestawienie warunków udziału wykonawców w postępowaniu o zamówienie publiczne o wartości powyżej progów UE;
- 4) zestawienie warunków udziału wykonawców w postępowaniu o zamówienie publiczne o wartości poniżej progów UE;
- 5) narzędzi elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobnych narzędzi,
- 6) wzoru odwołania;
- 7) wzoru odpowiedzi na odwołanie;
- 8) dialogu technicznego;
- 9) wzoru przystąpienia do postępowania odwoławczego;
- 10) wzoru wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy o zamówienie publiczne;
- 11) wzoru skargi;
- 12) wzoru odpowiedzi na skargę;
- 13) wzoru pełnomocnictwa procesowego;
- 14) wzoru wniosku dowodowego;
- 15) wzoru cofnięcia skargi;
- 16) wzoru wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku;
- 17) wzoru zażalenia na koszty zasądzone w postępowaniu skargowym;
- 18) zaliczek w zamówieniach publicznych;
- 19) regulaminu postępowania o udzielenie zamówienie publiczne na usługi społeczne i inne szczególne usługi;
- 20) umowy o świadczenie usług prawnych;
- 21) odwołania;
- 22) odpowiedzi na odwołanie;
- 23) pełnomocnictwa w postępowaniu odwoławczym;

- 24) zgłoszenia przystąpienia w postępowaniu odwoławczym;
- 25) sprzeciwu wobec uwzględnienia przez zamawiającego zarzutów odwołania;
- 26) wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy;
- 27) wniosku w sprawie kosztów postępowania odwoławczego;
- 28) wspólnego udzielania zamówień;
- 29) dialogu technicznego;
- 30) materiałów popularyzujących zrównoważone zamówienia publiczne dotyczące przykładowej metodologii obliczania kosztów cyklu życia produktów dla 2 grup produktowych – biurowego sprzętu komputerowego i wyposażenia budynków;
- 31) materiałów popularyzujących zrównoważone zamówienia publiczne dotyczące przykładowej metodologii obliczania kosztów cyklu życia produktów dla 2 grup produktowych – biurowego sprzętu komputerowego i wyposażenia budynków;
- 32) materiałów popularyzujących zrównoważone zamówienia publiczne poświęcone wymaganiom wynikającym z sektorowych aktów prawnych, wpływających na prośrodowiskowy charakter udzielanych zamówień publicznych.

4.2. Badanie rynku zamówień publicznych

W ramach wskazanego projektu na zlecenie Urzędu Zamówień Publicznych zrealizowane zostały badania rynku zamówień publicznych, które umożliwiły ocenę funkcjonowania i potencjału tego rynku w Polsce z perspektywy jego uczestników po nowelizacji przepisów z 2016 r. Uzyskano pogłębiony obraz funkcjonowania rynku zamówień publicznych, procesów tam zachodzących, barier i nieprawidłowości, wpływu zmian przepisów na procedurę udzielania zamówień oraz potrzeb i oczekiwań uczestników rynku. Przeprowadzone badania i analizy objęły również obszar zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce, dając obraz ich stanu w obecnej sytuacji.

W wyniku przeprowadzonych badań i analiz powstały dwa raporty. Pierwszy – „Raport z oceny funkcjonowania systemu zamówień publicznych” - opisuje funkcjonowanie systemu zamówień publicznych w Polsce w okresie od wejścia w życie nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych z 2016 r. do pierwszej połowy 2018 r., z perspektywy przedstawicieli Zamawiających, Wykonawców i Instytucji kontrolujących postępowania w sprawie udzielania zamówienia publicznego. Drugi – „Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2017 r. – raport” – prezentuje wyniki pogłębionej analizy stanu zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce, w tym analizy podejścia i praktyk stosowanych w tym zakresie przez zamawiających.

Badania pokazały, że uczestnicy systemu zamówień publicznych raczej dobrze oceniają jego funkcjonowanie i dostrzegają korzyści płynące ze zmian wprowadzonych w 2016 r. Jednocześnie wskazują na bardzo ograniczony zakres stosowania przepisów związanych z innowacjami.

Proponowane przez ankietowanych rozwiązania usprawniające ukierunkowane są na odformalizowanie procesu udzielania zamówień publicznych, w związku z tym, że w niektórych sytuacjach procedura przystąpienia cel udzielania zamówienia, czyli sam zakup. Pojawiają się też problemy ze stosowaniem klauzul społecznych. Raporty wskazują, że dobrze kształtuje się poziom kadr w jednostkach mających wpływ na funkcjonowanie systemu zamówień publicznych, jednak wciąż bardzo istotną kwestią jest poprawa poziomu wiedzy i umiejętności, głównie poprzez szkolenia.

4.3. Szkolenia, konferencje i seminaria

W 2018 r. w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne - wzmocnienie potencjału administracji” zrealizowanych zostało **30 dwudniowych szkoleń**, które odbyły się w następujących terminach i miastach:

11-12.01.2018 r. Kraków; 16-17.01.2018 r. Łódź; 01-02.02.2018 r. Poznań; 15-16.02.2018 r. Opole; 6-7.03.2018 r. Częstochowa; 11-12.04.2018 r. i 12-13.04.2018 r. Bydgoszcz; 10-11.05.2018 r. Olsztyn; 15-16.05.2018 r. i 16-17.05.2018 r. Gdańsk;

06-07.06.2018 r. i 07-08.06.2018 r. Rzeszów; 05-06.07.2018 r. Poznań; 12-13.07.2018 r. Warszawa; 22-23.08.2018 r. i 23-24.08.2018 r. Warszawa; 30-31.08.2018 r. Gdańsk; 06-07.09.2018 r. Lublin; 13-14.09.2018 r. Kraków; 18-19.09.2018 r. Ostrów Wielkopolski; 02-03.10.2018 r. i 03-04.10.2018 r. Katowice; 09-10.10.2018 r. Kielce; 16-17.10.2018 r. Białystok; 07-08.11.2018 r. i 08-09.11.2018 r. Warszawa; 03-04.12.2018 r. i 04-05.12.2018 r. Warszawa; 10-11.12.2018 r. Warszawa; 12-13.12.2018 r. Warszawa.

Łącznie w ww. szkoleniach w 2018 r. wzięło udział 579 osób.

W ramach projektu *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji* w 2018 r. zorganizowano w Warszawie omówione wyżej **4 konferencje** z udziałem przedstawicieli administracji centralnej i samorządowej oraz instytucji kontroli:

- Konferencja 25.04.2018 r. Warszawa „Zawarcie umowy o zamówienie publiczne”,
- Konferencja 05.10.2018 r. Warszawa „Elektronizacja – przyszłość zamówień publicznych”,
- Konferencja 23.11.2018 r. Warszawa „Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych – raport z przeprowadzonych badań”,
- Konferencja 29.11.2018 r. Warszawa „Problematyka antykorupcji i konflikt interesów w zamówieniach publicznych”.

W ramach ww. projektu odbyły się w Warszawie także wskazane wyżej 2 seminaria dla przedstawicieli instytucji kontroli oraz administracji centralnej i samorządowej:

- Seminarium 28.03.2018 r. Warszawa „Działania proceduralne wpływające na efektywność procesu udzielania zamówienia publicznego”,
- Seminarium 11.09.2018 r. Warszawa „Elektronizacja zamówień publicznych – praktyka i planowane zmiany”.

Projekt *Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji* uwzględnił również komponent edukacyjny poświęcony zrównoważonym zamówieniom publicznym²².

* * *

Działania edukacyjno-informacyjne realizowane przez Urząd w 2018 roku obejmowały również wykonywanie zadań nakierowanych na upowszechnianie przykładowych kryteriów oceny merytorycznego poziomu szkoleń (zgodnie z art. 154 pkt 8 ustawy Pzp). Zadania te były realizowane w warunkach uwzględniających fakt, iż Prezes Urzędu nie dysponuje uprawnieniem do zobowiązywania prywatnych i innych organizatorów szkoleń do działania w oparciu o wyznaczone przez niego kryteria. Nie ma również możliwości pełnego monitorowania tych szkoleń czy nakazania uwzględnienia uwag związanych z niewłaściwym poziomem merytorycznym szkoleń.

Niemniej jednak w celu wsparcia uczestników rynku zamówień publicznych oraz organizatorów przedsięwzięć edukacyjnych Urząd Zamówień Publicznych dostarcza informacji i materiałów służących wysokiej merytorycznej jakości szkoleń. Za pośrednictwem strony internetowej UZP upubliczniane były programy konferencji, seminariów, szkoleń realizowanych przez Urząd, a także upowszechniane były materiały szkoleniowe. Pozwalało to zainteresowanym podmiotom, organizującym szkolenia z zakresu zamówień publicznych, pozyskać wiedzę, którą mogli wykorzystać we własnych wydarzeniach. Zachowaniu odpowiedniego poziomu merytorycznego przedsięwzięć edukacyjnych sprzyjało także udostępnianie wszystkim zainteresowanym wydanych przez Urząd publikacji (zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej) oraz opracowanie i upublicznienie wzorcowego

²² Informacje na temat działań projektowych dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych opisano w części III.1.10. Realizacja działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych.

programu z konkretnymi blokami tematycznymi dla szkoleń dwudniowych oraz w zakresie studiów podyplomowych.

Urząd upowszechniał także przykłady kryteriów oceny przedsięwzięć edukacyjnych nt. zamówień publicznych, których zastosowanie przez inne podmioty było możliwe do weryfikacji. Wśród nich należy wymienić: zasady przyznawania patronatu Prezesa UZP (regulamin i inne dokumenty) oraz treść porozumienia o współpracy dotyczącej przygotowania oraz prowadzenia studiów podyplomowych z zakresu zamówień publicznych. Obydwa dokumenty zawierają wskazania dotyczące kwestii merytorycznych. Zostały one udostępnione za pośrednictwem strony internetowej UZP.

W 2018 r. Urząd prowadził także działania edukacyjne w zakresie upowszechniania zasad etyki zawodowej osób wykonujących zadania w systemie zamówień (zgodnie z art. 154 pkt 12 ustawy Pzp). Dobrym narzędziem upowszechniania standardów etycznych były cieszące się dużym zainteresowaniem wskazane wyżej bezpłatne szkolenia i konferencje organizowane przez Urząd, których głównym celem jest propagowanie właściwych wzorców postępowania, prawidłowych zachowań w procesie udzielania zamówień publicznych czy wprost przeciwdziałania korupcji w zamówieniach publicznych.

W propagowaniu etycznych zachowań wykorzystywano stronę internetową Urzędu, stanowiącą źródło wiedzy merytorycznej z zakresu zamówień publicznych, informacji o szkoleniach, publikacjach Urzędu czy danych statystycznych.

Opracowane zostały i udostępnione przez stronę internetową oraz dystrybuowane bezpłatnie wśród uczestników systemu zamówień publicznych w wersji papierowej publikacje dotyczące zagadnień etyki w zamówieniach publicznych. W 2018 r. przygotowano dwie publikacje dotyczące tego tematu: „Konflikt interesów w zamówieniach publicznych” oraz „Świadomość ryzyka korupcji zmyślenia przetargowej w zamówieniach publicznych. Praktyczny poradnik dla pracowników i kierowników zamawiającego”. W serwisie internetowym udostępniono również „Raport dotyczący przestrzegania przez zamawiających zasad przejrzystości, obiektywizmu i niedyskryminacji przy udzielaniu zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi na podstawie art. 138o ustawy – Prawo zamówień publicznych”.

Przygotowana została także i udostępniona na stronie internetowej opinia prawna Urzędu pt. „Nowe podejście do badania konfliktu interesów”.

Ponadto, reagując na brak przestrzegania przez zamawiających zasady bezstronności w 2018 r. Prezes Urzędu skierował do organów ścigania cztery zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstw związanych ze złożeniem fałszywego oświadczenia z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.

Łącznie w przedsięwzięciach edukacyjnych organizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach działalności finansowanej z własnych środków budżetowych oraz współfinansowanych ze środków UE w ramach projektu PO WER w 2018 roku wzięło udział ok. 2 340 osób.

Ponadto pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych brali aktywny udział w wystąpieniach podczas konferencji, szkoleń i seminariów organizowanych przez podmioty zewnętrzne. W 2018 roku w przedsięwzięciach edukacyjnych organizowanych przez podmioty zewnętrzne z udziałem prelegentów Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyło łącznie ok. 1 780 osób.

5. Publikacje Urzędu Zamówień Publicznych

W ramach projektu *„Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”* wydane zostały następujące publikacje:

- *Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie zamówień publicznych w latach 2009 – 2017. Tom II,*
- *Umowy o zamówienia publiczne w zarysie,*
- *Zwiększenie udziału MSP w rynku zamówień publicznych,*

- *Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych,*
- *Świadomość ryzyka korupcji i zmowy przetargowej w zamówieniach publicznych,*
- *Zaliczki w zamówieniach publicznych,*
- *Stan zrównoważonych zamówień publicznych w roku 2017 roku – raport,*
- *Raport z oceny funkcjonowania systemu zamówień publicznych.*

Łącznie w ramach projektu wydanych zostało przez Urząd Zamówień Publicznych 28 000 egzemplarzy publikacji książkowych, które zostały rozdysponowywane bezpłatnie wśród zainteresowanych odbiorców.

W związku z XI Konferencją Naukową, która odbyła się w dniach 18 i 19 czerwca 2018 r. w Gdańsku, zorganizowaną przez Urząd Zamówień Publicznych i Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, wydana została publikacja konferencyjna pt. ***Potrzeby i kierunki zmian w Prawie zamówień publicznych.*** Zostały w niej zebrane wszystkie wygłoszone podczas konferencji oraz przesłane do publikacji referaty autorów wywodzących się ze środowiska naukowego, jak również praktyków w dziedzinie zamówień publicznych.

Zwiększające się znaczenie wspierania celów społecznych przy udzielaniu zamówień publicznych, szczególnie związanych z promocją wysokiego poziomu zatrudnienia i włączenia społecznego spowodowało, że wznowiona została i jednocześnie rozszerzona publikacja pt. ***Dobre praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych. Wydanie drugie zmienione.*** Publikacja zawiera zagadnienia uwzględniające stan prawny obowiązujący przed wejściem w życie ustawy nowelizującej ustawę – Prawo zamówień publicznych z dnia 22 czerwca 2016 r. Opublikowano w niej wywiady z szeregiem instytucji, które posiadają pozytywne doświadczenie w zakresie zamówień publicznych oraz stosowane zapisy, dzięki którym uwzględniono elementy społeczne lub środowiskowe w ramach procedury udzielania zamówienia.

W ramach działalności wydawniczej Urzędu Zamówień Publicznych w 2018 r. oprócz wyżej wymienionych pozycji opracował i udostępnił także ***Wyniki przeprowadzonych w 2017 r. przez Prezesa UZP kontroli zamówień współfinansowanych ze środków UE.***

Kontynuowano również druk publikacji pt. ***Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Zeszyty orzecznicze.*** W roku 2018 wydano ***Zeszyt nr 28, 29, 30.***

Łączny nakład publikacji wydanych przez Urząd Zamówień Publicznych w 2018 r. wyniósł 33 700 egzemplarzy. Wszystkie publikacje oprócz dystrybucji w wersji papierowej wśród zainteresowanych uczestników systemu zamówień publicznych są również zamieszczane w wersji elektronicznej bez ograniczeń dostępu na stronie internetowej Urzędu.

6. Działania informacyjno-edukacyjne dotyczące Elektronicznej platformy katalogów produktów eKatalogi

W 2018 roku aktywność informacyjno-promocyjna dotycząca Platformy eKatalogi obejmowała działania kierowane zarówno do Zamawiających, jak i Wykonawców. Prowadzono je z wykorzystaniem różnorodnych przedsięwzięć – tak, by dotrzeć do jak największego grona potencjalnych użytkowników zainteresowanych zamówieniami publicznymi poniżej progów stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W pierwszym i drugim kwartale 2018 roku Platforma eKatalogi promowana była w siedzibie Urzędu Zamówień Publicznych w ogólnodostępnym miejscu na IV piętrze za pomocą filmów instruktażowych wyświetlanych na dużym ekranie TV oraz dystrybucji ulotek i broszur.

W pierwszym kwartale 2018 roku w ramach Dni Otwartych odbyły się cztery spotkania (we Wrocławiu, Płocku i Krakowie), podczas których pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych prezentowali funkcjonalności narzędzia.

Informacje oraz aktualności dotyczące Platformy eKatalogi rozesłane zostały do szerokiego grona odbiorców przez Polską Agencję Prasową poprzez Centrum Prasowe Ogólne, serwisy gospodarcze i serwis Kurier PAP. Artykuły dotyczące Platformy ukazywały się na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, na portalu Facebook oraz na stronach internetowych poświęconych tematyce zamówień publicznych, między innymi zamowienia-publiczne.lex.pl, bankier.pl, pkobp.pl, biznes.gov.pl, prawo.pl, di.com.pl, twojservisfinansowy.pl.

Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów eKatalogi była również prezentowana w trakcie cyklu spotkań organizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości „Prawo do przedsiębiorczości” na stoisku informacyjnym oraz poprzez dystrybucję materiałów dotyczących Platformy wraz z listem Prezesa UZP. eKatalogi promowano też na organizowanym przez EEN seminarium „Elektronizacja zamówień publicznych w Polsce oraz RODO w zamówieniach publicznych”.

W 2018 r. przeprowadzona została akcja informacyjna wśród Zamawiających i Wykonawców, polegająca na wysłaniu listu zachęcającego do wypróbowania funkcjonalności Platformy. Wysłano też korespondencję do wszystkich zarejestrowanych na Platformie Wykonawców, zachęcającą do zaprezentowania swojej oferty i przypominającą o systemie wsparcia użytkownika Platformy.

Wykonano również dodruk 1 500 sztuk broszur oraz 2 000 ulotek dotyczących eKatalogów, adresowanych zarówno do Zamawiających, jak i Wykonawców, z których połowę nakładu rozdystrybuowano w 2018 roku.

Biorąc pod uwagę fakt, iż informacje zawarte w filmach instruktażowych eKatalogów nie uległy w ciągu 2018 roku zmianie, nie zrealizowano planu na stworzenie nowych filmów ilustrujących działanie Platformy. Ze względu na brak wydarzeń umożliwiających dotarcie do szerokiej grupy odbiorców eKatalogi nie były prezentowane w 2018 roku na targach branżowych.

Efekty prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych widać w stałym wzroście liczby użytkowników Platformy eKatalogi – 4 stycznia 2018 roku zarejestrowanych było 378 organizacji zamawiających, 411 użytkowników zamawiających (z czego 146 o statusie „aktywny”) i 668 wykonawców (z czego 262 o statusie „aktywny”), 31 grudnia 2018 roku zarejestrowanych było 452 organizacje zamawiających (74 więcej), 501 użytkowników zamawiających (90 więcej, z czego 203 „aktywnych”) oraz 758 wykonawców (90 więcej, 315 „aktywnych”). Za pośrednictwem Platformy zostało przeprowadzonych 7 transakcji oraz 27 zapytań ofertowych, w tym 10 zapytań obejmujących usługi.

III.1.10. Realizacja działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych

Wieloletnie działania Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie promowania zrównoważonych zamówień publicznych realizowane były w ramach kolejnych dokumentów strategicznych. Obecnie implementowane są inicjatywy określone w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”. W 2018 r. zrealizowano również szereg działań dot. zrównoważonych zamówień publicznych, które wykaczały poza działania bezpośrednio ujęte z ww. dokumencie.

1. Realizacja Krajowego Programu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020

W oparciu o przyjęty przez Komitet ds. Europejskich w dniu 7 kwietnia 2017 r. dokument pn. „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020” Urząd Zamówień Publicznych zrealizował następujące działania, które miały na celu promowanie zielonych i społecznych zamówień publicznych:

1.1. Szkolenia i konferencje poświęcone społecznie odpowiedzialnym oraz zielonym zamówieniom publicznym realizowane w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”

Szkolenia oraz konferencje promujące uwzględnianie aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych zorganizowano w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE pt. „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne.

W 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził 5 szkoleń dot. możliwości uwzględnienia aspektów środowiskowych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Szkolenia zorganizowane w Warszawie w dniach 17 i 24 kwietnia oraz 4 września 2018 r. obejmowały aspekty środowiskowe w ramach opisu przedmiotu zamówienia, kwalifikacji podmiotowej wykonawców oraz sposoby wykorzystania etykiet ekologicznych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Z kolei szkolenia zorganizowane w Warszawie w dniach 10 i 17 października 2018 r. poświęcono środowiskowym kryteriom oceny ofert oraz sposobom zastosowania rachunku kosztów cyklu życia na praktycznych przykładach, w tym w oparciu o metodę kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków przyjętą rozporządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. (Dz. U. poz. 1357).

W 2018 r. odbyły się dwie konferencje promujące zielone zamówienia publiczne. XII Konferencja z zakresu ZZP, zorganizowana w dniu 4 czerwca 2018 r. w Warszawie, koncentrowała się przede wszystkim na kryteriach oceny ofert, w tym możliwościach zastosowania rachunku kosztów cyklu życia przy wyborze kryterium kosztu oraz dopuszczalności uwzględnienia w ramach kryteriów oceny ofert wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego. Z kolei XIII Konferencja – Zielone zamówienia publiczne pod nazwą „Ochrona powietrza a zamówienia publiczne”, która odbyła się w dniu 22 listopada 2018 r. w Warszawie, poświęcona była sposobom wykorzystania zamówień publicznych na rzecz ograniczenia emisji szkodliwych dla zdrowia i środowiska zanieczyszczeń powietrza.

W dniach 15 i 22 maja, 19 czerwca, 13 oraz 25 września 2018 r. w Warszawie odbyły się szkolenia dotyczące aspektów społecznych w zamówieniach publicznych. Tematyka szkoleń obejmowała: aspekty społeczne w ramach kwalifikacji podmiotowej wykonawców, w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert oraz przy badaniu rażąco niskiej ceny, jak też specjalny reżim udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

24 października 2018 r. w Warszawie odbyła się konferencja pn. „Dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz projektowanie uniwersalne w zamówieniach publicznych”. Celem konferencji było zwrócenie uwagi na potrzebę realizacji zasady projektowania uniwersalnego oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych w ramach zamówień publicznych.

Ww. wydarzenia skierowane były do przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, jednostek podległych oraz instytucji kontroli.

1.2. Publikacja „Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych”

Publikacja zawiera nie tylko omówienie prawnych możliwości ustanowienia społecznych lub środowiskowych kryteriów oceny ofert, ale przede wszystkim obejmuje liczne przykłady zastosowania zrównoważonych kryteriów. Opracowanie wskazuje przykładowe sposoby dokonania opisu kryteriów oceny ofert, ustanowienia w ich ramach punktacji, jak również rekomendowane zapisy do formularza ofertowego i umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Wersja elektroniczna podręcznika dostępna jest w zakładce „Publikacje” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

Publikację opracowano i wydano w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” współfinansowanego ze środków UE w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne.

1.3. Aktualizacja raportu „Dobre praktyki w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych” – wydanie wznowione i zmienione

W ramach wznowionego i zmienionego wydania raportu dokonano aktualizacji 19 przykładów dobrych praktyk w zakresie zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe i społeczne, przytaczając przy tym aktualne podstawy prawne oraz wskazując zakres i sposób udostępniania danych osobowych celem weryfikacji spełniania przez wykonawców wymogów o charakterze społecznym. Ujęte w raporcie przykłady wskazują na różne podejście zamawiających do kwestii społecznych i środowiskowych, jak również prezentują odmienne sposoby ich uwzględnienia w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

1.4. Opracowanie „Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2017 roku – raport”

Materiał jest efektem końcowym pogłębionej analizy stanu zrównoważonych zamówień w Polsce, którą w 2018 r. przeprowadzono na zlecenie Urzędu Zamówień Publicznych. Badanie koncentrowało się na analizie podejścia zamawiających do uwzględniania aspektów środowiskowych i społecznych w postępowaniach przetargowych oraz praktyk w tym zakresie.

Oprócz przeprowadzenia telefonicznych badań ankietowych na zróżnicowanej grupie zamawiających, weryfikacji poddano również wybraną losowo dokumentację postępowania przetargowych oraz zamówień o wartości poniżej progu bagatelności. W raporcie zaprezentowano ogólne podejście zamawiających do zrównoważonych zamówień publicznych oraz zidentyfikowano najczęstsze przykłady zastosowania poszczególnych instrumentów o charakterze społecznym lub środowiskowym.

Publikację opracowano i wydano w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji” współfinansowanego ze środków UE w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Wersja elektroniczna podręcznika dostępna jest w zakładce „Publikacje” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

1.5. Opracowanie pn. „Dobre praktyki z zakresu zielonych zamówień publicznych” do serwisu internetowego

Urząd Zamówień Publicznych przygotował ponadto zbiorczy materiał w oparciu o dokumentację zidentyfikowanych postępowań przetargowych o charakterze środowiskowym. Materiał zawiera wyciąg z zapisów dokumentacji zamówień na budowę oczyszczalni

ścieków, świadczenie kompleksowych usług utrzymania czystości w obiektach wraz z dostawą środków czystości oraz zamówienia na gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Opracowanie dostępne jest w zakładce „Dobre praktyki z zakresu zielonych zamówień publicznych” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

1.6. Opracowanie pn. „Dobre praktyki z zakresu społecznych zamówień publicznych” do serwisu internetowego

W przygotowanym przez Urząd Zamówień Publicznych opracowaniu zaprezentowano zaczerpnięte z konkretnych dokumentacji przetargowych zapisy prowadzące do zastosowania poszczególnych instrumentów prawnych o charakterze społecznym. Uwzględniono m.in. wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, wymóg zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych, fakultatywne przesłanki wykluczenia, czy też pozacenowe kryterium oceny ofert dotyczące aktywizacji, w ramach realizacji zamówienia, osób defaworyzowanych.

Opracowanie bazuje na doświadczeniach Głównego Urzędu Statystycznego, Gminy Rzgów, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu.

Materiał dostępny jest w zakładce „Dobre praktyki z zakresu społecznych zamówień publicznych” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

1.7. Opracowanie pn. „Etykiety ekologiczne” do serwisu internetowego

W materiale Urzędu Zamówień Publicznych przygotowano zestawienie przykładowych oznakowań ekologicznych, które zamawiający zgodnie z obowiązującymi przepisami, mogą wykorzystać w postępowaniach przetargowych. W ramach opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert lub warunków realizacji zamówienia mogą wymagać posiadania przez produkt/usługę lub budynek konkretnej etykiety, która potwierdza spełnienie określonych wymogów ekologicznych. W opracowaniu uwzględnione zostały oznakowania dla różnych grup produktowych

Dokument dostępny jest w zakładce „Zielone zamówienia publiczne” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

1.8. Opracowanie pn. „Oznakowania o charakterze społecznym” do serwisu internetowego

Instytucje zamawiające, realizując cele społeczne w procesie udzielania zamówień publicznych, mogą w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert i warunkach realizacji zamówienia wymagać posiadania przez produkt lub usługę konkretnego oznakowania, które potwierdza m.in. spełnienie określonych kryteriów społecznych. Materiał zawiera opis przykładowych oznakowań potwierdzających spełnienie wymagań w zakresie kryteriów społecznych związanych m.in. z przestrzeganiem praw człowieka, prawa pracy, prawa o zabezpieczeniu społecznym.

Dokument dostępny jest w zakładce „Społeczne zamówienia publiczne” na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

1.9. Działalność informacyjna na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych na bieżąco aktualizuje i uzupełnia zakładkę „Zrównoważone zamówienia publiczne” na stronie internetowej Urzędu, w ramach której zastosowano podział tematyczny na „Zielone zamówienia społeczne” oraz „Społeczne zamówienia publiczne”.

W zakładce „Zielone zamówienia publiczne” zamieszczone zostały zaktualizowane unijne kryteria środowiskowe dla usług sprzątania pomieszczeń, oświetlenia drogowego i

sygnalizacji świetlnej, a także kryteria dla farb, lakierów i oznakowania drogowego. Materiały dostępne są w podzakładce „Kryteria środowiskowe – GPP”. Dodatkowo zakładka została wzbogacona o unijną broszurę pt. „Zamówienia publiczne na rzecz gospodarki w obiegu zamkniętym – Wskazówki i dobre praktyki” oraz opracowania własne Urzędu Zamówień Publicznych, które to dostępne są w podzakładce „Przydatne dokumenty”.

2. Działania z zakresu zrównoważonych zamówień publicznych wykraczające poza „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”

W 2018 r., niezależnie od wskazanych powyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zrównoważonych zamówień publicznych przewidzianych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, Urząd Zamówień Publicznych realizował również szereg innych zadań w tym obszarze.

2.1. Udział w opracowaniu założeń audytu zleconego realizowanego przez Ministra Finansów

Na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 27 marca 2017 r. „Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” Ministerstwo Finansów zostało zobowiązane do przeprowadzenia w 2018 r. audytu wewnętrznego w jednostkach administracji rządowej w zakresie realizacji przez te podmioty obowiązków wynikających z zaleceń Rady Ministrów. Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w opracowaniu założeń audytu zleconego przez Ministra Finansów oraz narzędzia sprawozdawczego wykorzystywanego przez audytorów wewnętrznych poszczególnych jednostek. Ponadto, przez cały okres realizacji audytu udzielał wyjaśnień audytorom wewnętrznym celem zapewnienia poprawności analizowanych przez nich danych.

2.2. Monitoring realizacji Zaleceń Rady Ministrów oraz podsumowanie i wnioski wynikające z ich realizacji

Na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 27 marca 2017 r. „Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych” Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu realizacji przedmiotowych zaleceń w oparciu o coroczne informacje przekazywane przez jednostki administracji rządowej w ramach rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach. Szczegółowe wyniki monitoringu ujęto w rozdziale II.2.9.

Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązano do opracowania i przedstawienia Radzie Ministrów podsumowania i wniosków wynikających z realizacji Zaleceń bazując na informacjach zawartych w Sprawozdaniach Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych za lata 2016-2017 oraz na wynikach audytu wewnętrznego przeprowadzonego na zlecenie Ministra Finansów.

Na tej podstawie sporządzony został dokument pn. „Raport z realizacji Zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych w latach 2016-2017 - podsumowanie i wnioski”. Zawiera on omówienie zrealizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie społecznych zamówień publicznych w dwuletniej perspektywie, wyniki monitoringu stopnia stosowania instrumentów prospołecznych w zamówieniach publicznych w latach 2016-2017, a także prezentację wyników audytu wewnętrznego w zakresie realizacji zaleceń Rady Ministrów w latach 2016-2017 przeprowadzonego przez Ministerstwo Finansów.

W dokumencie ujęto również wnioski m.in. na temat sposobu organizacji postępowań przetargowych i zamówień poniżej progu stosowania ustawy Pzp przez zamawiających objętych Zaleceniami, najczęściej stosowanych instrumentów o charakterze społecznym

oraz oceny stosowania mechanizmów kontrolnych wobec wykonawców na etapie realizacji zamówienia.

Pełna wersja dokumentu dostępna jest pod linkiem:
https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0017/39230/Podsumowanie-i-wnioski-wynikajace-z-realizacji-Zalecen-RM.pdf.

2.3. Współpraca z innymi resortami w zakresie zielonych i społecznych zamówień publicznych

W 2018 r. opublikowany został „Przewodnik po rynku produktów ekologicznych – poradnik dla zamawiającego” – dokument opracowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych. W materiale ujęto egzemplaryczne zapisy umożliwiające zakup w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego produktów rolnych certyfikowanych logo rolnictwa ekologicznego, a także praktyczne wskazówki dotyczące sposobu weryfikacji spełniania przez oferowane przez wykonawców dostawy wymogów zamawiającego w zakresie produkcji ekologicznej. Opracowanie dostępne jest w wersji elektronicznej w podzakładce „Przydatne dokumenty”.

Urząd Zamówień Publicznych uczestniczy również w pracach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, funkcjonującego na mocy zarządzenia nr 7 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (Dz. Urz. MPiPS poz. 9). Komitet jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Stanowi instytucjonalizację dialogu obywatelskiego w dziedzinie ekonomii społecznej, umożliwiając tworzenie rozwiązań w sposób partycypacyjny, w porozumieniu z teoretykami i praktykami, reprezentującymi administrację rządową i samorządową, sektor ekonomii społecznej, środowiska naukowe, partnerów społecznych oraz instytucje finansowe. Komitet prowadzi prace w ramach grup roboczych (do spraw strategicznych i programowych, prawnych, finansowych, edukacyjnych, monitorowania i ewaluacji). Przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych w 2018 r. brali udział w pracach grupy roboczej do spraw strategicznych i programowych oraz grupy do spraw prawnych, jak również w posiedzeniu plenarnym Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, które odbyło się 17 grudnia 2018 r.

2.4. Udział przedstawicieli Urzędu w konferencjach i inicjatywach innych jednostek z zakresu zrównoważonych zamówień publicznych

W 2018 r., niezależnie od wskazanych wyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zrównoważonych zamówień publicznych przewidzianych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, Urząd Zamówień Publicznych realizował również inne zadania w tym obszarze, które obejmowały udział przedstawicieli UZP w następujących wydarzeniach:

- Debata Rzeczypospolitej „Zobowiązanie państwa do ochrony praw człowieka” (8 stycznia 2018 r., Warszawa) z tematem „Poszanowanie praw człowieka jako element społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych”,
- I Regionalne Spotkanie Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego, Lublin 28 lutego 2018 r.,
- konferencja „Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych – element świadomej polityki społecznej i gospodarczej Miasta Poznania” zorganizowana 10 kwietnia 2018 r. przez Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej w Poznaniu,
- konferencja „Lokalny system wsparcia osób niepełnosprawnych w świetle nowych rozwiązań legislacyjnych”, zorganizowana w dn. 17 i 18 kwietnia 2018 r. przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie,
- konferencja „Klauzule społeczne w samorządach terytorialnych - praktyka, problemy, wyzwania” zorganizowana 10 maja 2018 r. w Warszawie przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy i Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich,

- warsztat Instytutu Ochrony Środowiska „Możliwości wykorzystania ETV jako skutecznego narzędzia promocji i rozwoju zielonej gospodarki w Polsce” (28 maja 2018 r., Warszawa),
- konferencja Rady Dialogu Społecznego „Zamówienia publiczne okiem partnerów społecznych”, która odbyła się 29 listopada 2018 r. w Warszawie.

Przedstawiciel Urzędu uczestniczył w charakterze prelegenta w konferencji Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji S.A. pn. „Wyzwania dla detergentów w obszarze certyfikacji Ecolabel”, zorganizowanej w dniu 23 maja 2018 r. w Warszawie, prezentując prawne aspekty zastosowania oznakowań ekologicznych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia.

Ponadto, przedstawiciele Urzędu uczestniczyli w niżej wymienionych wydarzeniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, poświęconych zagadnieniu innowacyjności w zamówieniach publicznych:

- II Forum Gospodarcze Budownictwa i Architektury w ramach Targów BUDMA 2018 (30 stycznia – 2 lutego 2018 r., Poznań), pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, udział w panelu „BIM – cyfrowa rewolucja w budownictwie” z tematem „Narzędzia elektronicznego modelowania danych budowlanych w kontekście zamówień publicznych”,
- Konferencja „Potrzeby i kierunki zmian w Prawie zamówień publicznych” Urząd Zamówień Publicznych, Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Gdański (Gdańsk, 18–19 czerwca 2018 r., Gdańsk) z tematem „Zamówienia publiczne na innowacje”,
- Warsztaty „Uchwycić innowacyjność w zamówieniach: zamówienia innowacyjne w teorii i praktyce” w ramach realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości projektu SESAM (10 września 2018 r., Warszawa), z tematem „Zamówienia innowacyjne: perspektywa sektora publicznego”,
- Spotkanie buildingSMART Polska. Chapter in formation (20 września 2018 r., Warszawa)
- Seminarium Kujawsko-Pomorskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (K-PCOIE) „Międzynarodowe zamówienia publiczne na innowacyjne produkty i usługi” (23 października 2018 r., Bydgoszcz) z tematami: „Międzynarodowe zamówienia publiczne”, „Zamówienia publiczne na innowacje”, „Polscy wykonawcy a zagraniczne rynki zamówień publicznych. Zapotrzebowanie w obszarze innowacji”.

III.1.11. Współpraca międzynarodowa

1. Udział w pracach nad inicjatywami unijnymi

W 2018 r. na forum Unii Europejskiej toczyły się prace nad:

- projektem *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług* (European Accessibility Act – EAA) – COM (2015)615 final, który ma na celu ustanowienie w odniesieniu do niektórych produktów i usług obowiązkowych wymagań w zakresie dostępności w rozumieniu art. 42 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 60 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE,

oraz

- projektem *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego* – COM (2017) 653 final.

Odbyły się także dwie kolejne rundy konsultacji dotyczących projektu nowego rozporządzenia wykonawczego Komisji ustanawiającego standardowe formularze ogłoszeń

w dziedzinie zamówień publicznych (eForms), które ma zastąpić obowiązujące rozporządzenie wykonawcze nr 2015/1986.

Z kolei w ramach unijnego Komitetu Polityki Handlowej (TPC), w zakresie spraw związanych z zamówieniami publicznymi zajmowano się przede wszystkim kwestiami dotyczącymi akcesji państw trzecich do GPA, w tym akcesji Wielkiej Brytanii na zasadach samodzielnej od UE strony w związku z Brexit'em oraz przebiegu negocjacji rozdziałów dot. zamówień publicznych umów handlowych negocjowanych przez Unię Europejską z państwami trzecimi.

W dniu 26 listopada 2018 r. w Wiedniu odbyło się spotkanie grupy eksperckiej ds. zielonych zamówień publicznych (tj. Advisory Group on GPP) w ramach Komisji Europejskiej.

2. Komitet ws. Zamówień Rządowych (Komitet GPA)

Ustanowiony na podstawie Porozumienia GPA, Komitet GPA odbył w 2018 r., w sumie 7 posiedzeń, z czego 4 miały charakter posiedzeń formalnych i 3 nieformalnych. W trakcie tych posiedzeń omawiane były takie kwestie jak: implementacja zrewidowanego GPA, bieżące nowe akcesje do GPA (Australii, Republiki Kirgiskiej, Republiki Tadżykistanu, Federacji Rosyjskiej, Chin i byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii) oraz postępy prac w ramach uzgodnionych Programów Prac Komitetu dotyczących: zrównoważonych zamówień; gromadzenia i raportowania danych statystycznych; oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Komitet GPA wyraził zgodę na wynegocjowane warunki przystąpienia Wielkiej Brytanii do GPA na zasadach odrębnego od UE członkostwa.

3. Współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej (V4)

W dniach 13 lutego oraz 20 marca 2018 r. w Budapeszcie odbyły się spotkania eksperckie zorganizowane przez prezydencję węgierską w ramach Grupy Wyszehradzkiej. Spotkania poświęcone były systemom odwoławczym w zamówieniach publicznych, a także regulacjom poszczególnych państw w zakresie zmian umów oraz podwykonawstwa w zamówieniach publicznych. Spotkania służyły również wymianie doświadczeń na temat zielonych zamówień publicznych, w tym możliwości wykorzystania w zamówieniach publicznych metody kosztu cyklu życia.

2 października 2018 r. w Bratysławie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana w ramach prezydencji słowackiej w Grupie Wyszehradzkiej. Wydarzenie to poświęcone było dwóm tematom – procedurze negocjacyjnej bez ogłoszenia oraz efektywności w zamówieniach publicznych.

W ramach prezydencji słowackiej w Grupie V4 została również zorganizowana międzynarodowa konferencja naukowa, która odbyła się 13 grudnia 2018 r. w Bratysławie. Konferencja poświęcona była przestępczości w zamówieniach publicznych, efektywności w zamówieniach publicznych oraz badaniu kwestii własnościowych i powiązań personalnych w zamówieniach publicznych, w tym badaniu zmów przetargowych.

4. Wizyty delegacji zagranicznych w Urzędzie Zamówień Publicznych

19 września 2018 r. w Warszawie gościła delegacja z Ukrainy składająca się z przedstawicieli instytucji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego. Podczas spotkania przedstawiciele Ukrainy mieli okazję zapoznać się z polskim systemem zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów kontroli zamówień publicznych oraz środków ochrony prawnej.

24 września 2018 r. w Warszawie gościła ukraińska delegacja przedstawicieli agencji rozwoju regionalnego, społeczeństwa obywatelskiego oraz administracji obwodów donieckiego i ługańskiego. Wizyta została zorganizowana przez biuro UNDP na Ukrainie i sfinansowana ze środków polskiej pomocy. Podczas spotkania w UZP przedstawiciele strony ukraińskiej mieli możliwość zaznajomić się z instytucjonalnymi i prawnymi aspektami systemu zamówień publicznych w Polsce, a także zapoznali się z systemem kontroli zamówień publicznych oraz procedurami odwoławczymi.

5. Inne wydarzenia międzynarodowe

W dniach 8–10 maja 2018 r., w Bukareszcie, rumuńska Krajowa Agencja ds. Zamówień Publicznych we współpracy z Bankiem Światowym i innymi organizacjami międzynarodowymi zorganizowała 14 PRIMO Forum – Zamówienia Publiczne, Uczciwość, Zarządzanie, Owartość. Tematem przewodnim Forum było innowacyjne podejście do zamówień publicznych.

W dniach 30 i 31 maja 2018 r., w Brukseli, Urząd Publikacji Unii Europejskiej zorganizował konferencję „Możliwości danych o zamówieniach publicznych. Dane w zakresie zamówień publicznych na potrzeby biznesu i tworzenia polityk”. W trakcie spotkania Państwa Członkowskie prezentowały krajowe doświadczenia w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących zamówień publicznych, również w kontekście istniejących i nowotworzonych systemów e-Zamówień.

15 czerwca 2018 r. w Sofii odbyła się międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Komisję Europejską we współpracy z Prezydenturą Bułgarską. Konferencja dotyczyła zwiększenia dostępu do rynku zamówień publicznych, w tym m.in. możliwości dla MŚP i podmiotów ekonomii społecznej.

18 października 2018 r. w Lizbonie Komisja Europejska zorganizowała konferencję dotyczącą elektronicznej zamówień publicznych pt. „Transformacja cyfrowa zamówień publicznych”. Wydarzenie to było okazją do podsumowania postępów w dziedzinie e-zamówień w UE, a także do prezentacji nowych rozwiązań cyfrowych i możliwości ich zastosowania w dziedzinie zamówień publicznych.

W dniach 29–31 października 2018 r. w Paryżu odbyło się coroczne spotkanie Grupy Roboczej ds. Zamówień Publicznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – OECD Working Party of the Leading Practitioners on Public Procurement (LPP). Poszczególne dni spotkania obejmowały następujące tematy: zbieranie, przetwarzanie, udostępnianie danych w zakresie zamówień publicznych; uwzględnianie dodatkowych polityk w zamówieniach publicznych/zamówienia strategiczne; profesjonalizacja w zamówieniach publicznych.

W dniach 8 i 9 listopada 2018 r. w Zagrzebiu odbyła się międzynarodowa konferencja pn. „Środki ochrony prawnej w zamówieniach publicznych”. Wydarzenie to zostało zorganizowane z okazji 15-lecia funkcjonowania chorwackiej Państwowej Komisji ds. Nadzoru Zamówień Publicznych i poświęcone było wymianie doświadczeń w zakresie funkcjonowania systemów odwoławczych w UE oraz omówieniu głównych problemów związanych z orzekaniem w sprawach dotyczących zamówień publicznych.

26 listopada 2018 r. w Wiedniu odbyła się konferencja „Ecovation 2018 - Innowacyjność i zrównoważony rozwój w zamówieniach publicznych” zorganizowana w ramach austriackiej prezydencji w Radzie UE.

6. Inne aktywności

W 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych opracował wkłady i dostarczył materiałów na potrzeby następujących badań prowadzonych przez organizacje międzynarodowe:

- OECD 2018 Economic Review – Poland,
- OECD 2018 PMR Questionnaire – Product Market Regulation,
- EC, The strategic use of innovation procurement in the digital economy,
- OECD 2018 Public Procurement and SMEs Harnessing the Mutual Benefits,
- OECD 2018 Questionnaire for reporting back on the progress made in implementing the 2015 OECD Recommendation on Public Procurement,
- EC, Benchmarking Innovation Procurement policy frameworks around Europe.

III.1.12. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020

W ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020, Urząd Zamówień Publicznych realizował Zadanie nr 3 – *Wzmocnienie przejrzystości i obiektywności procesu udzielania zamówień publicznych*, w tym następujące Działania:

- 1) Działanie nr **3.1.** *Uwzględnienie w sprawozdaniach Urzędu Zamówień Publicznych ujawnianych przez ten Urząd nieprawidłowości mogących mieć podłoże korupcyjne oraz mechanizmów prowadzących do ich powstania.*
- 2) Działanie nr **3.2.** *Wdrażanie centralnego systemu informatycznego umożliwiającego publiczny dostęp do informacji o prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.*
- 3) Działanie nr **3.3.** *Wypracowanie mechanizmów umożliwiających identyfikowanie nieprawidłowości w zamówieniach wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. – Prawo zamówień publicznych, w zakresie nieobjętym art. 4 pkt 5 ustawy*
- 4) Działanie nr **3.4.** *Wypracowanie mechanizmów umożliwiających ograniczenie nieprawidłowości w zamówieniach wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, w zakresie objętym art. 4 pkt 8 ustawy.*
- 5) Działanie nr **3.5.** *Przygotowanie i wdrożenie przepisów umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w przypadku udzielania zamówień publicznych wyłączonych spod przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.*

Organem wiodącym w realizacji **Działania nr 3.1.** został oznaczony Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zaś organami współpracującymi Szefer Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Prezes Krajowej Izby Odwoławczej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczący Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W przedmiotowym Działaniu, RPPK nakłada na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych obowiązek badania w toku działań kontrolnych aspektów korupcyjnych oraz zamieszczenia informacji o ujawnionych nieprawidłowościach.

W wyniku prowadzonych postępowań wyjaśniających i kontroli w 23 sprawach przekazano dokumenty do Centralnego Biura Antykorupcyjnego w związku możliwością wystąpienia zachowań o charakterze korupcyjnym lub z związku z treścią podniesionych

zarzutów we wnioskach o kontrolę wskazujących na możliwość wystąpienia zachowań o charakterze korupcyjnym.

Jednocześnie na podstawie art. 165 ust. 1 ustawy Pzp poddano analizie łącznie 30 spraw z wniosku:

- Prokuratury – 3 sprawy,
- Centralnego Biura Antykorupcyjnego – 19 spraw,
- Policji – 8 spraw.

Informacje o wyniku kontroli zamieszczane są na stronie internetowej Urzędu w zakładce Repozytorium wiedzy / Kontrole prowadzone przez Prezesa UZP.

W wrześniu 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych wydał Praktyczny poradnik dla pracowników i kierowników zamawiającego pt. „Świadomość ryzyka korupcji i zmywy przetargowej w zamówieniach publicznych”. Publikacja została opracowana w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”. Ponadto 29 listopada 2018 r. zorganizowano konferencję pt. „Problematyka antykorupcji i konfliktu interesów w zamówieniach publicznych”, podczas której omówiono następujące tematy:

- Ryzyka korupcyjne w zamówieniach publicznych,
- Relacje pomiędzy zamawiającym a oferentem - ryzyko zawiązania lub umożliwienia zmywy przetargowej,
- Analiza postępowań o udzielenie zamówień publicznych z uwzględnieniem oceny efektywności działania aktów prawnych będących w kompetencji Prezesa UZP, pod kątem obniżania ryzyka wystąpienia korupcji,
- Dopuszczalna prawem uznaniowość zamawiającego na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego a zagrożenie korupcją,
- Dopuszczalna prawem uznaniowość zamawiającego na etapie przeprowadzania postępowania oraz po zawarciu umowy o udzielenie zamówienia publicznego a zagrożenie korupcją,
- Pakt uczciwości w zamówieniach publicznych.

Ponadto, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako podmiot współpracujący z Urzędem Zamówień Publicznych w przedmiotowym Działaniu, opracował opis sytuacji i działań, które zdaniem UOKiK mogą potencjalnie wskazywać na ewentualność występowania zmywy przetargowej w ujęciu horyzontalnym. Wskazano, że opisane sytuacje mogą dotyczyć również zamówień publicznych realizowanych w systemach teleinformatycznych, z wyjątkiem opisów dotyczących ofert sporządzonych odręcznie. Opisane symptomy zmywy przetargowej mogą stanowić ograniczenie konkurencji i prowadzić do niekorzystnych dla zamawiających zawyżeń cen. Ponadto obok występowania zmywy przetargowej może pojawić się sytuacja korupcyjna w szczególności przy zмовach pionowych.

Opis sytuacji i działań, które zdaniem UOKiK mogą potencjalnie wskazywać na ewentualność występowania zmywy przetargowej zawiera załącznik nr 18 do niniejszego Sprawozdania.

Niezależnie od powyższego, UOKiK w 2018 r. sprawdził prawidłowość 389 przetargów i wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie podejrzenia zmywy przetargowej.

Więcej informacji o zмовach przetargowych i o tym jak je wykrywać, kogo powiadomić o podejrzeniu, że doszło do niedozwolonego porozumienia można się dowiedzieć korzystając z platformy e-learningowej pod adresem:

www.szkoleniazmowy.uokik.gov.pl

Organem wiodącym w realizacji **Działania nr 3.2.** zostało oznaczone Ministerstwo Cyfryzacji, zaś organem współpracującym Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Urząd Zamówień Publicznych wdrożył i udostępnił system miniPortal w dniu 4 października 2018 r.

Jednocześnie w 2018 r. realizowany był przez Ministra Cyfryzacji przy udziale Urzędu Zamówień Publicznych projekt e-Zamówienia.

Organem wiodącym w realizacji **Działania nr 3.3.** został oznaczony Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zaś organami współpracującymi Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Przy obecnym stanie prawnym brak możliwości realizacji przedmiotowego działania.

Organem wiodącym w realizacji **Działania nr 3.4.** został oznaczony Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zaś organem współpracującym Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Planowana aktualizacja regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Organem wiodącym w realizacji **Działania nr 3.5.** zostało oznaczone Ministerstwo Finansów, zaś organem współpracującym Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

W 2018 r. kontynuowano prace związane z opracowaniem projektu nowej ustawy – Prawo zamówień publicznych. Zadanie w toku.

III.2. Krajowa Izba Odwoławcza

Zgodnie z art. 172 ustawy Pzp podstawową rolą Krajowej Izby Odwoławczej jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Na podstawie przepisów ustawy Pzp do pozostałych kompetencji Krajowej Izby Odwoławczej należy rozpoznawanie wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze (art. 183 ust. 2 ustawy) oraz wyrażanie w formie uchwały opinii w sprawie zastrzeżeń do wyników kontroli zgłoszonych przez zamawiającego do Prezesa UZP w toku przeprowadzania kontroli, zarówno doraźnej, jak i uprzedniej (art. 167 ust. 3 oraz art. 171a ustawy).

III.2.1. Rozpatrywanie odwołań

W 2018 r. do KIO wpłynęło 2 714 odwołań, a rozstrzygnięto ich 2 668. Spośród wszystkich rozpatrzonych odwołań 52% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (29% oddalonych i 23% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 20% – umorzenie z powodu wycofania odwołania, 18% – umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% – zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 2% – odrzucenie odwołania.

W porównaniu do roku poprzedniego wskaźniki te zmieniły się w minimalnym stopniu (49% spraw rozpatrzonych merytorycznie, 21% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 17% umorzeń postępowania ze względu na uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego, 8% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 5% postanowień o odrzuceniu odwołania).

Spośród odwołań, które zostały zarówno wniesione, jak i rozpatrzone w 2018 r., 51% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (29% oddalonych i 22% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 21% – umorzenie z powodu

wycofania odwołania, 18% – umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% – zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 2% – odrzucenie odwołania.

Dla porównania wskaźniki dotyczące odwołań, które wpłynęły i zostały rozpatrzone w 2017 r.: 31% odwołań oddalonych, 19% odwołań uwzględnionych, 16% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 21% umorzeń ze względu na uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego, 8% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 5% postanowień o odrzuceniu odwołania.

III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

W 2018 r. do KIO wpłynęło 29 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. Tyle samo wniosków zostało rozpatrzonych. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	13	45%
Odmowa uchylenia zakazu	14	48%
Umorzenie postępowania	2	7%

Dla porównania w 2017 r. do KIO wpłynęło 38 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy, a rozpoznanych zostało 37 (1 został rozpatrzony już w 2018 r.). Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 20 przypadkach (54%) odmówiono uchylenia zakazu, w 12 przypadkach (32%) uchylono zakaz, a w 5 (14%) umorzono postępowanie.

Z powyższych danych wynika zatem, że w 2018 r. liczba składanych wniosków spadła, a Krajowa Izba Odwoławcza, podobnie jak w roku poprzednim, w większości przypadków odmawiała uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem odwołania.

III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli

W 2018 r. do KIO wpłynęły 44 zastrzeżenia do wyników kontroli Prezesa UZP. Wydano tyle samo uchwał zawierających opinię w sprawie zastrzeżeń. Rozstrzygnięcia w tym przedmiocie obrazuje tabela poniżej.

Sposób rozpatrzenia zastrzeżeń	Kontrola doraźna		Kontrola uprzednia		Ogółem	
	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	28	64%	11	25%	39	89%
Częściowo uwzględnione	0	0%	1	2%	1	2%
Uwzględnione	4	9%	0	0%	4	9%
Ogółem	32	73%	12	27%	44	100%

Dla porównania w 2017 r. do Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęło 67 zastrzeżeń, a wydanych zostało 70 uchwał.

III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych zapewnia obsługę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz Krajowej Izby Odwoławczej.

W skład Urzędu Zamówień Publicznych wchodzi sześć komórek organizacyjnych: Departament Prawny, Departament Kontroli Zamówień Publicznych, Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych, Biuro Odwołań, Biuro Organizacyjno-Finansowe oraz Samodzielne Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego.

Wykonanie budżetu Urzędu Zamówień Publicznych za 2018 r.

Dochody budżetowe w części 49 w 2018 r. zostały wykonane w kwocie 21 689 tys. zł, tj. 93,7% kwoty określonej w ustawie budżetowej (23 150 tys. zł), oraz 95% kwoty dochodów wykonanych w 2017 r. (22 820 tys. zł).

Urząd Zamówień Publicznych w 2018 r. zrealizował wydatki w części 49 działu 750 rozdziału 75001 oraz działu 752 rozdziału 75212 na ogólną kwotę 32 796 tys. zł., tj. w wysokości 96,3% kwoty wydatków określonych w ustawie budżetowej na rok 2018 (34 055 tys. zł), oraz w wysokości 95,7% całości budżetu UZP po zmianach na 2018 r. (34 268 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2017 r. (30 482 tys. zł) wydatki zrealizowane w 2018 r. stanowiły 107,6%.

III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych

III.4.1. Informacje statystyczne

Analizą objęto 19 422 materiały dotyczące zamówień publicznych, opublikowane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w tytułach prasowych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, czasopismach branżowych, portalach internetowych oraz w RTV i TV.

W prasie zamieszczono łącznie 3 869 materiałów, średnio w miesiącu publikowano 322 artykuły, jednakże zdecydowanie więcej odnotowano w pierwszej połowie roku. W prasie ogólnopolskiej najwięcej artykułów o systemie zamówień publicznych zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Gazecie Wyborczej (z dodatkami regionalnymi) oraz Pulsie Biznesu. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach: Wprost, Sieci.

W prasie branżowej najwięcej artykułów o tematyce zamówień publicznych publikowały: Miesięcznik Przetargi Publiczne – 224, oraz miesięcznik Zamówienia Publiczne Doradca – 168.

Na portalach internetowych zamieszczono w sumie 9 477 materiałów, średnio 790 miesięcznie. W styczniu i październiku odnotowano największą liczbę informacji. Najczęściej były one publikowane na portalach: Stooq, Rzeczpospolita, Polska prasa i Gazeta Prawna.

Tematy związane w zamówieniami publicznymi poruszane były podczas audycji radiowych i telewizyjnych łącznie w 6 076 audycjach, średnio 506 miesięcznie. Najwięcej audycji nadawano w styczniu, wrześniu i grudniu. Najczęściej audycje pojawiały się w stacjach TV: TVP Info, Polsat News, TVP 1 oraz rozgłośniach radiowych: Radio Dla Ciebie, Polskie Radio 24 TOK FM oraz regionalnych stacjach Polskiego Radia – Gdańsk, Szczecin, Kraków.

Ponadto w 2018 r. udzielono odpowiedzi na 57 zapytań skierowanych przez przedstawicieli mediów do Urzędu Zamówień Publicznych. Przekazano dziennikarzom 19 komunikatów i informacji prasowych. Odbyla się także konferencja prasowa dotycząca MiniPortalu. Prezesi UZP udzielili 10 wywiadów tytułom prasowym.

III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych

W materiałach prasowych, na portalach internetowych, audycjach radiowych i telewizyjnych informowano o najważniejszych zagadnieniach dotyczących zmiany przepisów, praktyki stosowania prawa zamówień publicznych oraz o nieprawidłowościach w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Informowano również o dużych zamówieniach inwestycyjnych, w szczególności dotyczących budowy i remontu dróg, dostaw pojazdów oraz systemów informatycznych. Ogólnie odnotowano wzrost liczby przetargów w pierwszym kwartale 2018 r. Publikowane materiały w sposób czytelny i najczęściej poprawny merytorycznie wyjaśniały konkretne przepisy prawne oraz rozwiązania, prezentując konkretne przykłady. Szczególnie dwa dzienniki o zasięgu ogólnopolskim – Rzeczpospolita i Dziennik Gazeta Prawna odegrały niezwykle ważną rolę.

Opisywano i komentowano na łamach prasy wchodzące w życie od 18 października 2018 r. regulacje dotyczące obowiązku komunikacji elektronicznej między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności elektronicznego składania ofert i szczegółowych zagadnień z tym związanych.

Podnoszono coraz częściej występujące problemy w budownictwie, takie jak wzrost cen materiałów i robocizny oraz brak pracowników. Kładziono nacisk na brak klauzul waloryzacyjnych w umowach, jak też drastyczny wzrost cen ofert, znacznie przekraczający kwoty przeznaczane przez zamawiających na realizację zamówień. Konsekwencją powyższych zjawisk był brak ofert, konieczność unieważniania postępowań. Opisywano coraz częstsze zjawisko zatorów płatniczych, postulując coraz bardziej palącą potrzebę zmian w tym obszarze. Opisywano problemy dotyczące postępowań na wywóz i zagospodarowanie odpadów, zwłaszcza w kontekście możliwości udzielania zamówień in-house.

Część artykułów publikowanych na łamach prasy branżowej jak i ogólnopolskiej miała charakter poradników, w których omawiano jak prowadzić postępowanie o zamówienie publiczne, jak skorzystać z uprawnienia do wnoszenia środków ochrony prawnej, czy też jak stosować pozacenowe kryteria oceny ofert.

Powyższe zagadnienia były prezentowane w wielu tytułach prasowych, w tym najobszerniej w Rzeczpospolitej i Dzienniku Gazecie Prawnej oraz prasie branżowej: Miesięczniku Przetargi Publiczne oraz Zamówienia Publiczne Doradca.

W publikowanych materiałach opisywano konkretne zamówienia publiczne i nieprawidłowości towarzyszące procedurze ich udzielania. Informacje zamieszczano w Gazecie Wyborczej - dodatkach regionalnych, Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Pulsie Biznesu. Dziennikarze zajmowali się ważnymi dla lokalnej społeczności planowanymi i realizowanymi inwestycjami oraz zasadami i trybem wyłaniania wykonawców. Często informowano o remontach i budowach dróg, mostów, lokalnych modernizacjach. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zamówienia na zakup ekologicznego taboru, szczególnie coraz powszechniejszych autobusów hybrydowych i elektrycznych. Podawano do wiadomości informacje dotyczące prowadzonych inwestycji kolejowych – remontu torów, modernizacji dworców, dostaw taboru. Zainteresowaniem cieszyły się zamówienia dla armii. Dziennikarze informowali także o działaniach Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie prowadzonych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, analizy danych, stosowania narzędzi elektronicznych. Informowano o postępach prac nad docelową platformą do kompleksowego prowadzenia zamówień publicznych – e-Zamówienia.

Pod koniec roku ważnym wydarzeniem opisywanym na łamach prasy, jak również na portalach internetowych było powołanie Pana Huberta Nowaka na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Podkreślano istotną rolę, jaką odgrywa prezes UZP w systemie zamówień publicznych. Ukazały się liczne wywiady, w których informowano o celach i kierunkach wyznaczanych przez Pana Prezesa oraz priorytetach i planowanych zmianach.

Do kategorii publikacji informacyjnych należały komunikaty zawierające dane statystyczne dotyczące zmian na rynku zamówień publicznych: liczbę ogłoszeń publikowanych w BZP, prowadzonych postępowań, odwołań wnoszonych do Krajowej Izby Odwoławczej. Ponadto publikowano informacje o ogłaszanych postępowaniach, wyborze ofert oraz zawartych umowach. W ostatnim kwartale publikowano dane statystyczne dotyczące elektronicznego składania ofert, w tym w podziale na postępowania prowadzone za pomocą miniPortalu oraz platform komercyjnych. W materiałach prasowych powoływano się na analizy Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące liczby odwołań oraz wyników kontroli przeprowadzanych przez Prezesa UZP.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

IV.1. Wnioski

1. Liczba sprawozdań rocznych za 2018 r. przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych zmniejszyła się w stosunku do liczby sprawozdań dotyczących 2017 r. Tych pierwszych przesłano 33 049, natomiast za 2017 r. o 641 więcej (33 690). Z ogółu zamawiających tylko 12 954 zadeklarowało udzielanie zamówień w 2018 r. w oparciu o procedury określone w ustawie – Prawo zamówień publicznych.
2. Analiza danych zawartych w sprawozdaniach rocznych wskazuje na wzrost wartości udzielonych zamówień publicznych z 163,2 mld zł w 2017 r. do 202,1 mld zł w 2018 r., przy czym w przedziale od progu bagatelności do progów unijnych wzrost ten wynosił ok. 10,5 mld zł (z 45,3 mld zł w 2017 r. do ok. 55,8 mld zł w 2018 r.), a w postępowaniach powyżej progów unijnych ok. 28 mld zł (z ok. 114,7 mld zł w 2017 r. do ok. 142,5 mld zł w 2018 r.). Zmiana powyższa jest skutkiem większej liczby inwestycji oraz wzrostem cen ofertowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego zarówno w odniesieniu do robót budowlanych, jak też dostaw i usług.
3. W 2018 r., analogicznie jak w latach ubiegłych, nastąpił dalszy wzrost o 1,9 punktu procentowego odsetka zamówień udzielanych w konkurencyjnym trybie przetargu nieograniczonego oraz spadek w sumie o 1,68 punktu procentowego odsetka zamówień udzielanych w trybach niekonkurencyjnych: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki oraz zapytania o cenę. Oznacza to zwiększenie do prawie 89% liczby postępowań, w których wymagano publikacji ogłoszenia o zamówieniu. W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 87,12% zamówień, natomiast powyżej wskazanego progu w 92,22% zamówień.
4. Badanie konkurencyjności w zamówieniach publicznych wskazało na pogłębienie się niekorzystnej tendencji dotyczącej średniej liczby ofert składanych w postępowaniu o zamówienie publiczne. W 2018 r. średnia ta obniżyła się do poziomu 2,19 (w 2017 r. - 2,38). Do wartości 46% ogółu postępowań wzrósł również odsetek zamówień, w których wpłynęła wyłącznie jedna oferta. Stan ten negatywnie wpływa na proces udzielania zamówień, w tym jakość i cenę oferowanych produktów i usług. Świadczy to również o tym, że udział przedsiębiorców w zamówieniach publicznych był znacznie niższy niż ich

znaczenie gospodarcze i potencjał rynkowy. Wśród czynników potencjalnie wpływających na niską liczbę składanych ofert można wymienić realizację dużej liczby zleceń na i poza rynkiem zamówień publicznych, brak doświadczenia części przedsiębiorców w ubieganiu się o zamówienia publiczne oraz niekorzystne dla wykonawcy postanowienia umowne. Dodatkowo należy odnotować wzrost liczby zagranicznych zamówień (o wartości równej lub przekraczającej progi unijne) realizowanych przez polskich przedsiębiorców. W 2018 r. na rynku europejskim polskiem wykonawcom udzielono 87 zamówień publicznych na kwotę ok. 545,2 mln euro, natomiast w 2017 r. było to 69 zamówień o wartości 97,6 mln euro.

5. Dokonywane przez zamawiających w 2018 r. oceny ofert w 89% zamówień poniżej progów unijnych odbywały się w oparciu o kryterium ceny i inne kryteria pozacenowe. W przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych odsetek ten wynosił 75%. Średnio w postępowaniach stosowano 2,41 kryteria w zamówieniach o niższych wartościach i 2,68 kryteria w większych zamówieniach. Najczęściej stosowanym kryterium innym niż cena było kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi oraz terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy). Rzadziej oceniano oferty w oparciu o jakość, funkcjonalność i parametry techniczne. Wagi pozacenowych kryteriów oceny ofert najczęściej mieściły się w przedziale 20% – 30%. Natomiast średnia waga kryterium ceny w roku 2018 była zbliżona do wagi określonej w przepisach ustawy – Prawo zamówień publicznych i wynosiła 61 – 62 %.
6. Dane powyższe wskazują, że wykorzystywane przez zamawiających kryteria pozacenowe nadal nie mają dużego, różnicującego wpływu na wyniki postępowania. Wypełniane są przepisy prawa, jednakże z ostrożnym stosowaniem rozwiązań w zakresie kryteriów jakościowych, co w konsekwencji nie ma bezpośredniego wpływu na jakość i efektywność przedmiotu zamówienia.
7. Analiza funkcjonowania środków ochrony prawnej wykazuje, iż w 2018 r. 52% spośród wszystkich odwołań wniesionych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej zostało rozpatrzonych merytorycznie. Od 2015 r. wartość ta utrzymuje się na zbliżonym poziomie, podobnie jak liczba odwołań kończących się umorzeniem postępowania odwoławczego na posiedzeniu niejawnym, które w 2018 r. stanowiły 38% ogółu wniesionych odwołań.
8. W porównaniu do roku 2017, Prezes Urzędu przeprowadził zbliżoną liczbę kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W 2018 r. Prezes Urzędu przeprowadził analogiczną liczbę kontroli uprzednich obligatoryjnych oraz podobną liczbę kontroli doraźnych. W dużej mierze stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły naruszeń tych samych przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Dodatkowo, w porównaniu do 2017 r. Prezes Urzędu skierował do właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych zbliżoną liczbę zawiadomień o stwierdzonym naruszeniu ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.
9. W przypadku społecznych zamówień publicznych obserwuje się wzrost poziomu ich zastosowania w stosunku do roku 2017 w zasadzie w przypadku niemal wszystkich instrumentów prospołecznych, aczkolwiek w przypadku niektórych z nich odnotowano jedynie nieznaczną poprawę wskaźników. Najczęściej stosowanymi przez zamawiających instrumentami są wymóg zatrudnienia osób skierowanych do realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę (art. 29 ust. 3a) oraz ustanowienie wymagań w zakresie dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (art. 29 ust. 5). W przeważającej mierze wynika to z obligatoryjnego charakteru tych rozwiązań prawnych.

10. Najbardziej stosowanym przez zamawiających instrumentem prospołecznym jest bezpośrednio stosowanie oznakowania społecznego w ramach opisu przedmiotu zamówienia lub kryteriów oceny ofert. Skorzystanie przez zamawiających z uprawnienia przewidzianego w art. 30a ustawy Pzp, wymaga spełnienia przez oznakowanie wszystkich wymieniowych w przedmiotowym przepisie warunków. Zbyt mała wiedza zamawiających na temat oznakowań społecznych oraz grup produktowych, które obejmują, a także niska świadomość w zakresie warunków i kryteriów przyznawania takiego oznakowania może być przyczyną, dla której zamawiający nie wskazują w dokumentacji przetargowej określonego oznakowania społecznego. Można domniemywać, iż zamawiający częściej odwołują się do oznakowania społecznego jako środka dowodowego na potwierdzenie, że określone wymogi społeczne charakteryzujące proces wytworzenia produktu objętego przedmiotem zamówienia zostały spełnione. Nie jest to jednak objęte monitoringiem Urzędu Zamówień Publicznych.
11. Niewiele częściej zamawiający decydują się na udzielenie zamówienia jako zamówienia zastrzeżonego, bądź to z art. 22 ust. 2 ustawy Pzp, bądź też w ramach dodatkowego reżimu zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o którym mowa w art. 138p ustawy Pzp. Rzadko stosowane przez zamawiających dozwolone prawem ograniczenie możliwości ubiegania się o zamówienie do określonych grup podmiotów, może wynikać z faktu, iż zamawiający w pierwszej kolejności dążą do skutecznego udzielenia zamówienia. Niewielka wiedza zamawiających na temat podmiotów ekonomii społecznej, zakresu ich działalności oraz obszaru geograficznego ich funkcjonowania, a także obawa przed koniecznością unieważnienia postępowania z powodu braku ofert, może skutecznie zniechęcać zamawiających przed skorzystaniem z tych społecznych rozwiązań prawnych.
12. W przypadku zielonych zamówień publicznych, niewielki ich odsetek może wynikać z faktu, iż prowadzone przez UZP statystyki nie uwzględniają przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia, poza przypadkami wskazania w ramach OPZ określonej etykiety środowiskowej (na podstawie art. 30a ustawy Pzp) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp). W świetle art. 30 ustawy Pzp zamawiający są uprawnieni do opisu przedmiotu zamówienia przez określenie wymagań dotyczących wydajności i funkcjonalności, które mogą obejmować aspekty środowiskowe. Pozwala to zamawiającym skutecznie wpłynąć na całe postępowanie przetargowe oraz udzielone w jego następstwie zamówienie publiczne. Jak wynika z raportu końcowego pn. „Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2017 r.”²³ podsumowującego przeprowadzone na zlecenie UZP badanie jakościowe, środowiskowe wymagania dotyczące wydajności i funkcjonalności stosowane były przez zamawiających niezwykle często.
13. Z analiz prowadzonych przez UZP wynika, iż najbardziej popularnym wśród zamawiających rozwiązaniem prawnym o charakterze ekologicznym było w 2018 r. odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Może to świadczyć o wzroście

²³ ISBN: 978-83-88686-68-9, Urząd Zamówień Publicznych; Warszawa, 2018 r., str. 57.

świadomości zamawiających co do wpływu sposobu realizacji zamówienia na środowisko oraz zwiększeniu ich wiedzy w zakresie przykładowych wymagań środowiskowych, które na tym etapie postępowania przetargowego można zastosować. Często praktyką wśród zamawiających jest określanie na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp parametrów technicznych pojazdów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia.

14. Drugim najczęściej stosowanym przez zamawiających aspektem ekologicznym były środowiskowe kryteria oceny ofert, w tym odwołanie do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia (na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Może to świadczyć o większej świadomości ekologicznej zamawiających oraz dążeniu do nadania udzielanemu zamówieniu bardziej zielonego charakteru, a także większym umiejętnościom zamawiających w formułowaniu odpowiednich zapisów w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert. Nie należy również zapominać, iż zamawiający są świadomi dodatkowych obowiązków związanych z zakresem opisu przedmiotu zamówienia oraz protokołu dokumentującego postępowanie przetargowe w przypadku zastosowania w ramach kryteriów oceny ofert wyłącznie kryterium ceny.
15. W kontekście zielonych zamówień publicznych, najrzadziej zamawiający decydowali się na zastosowanie kryterium kosztu pozwalającego na wykorzystanie rachunku kosztów cyklu życia. Z wyborem LCC wiąże się konieczność ustalenia przez zamawiającego jakie koszty planuje uwzględnić w swojej kalkulacji, jaki okres rozliczenia zakłada, a także konieczność opracowania odpowiedniego wzoru matematycznego, dzięki któremu zamawiający będzie mógł dokonać stosownych obliczeń na etapie postępowania przetargowego. Brak powszechnie dostępnych narzędzi obliczania kosztów cyklu życia dla różnych grup produktowych, duży stopień skomplikowania gotowych rozwiązań, a także konieczność posiadania zaawansowanej wiedzy z dziedziny matematyki i ekonomii powodują, iż kryterium kosztu stosowane jest przez zamawiających jedynie marginalnie.

IV.2. Rekomendacje

1. Z uwagi na duży odsetek zamawiających (61%) udzielających zamówień na podstawie wyłączeń ustawowych bądź przepisów dotyczących udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi zasadne wydaje się przygotowanie wytycznych, dotyczących formułowania regulaminów (z przykładowymi zapisami) i/lub wzorcowych regulaminów w tego typu postępowaniach.
2. Niska konkurencyjność w zamówieniach publicznych wymaga zidentyfikowania przyczyn tego stanu oraz dostosowania działań zmierzających do rozwiązania problemu. Niezbędna jest również współpraca w powyższym obszarze między podmiotami wspierającymi przedsiębiorców, w tym m.in. UZP, MPiT, PARP, ARP oraz organizacjami zrzeszającymi wykonawców. Dodatkowo należy promować podejście oparte na bezwzględnej adekwatności wymagań i oczekiwań wobec wykonawcy do przedmiotu zamówienia oraz właściwy dobór procedur do wartości i stopnia skomplikowania przedmiotu udzielanego zamówienia. Ważne jest też wsparcie edukacyjne pracowników zaangażowanych w proces przygotowania, udzielenia i realizacji zamówienia publicznego.
3. W związku z powszechnością praktyk dotyczących wyboru przez zamawiających kryteriów pozacenowych, odnoszących się do terminu realizacji zamówienia i gwarancji,

niezbędne jest wpływianie na zmianę podejścia do stosowania kryteriów innych niż cena; wskazywanie przykładowych wzorców i korzyści płynących z ich stosowania; przekonywanie o wpływie dobrze dobranych kryteriów oceny ofert na jak najlepsze wykonanie zamówienia. Dlatego też należy kontynuować propagowanie wśród zamawiających znaczenia jakościowych kryteriów oceny ofert dla efektywności zamówienia publicznego i upowszechniać dobre praktyki w tym zakresie oraz nakłaniać do korzystania z dobrych wzorców udostępnionych np. za pośrednictwem strony internetowej UZP.

4. Z uwagi na niską świadomość zamawiających co do dostępności społecznych oznakowań oraz obszarów jakich dotyczą należy popularyzować wśród zamawiających wiedzę w tym zakresie. Sprzyjać temu będzie zarówno wydana w III kwartale 2018 r. publikacja pt. „Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych”, w której zaprezentowano kryteria dotyczące odwołania do oznakowań społecznych oraz standardów społecznych określonych w etykietach społecznych, jak również opracowanie pn. „Oznakowania o charakterze społecznym” udostępnione w serwisie internetowym UZP w IV kwartale 2018 r.
5. Zobowiązanie zamawiających do sporządzania opisu przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników wynikające z przepisów art. 29 ust. 5 ustawy Pzp, a także nałożony na Urząd Zamówień Publicznych obowiązek realizacji działań ujętych w Rządowym Programie Dostępność Plus wymagają popularyzacji wśród uczestników systemu zamówień publicznych tego zagadnienia. Z tego względu, rekomenduje się utworzenie w serwisie internetowym UZP, w ramach zakładki „Społeczne zamówienia publiczne” podstrony dedykowanej zagadnieniom z obszaru dostępności. Ponadto, w ramach programu szkoleń z zakresu społecznych zamówień publicznych zasadne wydaje się uwzględnienie problematyki „dostępności”, w szczególności w kontekście popularyzacji wiedzy co do głównych obszarów stosowania zasad „dostępny dla wszystkich” i „projektowanie uniwersalne”, a także sposobów formułowania przedmiotowych wymogów w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.
6. Z uwagi na incydentalne przypadki zastosowania przez zamawiających kryterium kosztu oraz dostępnych metodyk LCC, zasadnym wydaje się popularyzowanie wśród zamawiających tego zagadnienia. Rekomendowane byłoby utworzenie w serwisie internetowym UZP, w ramach zakładki „Zielone zamówienia publiczne” podstrony poświęconej rachunkowi kosztów cyklu życia oraz umieszczenie w niej wszelkich materiałów z tej tematyki dotychczas opracowanych przez UZP lub na jego zlecenie. Dodatkowo, warto rozważyć opracowanie materiału dot. omówienia metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków w świetle rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach (Dz. U. poz. 1357), a także wskazać praktyczny sposób zastosowania metody obliczania LCC dla budynków.
7. Celem zwiększenia stopnia stosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w ramach postępowań o udzielenie zamówienia, zasadna wydaje się dalsza popularyzacja ekoetykiet oraz możliwości ich wykorzystania w ramach poszczególnych elementów postępowania przetargowego. Przydatne w tym celu będzie zarówno opracowanie pn. „Oznakowania ekologiczne” udostępnione w serwisie internetowym UZP w IV kwartale 2018 r., jak i wydana w III kwartale 2018 r. publikacja pt. „Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych”, w której przedstawiono sposób bezpośredniego zastosowania oznakowania środowiskowego w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert,

możliwości ustanowienia punktacji, a także wykorzystania ekoetykiety jako środka dowodowego na potwierdzenie spełniania określonych wymogów środowiskowych.

8. W zakresie informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych należy rozwijać i udoskonalać udostępniane przez UZP narzędzia elektroniczne, przede wszystkim Biuletyn Zamówień Publicznych oraz miniPortal. W ramach przygotowywanego Projektu e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne, nowa Platforma e-Zamówienia powinna oferować szerszy zakres usług o wyższym poziomie dojrzałości w stosunku do usług udostępnianych przez miniPortal. Dodatkowo nowe rozwiązanie powinno zmodernizować i poszerzyć zakres usług BZP i zintegrować istniejące narzędzia do jednego spójnego systemu. Dzięki implementacji mechanizmów ułatwiających użytkownikom pracę (SSO czy re-używalność danych), Platforma w sposób kompletny powinna wspierać procesy związane z udzielaniem zamówień publicznych.
9. Ze względu na duże problemy zarówno wykonawców jak i zamawiających związane z procedowaniem w postaci elektronicznej potrzebne jest ustandaryzowanie procesów, dokumentów oraz danych. Ustrukturyzowanie danych w sposób znaczący zwiększy ich jakość i dostępność. Umożliwi ich efektywne przetwarzanie, budowanie raportów, statystyk i analiz. Jednocześnie zastosowanie istniejącego standardu umożliwi ich porównywanie oraz pozyskiwanie z całego rynku zamówień publicznych.

V. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w 2018 roku.
2. Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2018 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym.
3. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010 – 2018.
4. Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138.
5. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia.
6. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających.
7. Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach in-house w roku 2018.
8. Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2015-2018.
9. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE oraz powyżej progów UE.
10. Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2018.
11. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty.
12. Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2018.
13. Liczba wniesionych odwołań w latach 2015-2018.
14. Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne.
Udział danego aspektu w ogólnej liczbie i wartości zamówień, w których zastosowano instrumenty prospołeczne w zestawieniu z wartościami za rok 2017.
15. Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych.
Udział danego instrumentu odpowiednio – w ogólnej liczbie zastosowanych instrumentów prośrodowiskowych lub proinnowacyjnych – w zestawieniu z wartościami za rok 2017.
16. Liczba i wartość zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne oraz ich udział w ogólnej liczbie i wartości zamówień społecznych.

Liczba i wartość poszczególnych instrumentów prospołecznych zastosowanych przez jednostki administracji rządowej oraz ich liczba i wartość w podziale na rodzaje zamówień, w których zostały zastosowane.

17. Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.
18. Opis sytuacji i działań, które zdaniem UOKiK mogą potencjalnie wskazywać na ewentualność występowania zmywu przetargowej.
19. Zbiorcze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2015-2018.

**Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych
obowiązujących w 2018 roku**

1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1125);
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089, z 2017 r. poz. 1996 oraz z 2018 r. poz. 2123);
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 233);
4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2018 r. poz. 1991);
5. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127);
6. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479);
7. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126 oraz z 2018 r. poz. 1993);
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129);
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określania metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. poz. 1389);
10. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477);
11. Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach (Dz. U. poz. 1357);
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz. U. poz. 559);
13. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1128);
14. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 2038);
15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 1135);

16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. z 2018 r. poz. 958);
17. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 470);
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 779);
19. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1126);
20. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2018 r. poz. 1092 i 1992);
21. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972);
22. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (Dz. Urz. MRiF poz. 57);
23. Zarządzenie nr 38 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 17 października 2018 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na przedłużenie ważności 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) na 2019 rok oraz zakup 50 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ z 2018 r. poz. 52);
24. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 4 października 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup licencji informatycznej oraz przeprowadzenie szkolenia na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 96);
25. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 6 sierpnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Warszawie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup systemu monitoringu wizyjnego na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 85);
26. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 6 sierpnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Katowicach do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawy gazów czystych w butlach do chromatografii gazowej i dzierżawę butli na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 87);
27. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Warszawie do przeprowadzenia postępowań oraz udzielenia zamówień publicznych na dostawy plombownic typu UCS i typu UCS PU na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 72);
28. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Opolu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup sprzętu i oprogramowania dla Centrum Informatyki Śledczej dla wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 65);
29. Zarządzenie Nr 18 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie

- zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Indii (Dz. Urz. MSZ poz. 37);
30. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Katowicach do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawy prasy i czasopism w wersji papierowej i w wersji elektronicznej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej, oraz wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Warszawie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przekazywania środków pieniężnych w gotówce, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 54);
31. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze, Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie i Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów samochodowych na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 51);
32. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Opolu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na wydrukowanie i dostawę druków potwierdzenia odbioru korespondencji w sprawach egzekucyjnych, podatkowych i karnoskarbowych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Ministerstwa Finansów, oraz wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Łodzi do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę paliwa do samochodów służbowych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Krajowej Szkoły Skarbowości (Dz. Urz. MF poz. 49);
33. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Lublinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę pieczęci urzędowych Polska-Cło, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MF poz. 48);
34. Zarządzenie nr 15 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Turcji (Dz. Urz. MSZ poz. 27);
35. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Bydgoszczy do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę sprzętu i urządzeń informatycznych na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej oraz wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę paliwa gazowego, w tym do celów grzewczych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Krajowej Szkoły Skarbowości (Dz. Urz. MF poz. 41);
36. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rozwiązanie informatyczne obejmujące funkcjonalności zapewniające obsługę procesu udzielania zamówień publicznych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej na rzecz powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, sądów powszechnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. Urz. MS poz. 147);
37. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym w latach 2019-2022 na rzecz powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. Urz. MS poz. 148);

38. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie organizacji zakupów dostaw i usług w sądownictwie powszechnym oraz wskazania zamawiającego (Dz. Urz. MS poz. 122 oraz z 2018 r. poz. 118);
39. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 listopada 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na ubezpieczenie mienia, ubezpieczenie psów i ubezpieczenie floty pojazdów służbowych na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 229);
40. Zarządzenie nr 39 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Federacji Rosyjskiej (Dz. Urz. MSZ poz. 68);
41. Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 października 2017 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Białorusi (Dz. Urz. MSZ poz. 65);
42. Zarządzenie nr 35 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 13 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) na rok 2018 (Dz. Urz. MSZ poz. 61);
43. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup czterech mobilnych urządzeń RTG do prześwietlania bagażu na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 204);
44. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów typu bus na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 205);
45. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 września 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku, Izby Administracji Skarbowej w Bydgoszczy, Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, Izby Administracji Skarbowej w Lublinie, Izby Administracji Skarbowej w Łodzi, Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów samochodowych nieoznakowanych z systemem do odczytu tablic rejestracyjnych (OCR) na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 183);
46. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup pojazdów typu bus na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 205);
47. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie serwisu pogwarancyjnego urządzeń rentgenowskich na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 139);
48. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na zakup mobilnych urządzeń skanujących na rzecz określonych izb administracji skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 140);

49. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Łodzi do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę paliwa do samochodów służbowych na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 129);
50. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Katowicach do przeprowadzenia postępowań oraz udzielenia zamówień publicznych na dostawę prasy i czasopism w wersji papierowej i w wersji elektronicznej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 130);
51. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Krakowie do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę systemu informacji prawnej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 131);
52. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Opolu do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę formularzy potwierdzeń odbioru, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Ministerstwa Finansów (Dz. Urz. MRiF poz. 132);
53. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej, Krajowej Informacji Skarbowej i Krajowej Szkoły Skarbowości (Dz. Urz. MRiF poz. 117);
54. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Bydgoszczy do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na dostawę sprzętu i urządzeń informatycznych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 118);
55. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do przeprowadzenia postępowań oraz udzielenia zamówień publicznych na dostawę papieru do drukarek i kopiarek oraz na świadczenie usług pocztowych, na rzecz wszystkich izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. Urz. MRiF poz. 109);
56. Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia Izb Administracji Skarbowej w: Poznaniu, Szczecinie, Katowicach, Rzeszowie, Zielonej Górze oraz we Wrocławiu do przeprowadzenia niektórych postępowań i udzielenia zamówień publicznych na rzecz określonych izb administracji skarbowych (Dz. Urz. MRiF poz. 80);
57. Zarządzenie nr 40/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia Inspektoratu Uzbrojenia do przygotowania i przeprowadzenia postępowania oraz zawarcia umowy ramowej w zakresie świadczenia usług celno- spedycyjnych na rzecz określonych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON poz. 211);
58. Zarządzenie nr 41 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na Ukrainie (Dz. Urz. MSZ poz. 51);

59. Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ poz. 47);
60. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na usługi ubezpieczeniowe na rzecz jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. Urz. MS poz. 143);
61. Zarządzenie nr 3 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. poz. 3);
62. Zarządzenie nr 45 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ poz. 47);
63. Zarządzenie nr 27 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na „Zakup urządzeń na potrzeby prowadzonej modernizacji sieci LAN/WAN” na rzecz polskich placówek zagranicznych (Dz. Urz. MSZ poz. 29)
64. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych (Dz. Urz. MS poz. 180);
65. Zarządzenie nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Białorusi (Dz. Urz. MSZ poz. 13);
66. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie organizacji zakupów dostaw i usług w sądownictwie powszechnym oraz wskazania zamawiającego (Dz. Urz. MS poz. 122 oraz z 2018 r. poz. 118);
67. Zarządzenie nr 23 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 września 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. MSZ poz. 24);
68. Zarządzenie nr 18 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Republiki Turcji (Dz. Urz. MSZ poz. 19);
69. Zarządzenie nr 7 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie wskazania jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowań i udzielenia zamówień publicznych na uruchomienie i utrzymanie usługi transmisji danych oraz uruchomienie i utrzymanie dostępu do publicznej sieci telefonicznej (PSTN) dla Straży Granicznej i Urzędu do Spraw Cudzoziemców (Dz. Urz. MSW poz. 13);
70. Zarządzenie nr 30 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wyznaczenia Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Federacji Rosyjskiej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych w Federacji Rosyjskiej (Dz. Urz. MSZ poz. 34);

71. Zarządzenie nr 4 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Ukrainy (Dz. Urz. MSZ poz. 10);
72. Zarządzenie nr 28 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 19 lipca 2012 r. w sprawie uchylenia niektórych zarządzeń Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. Urz. MSZ poz. 30);
73. Zarządzenie nr 105/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 września 2012 r. w sprawie wyznaczenia jednostki wojskowej upoważnionej do przeprowadzenia zamówienia publicznego na rzecz jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej (Dz. Urz. MON poz. 362);
74. Zarządzenie nr 10 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług ubezpieczeń majątkowych i komunikacyjnych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 8);
75. Zarządzenie nr 11 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę papieru kserograficznego na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 9 oraz z 2010 r. poz. 17);
76. Zarządzenie nr 19 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia izb celnych w Poznaniu i Wrocławiu do przeprowadzania niektórych postępowań oraz udzielania zamówień publicznych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF poz. 50);
77. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz sądów powszechnych (Dz. Urz. MS poz. 24);
78. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. Urz. MS poz. 130);
79. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. Urz. MS poz. 126);
80. Zarządzenie nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego dla jednostek administracji rządowej oraz wskazania jednostek administracji rządowej zobowiązanych do nabywania zamówień od centralnego zamawiającego (M.P. poz. 832 oraz z 2018 r. poz. 395).

Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2018 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym

Dyrektywy

1. Dyrektywa **2014/24/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) (tzw. *nowa dyrektywa klasyczna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
2. Dyrektywa **2014/25/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.) (tzw. *nowa dyrektywa sektorowa, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
3. Dyrektywa **2014/23/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, z późn. zm.) (tzw. *dyrektywa koncesyjna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
4. Dyrektywa **2009/81/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.) (tzw. *dyrektywa obronna*).
5. Dyrektywa Rady **89/665/EWG** z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. Urz. WE z 30.12.1989 r. L 295, str. 33) oraz Dyrektywa Rady **92/13/EWG** z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. Urz. WE z 23.03.1992 r. L 76, str. 14) zmienione:
 - Dyrektywą **2007/66/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) (tzw. *dyrektywa odwoławcza*).
6. Dyrektywa **2014/55/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014, str. 1) (*termin implementacji do krajowego ustawodawstwa: 27 listopada 2018 r.*).

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) **2017/2364** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17 (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*)).

2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2365** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2366** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 21) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
4. Rozporządzenie Komisji (UE) **2017/2367** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 22) (*rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.*).
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2016/7** z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (Dz. Urz. UE L 3 z 06.01.2016, str. 16) (*Jednolity Europejski Dokument Zamówienia*).
6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L 296 z 12.11.2015, str. 1) (*formularze ogłoszeń*).
7. Rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. Urz. UE L 74 z 15.03.2008, str. 1) (*Wspólny słownik zamówień*).

Decyzje

1. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1804** z dnia 10 października 2016 r. dotycząca szczegółowych zasad stosowania art. 34 i 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 275 z 12.10.2016, str. 39).
2. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1195** z dnia 4 lipca 2016 r. wyłączająca usługi kurierskie i usługi inne niż usługi pocztowe w Polsce z zakresu stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 27.07.2016, str. 4).

Komunikaty

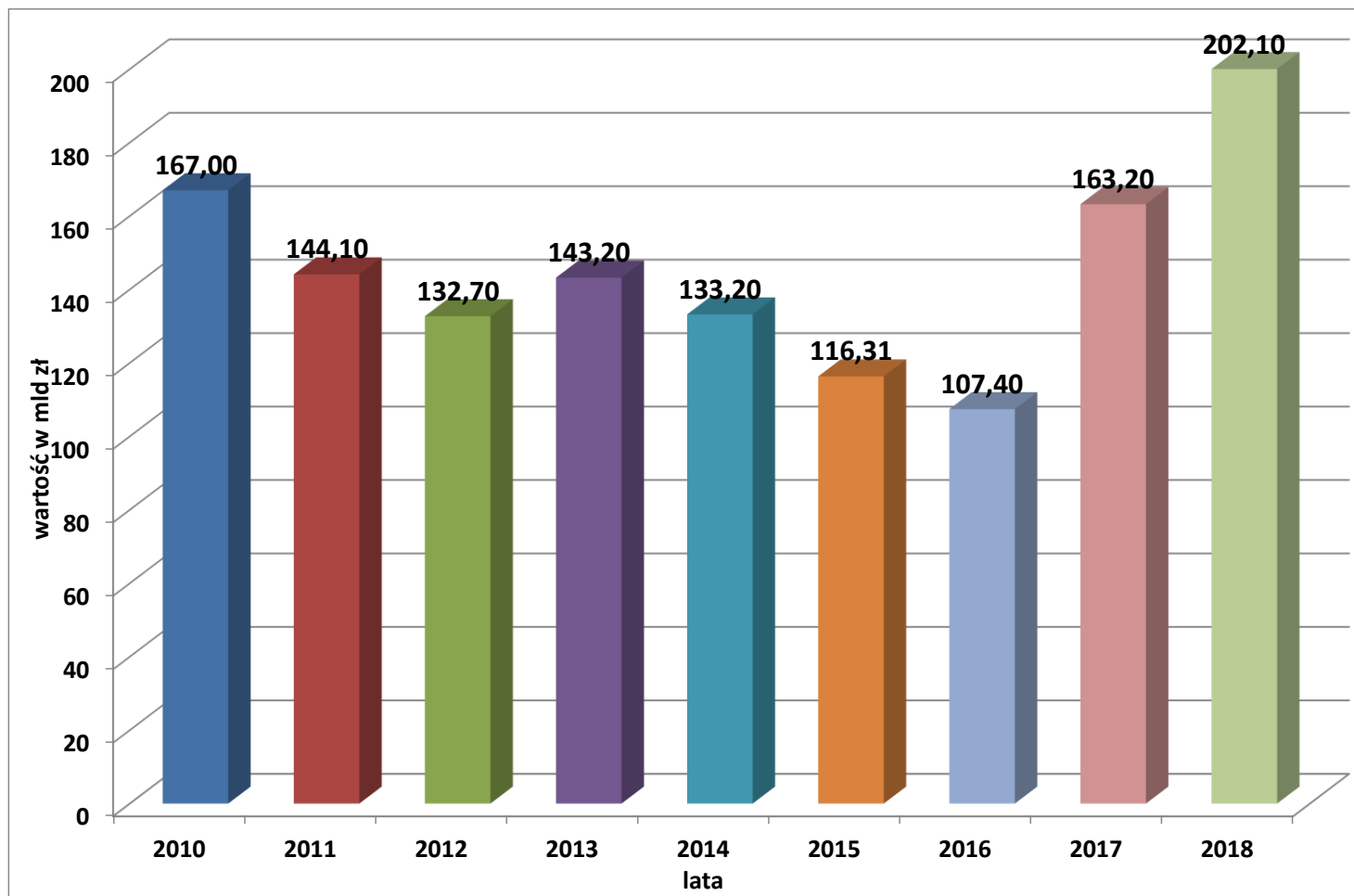
1. Komunikat Komisji – Równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE (Dz. Urz. UE C 438 z 19.12.2017, str. 1).

Unijne akty prawne powiązane z zamówieniami publicznymi

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar,

- zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, z późn. zm.). 4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 120 z 15.05.2009, str. 5).
 4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16, z późn. zm.).
 5. Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. Urz. WE L 18 z 21.01.1997, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 431, z późn. zm.). 7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 1). 8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.01.2010, str. 1, z późn. zm.) (rozporządzenie Ecolabel). 9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.) (rozporządzenie EMAS). 10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Energy Star) (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 1, z późn. zm.). 11. Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 1, z późn. zm.).

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010-2018

**Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów
Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138**

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na wartość zamówienia		Łączna wartość [w tys. zł]
1	zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp		36 575 759
2	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na usługi, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		103 773
3	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na dostawy, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		108 638
	Razem poz. 1-3		36 788 170
	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na inne przesłanki niż wartość zamówienia	Liczba udzielonych zamówień	Łączna wartość [w tys. zł]
4	zamówienia lub konkursy udzielone na podstawie procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. a ustawy Pzp	842	4 383 807
5	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie procedury wynikającej z porozumienia tworzącego zobowiązania prawnomiędzynarodowe, jak umowa międzynarodowa zawarta między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, w celu pozyskania dostaw, usług lub robót budowlanych na potrzeby zrealizowania lub prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia	0	0
6	zamówienia lub konkursy, w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1a ustawy Pzp	77	112 219
7	zamówienia lub konkursy, w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1b ustawy Pzp	136	1 674
8	zamówienia, których przedmiotem są usługi arbitrażowe lub pojednawcze, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy Pzp	67	16 904
9	zamówienia, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy Pzp	6 276	285 821
10	zamówienia, których przedmiotem są usługi prawne, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ea ustawy Pzp	2 477	88 677
11	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. g ustawy Pzp	11 184	1 697 240
12	zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy Pzp	1 490	100 108
13	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. i ustawy Pzp	13 533	1 694 344
14	zamówienia, których przedmiotem są usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm.) oraz operacje przeprowadzane z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. j ustawy Pzp	284	2 034 966
15	zamówienia, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ja ustawy Pzp	240	5 343 159
16	zamówienia lub konkursy, którym nadano klauzulę zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. a ustawy Pzp	218	587 580
17	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. b ustawy Pzp	668	390 567
18	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. c ustawy Pzp	43	399 446
19	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. d ustawy Pzp	18	1 515
20	zamówienia dotyczące produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 4 pkt 5b ustawy Pzp	24	1 511 656
21	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji dokumentów publicznych i ich personalizacji, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. a ustawy Pzp	645	2 415 464
22	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. b ustawy Pzp	234	76 829
23	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji znaków akcyzy, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. c ustawy Pzp	0	0
24	zamówienia na usługi udzielone innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy, któremu wyłączne prawo do świadczenia tych usług przyznano w drodze ustawy lub innego aktu normatywnego, który podlega publikacji, o których mowa w art. 4 pkt 6 ustawy Pzp	13 116	1 826 614

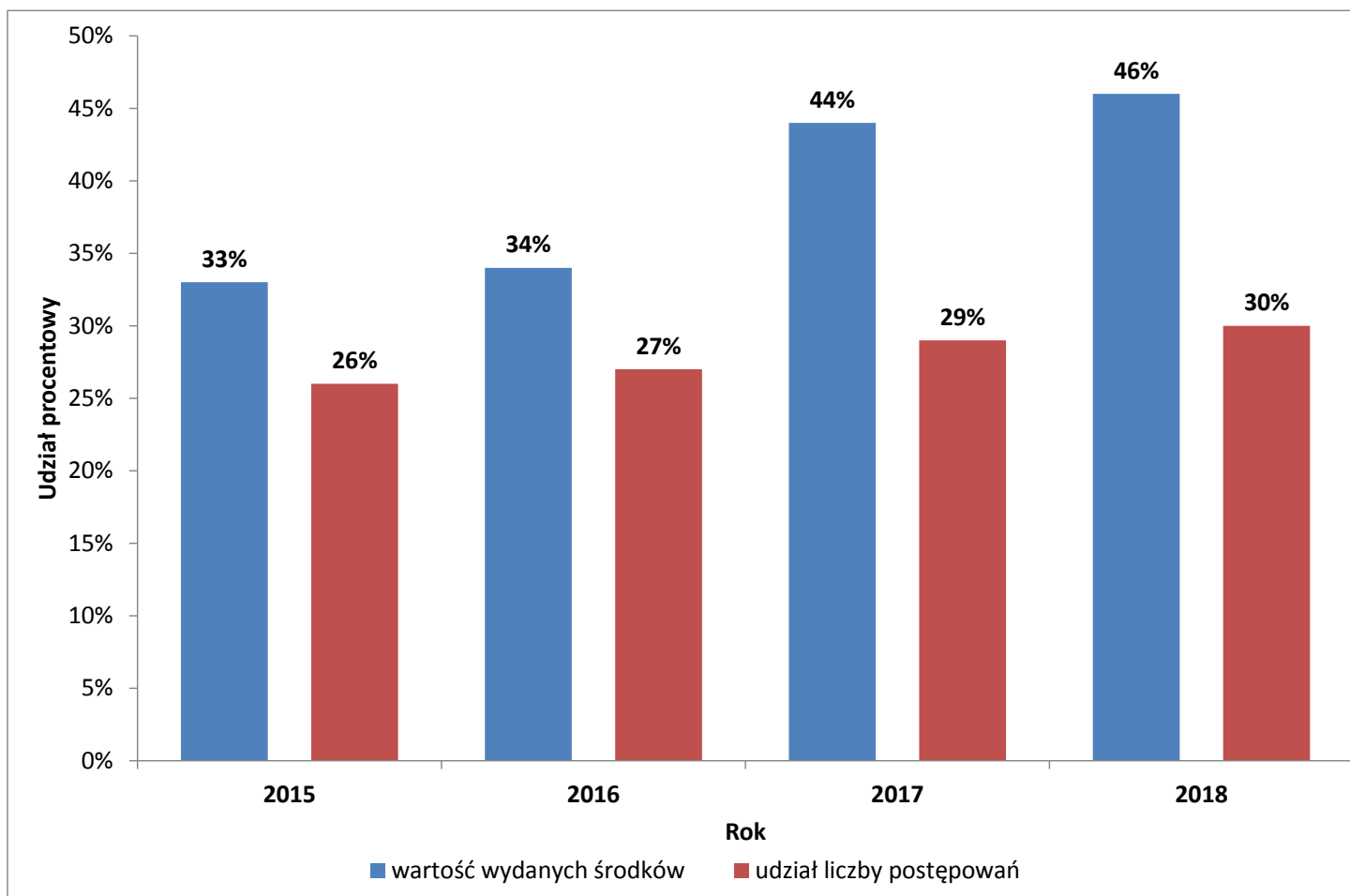
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

25	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. a ustawy Pzp	89	69 968
26	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na eksploatację publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. b ustawy Pzp	409	9 852
27	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. c ustawy Pzp	1 603	80 370
28	nabywanie dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego, o którym mowa w art. 4 pkt 11 ustawy Pzp	3 522	270 352
29	zamówienia udzielone instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp	2 370	364 126
30	koncesje na roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	3	153 951
31	koncesje na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	4	78 789
32	zamówienia i konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 12a ustawy Pzp, udzielane i organizowane przez podmioty wykonujące działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp	56	592
33	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, zawartej z jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym	28	505 547
34	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym, związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsiębiorców, niezależnie od ich siedziby lub miejsca zamieszkania	2	2 310
35	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury organizacji międzynarodowej	1	1 408
36	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	3	1 325
37	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone do celów działalności wywiadowczej, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	6	3 900
38	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, udzielone w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części cyklu życia tego produktu	0	0
39	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, udzielone w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, w tym zakupów cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił zbrojnych, oraz sił, do których podstawowych zadań należy ochrona bezpieczeństwa	140	10 211
40	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z dostawami sprzętu wojskowego lub niewrażliwego sprzętu	11	16 937 754
41	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem	0	0
42	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. c ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami do szczególnych celów wojskowych lub niewrażliwymi robotami budowlanymi lub usługami	0	0
43	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, których przedmiotem są usługi finansowe, z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych	0	0
44	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 1 ustawy Pzp	0	0
45	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 2 ustawy Pzp	15	104
46	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp	21 962	195 495
47	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	38 041	257 270
48	zamówienia udzielone przez inne niż określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 lit. g ustawy Pzp podmioty, których przedmiotem działalności jest produkcja i koprodukcja audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	168	5 965
49	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności oświatowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp	2 345	9 255
50	zamówienia, których przedmiotem są usługi lub roboty budowlane, wykonywane na obszarze	6	180

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

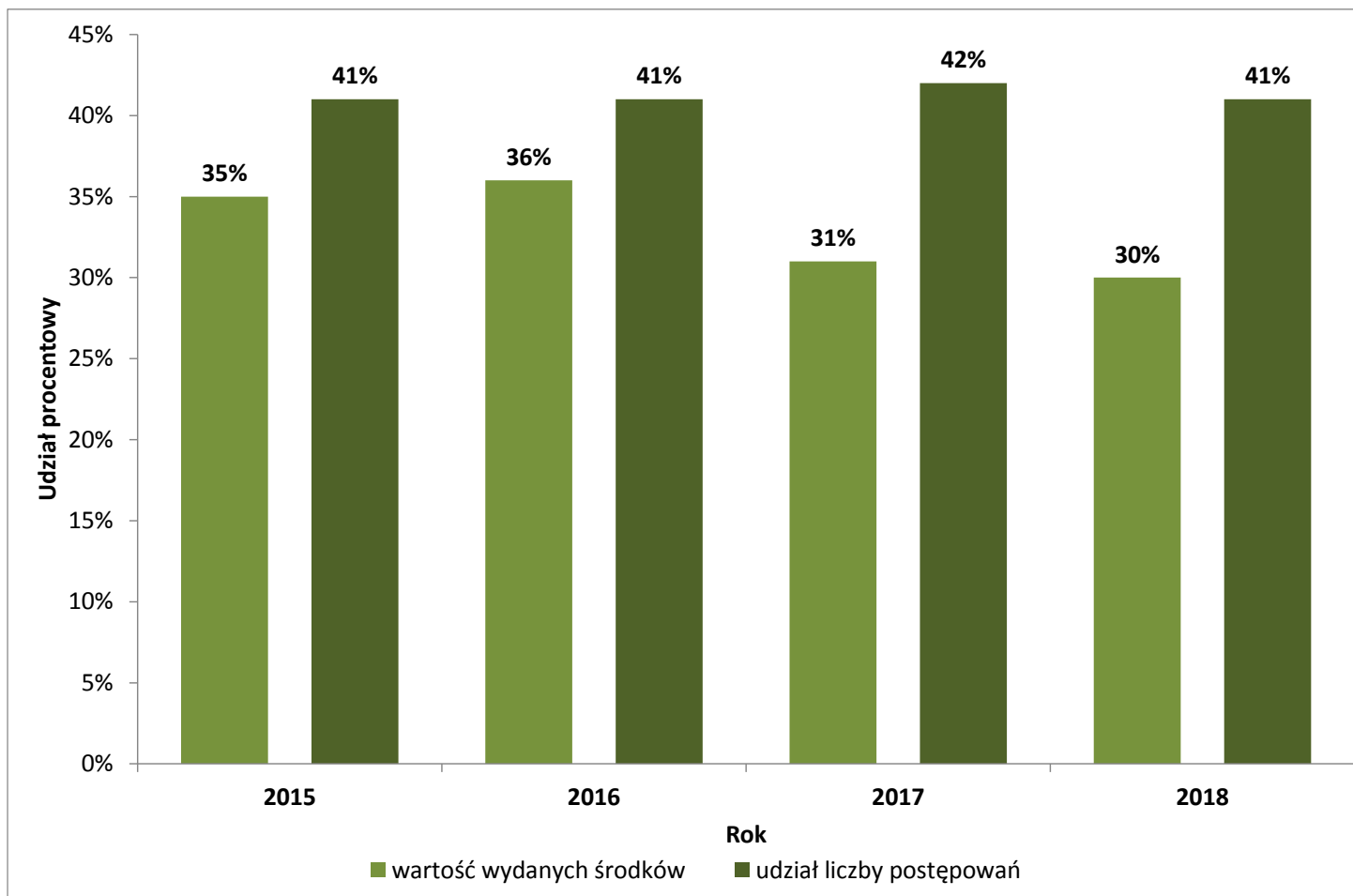
	Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w gminnym programie rewitalizacji, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp		
51	zamówienia, których przedmiotem są usługi z zakresu leśnictwa, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp	263	33 831
52	zamówienia udzielone przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego albo jednostki organizacyjne mu podległe lub przez niego nadzorowane przywieziennym zakładom pracy, prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp	845	319 661
53	zamówienia, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 9 ustawy Pzp, udzielone przez zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, o którym mowa w ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1010, z późn. zm.), będącego podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	2 116	86 536
54	zamówienia sektorowe na dostawy, usługi lub roboty budowlane, które zostały udzielone podmiotom powiązanym z zamawiającym w sposób, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	1 219	4 619 159
55	zamówienia sektorowe na usługi lub roboty budowlane, o których mowa w art. 136 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, jednemu z tych zamawiających lub podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających, w sposób o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	29	9 548 341
56	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 136 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, przez jednego z tych zamawiających, o ile podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie	14	10 391
57	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją, o ile produkcja gazu stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie gazu ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	0	0
58	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu ciepła do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła, o ile produkcja ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	1 423	198 297
59	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o ile produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	11	736 282
60	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci przeznaczonej do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, o ile produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	319	80 362
61	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, o ile zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą przedmiot zamówienia bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający	1 064	10 745 461
62	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy Pzp, mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, o ile koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp	7	50 096
63	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, poza obszarem Unii Europejskiej, o ile do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej	0	0
	Razem poz. 4-63	129 666	68 355 733
	Razem poz. 1-63	105 143 903	

Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
ROBOTY BUDOWLANE

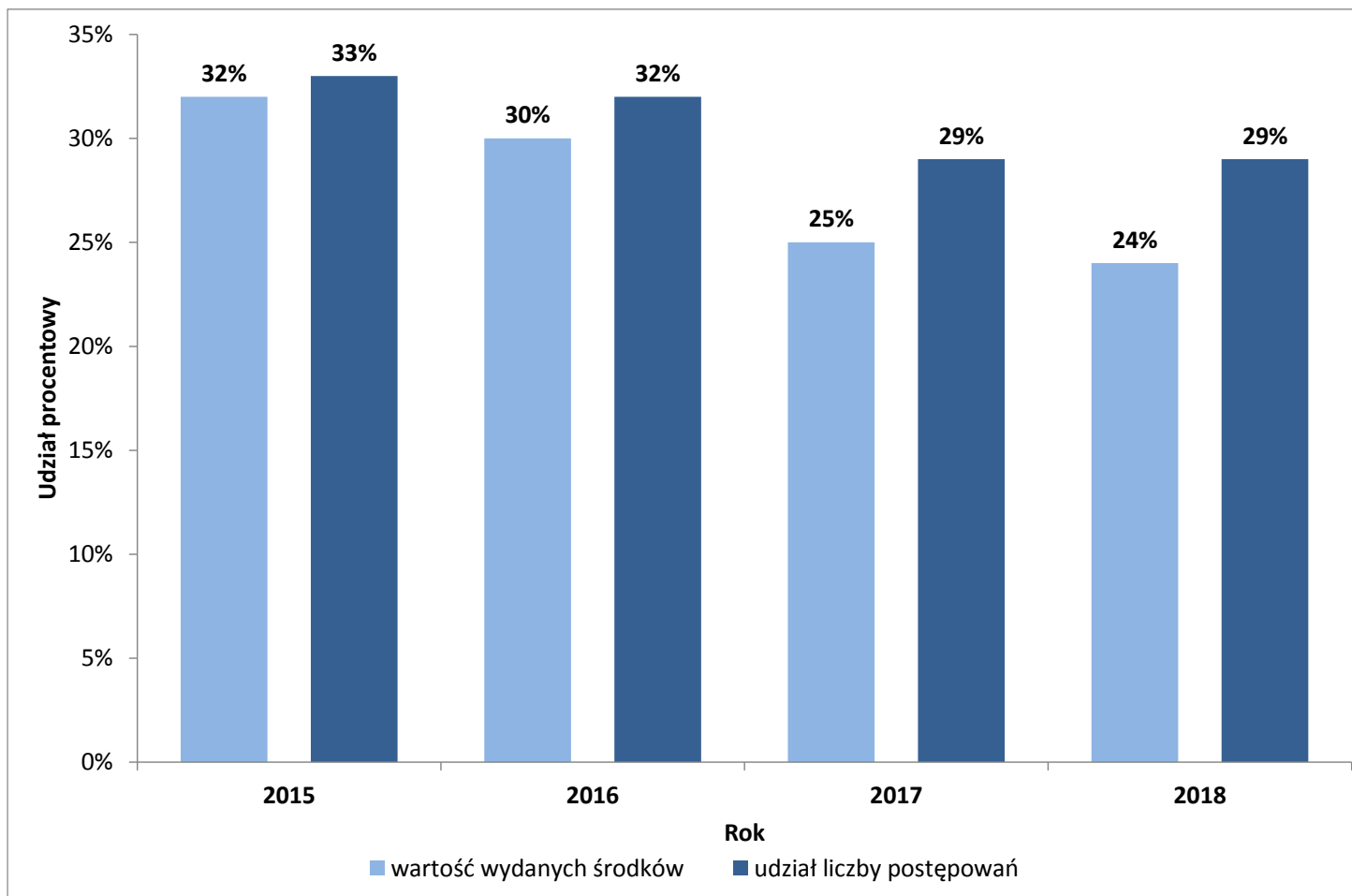

Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

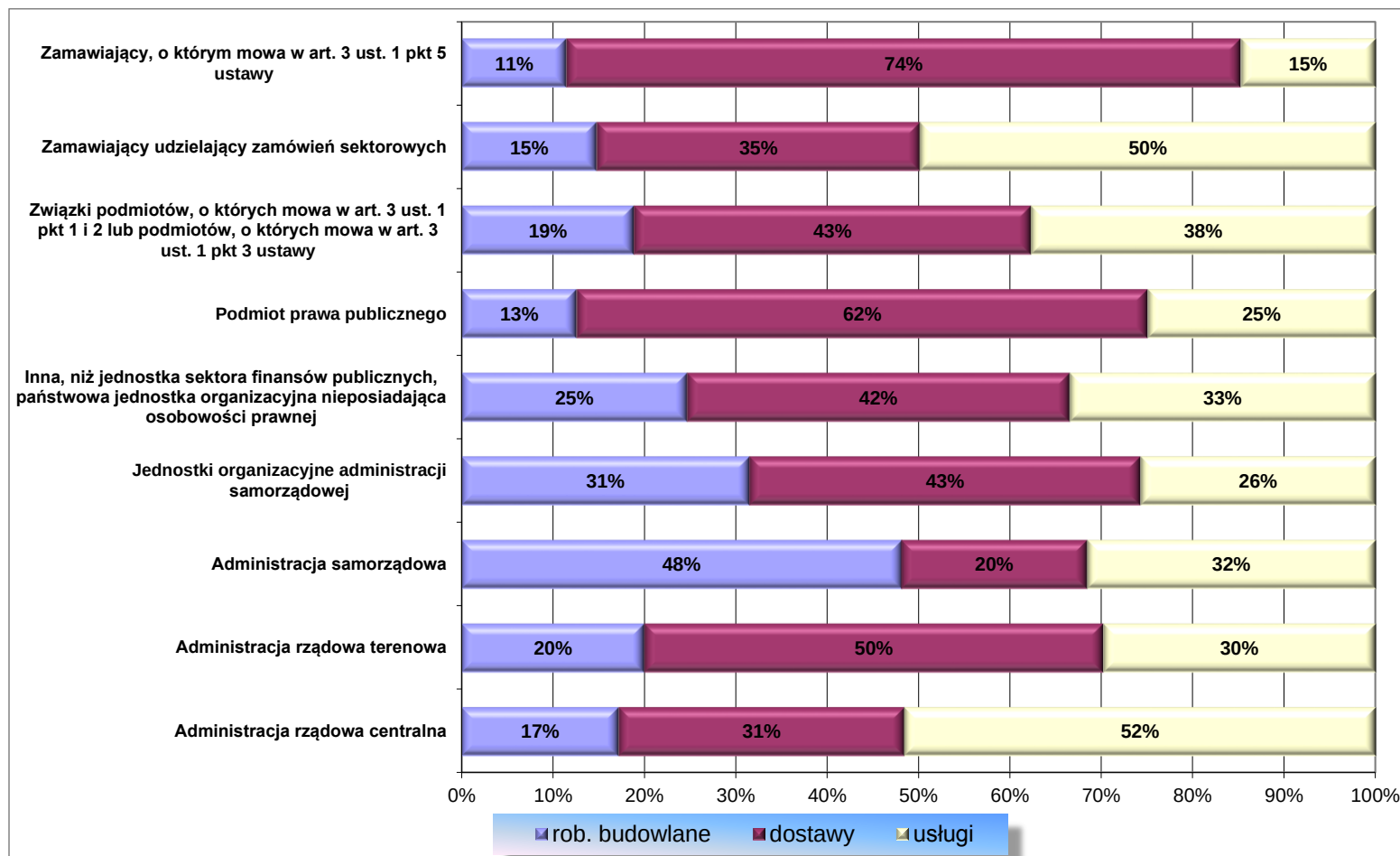
DOSTAWY

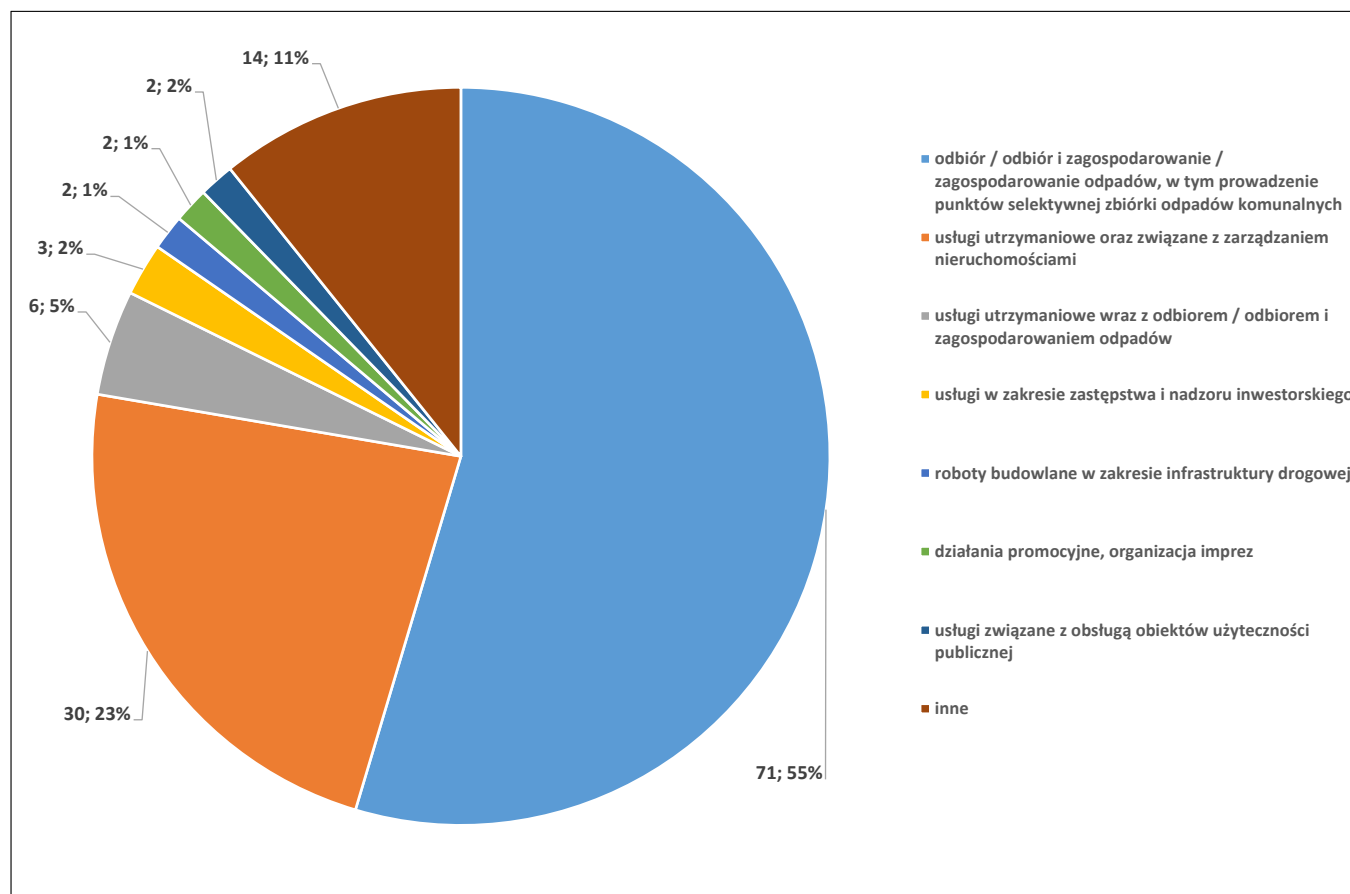
Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
USŁUGI

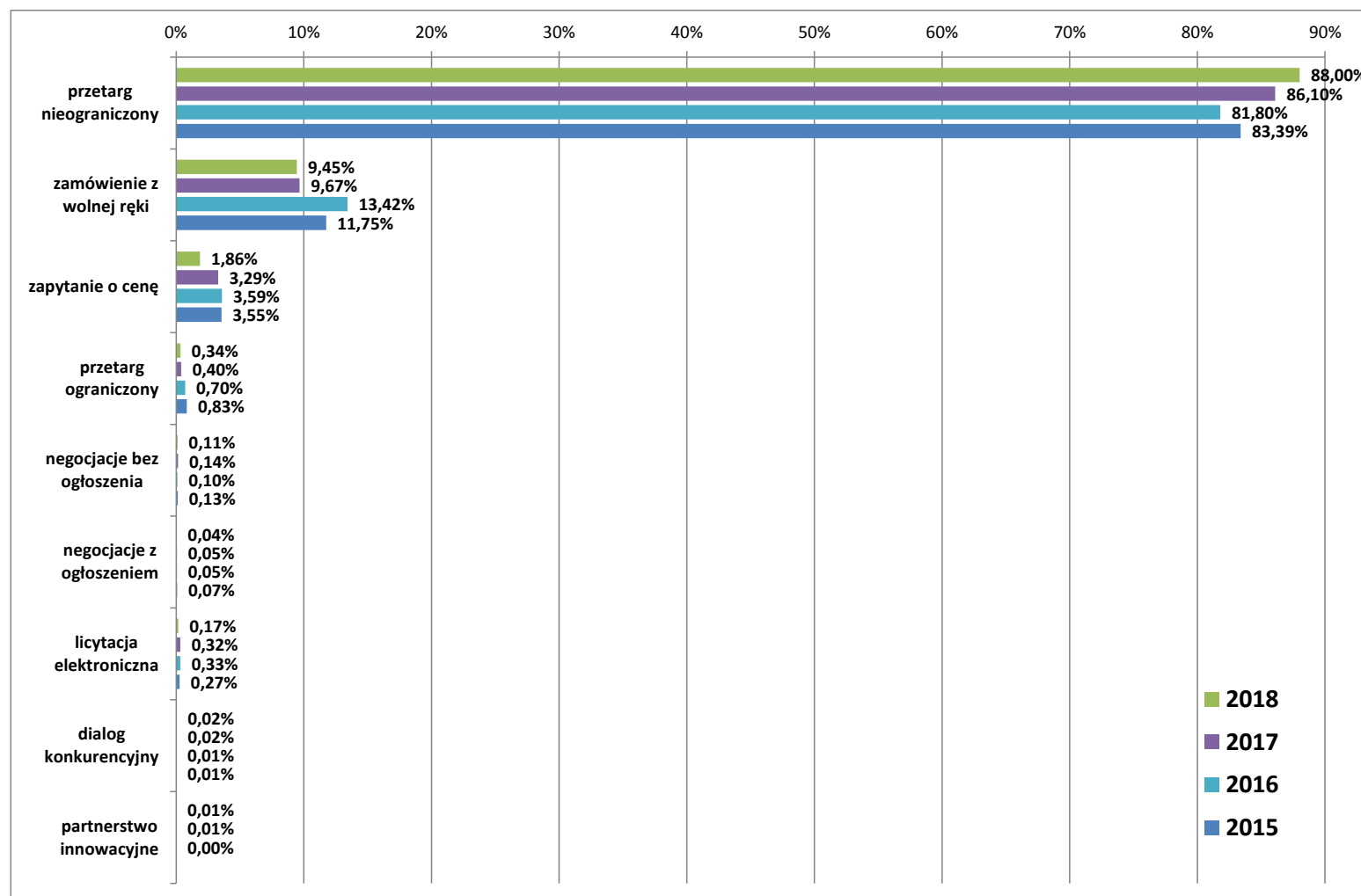
Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

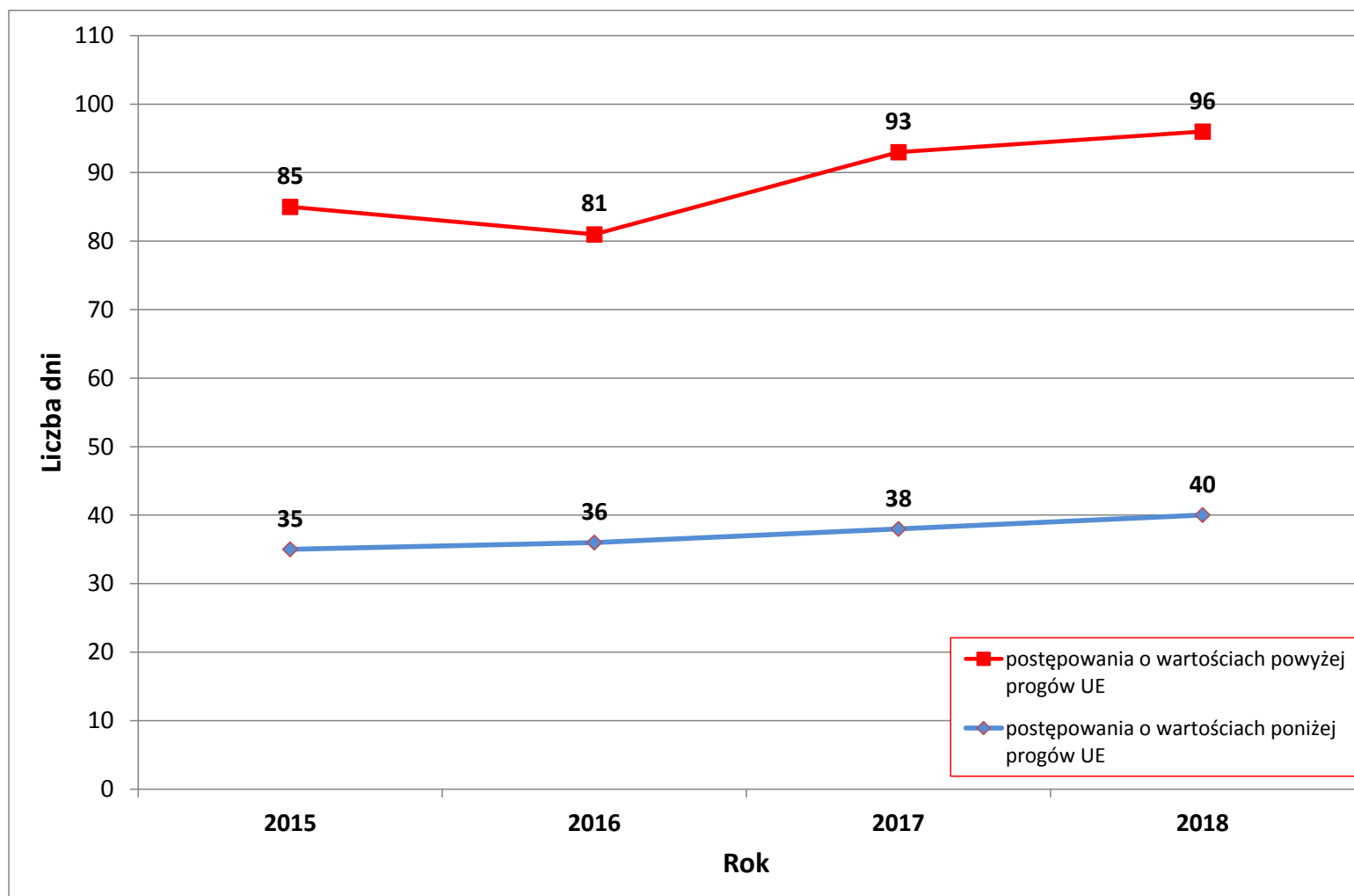
**Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach
in-house w roku 2018**

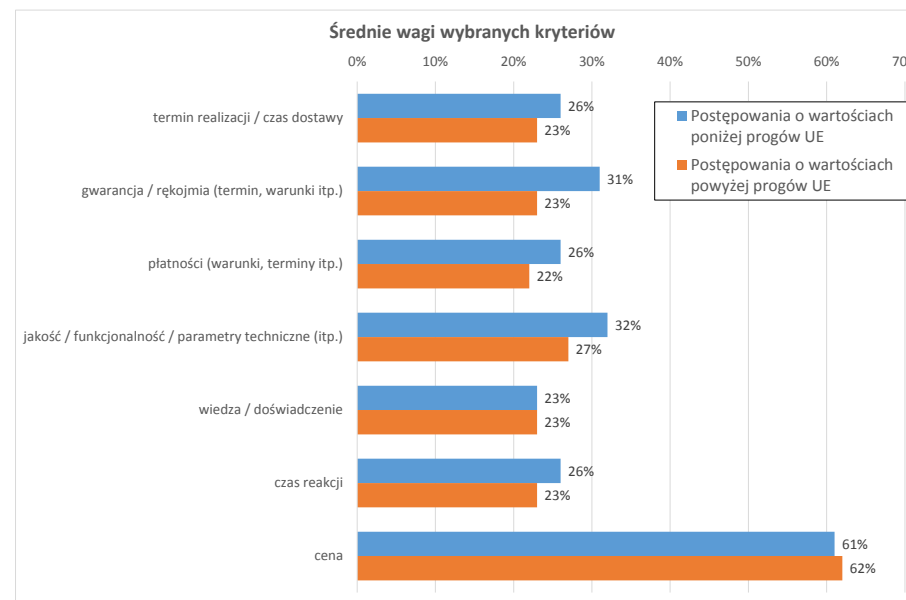
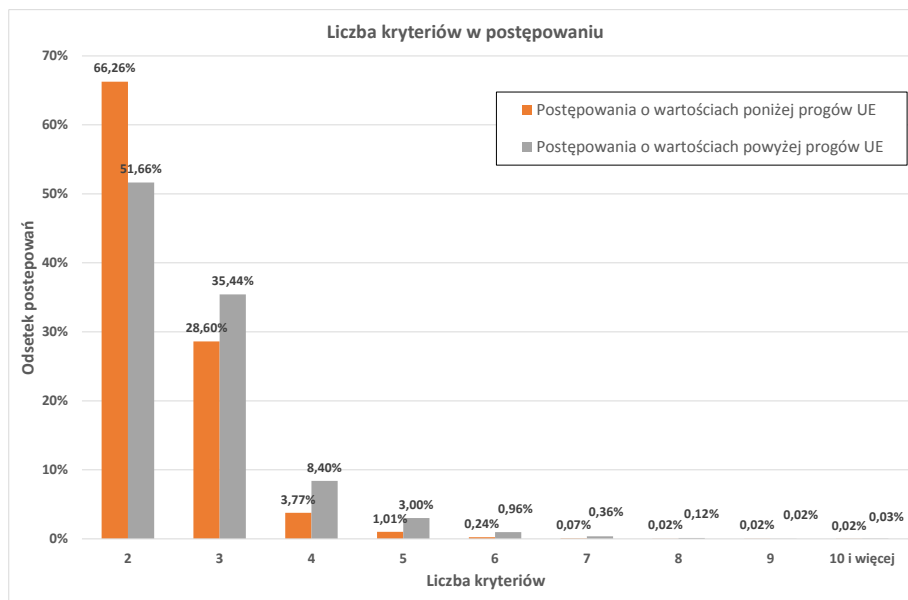
Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2015-2018

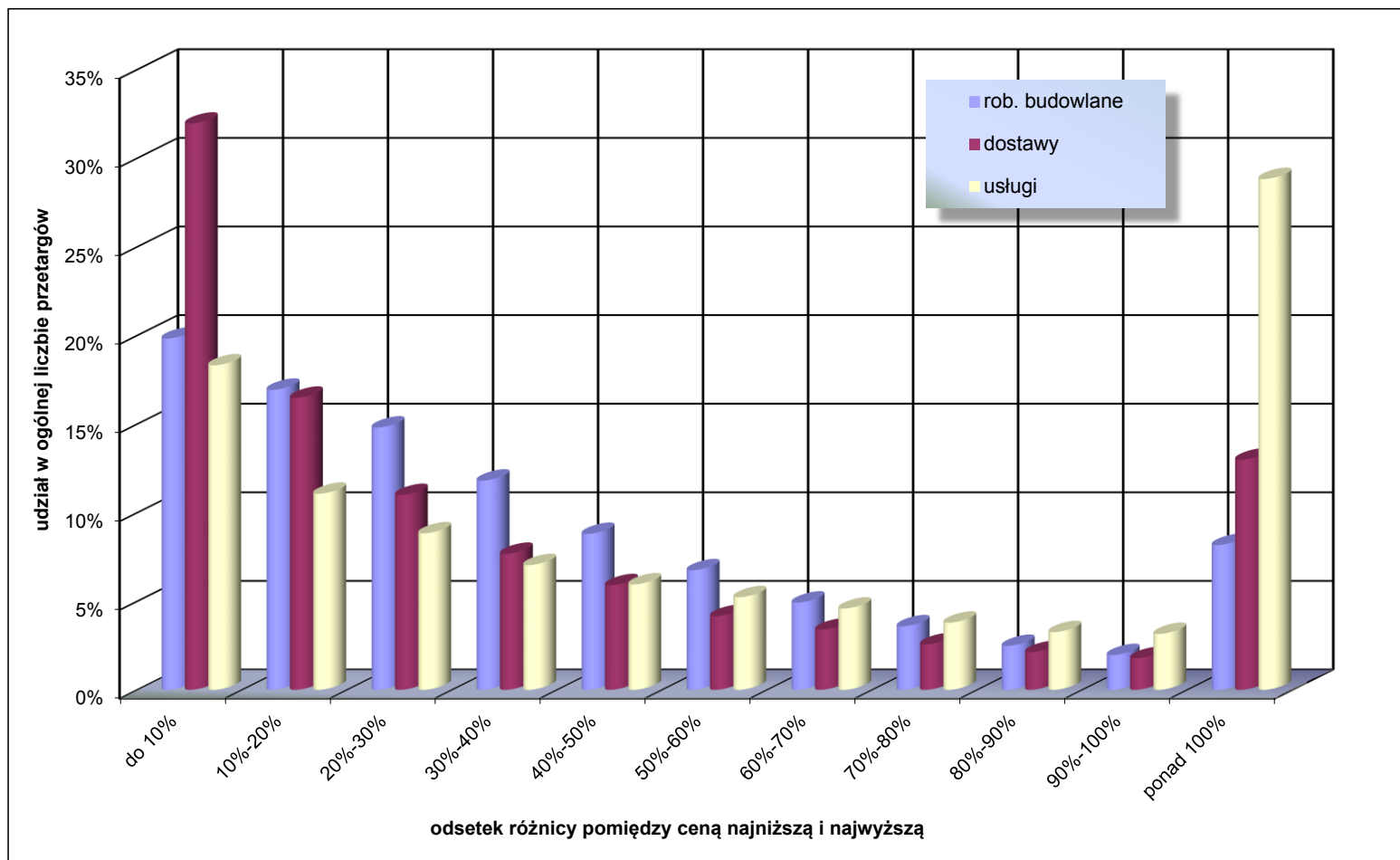
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE oraz powyżej progów UE

Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2018

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w roku 2018

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
1.	BIBUS MENOS Sp. z o.o. Gdańsk	Obrabiarki sterowane laserem lub centra obróbkowe	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Budapeszt, Węgry	80 000 000,00 HUF – cz. 1
2.	Paragona Polska Sp. z o.o. S.K. Warszawa	Usługi rekrutacyjne	Region Jönköpings län Jönköping, Szwecja	2 200 000,00 SEK
3.	KWK Promes Arch. Robert Konieczny Katowice	Usługi architektoniczne i dotyczące pomiarów budynków	Statutární město Ostrava Ostrava, Czechy	14 000 000,00 CZK
4.	Lider: NIRAS IC Sp. z o.o. Warszawa	Unijna pomoc techniczna i wsparcie reform w sektorze gospodarki wodnej (inicjatywa unijna STARS w sektorze gospodarki wodnej)	Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz Arabskiej Republiki Egiptu, Bruksela, Belgia.	brak danych
5.	Atos Poland Wrocław	Ukończenie etapu realizacji i przygotowanie etapu wprowadzenia w życie projektu systemu zarządzania finansami (FMS)	Parlament Europejski Luxembourg	6 500 000,00 EUR
6.	Solaris Bus & Coach S.A. Owińska	Trolejbusy	Vilniaus miesto savivaldybės administracija Wilno, Litwa	15 826 000,00 EUR
7.	GPM SYSTEMY sp. z o.o. Wrocław	Usługi opracowywania oprogramowania statystycznego	Magyar Nemzeti Bank, Węgry	332 000,00 EUR
8.	Solaris Bus & Coach S.A. Owińska	Autobusy transportu publicznego.	Vilniaus miesto savivaldybės administracija Wilno, Litwa	7 080 000,00 EUR
9.	Bureau for Forest Management and Geodesy (BULIGL) Sękocin Stary, Raszyn	Dostarczanie danych na temat lasów oraz świadczenie usług wspierających działalność i aplikacje JRC w dziedzinie zasobów leśnych	Komisja Europejska, JRC — Joint Research Centre, JRC.D — Sustainable Resources (Ispra), JRC.D.1 — Bio- economy Ispra, Włochy	brak danych
10.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa	Wielokrotna umowa ramowa o badania dotyczące kształcenia, młodzieży, kultury i badań naukowych	Europejski Komitet Regionów Bruksela, Belgia	400 000,00 EUR
11.	Sandvik Polska Sp. z o.o. Tychy	Modernizacja zakładów	OKD, a.s. Karviná, Czechy	1 010 000,00 EUR
12.	Prevac Sp. z o.o. Rogów	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego)	Lunds universitet Lund, Szwecja	7 434 000,00 SEK
13.	Narodowe Centrum Badań Jądrowych Otwock	Urządzenia komputerowe	European X-Ray Free- Electron Laser Facility GmbH Schenefeld, Niemcy	209 000,00 EUR
14.	Zrew Transformatory S.A. Łódź	Transformatory	ČEZ Distribuce, a.s. Děčín IV-Podmokly, Czechy	Najtańsza oferta: 491 320 000,00 CZK Najdroższa oferta: 592 914 400,00 CZK brana pod uwagę
15.	Animalab Szymon Wyrwicki Poznań	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego)	ELI-HU Kutatási és Fejlesztési Nonprofit Közhasznú Kft. Szeged, Węgry	10 631 250,00 HUF – cz. 6
16.	Zrew Transformatory S.A. Łódź	Transformatory układów zasilania	MVV Umwelt Asset GmbH Luisenring 49, Niemcy	450 000,00 EUR
17.	Deutsch-Polnische IHK Warszawa	Dodatkowe usługi dla władz publicznych	Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA) Eschborn, Niemcy	brak danych – cz. 4
18.	HAPAM Poland Sp. z o.o. Łódź	Maszyzny, aparatura, urządzenia i wyroby elektryczne; oświetlenie	MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító ZRt. Budapeszt, Węgry	1 469 000,00 EUR – cz. 2
19.	OPA ROW Rybnik	Maszyzny górnicze, do pracy w kamieniołomach, sprzęt	MDPA Wittelsheim, Francja	898 000,00 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
		budowlany		
20.	TDC Polska sp. z o.o. Poznań	Roboty w zakresie instalacji elektrycznych	Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung, in Vertretung für die Stiftung Humboldt Forum im Berliner Schloss Berlin, Niemcy	849 560,08 EUR
21.	Unifeq Europe Sp. z o.o. Warszawa	Odzież branżowa, specjalna odzież robocza i dodatki	Försvarets materielverk Stockholm, Szwecja	18 710 117,00 SEK
22.	Greentech Polska Sp. z o.o. Kraków	Usługi reklamowe i marketingowe	MNKH Közép-európai Kereskedelemfejlesztési Hálózat Kft. Eger, Węgry	151 200,00 EUR – cz. 2
23.	ZPUH "Centrochem" Kotuła Spółka Jawna Tarnowskie Góry	Zasadowe chemikalia nieorganiczne	DIAMO, státní podnik Stráž pod Ralskem, Czechy	76 800 000,00 CZK
24.	PPH Finestra Sp. z o.o. Kraków	Instalowanie drzwi i okien, i podobnych elementów	AWO Psychiatriezentrum Halle GmbH, FK für Psychiatrie und Psychotherapie Halle a. d. Saale, Niemcy	94 843,00 EUR
25.	Tesko Steel Sp. Sp. z o.o. Rybnik	Produkty związane z materiałami budowlanymi	ROMOTOP spol. s r.o. Suchdol nad Odrou, Czechy	500 924,16 CZK 560 941,15 CZK 167 746,56 CZK
26.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o. Warszawa	Rentgenowskie urządzenia przeglądowe	Save S.p.A. Venezia Tessera, Włochy	1 834 376,05 EUR
27.	Giss Sp. z o.o. Warszawa	Budynki modułowe i przenośne	Puolustusvoimat Tampere, Finlandia	362 381,00 EUR
28.	Foundation Institute of Public Affairs Warszawa	Planowane i doraźne usługi sprawozdawcze — sieć korespondentów Eurofoundu — Polska	Eurofound — Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy Dublin, Irlandia	297 633,00 EUR – cz. 21
29.	Point Sp. z o.o. Luboń	Maszyny drukarskie	Karloff, s.r.o. Cífer, Słowacja	1 668 000,00 EUR
30.	Aller Aqua Polska Sp. z o.o. Czarna Dąbrówka	Karma dla ryb	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR" Rīga, Łotwa	239 043,00 EUR
31.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool Tartu, Estonia	4 800,00 EUR
32.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o. Katowice	Usługi strażnicze	OKD, a.s. Karviná – Doly, Czechy	438 642,00 EUR
33.	Mosty Katowice, Katowice	Usługi inżynierskie w zakresie projektowania	Obshtina Plovdiv Plovdiv, Bułgaria	63 333,00 BGN – cz. 4
34.	Grupa Weba Poznań	Osprzęt	Etaireia Dianomis Aerioy Attikis A.E. Ateny, Grecja	4 750,00 EUR
35.	TDC Polska Sp. z o.o. Poznań	Urządzenia do nadawania audycji	Emil Holms Kanal 20 Copenhagen, Dania	7 000 000,00 DKK
36.	PREVAC Sp. z o.o. Rogów	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego)	Max-Planck-Institut für Mikrostrukturphysik Halle, Niemcy	brak danych
37.	UNGAREX Sp. K. Katowice	Lokomotywy kolejowe i tramwajowe oraz tabor kolejowy i podobne elementy	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zrt. Könyves Kálmán körút, Budapeszt	1 284 070 000,00 HUF – cz. 1 9 805 000,00 HUF – cz. 2
38.	Coffey International Development Sp. z o.o. Warszawa	Umowa ramowa o ocenę skutków oraz badania wspomagające oceny w dziedzinie transportu	Komisja Europejska, Directorate-General for Mobility and Transport Bruksela, Belgia	15 000 000,00 EUR
39.	Paragona Polska Sp. z o.o. Sp.K. Warszawa	Usługi rekrutacyjne	Region Skåne Kristianstad, Szwecja	3 000 000,00 SEK – cz. 2
40.	Sp. z o.o. „Opegieka” Elbląg	Usługi architektoniczne, budowlane, inżynierskie i kontrolne	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos Wilno, Litwa	97 594,91 EUR – cz. 1
41.	ZPUH "Centrochem" Kotuła Spółka Jawna Tarnowskie Góry	Zasadowe chemikalia nieorganiczne	DiAMO, státní podnik Stráž pod Ralskem, Czechy	1 666 500,00 CZK
42.	Mennica Polska S.A. Warszawa	Monety i medale	Central Bank of Ireland Dublin, Irlandia	2 000 000,00 EUR – cz. 2
43.	Lark Leisure Homes Sp. z o.o.	Budynki modułowe i	Kungsbacka kommun	7 750 000,00 SEK

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
	Darłowo	przenośne	Kungsbacka, Szwecja	
44.	Zrew Transformatory S.A. Łódź	Transformatory układów zasilania	E.ON Gazdasági Szolgáltatató Kft. Győr, Węgry	3 929 230,00 EUR – cz. 2
45.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o. Katowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn	OKD, a.s. Karviná Doly, Czechy	1 104 000,00 EUR
46.	Solaris Bus & Coach S.A. Owińska,	Autobusy transportu publicznego	Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť Košice-Západ, Słowacja	3 553 500,00 EUR – cz. 2
47.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Łožyska	Lom Praha s.p. Praga, Czechy	290 000 000,00 CZK
48.	Fin Sp. z o.o. Warszawa	Łožyska	Lom Praha s.p. Praga, Czechy	brak danych
49.	Solaris Bus & Coach Owińska	Trolejbusy	Municipiul Cluj-Napoca Cluj, Rumunia	123 313 234,00 RON
50.	Zrug Sp. z o.o. Poznań	Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, ciągów komunikacyjnych i linii energetycznych	Eustream, a.s. Bratysława, Słowacja	brak danych
51.	Instytut Geodezji i Kartografii Warszawa	Wykonywanie badań	Ordnance Survey Ireland Dublin, Irlandia	249 500,00 EUR
52.	Ernst & Young Audyt Polska Sp. z o.o. sp. k. Warszawa	Usługi administracyjne dotyczące ruchu turystycznego	Magistrat der Stadt Wien - Magistratsabteilung Wiedeń, Austria	1 105 796,00 EUR
53.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o. Katowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn	OKD, a.s. Karviná Doly, Czechy	640 000,00 EUR
54.	Wawraszek Iss Sp. z o.o. Sp.K Bielsko-Biała	Cysterny	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Słowacja	101 300 500,00 EUR – cz. 1
55.	Zbigniew Gierszak Gliwice	Usługi projektowania architektonicznego	městská část Praha 5 Praga, Czechy	19 000 000,00 CZK
56.	Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool Tartu, Estonia	56 100,00 EUR
57.	Komtur Polska Sp. z o.o. Warszawa	Produkty lecznicze dla przewodu pokarmowego i metabolizmu	Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos Litwa	923 811,84 EUR
58.	Alpex, Przedsiębiorstwo Budownictwa Górniczego Sp. z o.o. Jastrzębie Zdrój	Usługi inżynieryjne	OKD, a.s. Karviná Doly, Czechy	2 600 000 000,00 CZK
59.	Alpex, Przedsiębiorstwo Budownictwa Górniczego Sp. z o.o. Jastrzębie Zdrój	Roboty w zakresie wydobywania i produkcji	OKD, a.s. Karviná Doly, Czechy	2 100 000 000,00 CZK
60.	Ungarex Sp.K. Katowice	Lokomotywy kolejowe i tramwajowe oraz tabor kolejowy i podobne elementy	MÁV-START Vasúti Budapeszt, Węgry	1 152 368,00 EUR
61.	GE Medical Systems Polska Sp. z o.o. Warszawa	Pakiety oprogramowania i systemy informatyczne	Semmelweis Egyetem Budapeszt, Węgry	207 459 165,00 HUF
62.	Emilia Łazanowska Gdańsk	Świadczenie usług tłumaczeń dokumentów o tematyce finansowej i ekonomicznej z języka angielskiego na inne określone języki urzędowe Unii Europejskiej oraz usług powiązanych	Europejski Bank Centralny Frankfurt am Main, Niemcy	160 000,00 EUR
63.	Ryszard Moskal Gdynia	Świadczenie usług tłumaczeń dokumentów o tematyce finansowej i ekonomicznej z języka angielskiego na inne określone języki urzędowe Unii Europejskiej oraz usług powiązanych	Europejski Bank Centralny Frankfurt am Main, Niemcy	160 000,00 EUR
64.	Jagoda Okla Warszawa	Świadczenie usług tłumaczeń dokumentów o tematyce finansowej i ekonomicznej z języka angielskiego na inne określone języki urzędowe Unii Europejskiej oraz usług powiązanych	Europejski Bank Centralny Frankfurt am Main, Niemcy	160 000,00 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
65.	Iuridico Legal and Financial Translations Gdańsk	Świadczenie usług tłumaczeń dokumentów o tematyce finansowej i ekonomicznej z języka angielskiego na inne określone języki urzędowe Unii Europejskiej oraz usług powiązanych	Europejski Bank Centralny Frankfurt am Main, Niemcy	160 000,00 EUR
66.	Agnieszka Fabisiak Warszawa	Świadczenie usług tłumaczeń dokumentów o tematyce finansowej i ekonomicznej z języka angielskiego na inne określone języki urzędowe Unii Europejskiej oraz usług powiązanych	Europejski Bank Centralny Frankfurt am Main, Niemcy	160 000,00 EUR
67.	Business Reporting — Advisory Group Sp. z o.o., Sp.K. Poznań	Szczegółowa analiza wymogów dotyczących raportowania danych finansowych — zadania dodatkowe	Komisja Europejska, Directorate General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union Bruksela, Belgia	175 000,00 EUR
68.	ZPUH "Centrochem" Kotuła sp. j. Tarnowskie Góry	Zasadowe chemikalia nieorganiczne	Diamo, státní podnik Stráž pod Ralskem, Czechy	3 200 000,00 CZK
69.	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. Mińsk Mazowiecki	Roboty w zakresie budowy dróg	Ředitelství silnic a dálnic ČR Praga, Czechy	1 339 689 941,64 CZK
70.	Solid-Rail, s.c. Wrocław	Usługi inżynierii projektowej w zakresie inżynierii lądowej i wodnej	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace Praha - Nové Město, Czechy	49 822 500,00 CZK
71.	Benteler Distribution Czech Republic, spol. s r.o. Dobříš, Czechy Gengela s.r.o. Frenštát pod Radhoštěm, Czechy Forte Steel, s.r.o. Ostrava - Moravská Ostrava, Czechy Konex Ocel s.r.o. Šenov u Nového Jičína, Czechy ArcelorMittal Distribution CZ, s.r.o. Praha, Czechy Königfrankstahl, s.r.o. Praha-Východ, Czechy Milfor Steel s.r.o. Sviadnov, Czechy AZ kov-komaxit s.r.o. Pržno, Czechy Steelcom CZ, a.s. Mariánské Hory, Czechy Thyssenkrupp Materials Poland S.A. Toruń, Polska Tesko Steel Sp. z o.o. Rybnik, Polska Raven CZ a.s. Hradec-Králové, Czechy KaBeDeX spol. s r.o. Karviná, Czechy	Żelazo	VOP CZ, s.p. Šenov u Nového Jičína, Czechy	1 527 266 000,00 CZK – wspólna kwota dla wszystkich, którym udzielono zamówienia

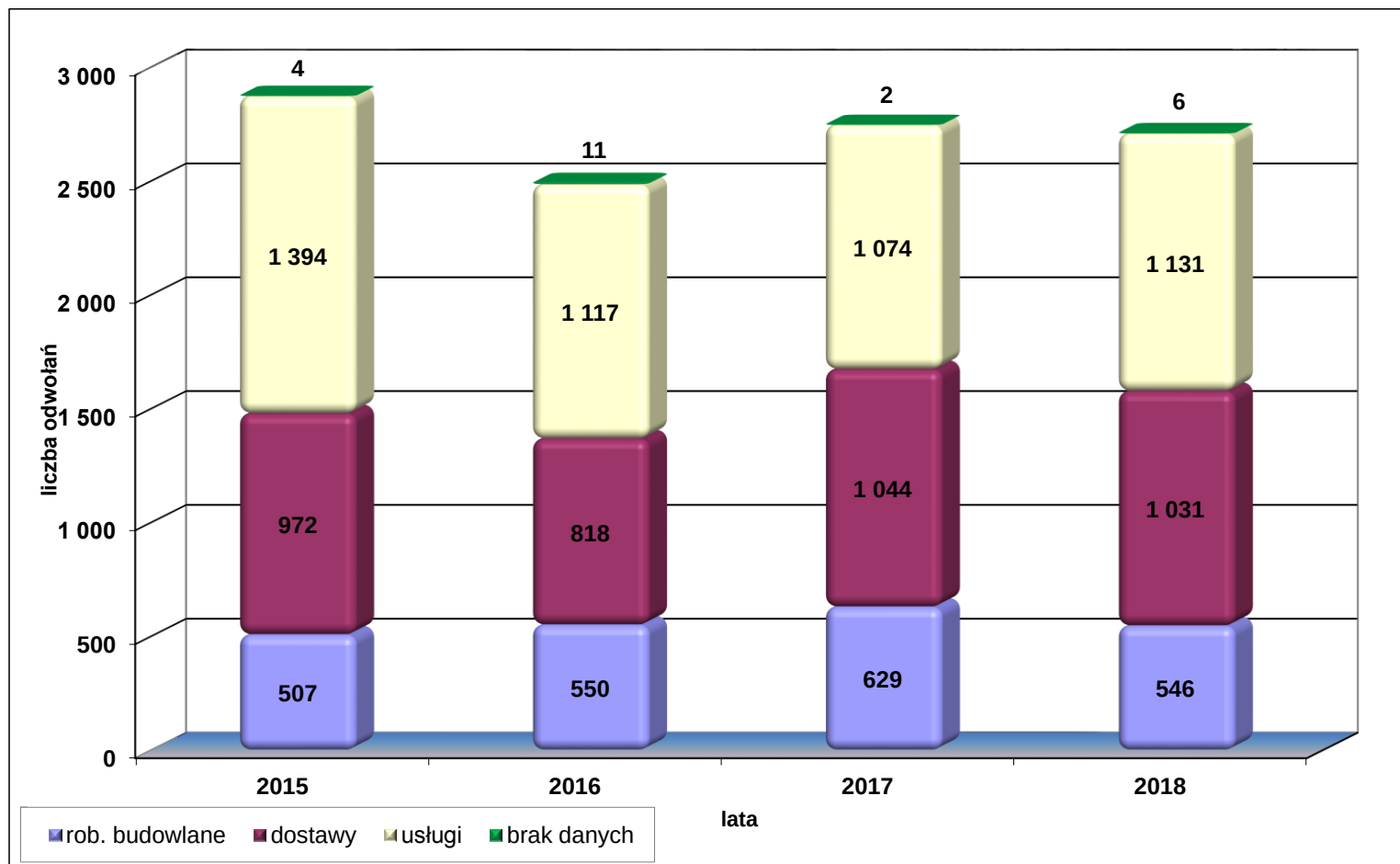
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
	Cosmotrade, spol. s.r.o. Bratislava, Słowacja Expono Steelforce, a.s. Moravská Ostrava, Czechy Vítkovice Steel, a.s. Ostrava, Czechy Schmolz + Bickenbach s.r.o. Frýdlant nad Ostravicí, Czechy			
72.	Deutsch-Polnische IHK Warszawa	Dodatkowe usługi dla władz publicznych	Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA) Eschborn, Niemcy	brak danych
73.	HORTYŃSKI ZAKŁAD USŁUG ELEKTRYCZNYCH Michał Horthyński Szczecin	Roboty w zakresie okablowania oraz instalacji elektrycznych	GESOBAU AG Berlin, Niemcy	brak danych
74.	Solaris Bus & Coach Owińska	Trolejbusy	Municipiul Cluj-Napoca Cluj-Napoca, Rumunia	14 797 572,00 RON
75.	Przedsiębiorstwo Produkcyjne Oknoplus Sp. z o.o. Kraków-Libertów	Okna, drzwi i podobne elementy	Bezirk Unterfranken Würzburg, Niemcy	342 397,00 EUR
76.	Tradex Systems Sp. z o.o. Warszawa	Komputery wysokowydajne	Max-Planck-Institut für Gravitationsphysik Potsdam, Niemcy	1 000 000,00 EUR
77.	ABE – IPS Sp. z o.o. Warszawa	Inne usługi	Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija Wilno, Litwa	25 482,60 USD
78.	BIBUS MENOS Sp. z o. o. Gdańsk	Urządzenia drukujące i graficzne	Debreceni Egyetem Debrecen, Węgry	198 000 000,00 HUF
79.	Intrasoft International S.A.(SCOPE) (lider konsorcjum) Luksemburg Teamwork Paris, Francja European Association for Information on Local Development (AEIDL) Brussels, Belgia Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable development (MIO-ECSDE) Athens, Grecja Coffey International Development Sp. z o.o. Warszawa, Polska INSPIRO.ME Capellen, Luksemburg	Ekologiczny wzrost gospodarczy i gospodarka o obiegu zamkniętym – wspieranie działań służących zaangażowaniu zainteresowanych stron, wymiana informacji i najlepszych praktyk (2 części)	Komisja Europejska, Directorate-General for Environment Bruksela, Belgia	20 000 000,00 EUR
80.	Asseco Poland S.A Rzeszów	Usługi programowania oprogramowania aplikacyjnego	Česká republika - Zeměměřický úřad Praga, Czechy	749 500 CZK – 5%
81.	Zamówienie zostało udzielone grupie wykonawców: Sziglavill Mérnöki, Kereskedelmi, és Szolgáltató Bt. Budapest, Węgry ZPUE S.A. Włoszczowa, Polska KVGY Kaposvári Villamossági Gyár Kft. Kaposvár, Węgry	Szafy kablowe	ELMŰ Hálózati Kft. Budapeszt, Węgry	972 151,00 EUR
82.	Solaris Bus & Coach S.A.	Tramwajowe wagony	Leipziger Verkehrsbetriebe	brak danych

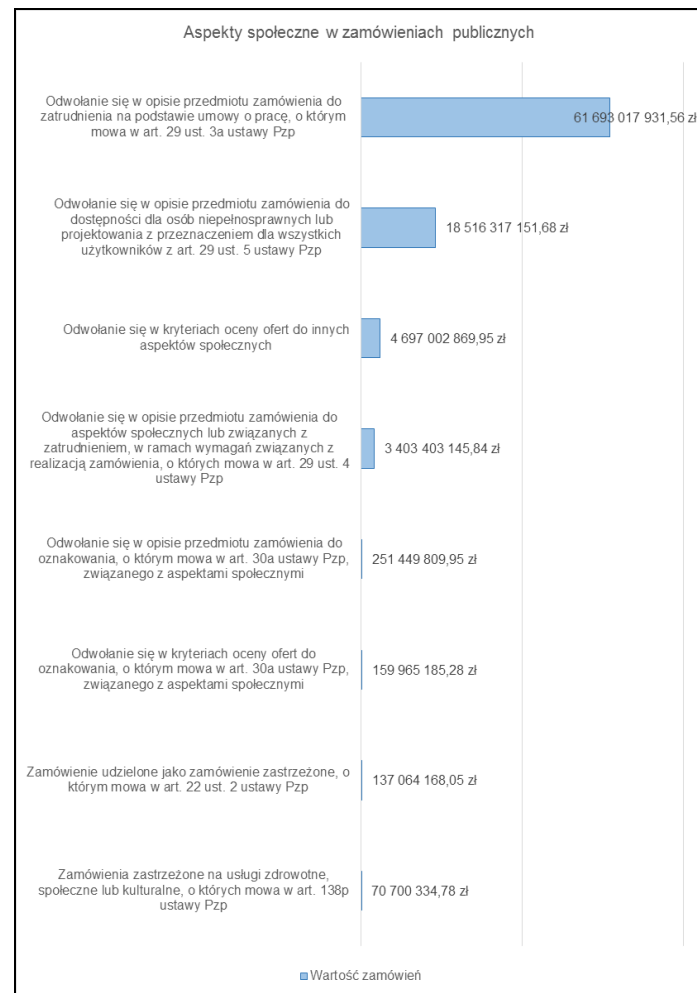
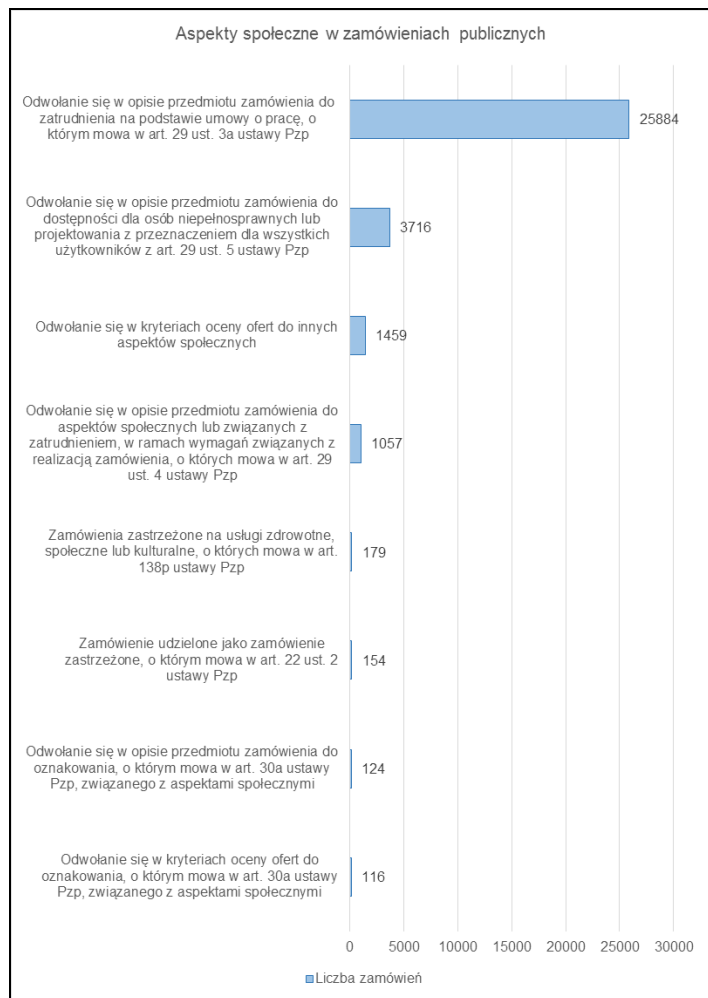
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2018 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
	Owińska	pasażerskie	(LVB) GmbH Leipzig, Niemcy	
83.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o. Warszawa	Skaner	Belastingdienst, IUC Belastingdienst Utrecht, Holandia	brak danych
84.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o. Warszawa	Aparatura do wykrywania	Belastingdienst, IUC Belastingdienst Utrecht, Holandia	brak danych
85.	Sandvik Polska, Sp. z o.o. Tychy	Modernizacja zakładów	OKD, a.s. Karviná Doly, Czechy	1 010 000,00 EUR
86.	FIN Sp. z o.o. Kolbuszowa	Części śmigłowców	Lom Praha, s.p. Praga, Czechy	290 000 000,00 CZK – cz. 1
87.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Części śmigłowców	Lom Praha, s.p. Praga, Czechy	290 000 000,00 CZK – cz. 1

Liczba wniesionych odwołań w latach 2015-2018

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne

Liczba i wartość zamówień publicznych z danym aspektem społecznym w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt społeczny	2017 r.		2018 r.	
		Liczba zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	22 139	39 482 659 887,90 zł	25 884	61 693 017 931,56 zł
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	3 009	14 516 876 580,40 zł	3 716	18 516 317 151,68 zł
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	1 278	2 364 356 289,55 zł	1 459	4 697 002 869,95 zł
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	980	2 444 950 994,59 zł	1 057	3 403 403 145,84 zł
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	254	75 603 896,07 zł	179	70 700 334,78 zł
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	126	173 145 478,61 zł	154	137 064 168,05 zł
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	115	752 011 888,93 zł	124	251 449 809,95 zł
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	99	304 616 178,93 zł	116	159 965 185,28 zł
	SUMA	28 000	60 114 221 194,98 zł	32 689	88 928 920 598,09 zł

UWAGA: Łączna liczba i wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem społecznym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości społecznych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Rok referencyjny Aspekt społeczny	2017 r.		2018 r.	
		Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień społecznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	92,05%	93,83%	91,49%	92,97%
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	12,51%	34,50%	13,13%	27,90%
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	5,31%	5,62%	5,16%	7,07%
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	4,07%	5,81%	3,74%	5,13%
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	1,06%	0,18%	0,63%	0,11%
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	0,52%	0,41%	0,54%	0,21%
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,48%	1,79%	0,44%	0,38%
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,41%	0,72%	0,41%	0,24%
	SUMA	116,41%	142,86%	115,54%	134,01%

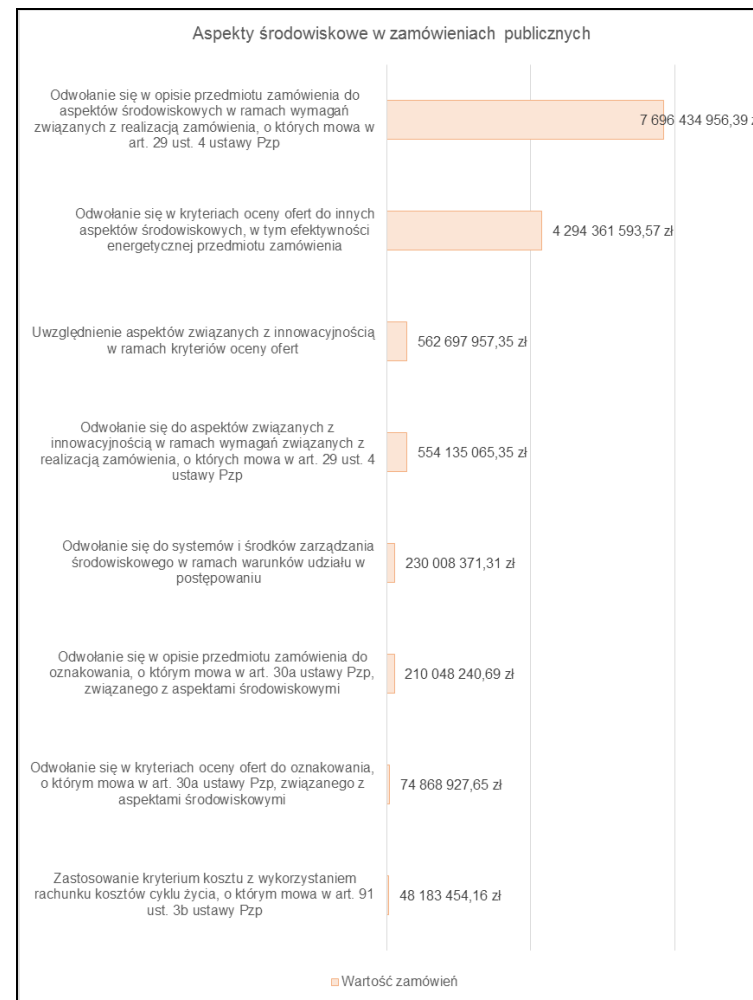
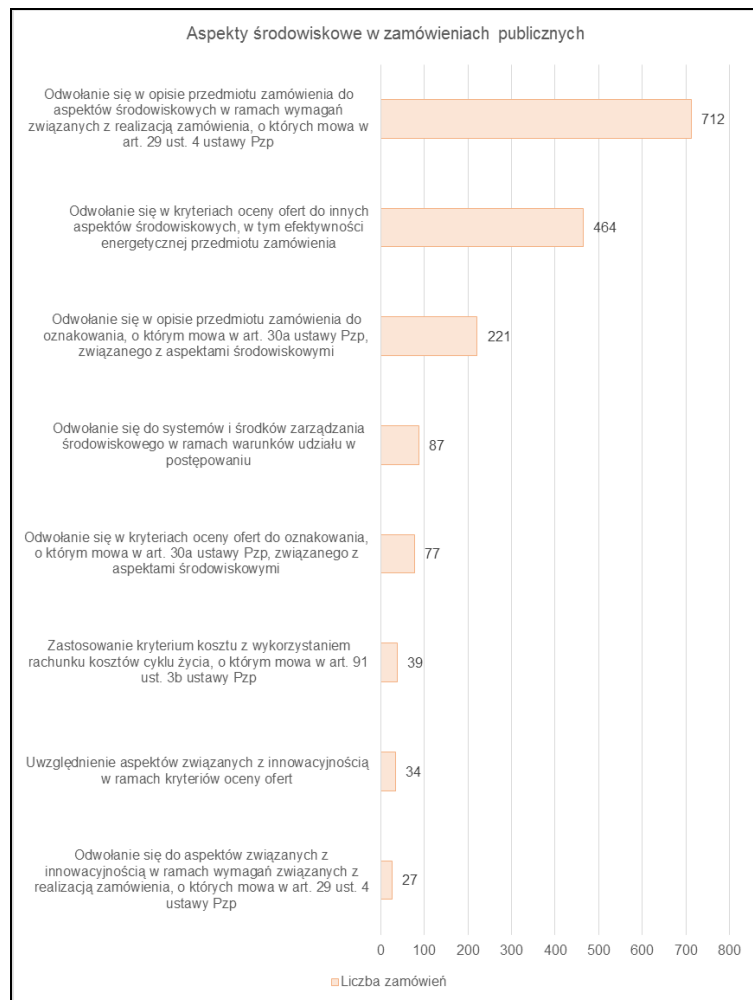
UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem społecznym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zamówień publicznych w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2017 r.		2018 r.	
Lp.	Aspekt społeczny	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	15,91%	24,19%	17,99%	30,53%
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	2,16%	8,90%	2,58%	9,16%
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	0,92%	1,45%	1,01%	2,32%
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,70%	1,50%	0,73%	1,68%
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	0,18%	0,05%	0,12%	0,03%
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	0,09%	0,11%	0,11%	0,07%
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,08%	0,46%	0,09%	0,12%
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,07%	0,19%	0,08%	0,08%
SUMA		20,11%	36,85%	22,71%	43,99%

UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień publicznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych

Liczba i wartość zamówień publicznych z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt zielony lub innowacyjny	2017 r.		2018 r.	
		Liczba zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	589	1 750 076 675,21 zł	712	7 696 434 956,39 zł
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	421	1 534 445 707 zł	464	4 294 361 593,57 zł
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	186	283 471 222,85 zł	221	210 048 240,69 zł
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	87	300 113 796,86 zł	87	230 008 371,31 zł
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	86	107 988 094,80 zł	77	74 868 927,65 zł
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	27	116 606 488,41 zł	34	562 697 957,35 zł
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	20	77 379 150,37 zł	27	554 135 065,35 zł
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	17	67 125 042,62 zł	39	48 183 454,16 zł
	SUMA	1 433	4 237 206 178,12 zł	1 661	13 670 738 566,10 zł

UWAGA: Łączna liczba i wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych aspektów środowiskowych lub innowacyjnych jest większa niż łączna liczba i wartość takich zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu środowiskowego lub innowacyjnego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zielonych i innowacyjnych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt zielony lub innowacyjny	2017 r.		2018 r.	
		Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień zielonych i innowacyjnych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	48,60%	54,06%	48,47%	78,32%
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	34,74%	47,40%	31,59%	43,70%
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	15,35%	8,76%	15,04%	2,14%
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	7,18%	9,27%	5,92%	2,34%
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	7,10%	3,34%	5,24%	0,76%
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	2,22%	3,60%	2,31%	5,73%
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1,65%	2,39%	1,84%	5,64%
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	1,40%	2,07%	2,65%	0,49%
	SUMA	118,24%	130,89%	113,06%	139,12%

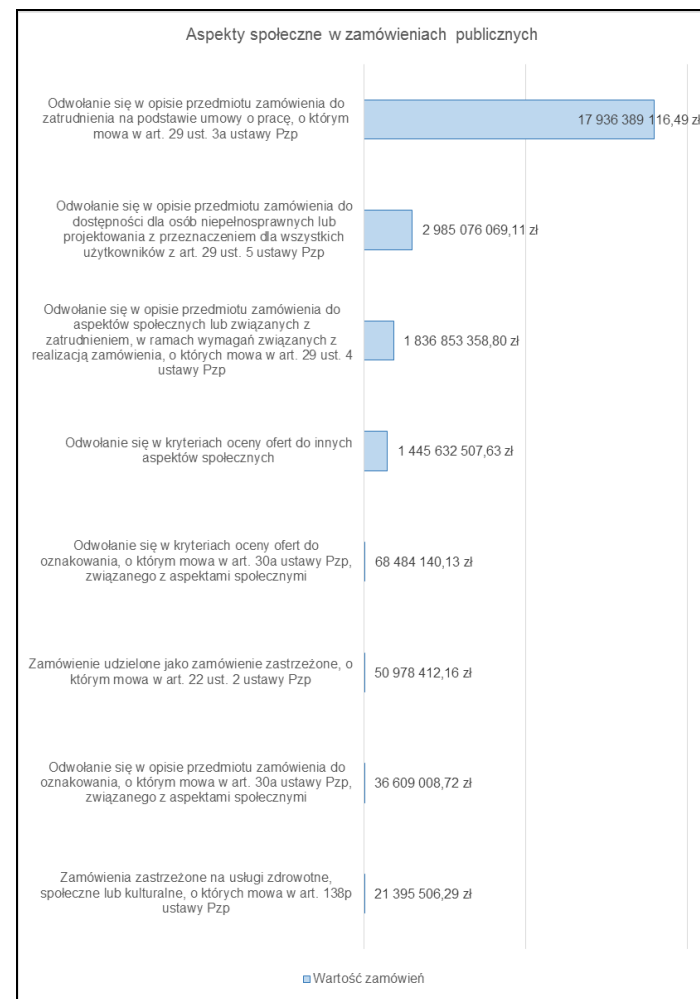
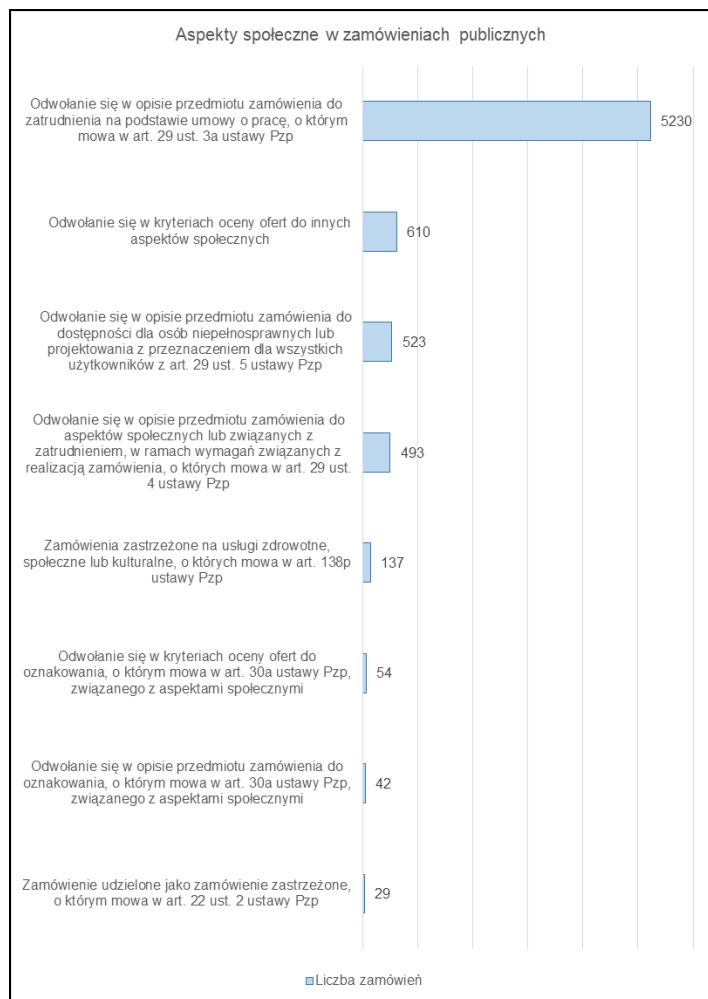
UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Rok referencyjny Aspekt zielony lub innowacyjny	2017 r.		2018 r.	
		Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,42%	1,07%	0,49%	3,81%
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	0,30%	0,94%	0,32%	2,12%
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	0,13%	0,17%	0,15%	0,10%
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	0,06%	0,18%	0,06%	0,11%
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	0,06%	0,07%	0,05%	0,04%
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	0,02%	0,07%	0,02%	0,28%
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,01%	0,05%	0,02%	0,27%
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	0,01%	0,04%	0,03%	0,02%
SUMA		1,01%	2,59%	1,14%	6,75%

UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów środowiskowych lub innowacyjnych w ogólnej liczbie i wartości zamówień publicznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień środowiskowych i innowacyjnych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu środowiskowego lub innowacyjnego w jednym zamówieniu.

Dane dotyczące zamówień udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty społeczne

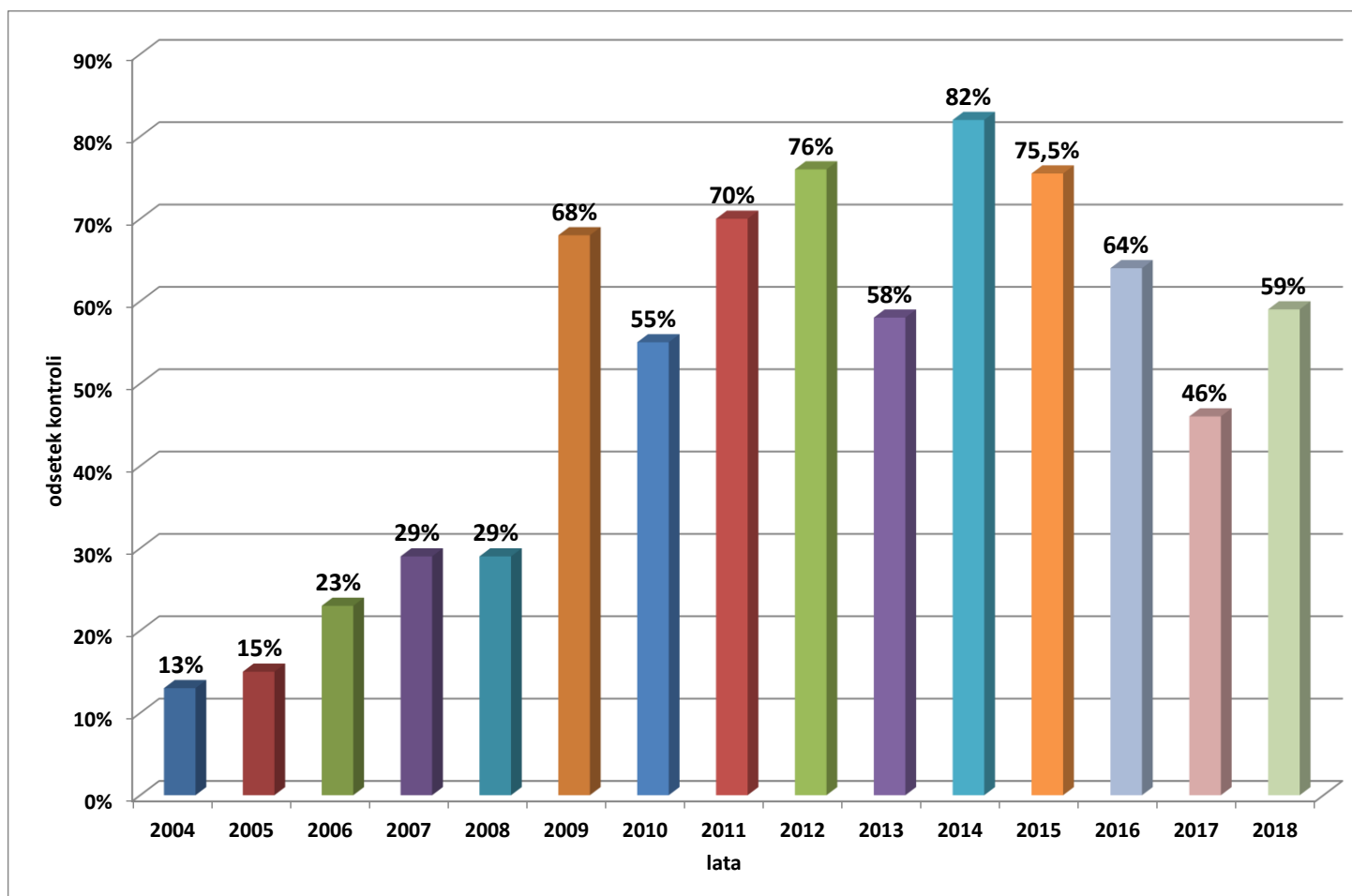
Stosowanie pozostałych aspektów społecznych w zamówieniach publicznych jednostek administracji rządowej w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2016*		2017		2018	
Lp.	Aspekt społeczny	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego
1.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	451	191 121 996,70 zł	602	978 587 792,99 zł	610	1 445 632 507,63 zł
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	136	61 728 663,40 zł	371	2 410 813 466,31 zł	523	2 985 076 069,11 zł
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	13	25 042 523,24 zł	56	246 410 330,88 zł	42	36 609 008,72 zł
4.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	8	17 941 810,57 zł	47	225 763 989,11 zł	54	68 484 140,13 zł
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	17	2 382 609,86 zł	137	25 168 635,30 zł	30	21 395 506,29 zł
SUMA		625	298 217 603,77 zł	1 213	3 886 744 214,59 zł	1 259	4 467 317 585,46 zł

* Dane za 2016 r. obejmują jedynie zamówienia udzielone na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy Pzp, tj. po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1020, z późn. zm.).

UWAGA: Liczba zamówień publicznych z zastosowanymi klauzulami społecznymi oraz liczba zamówień publicznych z zastosowanymi innymi aspektami społecznymi jest większa niż łączna liczba społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

**Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono
naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych**

Opis sytuacji i działań, które zdaniem UOKiK mogą potencjalnie wskazywać na ewentualność występowania zмовы przetargowej

Symptomy zмовы występujące w treści ofert:

- identyczne oferty; jednakowe niektóre parametry w ofertach,
- nieuzasadnione parametry w ofertach,
- jednakowy sposób kalkulacji przyjęty w ofertach,
- takie same fragmenty ofert lub pism,
- odwoływanie się w ofertach lub pismach do treści ofert innych wykonawców,
- duża różnica w cenie pomiędzy ofertą najkorzystniejszą, a innymi ofertami,
- mało szczegółowe, napisane jakby niestarannie lub bez rzeczywistej intencji wzięcia udziału w przetargu dokumenty złożone przez niektórych wykonawców i wyraźnie dokładniejsza, rzetelna oferta wykonawcy typowanego na wygrywającego przetarg.

Symptomy zмовы dotyczące formy ofert:

- ten sam charakter pisma w ofertach lub pismach,
- jednakowe błędy obliczeniowe, ortograficzne, gramatyczne lub stylistyczne zawarte w ofertach lub pismach,
- jednakowy wygląd graficzny ofert lub pism,
- ten sam numer telefonu, faksu nadawcy lub adres do korespondencji podany w ofertach lub pismach,
- jednakowy stempel pocztowy ofert wykonawców mających oddalone siedziby,
- jednakowe formularze, blankiety, materiały papiernicze,
- liczne podobne poprawki (np. wprowadzane odręcznie).

Symptomy zмовы dotyczące cech przedsiębiorców:

- więzy rodzinne,
- powiązania kapitałowe,
- powiązania gospodarcze,
- często zawierane wzajemne umowy, np. o podwykonawstwo,
- powiązania organizacyjne,
- powiązania osobowe.

Informacje na temat zachowania przedsiębiorców:

- ustne bądź pisemne informacje pochodzące od przedsiębiorców sugerujące, iż zawarli oni niedozwolone porozumienie,
- częste kontakty między przedsiębiorcami biorącymi udział w przetargu,
- jednoczesne pobranie dokumentacji przetargowej,
- pobranie dokumentacji przetargowej przez określonego wykonawcę również dla innych firm biorących udział w przetargu,
- złożenie ofert w tym samym czasie przez kilku wykonawców,
- złożenie ofert kilku wykonawców przez jednego wykonawcę,
- nieoczekiwana rezygnacja z uczestnictwa w przetargu firmy, która złożyła najkorzystniejszą ofertę, zwłaszcza w przypadku, gdy koleiny potencjalny zwycięzca przetargu ma zawrzeć z tą firmą umowę podwykonawstwa,
- zawarcie przez wykonawcę, który złożył zwycięską ofertę, umowy podwykonawstwa z wykonawcą, który nie złożył najkorzystniejszej oferty lub też wycofał swoją ofertę,
- zachowanie przedsiębiorcy (przedsiębiorców) wskazujące na znajomość ofert konkurentów,
- zachowanie wykonawcy (wykonawców), które sugeruje pewność co do wyniku przetargu,

- oferta konsorcjum złożona przez przedsiębiorców, którzy mają wystarczający potencjał, by wziąć udział w przetargu samodzielnie.

Porównanie zachowania przedsiębiorców w danym przetargu do ich zachowań w innych procedurach przetargowych:

- udział w przetargach bądź składanie najkorzystniejszej oferty stale przez te same firmy w danych regionach geograficznych lub w przetargach organizowanych przez danych zamawiających,
- nieskładanie nigdy najkorzystniejszych ofert przez określonych wykonawców regularnie uczestniczących w przetargach,
- inne zależności, schematy, wzory w składaniu najkorzystniejszej oferty w grupie określonych przedsiębiorców,
- niezłożenie ofert przetargowych przez "stałych wykonawców", po których można było się spodziewać, iż będą w nim uczestniczyć,
- otrzymanie od określonych firm w danym przetargu znacznie droższych ofert niż: (i) ich oferty w innych przetargach, (ii) ich oferty cennikowe, złożenie przez "znanego" wykonawcę oferty znacznie korzystniejszej cenowo w stosunku do jego wcześniejszych ofert, po złożeniu oferty przez nowego wykonawcę, nieuczestniczącego lub rzadko uczestniczącego we wcześniejszych przetargach.

Tam, gdzie w przetargu bierze udział przedsiębiorca spoza grupy wykonawców, których dotyczy podejrzenie, porównanie jego oferty z innymi ofertami może to ujawnić anomalie, zbieżności, błędy w ofertach.

**Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych
z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2015-2018**

	Lata			
	2015	2016	2017	2018
Wartość udzielonych zamówień (w mld zł)	116,3	107,4	163,2	202,1
Liczba udzielonych zamówień	142 262	129 776	139 133	143 881
Rodzaj udzielonych zamówień (odsetek wartości)				
roboty budowlane	33%	34%	44%	46%
dostawy	35%	36%	31%	30%
usługi	32%	30%	25%	24%
Tryby udzielonych zamówień (odsetek liczby)				
przetarg nieograniczony	83,39%	81,80%	86,10%	88,00%
przetarg ograniczony	0,83%	0,70%	0,40%	0,34%
negocjacje z ogłoszeniem	0,07%	0,05%	0,05%	0,04%
dialog konkurencyjny	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%
negocjacje bez ogłoszenia	0,13%	0,10%	0,14%	0,11%
zamówienie z wolnej ręki	11,75%	13,42%	9,67%	9,45%
zapytanie o cenę	3,55%	3,59%	3,29%	1,86%
partnerstwo innowacyjne	-	0,00%	0,01%	0,01%
licytacja elektroniczna	0,27%	0,33%	0,32%	0,17%
Czas trwania postępowania (w dniach)				
poniżej progów UE	35	36	38	40
powyżej progów UE	85	81	93	96
Liczba kryteriów oceny ofert	2,17	2,21/2,67	2,67	2,41
Cena jako jedyne kryterium (odsetek postępowań)				
poniżej progów UE	12%	9%	10%	11%
powyżej progów UE	11%	14%	22%	25%
Średnia liczba ofert				
poniżej progów UE	2,90	2,87	2,38	2,19
powyżej progów UE	2,65	2,51	2,23	2,09
Wybór najtańszej oferty (odsetek postępowań)	83,00%	83,20%	83,16%	85,32%
Liczba wniesionych odwołań	2 877	2 496	2 749	2 714